

SISPLANOGGIO
MICA

\$25

SISMANGOLLO
MECAKO

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

ΕΤΟΥΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ Β', Γ, Δ' καὶ Ε'.

Θρησκεία, Ὑγιεινὴ, Ἱστορία, Γεωγραφία, Φυσικὴ
Ἱστορία, Φυσικὴ, Ὑπογραφία, Μυθολογία,
Ἑρμῆτες Λόγος, Πραγματογνωσία
μετὰ εἰκονογραφιών.

ΕΤΟΣ ΣΧΟΛΙΚΟΝ Ε'

ΥΠΟ

Κ. Γ. ΓΕΩΡΓΑΛΑ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ.

Δ. Γ. Μαστρούτου, Γ. Ι. Κούζου,
Ι. Α. Ὑλλίδου καὶ Ι. Ι. Πολυδίου.

Ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.

1883.

Γ. ΣΕΥΤΑΝΙΔΗΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ.
Εἰς Ζητιάν Καπουσοῦ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦ. Κ. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον τοῦ ποιή-
σαντος ὑπογραφήν καταδικάζεται ὡς ἐκ τυποκλοπίας
προερχόμενον.

ΝΙΚΟΛΑΩ. ΖΑΡΙΦΗ.

ΤΟ

ΜΕΓΑΛΩ. ΕΥΕΡΓΕΤΗ.

ΚΑΙ

ΠΡΟΣΤΑΤΗ.

ΤΩΝ ΕΝ ΓΑΛΑΤΑ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ

ΑΝΑΤΙΘΕΑΣΙΝ

ΟΙ ΦΙΛΟΠΟΝΗΣΑΝΤΕΣ.

Σημ. Κατ' ἔτος θὰ γίνηται μία ἔκδοσις μεταρρυθμιζομένη.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

ΕΝ στενῷ καὶ ταπεινῷ κύκλῳ ἐργαζόμενοι, τῇ δημοτικῇ καὶ ἀστικῇ σχολῇ τὸν βίον ἡμῶν ἀμφε-
ρῶσαιτες, οὐδόλως ξένον, ἴαν καὶ ἡμεῖς μικρὸν
χάλικα τῷ μεγάλῳ τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως οἰ-
κοδομήματι προθυμούμεθα τὰ προσενέγκωμεν.
Οὔτε ὡς ἑσχοὶ παιδαγωγοὶ οὔτε ὡς ἀναμορφωταὶ
τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως ἐμφανίζόμεθα, ἀλλὰ
μικροὶ καὶ ταπεινοὶ λειτουργοὶ τῆς δημοτικῆς καὶ
ἀστικῆς σχολῆς, ἐνομίσαμεν ὅτι δυνάμεθα τὰ χο-
ρηγήσωμεν αὐτῇ • Ἀναγνωστικὸν • τοῦ β', γ', δ'
καὶ ε' ἔτους, οὐχὶ μόνον ἑλὴν πρόσφορον καὶ κα-
τάλληλον περιέχον, ἀλλὰ καὶ εἰς γλῶσσαν νέαν
μὲν ἑλληνικὴν, ἀλλ' ὅσον ἐνεσι καθαρεύουσαν καὶ
αὐτὸ δὴ τοῦτο ἑλληνικὴν γεγραμμένην.

Νομίζοντες ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, μικρὸν μὲν φαι-
νόμενον, πλείστας ὁμως πραγματικὰς δυσκολίας
ἔχον, εἶναι ἔργον οὐχὶ ἐνδὲς ἀνδρός, ἔστω καὶ σο-
φοῦ, ἐγνώμεν τὰ συνεργασθῶμεν εἰς τοῦτο. Φρο-
νοῦντες δὲ ὅτι οὐχὶ μόνον πείρα διδακτικῇ ἀπη-

τεῖτο, ἀλλὰ καὶ γνώσεις τῶν ἐν τῇ ἐσπερίᾳ τοῦ αὐ-
τοῦ εἶδους ὑπαρχόντων βιβλίων, ἐξελεξάμεθα τὸν
ἐκ τῶν συνεργατῶν Δ. Γ. Μοστράτον, τῆς γαλλι-
κῆς καὶ γερμανικῆς ἐγκρατῆ, ὅπως διηγηθώμεν
οὕτως ἐν γνώσει καὶ τῶν παρ' ἄλλοις τὸ ἔργον ἡ-
μῶν ὡς κατὰ τὴν φύσιν.

Πεπεισμένοι δὲ ὅτι ἡ δημοτικὴ καὶ ἀστικὴ σχο-
λὴ θὰ λύσῃ τὸ μέγα πρόβλημα τῆς γλωσσικῆς
ἡμῶν ἀναμορφώσεως, ὅτι ὁ παῖς τῆς σχολῆς ταύ-
της οὐδεμίαν γλῶσσαν οἰκοθεν γέρω, αὐτὴν τὴν
τῆς σχολῆς καὶ τοῦ βιβλίου μαθάνει καὶ κατ' αὐ-
τὴν γλωσσικῶς μορφοῦται, κατεβάλομεν πᾶσαν
προσπάθειαν ὡς γράψωμεν εἰς γλῶσσαν ἑῶν μὲν
ἐλληνικὴν, ἀλλὰ, ὡς εἶπομεν, καθαρὴν, καὶ
αὐτὸ τοῦτο ἐλληνικὴν. Ἐὰν δὲ μὴ ἐπιτεύχομεν
τούτου ἐντελῶς, ἀποδοτέον εἰς τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἀ-
κατάσχετον ρεῖμα, ὅπερ οὐχὶ μόνον ἡμῶς τοῖς
μικροῖς, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς ὄντως σοφοῖς καὶ
διακεκριμένοις ἡμῶν φιλολόγοις γένοιτο καὶ πα-
ρασυρῇ.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν εἰς τὴν προσπάθειαν ὁμοίαι κα-
τεβλήθησαν ὅπως αὐτὴ θὰ εἶναι τετηνὴ ἄρα καὶ
ὠφέλιμος. Μικρὰ τοῦ βιβλίου ἐξέτασις εἶναι ἰκανὴ
ὡς δηλώσῃ τοῦτο. Οὐχ ἥτιον καὶ ἐνταῦθα διὰ το-
μίζομεν ἡμῶς ἀναμαρτήτους. Ὡς ἄνθρωποι ἐπο-
κείμενοι εἰς ἐλλείψεις ἰσως ἠπατήθημεν εἰς τὴν

ἐκλογὴν καὶ διάταξιν πολλῶν. Πλείστα χά-
ριτας θὰ ὁμολογήσωμεν παντὶ, ὅς θὰ ὑποδείξῃ
ἡμῖν ταύτας, προθυμότητά δὲ εἰς δευτέραν ἐκδοσιν
θὰ μεταρρυθμίσωμεν τὸ ἔργον ἡμῶν συμφώνως
πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ἡμετέρας σχολῆς καὶ τὰς
ὑποθήκας τῶν εὐκρινῶν φίλων ταύτης καὶ ἡμῶν.

Ἐρρήθη ὅτι τὸ ἔργον ἡμῶν εἶναι καρπὸς συνεργ-
ασίας πάντων. Ὁφείλομεν ὁμῶς ὡς εἶπωμεν ὅτι
τὴν σύνταξιν ἐκάστων τῶν τεσσάρων τευχῶν ἀνέ-
λαβεν ἰδίᾳ εἰς ἐξ ἡμῶν, ἐξ οὗ δὴ καὶ ἡ ἀναπόφευ-
κτος διαφορὰ τῆς φράσεως καὶ τοῦ ὅφους, καίτοι
πάντα τὰ τεύχη ἐξητάσθησαν ἐν πολλαῖς καὶ πο-
λυῶροις συνεδρίαις.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ ἔργου ἡμῶν εἶναι ἐράρι-
σισμα ἐξ ἄλλων ἢ ἐν αὐτῇ τῇ ἐλληνικῇ ἢ ἐν τῇ
γαλλικῇ ἢ ἐν τῇ γερμανικῇ γλώσσῃ γεγραμμένων
βιβλίων. Οὐδὲν σχεδὸν πρωτότυπον. Δυναμέθα ὁ-
μῶς καὶ ὀφείλομεν ὡς εἶπωμεν ὅτι οὐδὲν οὐδὲ λέ-
ξιν παρελάβομεν ἀβασανιστως· σχεδὸν εἶπειν, πᾶν
τεμάχιον, πᾶσα φράσις καὶ πᾶσα λέξις πολλαχῶς
ἐβασανίσθη καὶ διεκριβώθη κατὰ τε τὴν διαπλά-
στικὴν καὶ μορφωτικὴν αὐτῆς δύναμιν καὶ κατὰ
τὴν γλωσσικὴν ἑρμείαν. Ἐκάστη λοιπὸν λέξις καὶ
φράσις βασανισθεῖσα ἐτέθη καὶ σκοπῆως παρε-
λήφθη ἢ ἀφείθη. Ἐντεῦθεν ἡ διαφορὰ καὶ μεταβο-
λὴ καὶ αὐτῶν τῶν ἐξ ἄλλων ἀντιγραφέντων.

Ἦτε ἔλη καὶ ἡ γλῶσσα ἐν ἐκάστῳ τεύχει εἶναι ἀνάλογος τῇ ἡλικίᾳ καὶ τῷ ἔτει ὑπὲρ οὗ εἶναι ὠρισμένη. Κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος ἐνθα γίνεται μεταβάσις ἐκ τῆς νέας εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν. οὐχὶ μόνον πολλῶν τεμαχίων ἢ φράσις εἶναι ἀρχαίχουσα, ἀλλὰ καὶ περιχοπαὶ πολλαὶ ἐκ τῆς Νέας Διαθήκης ἐσημειώθησαν, ἐν παραρτήματι δὲ καὶ τεμάχια ἀρχαίου ἑλληνικοῦ λόγου ἐτέθησαν, ὥπως οἱ διδάσκαοι διακριθῶσι καὶ διεξάγωσι ταῦτα, εἰσάγοντες οὕτω βαθμιδῶν καὶ κατὰ φυσικὴν προοδὸν τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν.

Γνωστῆς δὲ καὶ παρθενολογουμένης τῆς ἐκ τοῦ ἐμμέτρου λόγου ὠφελείας ἐδόθη καὶ τούτῳ ὁ προσήκων χώρος· φροντὶς οὐχὶ μικρὰ καὶ ἐν τούτῳ κατεβλήθη, ὥπως καὶ οὗτος θὰ ἐπάρχη ὅσον οἷον τε ἀρμόζων καὶ πρόσφορος ἐκάστη ἡλικίᾳ.

Περὶ τὰ εἰκοσι μαθήματα τοῦ Ἀναγνωστικοῦ τοῦ 6' ἔτους ἐτέθησαν ἐν διαστάσει ἔχοντα τὰς συνλλαβὰς χάριν τῶν μὴ ἱκανῶς ἠσκημένων ἐν τῷ ἐλευθέρῳ ἀναγινώσκειν.

Ἐπιθυμοῦντες δὲ τὰ καταστήσωμεν τοῖς φίλοις συναδέλφοις ὅσον ἔνεστι ράδιαν καὶ λυσιτελεστέραν τὴν χρῆσιν τοῦ βιβλίου καὶ λεξιλόγιον τῶν δυσκολωτέρων λέξεων ἐν ἐκάστῳ τεύχει κατηρτίσαμεν, καὶ ὁδηγίας τινὰς διδακτικὰς ἐνταῦθα καταχωρίζομεν.

Ὁ Διδάσκαλος

α') Ἀναγινώσκει τεχνικῶς, ἐμφαντικῶς, φυσικῶς καὶ ὀρθῶς ἀπαγγέλλων (α).

β') Ἐορμηθεὶ τὰς ἀγνώστους ἢ δυσλήπτους λέξεις τοῦ λόγου πρῶτον ἀσχέτως καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ σημασίᾳ, εἶτα σχετικῶς πρὸς τὰς ἄλλας καὶ ἐν τῇ τοχῶν ἐκδοχικῇ ἐννοίᾳ.

γ') Τάττει φυσικώτερον κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς νέας ἑλληνικῆς τὰ μέρη τῆς προτάσεως, συμπληροῖ τὰ τοχῶν ἑλλειπῇ καὶ ἀναπτύσσει τὰ συνεπενργήματα.

δ') Ἐξηγεῖ πραγματολογικῶς τὰς τοιαύτης ἐξηγήσεως χρηζούσας λέξεις καὶ ἐννοίας φροντίζων τὰ ἔχει ἐπ' ὧν τῶν μαθητῶν αὐτὰ τὰ πράγματα, εἰ δυνατόν, εἰ δὲ μὴ, τὴν εἰκόνα τοῦλάχιστον τῶν πραγμάτων.

ε') Ἐρευνᾷ τὴν λογικὴν σχέσιν καὶ συνάμειαν τῶν προτάσεων καὶ ἐννοιῶν.

ς') Ἐφρίσκει τὴν προσοχὴν καὶ ἐφελκύνει τὴν παρατήρησιν καὶ κρίσιν τοῦ μαθητοῦ ἐπὶ τῶν ἐννοιῶν.

ζ') Ὑποβιβάζει καὶ διεγείρει τὸ ἀνάλογον αἰσθημα, ἐξάγει δὲ ἢ ἐπαγορεύει τὸ ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει καθήκον.

(α) Περὶ τεχνικῆς ἀναγνώσεως ἔχοντο πρὸ πολλοῦ ἀριστὸν συγγραμμάτων ὁ κ. Μιλτ. Βρατσάνος, ὃ συνετάχθησαν θερμοῦς τοῖς φίλοις συναδέλφοις.

η') Αναγινώσκει αὐθις καὶ ἐρμηνεύει ἐν ὁλῳ ἐνοποιῶν τὸ μάθημα.

θ') Τεχνολογεί τὰς λέξεις ἄλλοτε ἄλλας, αἰτῶν, ἐνθα ἐφικτόν, τὴν μεταβολὴν τῶν προσώπων, ἀριθμῶν, χρόνων καὶ τῶν ἄλλων τύπων, ἀναζητεῖ δὲ τὰ παράλληλα, συνώνυμα, καὶ συγγενῆ χωρία ἢ λέξεις.

ι') Συντάττει καθ' ὅλον καὶ κατὰ μέρος τὰς προτάσεις, αἰτῶν, ἐνθα δυνατόν, τὴν μεταβολὴν τῆς τοιαύτης εἰς τοιάνδε σύνταξιν, πλοκὴν κτλ.

ια') Ἐν τῷ εἶπει ἡ εἰσαγωγή καὶ μετάβασις εἰς τὴν ἀρχαίαν γίνεται πάντοτε ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν νέαν ἑλληνικὴν, ἐνθα ὑπάρχει διαφορὰ.

Ἐνταῦθα σημειοῦμεθα ὅτι, ἐπιειδῆ δὲν εἶναι δυνατόν πᾶσαι αὐταὶ αἱ ἐργασίαι νὰ γίνωνται πανταχοῦ, ὁ διδάσκαλος ἐκτελεῖ ἄλλοτε ἄλλας. Πρὸς δὲ παρατηροῦμεν ὅτι ἂν πον ὁ διδάσκων αἰσθάνηται τοὺς μαθητὰς δυναμένους νὰ ἐκτελῶσι τινα τῶν ἐργασιῶν, ὥς εἴπομεν, αἰτεῖτω αὐτοὺς τὸ προσήκον.

Ἐν γένει δ' εἰπεῖν, ὁ διδάσκων πρέπει νὰ ὑπολαμβάνῃ τοὺς παῖδας γῆρ, ἢν ὅτι μὲν πρέπει νὰ καθαίρῃ ἀπὸ τῶν ζιζανίων καὶ πετρῶν, ἄλλοτε δὲ πρέπει νὰ σπείρῃ καὶ φυτεύῃ ἐνταῦθα μὲν τοῦτο, ἐκεῖ δὲ ἐκεῖνο τὸ φυτόν. Ἐνταῦθα τῆς γῆς ταύτης τὰ ὑπάρχοντα σπέρματα ὀφείλει νὰ περιποιηται, θερμαίνει καὶ ἀρδεύῃ, προσέχων τὸν νοῦν μὴ καὶ

τὰ σπέρματα μετὰ τῶν ζιζανίων καὶ πετρῶν ἐκρίζοι καὶ ἀνασπᾷ, μὴ κατακαίῃ καὶ κατακλέζῃ ἐκεῖ ὀφείλει νὰ ὑποδοθῇ τὴν βλάστησιν, ἄλλαχοῦ δὲ νὰ δίδῃ ὀρθὴν διεύθυνσιν εἰς τὸ νεαρὸν καὶ ἐπὶ παντοίων ἀνέμων σαλευόμενον φυτόν. Τέλος ἡ διάπλασις τοῦ σώματος, τῆς διανοίας καὶ τῆς καρδίας, μάλιστα τῆς τελευταίας, πρέπει νὰ εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς τοῦ διδάσκοντος ἐργασίας.

Ἰκανὰ δὲ νομίζοντες ταῦτα νὰ δώσωσιν ἀγορμὴν εἰς τοὺς φιλοτίμους καὶ φιλεπόνους τῶν διδασκάλων παραδίδομεν τὸ μικρὸν ἡμῶν πόνημα τῇ φιλῇ νεότητι, εὐχόμενοι ταύτῃ τὴν ὅσον οἶόν τε τόχιον πρόσκτησιν καταλλήλων τῇ ἐκπαιδεύσει καὶ μορφώσει αὐτῆς βιβλίων, ὧν ἄνευ ἀληθῆς καὶ σπουδαίας παιδείσεως λίαν δυσχερὲς ἀποβαίνει καὶ καθίσταται.

Ἐγγραφομεν ἐν Γαλατῇ ἑωνυπόλεως τῇ 30 Ἰουλίου 1883.

Οἱ φιλοπονήσαντες

Κ. Γ. Γεωργαλάς
Α. Γ. Μουστράτος
Γ. Ι. Κοῦζος
Γ. Α. Παλιόνης
Ι. Ι. Πολύβιος.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ.

ΕΤΟΣ Ε'.

1.

ΩΔΗ ΣΟΛΩΜΩΝΤΟΣ.

Θεέ πατέρων και Κύριε του έλέους σου, ό ποιήσας τά πάντα εν λόγω σου και τη σοφία σου κατασκευάσας άνθρωπον, ίνα δεσπόζῃ τῶν υπό σου γενομένων κτισμάτων και διάπῃ τόν κόσμον εν οσιότητι και δικαιοσύνη και εν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ, δός μοι τήν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν και μή με αποδοκιμάσῃς ἐκ παιδῶν σου, ὅτι ἐγώ δούλος σός και υἱός τῆς παιδείας σου.

(Σοφ. Σολωμῶντος θ', 1—5).

2.

ΩΔΗ ΤΩΝ ΕΝΑΡΞΕΩΝ.

1. Καλῶς ηὔραμεν ἀλλήλους
καλοὶ φίλοι καλοὺς φίλους !
 Συνκνέτουμεθα θυμῆραις
 χορὸς ἑνδρόσας, παιδρὸς,
καὶ αἱ ὧρ' ἐλπίδων πλήρεις
 καλοῦσ' εἰς τὰ ἔμπρος.

2. Γελῶν ἦθος, παιδρὸν ὄμμα
εἶναι τῆς ζωῆς τὸ χρῶμα.
 Τοῦ εὐέλπιδος ὁ κλῆρος
 εἶναι πάντοτε λαμπρὸς,
σταθερῷ ποδὶ ὡς ἦρος
 προβαίν' εἰς τὰ ἔμπρος.

3. Καρτερία μετ' ἀνδρείας
 εἶναι μήτηρ τῆς σοφίας.
Σπείρει κόπον, σπείρ' ἐγκαίρως·
 σὺν θεῷ δὲ ὁ καιρὸς
θά σοι φέρη χρυσοὺν θῆρος
 χωρῶν εἰς τὰ ἔμπρος.

4. Ἄστρα ἐναλλάξ καὶ Φοῖβον
τῆς ζωῆς τὸ ρεῦμα' ἀμείβον
 καὶ εὐανθεὶς ἐγκατοπτρίζον
 ὄχθας, πάντοτε παιδρῶς
 μυδιῶν καὶ χρυσαυγίζον
 προρρᾶ' εἰς τὰ ἔμπρος.
 Ἥλ. Τανταλίδης.

3.

ΕΠΑΙΤΗΣ ΥΠΟΚΡΙΝΟΜΕΝΟΣ.

Ἐπαίτης, ὅπως ἔτι μᾶλλον ἐπισπᾶται τὸν οἶκτον τῶν διαβατῶν, προσποιεῖτο τὸν ἄλαλον. Νεανίας δὲ εἰδὼς τοῦτον ἠρώτησεν ἀκρίτως, ἔλκων ἅμα τὸ βαλάντιον αὐτοῦ, ἵκν εἶναι πολὺς χρόνος ἐξ οὗ ἄλαλος ἐγένετο.
«Παιδίσθην», ἀπεκρίνατο ὁ ὑποκρινόμενος.

4.

ΑΝΔΡΑΓΛΩΘΗΜΑ.

Ἠρώτησάν ποτε νέον περὶ τῶν ἀνδραγαθημάτων αὐτοῦ. «Ἀπέκοψα τὰς κνήμας Ἴσπανοῦ», ἀπεκρίνατο. Πρὸς ταῦτα δὲ τινος εἰπόντος ὅτι οὐδὲν εἶναι τοῦτο, θὰ ἦτο δὲ μάχα τι, ἵκν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπέκοπταν, ὁ νέος εἶπεν, «Ἀλλὰ μάθετε ὅτι ἡ κεφαλὴ ἦτο ἤδη ἀποκοικομένη».

ΙΔΟΥ Η ΡΟΔΟΣ, ΙΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΠΗΔΗΜΑ.

Ἄνὴρ τις ἀποδημήσας, ἔπειτα δὲ πάλιν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐπανελθὼν, ἄλλα τε πολλὰ ἐν διαφόροις χώραις ἐκόμπαζεν ὅτι ἡνδραγύθησι, τελευταῖον δὲ καὶ ἐν Ῥόδῳ ἔλεγεν ὅτι ἐπήδησι πῆδημα, οἷον οὐδεὶς τῶν συγχρόνων ἠδύνατο νὰ πηδήσῃ. Πρὸς ταῦτα δὲ καὶ μάρτυρας τοὺς ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν ὅτι ἔχει. Ὑπολαβίων δὲ τις τῶν παρόντων εἶπε, ἂ ὦ φίλε, ἰὼν ὅ,τι λέγεις εἶναι ἀληθές, οὐδὲ ὥς ἔχεις ἀνάγκην μαρτύρων. ἂ Ἰδοὺ ἡ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πῆδημα». Ἐντεῦθεν ἡ φράσις αὕτη παροιμία ἔμεινε.

ΦΡΟΥΡΟΥ ΕΥΗΘΕΙΑ.

Πέτρος ὁ μέγας, αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας, προσέταξε νὰ καθεῖργηται πᾶς ὁ διερχόμενος μετὰ τὴν δεκάτην ἰσπανικὴν ὥραν ἔμπροσθεν τοῦ σκοποῦ ἄνω φανοῦ. Ἰατρός ἐπανεκάμπτειν ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀσθενούς, ἔχων τὸν ὑπὲρ τὴν προπορευόμενον καὶ τὸν φανὸν κρατοῦντα. Καὶ ὁ μὲν ὑπὲρ τῆς παρήλθαι, ὁ δὲ ἱατρός, καίπερ διαμαρτυρούμενος, ἀπήχθη ὑπὸ τοῦ φύλακος εἰς τὴν ἐγγὺς φρουράν.

ΑΦΙΛΟΚΕΡΑΕΙΑ.

Πάλαις τινος οἱ κάτοικοι προσήνεγκαν στρατηγῷ τριακοσίας χιλιάδας δραχμῶν, ὥπως μὴ διέλθῃ μετὰ τοῦ στρατοῦ διὰ τῆς χώρας αὐτῶν. Ἀ'Επειδὴ ἡ πόλις ὑμῶν, ἀπεκρίνατο ὁ στρατηγός, καίται ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ, ἦν ὁ στρατός μου μέλλει νὰ διέλθῃ, δὲν ἀποδέχομαι τὸ προσφερόμενον ἀργύριον.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ — ΛΣΩΤΙΑ.

Ἡ οἰκονομία εἶναι ἡ μήτηρ τῆς ἀκεραιότητος, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνέσεως· εἶναι ἡ ὡραία ἀδελφὴ τῆς ἐγκρατείας, τῆς φαιδρότητος καὶ τῆς ὑγείας.

Ἡ ἀσωτία εἶναι ὁ σκληρὸς καὶ πικρὸς δαίμων, ὁ βαρυνὼν τοὺς ὑπαδούς αὐτοῦ εἰς δουλείας καὶ χρεὶ ἐμπλέκει, ὁ δεισιμαίων αὐτοῦ δι' ἀλόσιων.

ΚΑΚΟΥ ΚΟΡΑΚΟΣ ΚΑΚΟΝ ΩΙΟΝ.

Λέγεται ὅτι ὁ κόραξ, ὁ ἡδὴ γέρον, ὅταν μὴ δύνηται νὰ τρέφῃ τοὺς νεοσσούς, ἑαυτὸν αὐτοῖς προτείνει τροφήν.

οἱ δὲ νεοσσοὶ ἐσθίουσι τὸν πατέρα. Ἐνταῦθεν λέγουσιν τινες ὅτι ἔλαβε τὴν γένεσιν αὐτῆς ἡ παροιμία, «Κακοῦ κόρακος κακὸν ὦν». Κατ' ἄλλους δὲ ὅτι ὁ κόραξ καὶ τὸ ὦν αὐτοῦ εἶναι ἄβρωτα. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ἀπὸ Κόρακος τοῦ ῥήτορος, διδάξαντος τὴν ῥητορικὴν τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Τισίαν, ὑποσχόμενον ν' ἀποτίσῃ τὸν μισθὸν μετὰ τὴν ἐμάθησιν τῆς τέχνης. Τούτου γενομένου καὶ τοῦ διδασκάλου τὸν μισθὸν παρὰ τοῦ μαθητοῦ ἀπαιτοῦντος, αὗτος εἶπε, «Ὑπάγωμεν εἰς τὸ δικαστήριον· καὶ ἂν μὲν νικήσῃς, δῆλον ὅτι δὲν ἔμαθον τὴν ῥητορικὴν καὶ τὸν μισθὸν δὲν πρέπει ν' ἀποτίσω σοι· ἂν δὲ ἡττηθῇς, δὲν θὰ λάβῃς μισθὸν κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν δικαστῶν». Θαυμάσαντες οἱ δικασταὶ τὸ τοῦ νεανίου σόφισμα, τὸ παροιμιῶδες λόγιον ἐξεφώνησαν, λεγόμενον ἐπὶ τῶν ἐκ κακῶν γονέων κακῶν τέκνων ἢ ἐπὶ τῶν πονηρῶν ἐν πονηροῖς ἐργαζομένων.

10.

ΠΩΣ ΔΕΙ ΗΜΑΣ ΠΡΟΣΕΥΧΕΣΘΑΙ.

Ματθ. κεφ. ζ', ἐδάφ. 5—13. (α).

(α) Αἱ περικοπαὶ αὗται σκοποῦσι πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ τὴν κατὰ μικρὸν εἰσαγωγὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν. Πλὴν καὶ τούτων ὁ διδάσκων διεξάγει καὶ τὰς ἐν ταῖς Κυριακαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις ἑορταῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀναγιγνωσκόμενας, ὡς σημειούμεθα ἐν τέλει.

11.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ.

1. Ἐν ᾧ' ἀμηχανίας μου,
ἐν θλίψει τῆς ψυχῆς,
ἐν ῥῆμ' ἀπὸ καρδίας μου
ἐκφέρω προσευχῆς.
2. Τοῦ θείου τούτου ῥήματος
ἡ χάρις πανοθενῆς,
πληροὶ τὸ πᾶν αἰσθήματος
ἀγίας ἡδονῆς.
3. Ἀπὸ τοῦ στήθους αἱρεται
ἡ πλᾶξ τοῦ δισταγμοῦ,
καὶ ἡ θλιψίς μου καθαίρεται
διὰ τοῦ στεναγμοῦ.
4. Τῆς πίστεως δραστήριον
τὸ δάκρυ τὸ γλυκύ.
Ζητήσατε τὸν Κύριον
καὶ ἐντὸς ὁμῶν οἰκεῖ.

Ἠλ. Τανταλίδης.

12.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΑΛΠΘΕΥΩΝ.

Ἀξιωματικός τὴν ἐτίραν τῶν κνημῶν αὐτοῦ ἐν τῇ μάχῃ ἀποβαλὼν, ἐποίησατο ξυλίνην πάντη ὁμοίαν τῇ φυσικῇ.

Μετὰ τινα δὲ χρόνον σφαῖρα τηλεβόλου ἀνέρηπασε καὶ ταύτην· οἱ περὶ αὐτὸν ἰδόντες τοῦτο ἱκραζόν, «Προσκαλίσαστε ταχέως τὸν χειρουργόν». «Οὐχί, φίλοι, λέγει ἀταράχως ὁ ἀξιωματικός, μεταπέμψασθε μᾶλλον τὸν ξυλουργόν».

13.

ΑΣΤΕΙΑ ΥΠΟΧΩΡΗΣΙΣ ΕΝ ΕΡΙΑΙ.

Γάλλος καὶ Ἀγγλος ἀλλήλοις ἤριζον, πότερον τῶν ἐθνῶν, τὸ γαλλικὸν ἢ τὸ ἀγγλικὸν ὑπερτερεῖ τὴν τε στρατιωτικὴν δύξιν καὶ τὴν πρόοδον εἰς τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Ἐκάτερος ἦτο πεπεισμένος ὅτι πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἐθνῶν πρωτεύει τὸ ἑαυτοῦ καὶ ἡ ἑκαστοῦ παρτείνεται. Ἀλλ' ὁ Γάλλος ἀστείως ὑποχωρῶν καὶ τὴν ἑρῖδα καταπαύων ἀνερῶνησε, «Τέλος, ὦ φίλοι, εἴν μὴ ἤμην Γάλλος ἐπιθύμουν νὰ εἶμαι Ἀγγλος». «Καὶ ἐγώ», ὑπέλαβε τὸ ὑπερήφανον τῆς Ἀλβίωνος τέκνον, «εἴν μὴ ἤμην Ἀγγλος, ἤθελον νὰ εἶμαι Γάλλος».

14.

ΠΕΡΙ ΟΝΟΥ ΣΚΙΑΣ.

Νεανίας ἐν ὥρᾳ θέρους ἐμισθώσατο ὄνον ἐξ ἄστεος εἰς Μίγαρα. Μισούσης δὲ τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ ἡλίου σφοδρῶς φλέγοντος, ἐκότερος, ὃ τε μισθώσας καὶ ὁ μεμισθωμένος, ἤθελε νὰ καταφύγῃ ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ ὄνου. Εἰργον δὲ ἀλλήλους λέγοντες, ἐκαίνος μὲν, ὅτι τὸν ὄνον καὶ οὐχὶ τὴν σκιάν ὁ μεμισθωμένος ἐμισθώσατο, οὗτος δέ, ὅτι τὸν ὄνον μισθωσάμενος πᾶσιν ἐπ' αὐτοῦ ἔχει τὴν ἐξουσίαν. Ἐντεῦθεν, ὅταν τις περὶ εὐτελῶν πρὸς τινα φιλονικῇ, τὸ «Περὶ ὄνου σκιάς» λέγεται.

15.

ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΚΥΝΟΣ.

Ὁ μέγας καὶ πολὺς τῆς Γερμανίας πρωθυπουργὸς Βίσμαρκ κέκτεται μίγαν, ἰσχνὸν καὶ μέλανα κύνα, ἀκολουθεῖντα αὐτῷ πανταχοῦ, οὗ ἂν ἐπιτρέψῃ αὐτῷ. Ὅσάκις ἡμεῖς ὁ Βίσμαρκ μεταβαίνει παρὰ τὸν αὐτοκράτορα, ὁ κύων γινώσκει τοῦτο, ἀναγνωρίζων τὸ ἱνδύμα τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ οὐδέποτε ἀκολουθεῖ αὐτῷ. Γινώσκει ὡσαύτως ὅτι ἀνάγκαστον εἶναι ν' ἀκολουθῇ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ εἰς τὴν βουλὴν μεταβαίνοντι καὶ παρακολουθεῖ μὲν αὐτῷ ἰξερχομένῳ, ἀλλὰ τοῦ Βίσμαρκ παρὰ τὴν πύλιν ἐρχομένου, τὸν πύλιν δ' αὐτοῦ κομφῶς αἶροντος καὶ αἰς τὴν βουλὴν λέ-

γοντος, ὁ κύων τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν οὐρὰν κλίνει, οὐχὶ ἄσμενος οἴκαδε ἐπανέρχεται.

16.

ΑΥΤΑΡΚΕΙΑ.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Γεώργιος ὁ γ', περιοδεύων πρῶτον τινὶ καὶ συναντήσας παρὰ τὴν θύραν τῶν ὑπηρετῶν νέῳ, ἠρώτησεν αὐτόν, «Τί τὸ ἔργον σου, ὦ παῖ, καὶ πόσα καθ' ἑκάστην ἀπολαύεις;» — «Βοηθῶ ἐν τοῖς σταύλοις», ἀπεκρίνατο ὁ νέος, «ἀπολαύω δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ τροφήν καὶ ἐνδύματα». — «Στέργε ταῦτα», ὑπέλαθεν ὁ βασιλεὺς, «διότι οὐδ' ἐγὼ ἔχω πλεόνα».

17.

ΦΕΥΓΕΤΕ ΤΗΝ ΠΛΕΘΥΝΕΣΙΑΝ.

Λουκᾶ κεφ. ιδ', 13—22.

18.

H H2Σ.

Ἦδη τὸ ὥχρον λυκαυγὲς ἐπὶ τῶν λόφων καὶ τῶν ὀψι-
λῶν τῶν δένδρων κορυφῶν ἐπιφαίνεται. Νέον θέαμα ἡ
θαυμαστὴ πλάσις ἀπὸ τοῦ κενοῦ καὶ τῆς ἐρημίας τῆς νυκτὸς

ἐξερχομένη παρίστησιν. Ὁ τοῦ Ὑψίστου ναὸς αὖθις ἠνοίγη-
ται καλύβαι καὶ οἱ παρακείμενοι θάμνοι κατ' ἀρχὰς μὲν
συγκειχυμένως, εἶτα δὲ μᾶλλον σαφῶς καὶ διακεκριμένως
βαθμηδὲν τοῦ μυστηριώδους σκοτούς ἐξέρχονται. Ἀργυρο-
ειδὲς ὁμίχλη ἐπὶ τῶν λευκῶνων κατακάθεται καὶ ὑπεράνω
τῶν ὑδάτων ἐκτείνεται. Ὁ κορυθαλλὸς ψάλλον καὶ τὴν
ἐπερχομένην αὐγὴν χαιρετίζων πρὸς τὰ ὕψη πέτεται, ἡ δὲ
φωνὴ τοῦ ἀλέκτορος, τὴν ὑποφώσκουσαν ἡμέραν ἀγγέλλουσα,
μακρόθεν ἀκούεται. Τὰ ὕψη δὲ ὥς γιγαντιαία
φαντάσματα ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος διακρίνονται καὶ ὑπὸ πέ-
πλον σκοτεινὸν καὶ κυανοειδῆ ἐξ ἀποστάσεως ἐμφανίζονται.

Τὰ πλησίον κείμενα πράγματα κατὰ μικρὸν φανερά
καθίστανται καὶ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον χρωματίζονται.
Ὁ Ἑωσφόρος εἰσέτι λήμπει καὶ φῶς ἄχρουν ὑπεράνω τῶν
νεφελῶν διαχέει. Τὰ κράς πεδία τῶν νεφελῶν, ὑπὸ τῶν
ἀκτίνων τοῦ ἀόρατου ἐπὶ ἡλίου ἐπιφλεγόμενα, τοὺς ἀγρούς
καὶ τὰς πεδιάδας διὰ θνοφερᾶς ἀντανακλάσεως φωτί-
ζουσι. Χρυσᾶ κύματα πυρὸς ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ τοῦ ὀρίζον-
τος ἐκχέονται καὶ ἡ στίλβη αὐτῶν μικρὸν κατὰ μικρὸν αὐ-
ξάνεται. Ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων ὡς ἀπὸ ὀλοκαυτω-
μάτων, ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ὑψίστου προσφερομένων, φλό-
γες ἀναβαίνουν. Τὰ ἄλλα καὶ οἱ γήλοφοι, ὑπὸ φωσφόρου
ἀτμοῦ περιβάλλονται καὶ αὐτὰ τὰ πρὸς δυσμὰς νέφη κατὰ
νῶτον φωτίζονται. Τὰ πτηνὰ ἐκ τῶν θάμνων ἐξέρχονται
καὶ ἀπὸ κλωνῶς εἰς κλώνα πετόμενα ἄρχονται. Ἀλλὰ
βαθεῖα εἰσέτι ἐπὶ τῆς γῆς ἡσυχία ἐπικρατεῖ καὶ τὸ πᾶν
οἶοναί μέγα τι ἀκροώμενον καὶ ἀπειδεχόμενον διατελεῖ.

ΤΟ ΕΩΘΙΝΟΝ ΑΣΜΑ

1. Πᾶσα πνοή καὶ πᾶσα κτίσις
τὸν φωτοδότην εὐλογεῖ,
ἁγγέλων καὶ ἀνθρώπων φύσις
ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ.
Τὸ πᾶν τὸν Πλάστην μεγαλύνει,
αὐτὸν δοξάζουσι σκρῶς
ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη
καὶ πάντα τ' ἄστρα καὶ τὸ φῶς.

2. Ἡ φύσις πᾶς ἀφυπνουμένη,
ὥς νήπιον ἐν τῇ στρωμνῇ,
αὐτοῦ τὴν χεῖρα περιμένει
καὶ τὸν τροφὴ αὐτῆς ὁμιλεῖ.
Αὐτοῦ τὴν δόξαν διηγείται
καὶ νύξ ἐπίσης καὶ ἡώς,
κ' ἐν πανταχοῦ περιηγείται,
τὸ μέγα ὄνομα: Θεός!

3. Αὐτὸν ὁμιλεῖ ἡ οἰκουμένη,
αἱ γυναῖκες τῶν γενεῶν,
πρεσβῦται νέοι καὶ παρθέναι,
λαοὶ καὶ ἄρχοντες λαῶν.

Ἀνάστα, πνεῦμά μου, ἀνάστα
καὶ κράζον ἀνακεικυρός,
: Σοὶ πρέπει ἀληθῶς, ὦ Πλάστα,
δόξα τῷ δείξαντι τὸ φῶς.

Ἠλ. Τανταλίδης.

ΕΠΙΜΕΝΙΔΕΙΟΝ ΥΨΗΝΟΝ ΚΟΙΜΑΣΘΑΙ.

Πιμφθαίς ποτε ὁ Ἐπιμενίδης παρὰ τοῦ πατρὸς εἰς ἀ-
γρὸν πρὸς ἀναζήτησιν προβάτου, ἐκκλίνας τῆς ὁδοῦ κατὰ
μισσημερίαν, ὑπ' ἄνθρωπον τινὲς ἐπτά καὶ πεντήκοντα ἔτη
κατεκοιμήθη. Ἐγερθεὶς δὲ μετὰ ταῦτα ἐζήτει τὸ πρόβα-
τον, νομίζων ὅτι ἐπ' ὀλίγον ἐκοιμήθη. Ἐντεῦθεν ἐπὶ τῶν
κυριολεκτικῶς ἢ μεταφορικῶς οὕτω κοιμωμένων «Ἐπιμε-
νίδειον ὕπνον κοιμάται» λέγουσι.

ΦΕΙΔΩ ΧΡΟΝΟΥ.

Εὐπκτρίδης Ἀγγλος τῶν καλουμένων λόρδων ἔγραφε
ποτε τῷ ἀδελφιδῷ αὐτοῦ, «Γράψον ἐπὶ τῶν παραπετα-
σμάτων τῶν θαλάμων σου τάδε: — Ὁ μὴ ἐγειρόμενος ἐν
ὥρᾳ οὐδέποτε θ' ἀναδύχθῃ ἢ θὰ πράξῃ τι ἄξιον μνήμης.
Ὁ μὴ κενονίζων τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας καὶ μὴ ὀρίζων τὴν

ὥραν ἐκάστου ἔργου, ἀλλ' ἐπιτρέπων ἄλλοις νὰ ἐπιβαί-
νωσιν εἰς τὰς ἐργασίμους αὐτοῦ ὥρας, θ' ἀπολίσει βεβαίως
ταύτας τε καὶ τὰς ἡμέρας αὐτοῦ μάτην καὶ πρὸς μεγίστην
θλίψιν αὐτοῦ καὶ τῶν ἀγαπώντων αὐτόν». —

« Χρόνου φείδου » (7 σοφῶν).

« Ἀργὸς μὴ ἴσθι, μηδ' ἂν πλουτῇς » (Πιττακοῦ).

22.

ΦΙΛΩΝ ΔΟΚΙΜΗ.

Τὴν τῶν φίλων πιστότητα καὶ εὐλικρίνειαν θέλων νὰ
δοκιμάσῃς ἀργύριον παρ' αὐτῶν δάνειον πειράθητι νὰ λά-
βῃς. Καὶ πλουσιώτερος μὲν μετὰ τὸ πείραμα ἴσως δὲν θὰ
εἶσαι, σοφώτερος ὅμως πάντως.

« Ἐπὶ τὰ δαίπνα τῶν φίλων βραδέως πορεύου, ἐπὶ δὲ
τὰς ἀτυχίας ταχέως ». (Χεῖλωνος).

« Ὁμοίως αἰσχροὺς μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἐταί-
ρους μεταλλάττειν ». (Ἰσοκράτους).

23.

ΤΑ ΚΑΚΑ ΤΗΣ ΜΕΘΗΣ.

Ἡ βασίλισσα τῆς Μαδαγασκάρης, νῆσου τοῦ Ἰνδικοῦ
ὠκεανοῦ κατὰ μισημέριαν καὶ ἀνατολὰς τῆς Ἀφρικῆς, θέ-
λουσα τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς νὰ φυλάξῃ ἀπὸ τῶν κακῶν

τῆς μέθης, ὥδὲ πως δικαιολογεῖ τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν με-
θυστικῶν ποτῶν.

« Τὰ μεθυστικά ποτὰ βλάπτουσι τὴν ὑγίειαν, δαπανῶ-
σιν ἀνωφελῶς τὴν περιουσίαν, ζημιοῦσι τὴν οἰκογένειαν,
ποιοῦσι μωροὺς τοὺς σοφοὺς καὶ μωροτέρους τοὺς μωροὺς,
πρὸς δὲ καθιστῶσι τοὺς πολίτας ἀπειθεῖς τοῖς νόμοις τῆς
πόλεως καὶ ἐνόχους ἐνώπιον τῆς κινωνίας καὶ τοῦ Θεοῦ ».

« Μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτεία ». (Παῦλος
πρὸς Ἑβραίους, ε', 18).

24.

ΚΑΙ ΚΟΡΚΟΡΟΣ(α) ΕΝ ΛΑΧΑΝΟΙΣ ΚΑΙ ΣΑΟΥΑ
ΕΝ ΠΡΟΦΗΤΑΙΣ.

Ὁ μὲν κόρκορος εἶναι εἶδος βοτάνης εὐτελοῦς καὶ πι-
κρᾶς, ὅθεν καὶ οὐδαμῶς εἶναι ἄξιος μετὰ τῶν λαχάνων νὰ
συγκαταλέγῃται. Ὁ δὲ Σαούλ, βασιλεὺς ὑπὸ Σαμουὴλ
χρισθεὶς καὶ εἰς τὸν οἶκον ἐρχόμενος, συνήντησεν ἐν τῷ
ὄρει χορεῖα προφητῶν. Πνεύματος δὲ Κυρίου ἐλθόντος
ἐπ' αὐτόν ἔστη ἐν μέσῳ τῶν προφητῶν καὶ ἤρξατο προ-
φητεῶν. Πολλοὶ δὲ ἰδόντες τοῦτον διηπόρουν καὶ ἀλλή-
λους ἠρώτων λέγοντες, « Καὶ Σαούλ ἐν προφήταις; » Ἐν-
τιῶθεν ἐπὶ τῶν ἀπαιδευτῶν μὲν τοῖς πεπαιδευμένοις δὲ
συγκαταλεγόμενων ἢ ἐπὶ τῶν εὐτελῶν μὲν πρὸς μεγάλους

(α) Ἄλλως: κόρκορος.

δ' αὐτοὺς παραβαλλόντων ἡ παροιμία «Καὶ κόρκορος ἐν λαγχάνοις καὶ Σκούλ ἐν προφήταις» λέγεται.

25.

ΟΙ ΛΑΗΘΕΙΣ ΦΙΛΟΙ.

Ἀνθρωπὸς τις εἶχε τρεῖς φίλους. Τοὺς δύο τούτων ἡγάπα καθ' ὑπερβολὴν πρὸς τὸν τρίτον εἶχεν ἀδιαφόρως. Ἐκαλεῖτο εἰς δικαστήριον κατηγορούμενος ἐπὶ μεγάλῳ ἐγκλήματι, καὶ περ ὦν ἄθωος. «Τίς ἐξ ὑμῶν, λέγει τοῖς φίλοις αὐτοῦ, συμπορεύεται καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ μαρτυρεῖ; Κατηγοροῦμαι δεινῶς καὶ ὁ βασιλεὺς εἶναι λίαν περὶ ὁργισμένος ἐναντίον μου». Ὁ πρῶτος τῶν φίλων ἀπακρίνατο παρευθὺς ὅτι δὲν δύναται ν' ἀκολουθήσῃ σπουδαίων ἕνεκα πραγμάτων. Ὁ δεῦτερος συνώδευσεν αὐτῷ μέχρι τῆς τοῦ δικαστηρίου θύρας, φοβηθεὶς δὲ τοὺς δικαστὰς ἐπίστρεψε. Μόνος ὁ τρίτος, πρὸς ὃν ὀλιγωτέρην πεποίθησιν εἶχε, συνεισῆλθε, συνηγόρησεν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τῆς ἀθωότητος τοῦ κατηγορουμένου τοσοῦτον εὐγλωττῶς καὶ ἰσχυρῶς, ὥστε οἱ δικασταὶ ἠθώωσαν τὸν φίλον αὐτοῦ.

Οἱ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τρεῖς φίλοι ἡμῶν εἰναι τὰ χρήματα, οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι, τὰ καλὰ ἔργα. Ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ ἡμᾶς πρὸ τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ, τὰ μὲν χρήματα πέραντα ἡμᾶς ἐγκαταλείπουσιν· οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι μόνον μέχρι τοῦ τέφρου παρακολουθοῦσιν· μόνον τὰ καλὰ ἔργα συνοδεύουσιν ἡμῖν μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, πρην-

γούνται μέλιστα ἡμῶν, συνηγοροῦσι καὶ ὑπεραπολογούνται, ἰλεον καὶ χάριν ἡμῖν παρὰ Θεοῦ αἰτοῦντα καὶ ἐπιτυγχάνοντα.

«Τῆς δὲ εὐποίας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε, τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαριστεῖται ὁ Θεός».

(Παύλ. Ἑβρ. γ', 16).

26.

ΑΜΝΗΣΙΑΚΙΑ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

Περικλέους περὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ ποτε ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀσχολουμένου, ἄνθρωπος κακοήθης καὶ αὐθάδης ἤρξατο ὑβρίζων αὐτόν.

Ἄλλ' ὁ μέγας ἀνὴρ, ἀπαρκῶς καὶ σιωπηλῶς τὰς ὑβρεῖς ἀκούων, ἐξηκολούθησεν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐργαζόμενος. Ἐσπέρας δὲ γενομένης καὶ τοῦ Περικλέους οἰκαδὲ ἐπανερχομένου, ὁ αὐθάδης καὶ κακοήθης ἐκείνος παρεκλούθησεν αὐτῷ ὑβρίζων καὶ κακολογῶν. Ἄλλ' ὁ Περικλῆς οὐδὲ τότε ὠργίσθη, οὐδὲ τὴν τιμωρίαν τοῦ ὑβριστοῦ ἐζητήσατο. Τούναντίον, εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐσυτοῦ οἰκίαν, παρήγγειλεν ἐνὶ τῶν ὑπηρετῶν, λαβὼν φανόν νὰ συνοδεύσῃ τὸν ὑβριστὴ μέχρι τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ὅπως μὴ τι κακὸν πάθῃ ἐν τῷ τῆς νυκτὸς σκότει.

«Συγγνώμη τιμωρίας ἀμείνων· τὸ μὲν γὰρ ἡμέρου φέως, τὸ δὲ θηριώδους».

(Πλάτωνος).

ΑΡΓΙΑ.—ΦΙΛΕΡΓΙΑ.

(Παροιμ. Σολομ. 5'.)

Υιέ, ἀπόφυγε τὴν ἀργίαν καὶ φίλει τὴν φιλεργίαν, ἵνα μηδενὸς χρεῖαν ἔχῃς. Μὴ δώσῃς ὕπνον σοῖς ὄμμασι, μηδὲ νυστάξωσι τὰ βλέφαρά σου, ἵνα σώζῃσαι ἀπὸ πᾶσης ἀπορίας, καθὼς δορκὰς ἐκ τῶν βρόχων καὶ ὄρνειον ἐκ παγίδος.

Ὑπάγε πρὸς τὸν μύρμηκα, ὦ ὄκνηρέ, καὶ μιμῆθητι αὐτόν, ἰδὼν τὴν φιλοπονίαν αὐτοῦ, καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος. Ἴδὲ πῶς ἐτοιμάζει κατὰ τὸ θέρος τὴν τροφήν αὐτοῦ, καὶ πῶς συλλέγει τ' ἀναγκαῖα αὐτῷ κατὰ τὸν ἄμητόν. Ἡ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε πόσον ἐπιμελῶς καὶ σοφῶς ἐργάζεται καὶ πῶς φιλεῖ τὴν ἐργασίαν.

Ἔως πότε θὰ μένῃς ἀργός, ὦ ὄκνηρέ, πότε δὲ θὰ ἐγερθῇς ἐκ τοῦ ὕπνου; Ἐὰν λέγῃς πάντοτε—ὀλίγον ἀκόμη θέλω νὰ ὑπνώσω, ἐπ' ὀλίγον ἔτι ν' ἀναπαυθῶ καὶ τὰς χεῖράς μου πρὸς ἀνακούφισιν νὰ σταυρώσω,—θὰ ἔλθῃ πρὸς σὲ ταχέως ἡ πενία καὶ ἡ ἔνδεια ὥς ἐπικίνδυνος ἐχθρός. Ἐὰν δὲ τούναντίον εἶσαι ἄοκνος, θὰ ἔλθῃ ὥς ἀνεξάντλητος πηγὴ ὁ ἄμητός σου, ἡ δὲ ἔνδεια, ὁ κακὸς ἐκείνος ἐχθρός, θὰ φύγῃ ἀπὸ σοῦ(α).

(α) Εἰκότως ἡ πενία ὀνομάζεται κακὸς ἐχθρός, διότι πολλοὺς πολλάκις εἰς ἐγκλήματα ὥθει. Ὁ φιλεργός, πορίζμενος τιμῆος τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, οὐδέποτε ἐκτρέπεται εἰς τὸ ἐγκλημα. Ἡ ἀργία εἰκότως ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκλήθη μῆτηρ πάσης κακίας.

(Ἀπάνθ. Δ. Ἐστιακοῦ).

ΕΣ ΑΥΡΙΟΝ ΤΑ ΣΠΟΥΔΑΙΑ.

Ἀρχίου καὶ Λεοντίδου κακῶς ἀρχόντων τῶν Θηβαίων, Ἐπαμινώνδας καὶ Πελοπίδας μετ' ἄλλων βουλευόνται τὴν πόλιν ἐκαίνων ν' ἀπαλλάξωσι. Φιλίδας δέ, συμπράττων καὶ γραμματεὺς Ἀρχίου καὶ Φιλίππου τῶν πολεμάρχων ὧν, εἰς μεγαλοπρεπὲς συμπόσιον τούτους καλεῖ, ὅπως τῷ Ἐπαμινώνδῃ καὶ Πελοπίδῃ παραδώσῃ, ὅταν τῇ μέθῃ καὶ τῇ κραυπάλῃ βυθισθῶσι. Κατὰ τὴν ὥραν τοῦ συμποσίου, τοῦ Ἀρχίου οἰνοβαροῦς διατελοῦντος, ἀρικνίεται ἐξ ἄστυος ταχυδρόμος, κομίζων αὐτῷ ἐπιστολήν, τὰ τεκταινόμενα ἀποκαλύπτουσαν. Καὶ ὁ μὲν ταχυδρόμος τὴν ἐπιστολήν τῷ Ἀρχίῳ ἐγγιγίζων παρακαλεῖ ἅμα αὐτόν παρὰ τοῦ ἐπιστελλόντος ν' ἀναγνώσῃ πάραυτα ταύτην, ἵως σπουδαῖα περιέχουσιν, ὁ δὲ Ἀρχίας, «Ἐς αὔριον τὰ σπουδαῖα», τῷ κομιστῇ ἀποκρίνεται, ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον τὴν ἐπιστολήν κατατίθῃσιν, εἰς τὴν συνομιλίαν δὲ καὶ εὐπρόθεον αὐθις ἑαυτὸν παραδίδωσιν. Ἐντεῦθεν παροιμιώδης ἡ φράσις ἐκ τῶν ἀρχαίων εἰς ἡμᾶς περιήλθε, λεγομένη ὁσάκις τις θέλει νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπὶ ἡμέραν ἐπιθυμῇ νὰ μένῃ μακρὰν τῆς τῶν πραγμάτων τύχης καὶ ὅπως παραδεδομένος ἀπολάβῃ τινί.

ΑΦΡΟΣΥΝΗ — ΦΡΟΝΗΣΙΣ.

(Σολομ. Παροιμ. 5').

Υιέ, ὁ ἄφρων καὶ παρκνομος ἀνὴρ οὐδέποτε πορεύεται ἀγαθὰς ὁδοὺς. Τὴν κακίαν αὐτοῦ δεικνύουσι καὶ τὸ βλέμμα καὶ τὸ βῆμα καὶ αἱ κινήσεις τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ἡ διαστραμμένη αὐτοῦ καρδία τικταίνεται κακὰ, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ προξενεῖ τοῖς ἄλλοις ταραχάς. Διὰ τοῦτο ἐξαίφνης ἐπέρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ καὶ ἡ καταστροφή εἶναι ἀνίκατος. Ὁ πονηρὸς χαίρει εἰς πᾶν ὅ, τι μισεῖ ὁ Θεός, ἔνεκα δὲ τῆς ἀκαθαρσίας ταύτης τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπόλλυται.

Υιέ, φύλαττε νόμους πατρὸς σου καὶ μὴ ἀπίστῃς θεσμούςς μητρὸς σου. Ὡς φῶς ἐν τῇ ψυχῇ σου αὐτοὺς διὰ παντός ἀντίφον καὶ ὡς πολύτιμον περιδέραιον περὶ σὸν τράχηλον περίβαλε. Ὅπου καὶ ἂν περιπατῇς, ἔχε τὴν σοφίαν ὁδηγὸν καὶ αὕτη ἔστω μετὰ σοῦ. Καὶ ὅταν καθεύδῃς, θέε, φυλακτέτω σι, ἵνα ἐγυρομένῳ συλλαλῇ σοι· διότι αἱ ἐντολαὶ τοῦ Θεοῦ νόμου εἶναι λύχνος καὶ φῶς, τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ὁδηγοῦσαι.

Υιέ, φύλαττε ἑμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἑμὰς συμβουλὰς κρύφον παρὰ σεαυτῶν· φύλαξον αὐτάς καὶ θά ζήσῃς τὴν ἀληθῆ ζωὴν. Τήρει τοὺς λόγους μου ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ καὶ ἐγγράψον αὐτοὺς ἐν τῇ βάθει τῆς καρδίας σου. Ἐχε τὴν σοφίαν ἀδελφὴν καὶ φίλην σου, ἵνα ἀπομακρῇ σε ἀπὸ πάσης πονηρᾶς ὁδοῦ.

(Ἀπάνθ. Α. Κοριακίδης).

ΑΙ ΔΕΚΑ ΠΑΡΘΕΝΟΙ.

Ματθ. κε', 1—14.

ΑΙ ΜΥΡΑΙ ΠΑΡΘΕΝΟΙ.

Σημαίν', ἰδοὺ, ἡ ἕκτη τῆς νυκτός.

Μὴ εἴν' ἀργὰ καὶ μείνωσιν ἐκτός;

—Ἀργά, ἀργά, παρῆλθεν ὁ καιρὸς.

—Ἄς ἀνοιχθῇ ἡ θύρα παραστὰς,
ἃς μᾶς δεχθῇ ἡ λάμπουσα παστὰς.

—Δὲν εἴν' ἐλπίς, ἐκλείσθη ὁ νυμφών.

—Ἡ νύξ φυχρά, τὸ σκότος παχυλόν,
ἀλλὰ γλυκύς νυμφίος ὁ καλῶν.

—Μακρὴν, μακρὴν οἱ ῥάθυμοι, μακρὴν.

—Ἡμάρτομεν, ἡμάρτομεν σαφῶς.

Ἀνοίξατε νῦν εὐρωμεν τὸ φῶς.

—Ἀμήν, ἀμήν, οὐκ οἶδαμεν ὅμᾳς.

Ἠλ. Τανταλίδης.

ΦΙΛΟΧΡΗΜΑΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΣ.

Πλοῖον Γαλλικόν, παραπλέον τὰς ἀκτὰς τῆς Βρασιλίας, ἦτο ἐν τῷ ἐσχάτῳ κινδύνῳ. Μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἐμπορευμάτων ὑπῆρχε καὶ πολὺ ἀργύριον ἐντὸς κάδων, οὓς οἱ ναῦται εἶχον ἤδη ἐξηγμένους ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπως σώσωσιν αὐτούς. Ἄλλ' ὅμως ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ πολυτιμότερα τῶν χρημάτων ὄντως ὑπάρχει· δι' ὃ οἱ λέμβοι, πλήρεις ναυαγῶν καὶ μόλις δυνάμενοι ν' ἀντιπαλαίσωσι κατὰ τῶν κυμάτων, ἀπεμακρύνοντο τοῦ πλοίου, κινδυνεύοντος νὰ καταποντισθῇ.

Τοῦ τελευταίου δὲ λέμβου ἀπολυομένου, νῆος ἀξιωματικὸς ἐπῆδησεν εἰς τὸ κατὰστρωμα, ἵνα ἴδῃ μὴ τις ἐν τῷ πλοίῳ ἀπελείφθῃ. Μετὰ μεγίστης δ' ἐκπλήξεως βλέπει ἀνθρωπον διὰ πελίκης θραύοντα τοὺς κάδους καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς νομίσματα ἀθρόως ἐξάγοντα.

— Τί πράττεις, ὦ ἀνθρώπε; Τὸ πλοῖον καταποντίζεται! Σπεῦσον ἵνα σεαυτὸν σώσῃς!

— Οὐχί, λέγει ὁ ἄρρων φιλοχρήματος· δι' ὅλου τοῦ βίου μου ὑπῆρξα πτωχός· ἐπιθυμῶ νὰ πλουτήσω, ἤδη πλουτῶ καὶ στέργων ἀποθνήσκω!

Ἀδύνατον ν' ἀποσπασθῇ τῆς ὀληθρίας αὐτοῦ ἐνσυχολήσεως· ἐγκαταλείφθῃ ἐκεῖ, ἐνθα ἐν μέσῳ τῶν ταλάντων αὐτοῦ εὔρει τὸν θάνατον!

Πόσοι ἄλλοι, ὡσαύτως ἄρρονες, τὴν ζωὴν αὐτῶν ἀντὶ χρημάτων πωλοῦσι!

ΥΠΑΡΧΟΥΣΙ «ΒΡΥΚΟΛΑΚΚΕΣ»;

Λησται τρεῖς ἐπὶ λόφῳ νύκτωρ καθήμενοι εὐωχοῦντο. Διαλεγόμενων δέ, καὶ περὶ βρυκολάκων καὶ ἄλλων φασμάτων λόγος ἐγένετο, τῶν μὲν διατεινομένων ὅτι ὑπάρχουσι τοιαῦτα καὶ φοβουμένων, τοῦ δὲ ἀρνούμενου. Ἐκείνων δὲ καὶ τούτου ἐν ταῖς ιδέαις αὐτῶν ἐμμενόντων, ὁ ἀρνούμενος ὑπισχνεῖται τοῖς ἄλλοις νὰ κομίσῃ εἰς πίστωσιν κρανίον ἀπὸ τοῦ νεκροταφείου, ὡς πέντε χιλιόμετρα ἀπέχοντος. Καὶ δὴ λαβὼν τὰ ἐπιτήδεια, μετέβη ἐκεῖσε, ἀνῶρυε τάφον, ἔλαβε κρανίον, ἐνθαὶς δὲ αὐτὸ ἐντὸς χειρομάκτρου ἐπανάκαμπτε.

Ἦσαν ἤδη μέσαι νύκτες· ὁ ἀρνούμενος τὴν ὑπαρξιν τῶν βρυκολάκων ἦτο ἐν τῷ μίσῳ τῆς ὁδοῦ. Αἰφνης αἰσθάνεται τὸ κρανίον κινούμενον ἐν τῷ χειρομάκτρῳ! Φρίκη καταληρθεῖς, ἐβιβαιώθη ὅτι ὄντως ὑπάρχουσι βρυκολακκαί! Τὸ κρανίον κινεῖται· ὁ ἀνδρεῖος τυμβωρύχος, καίπερ ὅλος καὶ σύσσωμος τρέμων, μὴ θέλων ὅμως νὰ γένηται καταγέλαστος τοῖς συνεταίροις αὐτοῦ, σπεύδει, ὑπερπηδᾷ χάνδακας καὶ βράκια, μετ' ὀλίγον δὲ ἀφικόμενος ῥίπτει τὸ κρανίον πρὸ τῶν συνεταίρων καὶ καταπίπτει ἡμιθανής. Οἱ συνεταῖροι σπεύδουσιν ἵνα περιθάλψωσιν αὐτόν, ἔχοντες ἅμα τὰ βλέμματα προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ σκλειομένου κρανίου. Ἀλλὰ τί βλέπουν; Μὴν ἐξεληθόντα τοῦ κρανίου καὶ φεύγοντα! Πάρκυστα τὴν φρίκην διαδέχεται ἀκούσιος γέλως, ὃς καὶ μόνος ἤρκει καὶ εἰς ἑαυτὸν νὰ ἐπαναγάγῃ καὶ τῆς

ἀπάτης ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ἐκ τοῦ φόβου ἔτι τρέμοντα καὶ
λιποθυμοῦντα.

Ἴδου πῶς ὑπάρχουσι βρυκόλακες!

34.

ΤΙΣ Η ΕΚ ΤΗΣ ΤΩΝ ΦΩΛΕΩΝ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΖΗΜΙΑ :

Θάλομεν νά μάθωμεν τί ζημιούμεθα μέν φωλεῶν πτη-
νοῦ καταστρέφοντες. Ἀκούσωμεν. Ἐκάστη τῶν φωλεῶν
περιέχει κατὰ μέσον ὄρον πάντα ὧς ἡ νιοσσούς. Ἐκαστος
τῶν νιοσσῶν ἐσθία καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὡς πεντήκοντα
μύιας ἢ ἑτερα ἔντομα, τοῦτο δὲ διαρκεῖ διὰ τριῆκοντα ἡ-
μερῶν περίπου, καθ' ἑς ἑκάστη τῶν φωλεῶν καταστρέφει
ἐπτάκις χίλια καὶ πεντάκις ἑκατὸν ἔντομα.

Εἶναι ἤδη ἀποδεδειγμένον ὅτι ἕκαστον τῶν ἐντόμων
μέχρι τῆς ἐντελούς ἀναπτύξεως ἐσθίει καθ' ἑκάστην ἡμέραν
ἰσοφαρίζοντα τῷ βάρει τοῦ ἰδίου σώματος· ὥστε ἐπὶ τριά-
κοντα ἡμέρας ἕκαστον τῶν ἐντόμων κατεσθίει καθ' ἑκάστην
ἡμέραν, εἰς οὗ παρέχεται εἰς καρπός, ἐν μῆλον, ἐν ἄπριον,
ἢ τι τοιοῦτον. Ἐντελεῖν ἕκαστον τῶν ἐντόμων ἐν τριάκοντα
ἡμέραις ἐσθίει τριάκοντα καρπούς. Τὰ δὲ κατὰ τὸ χρονί-
κόν τοῦτο δίκστημα ὑπὸ μιᾶς φωλιᾶς ἐξαφανιζόμενα ἑπτά-
κις χίλια καὶ πεντάκις ἑκατὸν ἑντομα καταστρέφουσι πάντα
καὶ εἰκοσι καὶ διακοσίας χιλιάδας καρπῶν !

Ἰδοὺ ζημία, ἐφ' ἧς πρέπειν εἶναι νὰ προσηλώσωσι τὸν νοῦν οἱ τάς φωλεὰς τῶν πτηνῶν καταστρέφοντες παῖδες.

35.

ΕΥΣΕΒΕΙΑ ΥΪΟΥ.

Λέγεται ὅτι ἐν τινι τῶν ἐκρήξεων τῆς ἐν Σικελίᾳ Αἴτνης
βράχ' πυρός ἐγένετο. Οὗτος δ' ἔρρεεν ἐπὶ τὴν ἑλληνὴν χώραν,
καὶ δὴ καὶ πρὸς τινὰ τῶν παρακειμένων πόλεων. Καὶ οἱ
μὲν ἄλλοι λέγεται ὅτι ὤρμησαν πρὸς φυγὴν, σωτηρίαν ἑαυ-
τῶν ζητοῦντες, εἰς δὲ τῶν νέων, βλέπων ὅτι ὁ πατήρ, πρε-
σβύτερος ὢν, δὲν ἠδύνατο ν' ἀποχωρήσῃ, ἀλλ' ἐκινδύνευε
καὶ ἐγκαταληφθῇ ὑπὸ τοῦ πυρός, ἤρατο αὐτὸν ἐπ' ὤμων
καὶ προσεπάθει ν' ἀγάγῃ ἔξω τοῦ κινδύνου. Ἄλλ' ἕνεκα
τοῦ φορτίου καὶ αὐτὸς ἐγκαταλήφθη ὑπὸ τοῦ πυρός.

Ἐνταῦθα ὁμοῦς ἴδωμεν, πόσον ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς ἀγα-
θοὺς ἄνδρας. Λέγεται ὅτι τὸ πῦρ περιέρρουσε κύκλῳ τὸν
τόπον ἐκεῖνον καὶ ἐσώθησαν οὗτοι καὶ μόνοι, ἀφ' ὧν καὶ ὁ
τόπος ἐκεῖνος ἐκλήθη χώρα τῶν εἰσεδῶν. Οἱ δὲ ταχέως
ἀποχωρήσαντες καὶ τοὺς ἐκτῶν γονίης ἐγκαταλιπόντες
λέγεται ὅτι ἀπώλοντο ἅπαντες.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΕΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΝΑΩ.

Εὐαγγ. Λουκᾶ κεφ. 6', ἐδάφ. 41—52.

Ο ΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

(Ψαλμ. 73).

1. Τὰ σεπτὰ σκηνώματά σου
πόσον εἶν' ἀγαπητά !
Ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς αὐλὰς σου
ἐνθους, ὕψιστε, πετᾶ.
Τὸ στρουθίον ἐκεῖ οἶκον
ἀνευρίσκει καὶ σκιάν,
κ' ἡ τρυγὼν τῶν ἀνηλίκων
νεοσσὼν τῆς καλιάν.
2. Εὐτυχεῖς οἱ κατοικοῦντες
ἐν τῷ οἴκῳ σου αἰεὶ,
οἱ τὴν δόξαν σου αἰνοῦντες
ἐν ἐσπέρᾳ καὶ πρωί.
Σὺ, Θεέ μου, τούτων εἶσαι
ἀντιλήπτωρ καὶ σωτήρ,
οὐ αὐτοῦς περιποιεῖσαι
ὥς τὰ τέκνα ὁ πατήρ.

3. Μία προσευχῆς ἡμέρα
τῶν αὐλῶν ἐντός τῶν σῶν
εἶν' ἐτῶν τιμιωτέρα
καὶ αἰώνων περισσῶν.
Προτιμῶ παρεριμμένος
νὰ διάγω ἐν αὐταῖς,
ἢ νὰ λάμπω προηγμένος
ἐν αἰθούσαις μωμῆταις.

4. Ὅτι ἔλεος ἀγάξει
καὶ ἀλήθεια ἐκεῖ.
ἐκεῖ χάρις αἰθριάζει,
ἐκεῖ δόξα κατοικεῖ.
ἐπαντλοῦντ' αἱ χάριτές σου,
τοῖς ἀκάκοις περισσαί.
Εὐτυχεῖς οἱ λατρευταὶ σου
οἱ ἐλπίζοντες εἰς σέ.

Ἦλ. Τανταλίδης.

ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ ΚΑΙ ΑΛΚΑΝΑΡΟΣ.

Ἐν ᾧ ὁ Λυκούργος ἦτο ποτε ἐν τῇ ἀγορᾷ, νικῆας ὀξύθυμος καὶ αἰθιάδης, Ἀλκανδρος ὀνομαζόμενος, ἐπιπίπτει

κατ' αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ῥάβδου τὸν ἑτερον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἐξορύττει. Ὁ Λυκούργος ἀτάκχος καὶ πρῶτος ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἐμφανίζεται, τὸ καθημαγμένον πρόσωπον καὶ τὸν ἐξορωρυγμένον αὐτοῦ ὀφθαλμὸν δείκνυσι.

Ἡ ἀταραξία αὕτη καὶ ἡ πρῶτης τοῦ Λυκούργου τασοῦτον καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ συνεκίνησε, ὥστε αὐθωρεὶ παρίδωκεν αὐτῷ τὸν Ἀλκανθρον, ἵνα τιμωρήσῃ αὐτὸν ὅπως θέλει. Ἀλλ' ὁ Λυκούργος, παραλαβὼν καὶ ἔχων τὸν νέον ἐν τῇ οἰκίᾳ, οὐδέποτε αὐτὸν ἐτιμώρησε, οὐδέποτε οὐδέ λόγους ἰλύπησε, ἀλλὰ, διὰ τῶν ἐαυτοῦ περιποιήσεων καὶ συμβουλῶν φίλον ἐπιστήθιον τὸν ἐχθρὸν καταστήσας, πολίτην ἐνάρτεον καὶ σωφρονίστατον τῇ πόλει αὐτὸν παρέδωκε.

39.

ΤΑ ΛΙΜΝΑΖΟΝΤΑ ὙΔΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΚΝΗΡΟΙ.

Εἶδομεν πολλάκις λιμνάζοντα καὶ σπηόμενα ὕδατα. Ὡς ἐκ τῆς ἀκινήσεως διαφθειρόμενα, οὐχὶ μόνον ἄχρηστα καὶ ἀνωφελῆ, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβῆ διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων αὐτῶν καθίστανται.

Πρὸς τὰ ὕδατα ἐκεῖνα ἀκριβέστατα δύναται τις νὰ παραβάλλῃ τοὺς ἀργούς καὶ ὀκνηροὺς τῶν ἀνθρώπων.

Ὡς περ ἐκεῖνα ἀκίνητοῦντα φθείρονται καὶ σήπονται, οὕτω καὶ οἱ ἀργοί, ἀκίνητοῦντες καὶ ἀπρακτοῦντες, τὸ τε σῶμα καὶ τὰ ἦθη διαφθείρονται καὶ ἐκραυλίζονται.

Ὡς περ ἐκεῖνα ὅλως ἄχρηστα καὶ ἀνωφελῆ εἶναι, οὕτω καὶ οἱ ἀργοὶ καὶ ὀκνηροὶ οὐτε ἑαυτοῖς οὐτε τοῖς ἄλλοις οὐδὲν χρήσιμοι οὐδ' ὠφελίμοι εἶναι.

Ὡς περ ἐκεῖνα ἀναθυμιάσεις δυσώδεις εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν ἀναπέμπουσι, οὕτω καὶ οἱ ὀκνηροὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐν ᾗ ὡς ἄλλοι κηρῆνες τρέφονται καὶ διαιτῶνται, ἐλλείμματα δυσιδῆ καὶ κακίας ἐπιβλαβεστάτας διαδιδόσκει.

Δυσωδία καὶ ἐπιβλαβεστάται τῇ ὑγίει ἀναθυμιάσεις, πλείστοι ὅσαι ἀσθένειαι καὶ δὴ καὶ θάνατος τοῖς πέριξ οἰκοῦσιν εἶναι αἱ βλάβαι καὶ συμφοραί, αἱ ἐκ τῶν λιμναζόντων καὶ σπηόμενων ὑδάτων προερχόμεναι.

Πτωχεία καὶ ἐπαιτεία, ψεῦδος καὶ κολακεία, ἀπάται, κλοπαὶ καὶ κακουργήματα εἶναι τῶν ἀργῶν καὶ ὀκνηρῶν αἱ κακίαι καὶ τὰ ἐλλείμματα.

40.

Ο ΜΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΗΔΕ ΕΣΘΙΕΤΩ.

Παύλου ἐπιστολὴ πρὸς Θεσσαλονικεῖς β', κεφ. γ', 6—13.

41.

Η ΘΥΕΛΛΑ.

Ἰδοὺ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄνθη τοῦ ἀγροῦ, διψαλὶα τὰς μαρμαρυμένας αὐτῶν κεφαλὰς πρὸς τὴν γῆν κλίνουσι. Ἡ γῆ,

πάντοθεν ἐπισχιζομένη, κατὰ ζήρος τὴν βροχὴν ἀναμένει, ἵνα τὰς ῥίζας τῶν φυτῶν, τῶν ἀνθῶν καὶ τῶν δένδρων αὐτῆς ποτίσῃ. Τὰ ζῶα ἀσθμαίνοντα ὑπὸ τὰς κυστικὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας φθίνουσι, ἢ ἀποκακηκώτα πρὸς ἀναζήτησιν σκιᾶς ἔρπουσι· ὁ ἄνθρωπος, ὑπὸ τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος ἐκνευρισμένος, ἐν μέσῳ τοῦ τὰ πάντα περιβάλλοντος αὐχμοῦ μόλις ἀναπνέει.

Καὶ ἰδοὺ, ὁ Δημιουργὸς νεύει, τὰ νέφη ἀπὸ τῶν διαφορῶν τοῦ οὐρανοῦ σημείων ἀθροίζονται, κατὰ μικρὸν αὐξάνουσι καὶ ἐξογκοῦνται, πολλοὶ δὲ ἀγνοοῦσι πόθεν τὴν αὐξήσιν αὐτῶν λαμβάνουσι. Ὡς περ ὄρη νηχόμενα ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπισωρεύονται καὶ κατασκηνοῦσι, ἐν τοῖς κόλποις αὐτῶν δυνάμει ἀοράτῳ τὴν εὐκχεσίαν τῆς γῆς παρασκευάζουσι.

Αἱ ὑπερμεγέθεις αὗται τῶν ὑδάτων διεξαίμεναι, αἱ περιέχουσαι ὁλόκληρον ὑετόν, ἀρκοῦντα εἰς ποταμῶν πλημμύρας, εἰς προχωμάτων ἀνατροπὰς, εἰς πεδιάδων καὶ κοιλάδων κατακλυσμούς, στερεῶς ἐν τῷ αἰθέρι ἐπικριμαίνονται, δίκην πτεροῦ, ὑπὸ ἀνέμου φερομένου, ἑλαφρὰ ταλαντεύονται. Ἀνερμήνευτον θαῦμα τῆς θείας παντοδυναμίας! Ὡκεανός, οἶονεῖ τῶν τῆς βαρύτητος νόμων ἀπηλλαγμένος, ὑπερῶς τῆς κεφαλῆς μου αἰωρεῖται· ἀτμόςφαιρα, οὐδεμίαν ἄλλως σταγὸνα ὑδατος κατὰ τὴν πτώσιν αὐτῆς δυναμένη νὰ κρατήσῃ, ὁλόκληρον θάλασσαν ἐν ἑαυτῇ φέρει.

Ὁ οὐρανὸς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπισκοτίζεται. Ἡ γῆνι σφαῖρα κατηφὴς καὶ ἱερῆς ἀναμένουσα φαίνεται· τὰ θηρία τοῦ δάσους ἐν τοῖς σπηλαίοις αὐτῶν περίφοβα κρύπτονται. Μόνον πτηνὰ τινὰ λευκοφανῇ, τῆς προσεγγι-

ζούσης καθολικῆς ἀναψύξεως, τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πεμπομένης, νὰ μετὰσχῶσιν ἀνυπόμονα, ὑπὸ τὰ μέλανα νέφη πέτονται.

Ἐλαφρὸς ἀνεμοστρόβιλος στήλας ἐγειρομένου κονιορτοῦ προσωθῶν, τὰς ὁδοὺς καὶ ὑπὲρ τὰς τῶν ἀνθρώπων κατοικίας διέρχεται. Οὗτος εἶναι ὁ πρόδρομος τῆς ἐπερχομένης *θύελλης*. Ἰδοὺ, αἱ πρῶται τῆς βροχῆς σταγόνες ἐπὶ τοῦ φυλλώματος τῶν δένδρων καταπίπτουσι καὶ ψοφοῦσι, πλησίον δ' ἡμῶν αἱ μακρὰν ῥηγνύμεναι βρονταὶ ἀμυδρῶς ἀντηχοῦσι.

Σφοδρῶς ἀνέμου ἐπιφορὰ αἰφνης τὰ δένδρα διασαίνει, βροχὴ βραγδαία χειμάρρου δίκην ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκχέεται, αἱ ἀστραπαὶ ὥς περ πύρινοι ὄφεις τὰ νέφη διαπηδῶσι, αἱ βρονταὶ διὰ τῶν ἐπαλλήλων αὐτῶν κτύπων τὴν μεγαλειότητα καὶ τὴν αἰώνιον τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίαν μαρτυροῦσι καὶ κηρύττουσι.

«Φωνὴ Κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Ὁ Θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησε,

Κόσμος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν».

(Ψαλμ. xη', 3).

42.

Ο ΝΑΥΤΗΣ ΕΝ Τῇ ΤΡΙΚΥΜΙΑ.

1. Μαύρ' ἢ ὄψις τῶν νεφῶν
καὶ ὁ πόντος μαῦρος·
ἄγριος λυσσᾷ τυφῶν,
νότος πνέει λαῦρος.
Τίς τὸν ναύτην ὁδηγεῖ,
ὅπου μειδιᾷ ἡ γῆ;
Σὺ, ὁ Πατήρ,
γενοῦ αὐτοῦ σωτήρ.

2. Σὺ τῆς κτίσεως Θεός,
πλάστα μου, ἀπάσης,
Σὺ δεσπότης κραταιός
πόντου καὶ θαλάσσης.
Κύριος, παντοῦ παρῶν,
τῶν ἀνέμων καὶ καιρῶν,
σύ, ὁ Πατήρ,
γενοῦ αὐτοῦ σωτήρ.

3. Σὺ τοῦ νότου τὴν πνοήν
σβέσον μ' ἐν σου πνεύμα,
καὶ τοῦ ναύτου τὴν ζωὴν
σῶσον μ' ἐν σου νεύμα.

Ἡ εὐγνώμων τοῦ ψυχῇ
θα ὁμνῇ ἐν προσευχῇ.
Σὺ, ὁ Πατήρ,
ἐγένου ὁ σωτήρ.

"Αγγ. Βλάχος.

43.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΥΠΤΟΜΕΝΟΣ.

Ἐτυπεί τις Σωκράτην τὸν Σωφρονίσκου κατὰ πρόσω-
πον αὐτῷ σφοδρῶς, ὥστε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐτραυματί-
σθη καὶ ἰξωγκώθη. Ὁ δὲ Σωκράτης, ἀταράχως τὴν προσ-
βολὴν ὑπενεγκιών, ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ προσώπου τὸ ὄνο-
μα τοῦ τύψαντος, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀνδριάντων τὸ τοῦ γλύ-
πτου ὄνομα γράφεται, καὶ αὕτη ἦτο ἡ μόνη ἐκδίκησις
τοῦ ἠναρέτου ἀνδρός.

Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι
τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σὲ ῥαπίσῃ ἐπὶ
τὴν δεξιάν σου σιγχῶνα, στρέψου
αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην.

(Ματθ. ε'. 39).

44.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΑΓΑΠΗ.

Λευκ. 5', 27—38.

45.

ΤΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΦΥΤΑ.

Πολλάκις πλοῖον ἀνεμοφόρητον, μόνον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ, ὑπὸ τῆς πείνης μαστιζόμενον, τὸν ἐσχατον κινδυνεύει κίνδυνον. Ἄλλ' αἰφνης ὁ πλοηγὸς βλέπει δάση φυκῶν, ἐκ τῆς θαλάσσης ἀναφυομένων. Τὰ μὲν πλατέα καὶ στρογγύλα αὐτῶν φύλλα βρίθουσιν ὁπῶν, δι' ὧν περὶ τὸ ἀλμυρὸν κύμα, οἱ δὲ καυλοὶ καὶ αἱ ῥίζαι παρέχουσι τροφήν πολύτιμον ἅμα καὶ ὑγιεινήν.

Ἐπὶ τῷ θεάματι τούτῳ ἀνχγεννῶνται τῶν ναυτῶν αἱ δυνάμεις καὶ δρέπονται τὰ φυτά, ἅπερ ἡ τοῦ Θεοῦ πρόνοια αὐτοῖς δείκνυσι. Θάρρος καὶ ἐλπίς πληροὶ τὰς καρδίας πάντων, διὰ τοῦ ἀσθενοῦς δ' ἐκείνου φυτοῦ κατορθοὶ ὁ ναύτης τὴν εἰς τὴν γενέταιρην αὐτοῦ ἐπὶ πόντον.

Ὁ Ὠκεανὸς οὐχὶ μόνον ὑπὸ δασῶν κοσμεῖται, ἀλλὰ καὶ κήπους καὶ ἄνθη ἔχει. Ἐν μέσῳ μαργαριτοφόρων ὀστράκων καὶ κοραλλίνων δένδρων ἴον τὸ θαλάσσιον σεμνῶς ὑφοῖ φύλλα κίτρινα, καὶ ῥοδῇ ἢ τῶν ὑδάτων φέρει ἄνθινον στέμμα, ὥς ἡ ῥοδῇ τῶν χερσαίων κήπων.

Ἄλλ' ἐν τοῖς θαυμαστοῖς φυτοῖς, ἅτινα τὸ κράτος τῶν

ὑδάτων καλλύνουσι, οὐδὲν μεγαλοπρεπέστερον τῶν γιγαντιαίων ἐκείνων φυτῶν, ὧν οἱ καυλοὶ φαίνονται μετροῦντες τὰς ὑπὸ τῶν φυτῶν τούτων σκεπαζομένας ἀβύσσους. Ἡ τρικυμία ἐνίοτε θραύει, ἐκσπᾷ καὶ ἐλαύνει ὁλόκληρα τὰ δάση ἐκεῖνα σὺν πᾶσι τοῖς κατοικοῖς αὐτῶν διὰ μέσου τοῦ ἀπείρου πόντου.

Ὅμοια τότε πρὸς δίκτυα συμπαρασύρουσι πᾶν τὸ προστυγχάνον. Ἰχθύες, κογχύλια, ἔντομα συλλέγονται ὑπὸ τῶν ἐκ γλῆος κινητῶν ἐκείνων νήσων καὶ ἀμαξεύονται εἰς ξένα πελάγη, ἐνθα ἰδρύουσι νέας ἀποικίας. Ἀρχαῖοι κάτοικοι τῶν εὐρέων ἐκείνων φυτικῶν λαβυρίνθων ὄντες, περιφέρονται ὑπὸ τὸ αὐτὸ φύλλωμα, ἀναπαύονται ἐν ταῖς αὐταῖς κρύπταις, ἐν αἷς καὶ τὸ φῶς εἶδον, καὶ οἰοῦνται περιδεύουσι μὴ καταλείποντες τὴν ἐαυτῶν γενέταιρην.

46.

ΑΝΤΑΕΙΝ ΕΙΣ ΠΙΘΟΝ ΔΑΝΑΪΔΩΝ.

Αἱ Δαναΐδες ἦσαν κατὰ τὴν μυθολογίαν πεντήκοντα θυγατέρες τοῦ Δαναοῦ. Νομπευθεῖσαι δὲ τοὺς υἱοὺς τοῦ Αἰγύπτου, ἀδελφοῦ τοῦ Δαναοῦ, λαμβάνουσι πρὸς τὸ πατὴρ ἐντολήν καὶ φονεύουσι τοὺς συζύγους αὐτῶν, ὃ δὴ καὶ διεπράξαντο πᾶσαι, πλην τῆς Ὑπερμήστρας. Τοῦ ἐγκλήματος τούτου δίκην ἐν τῷ Ἄδῃ διδοῦσαι, πάντοτε κατὰ τὴν μυθολογίαν, εἰς πῖθον τετραμῆνον μέχρι πληρώσεως καὶ ἀντλῶσιν ὑπὸ τῶν θεῶν καταδικάσθησαν. Ἐπει-

δὴ δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἐν τῷ πυθμένι τρήματος ἐξεχέιτο, οὐδέποτε ἠδύναντο τὸν πύθον νὰ πληρώσωσι καὶ τῆς τιμωρίας ν' ἀπαλλαγῶσι.

Ἐντεῦθεν ἐπὶ τῶν μάτην πάντοτε καμνόντων ἢ τῶν ἀείποτε ἔνθα οὐδὲν μένει εἰσκομιζόντων τὴν παροιμίαν, εἰς πύθον Δαναῖδωρ ἀντιδοῦσι, λέγομεν.

47.

ΠΩΣ ΟΙ ΟΛΛΑΝΔΟΙ ΤΗΝ ΟΚΝΗΡΙΑΝ ΘΕΡΑΠΕΥΟΥΣΙ.

Ἐμπορος, περιερχόμενος πρὸς τινὶ τὸ Ἀμστελῶδαμον, πόλιν τῆς Ὀλλανδίας, προσεπέλασεν ὁμάδι ἀνθρώπων, ἰσταμένων περὶ φρέατος, ἐν ᾧ πρὸ μικροῦ ἦτο καθυμένος ἀνὴρ ῥωμαλῆος. Σώλῃν, οὗ τὸ στόμιν ἐχαινε ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ φρέατος, ἔχειν ἐντὸς τούτου ῥεῖμα ὕδατος. Τὸ φρέαρ βαθμηδὸν ἐπληροῦτο τοῦ ὕδατος, ὅπερ ὁ ἐν τῷ φρέατι, εἰὰν μὴ τὸν ἐκ τοῦ κατακλυσμοῦ θάνατον ἐπαθῇ, ὤφριε ν' ἀναπέμπῃ δι' ἀντλίας, ἐν τῷ φρέατι τεθυμένης. Ὁ ἔμπορος οἰκτεῖρων τὸν ἄνδρα, ᾗτησιν ἐξήγησιν τῆς σκληροκαρδίου, ὡς αὐτὸς ἐνόμιζε, ταύτης παιδείας.

— Φίλε, εἶπεν αὐτῷ γέρων παριστάμενος, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶναι, ὡς βλέπεις, ὀγρῆς καὶ ῥωμαλῆος. Πολλὰκις προσήνεγκαν αὐτῷ ἐργασίαν, ἐξ ἧς ἠδύνατο νὰ προσπορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀλλὰ δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται. Κυλιόμενος δ' ἐν τῇ ὁκνηρίᾳ, ἐπαίτῃ καθ' ἑκάστην ἀπὸ θύρας εἰς θύραν, καίπερ εὐχερῶς δυνάμενος νὰ ἴχῃ τὰ ἀρ-

κούντα διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ. Ἦδη λοιπὸν θέλομεν νὰ καταστήσωμεν αὐτῷ δῆλον ὅτι δύναται νὰ ἐργάζεται. Ἐὰν μεταχειρισθῇ τὴν δύναμιν τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, σώζεται· εἰ δὲ μὴ, ἀποπνίγεται. Πλὴν ἰδέ, προσέθηκεν ὁ γέρων Ὀλλανδός, ὁ τίως ὁκνηρὸς ἔμαθεν ἤδη ὅτι ἔχει μυνῶνας καὶ ὅτι δύναται νὰ ἐργάζεται.

Μετὰ ὥραν ἐξέχομεν αὐτὸν σκεπτόμενον κἄλλιον περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ.

Ἡ θεραπεία ἐπέτυχε πληρίστατα.

48.

Η ΜΕΣΗΜΕΡΙΑ.

Ὁ ἥλιος ἐν μεσουρανήματι καυστικὸς ἀκτινοβολεῖ. Πάντα τὰ ζώων ἔχοντα, πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἔρποντα, πάντα τὰ ἐν τῷ αἰθέρι πετόμενα, πάντα τὰ ἐν τοῖς βάθεσι τῶν ποταμῶν, τῶν λιμνῶν καὶ τῶν θαλασσῶν νηχόμενα, πάντα ἐγγηγοροῦσι καὶ πρὸς τὸν ὠρισμένον αὐτῶν σκοπὸν ἕκαστα σπεύδουσι. Τὸ πᾶν ζωὴ καὶ λαμπηδῶν. Κατάποντος ὑπὸ τῆς ἐργασίας ὁ ἄνθρωπος ζητεῖ ἀναψυχὴν. Προσφιλεῖς χεῖρες παρastreνάζουσι τῷ πεινῶντι ἡδίστα ἐδέσματα, ὅπως δώσωσιν αὐτῷ νέας δυνάμεις πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ τῆς ἡμέρας ἔργου.

Μήτηρ καλὴ τὸν ἐπιμαλῆ καὶ φιλομαθῆ αὐτῆς υἱόν, ἐκ τῆς σχολῆς ἐπανακάμπτοντα, ὑποδέχεται καὶ καταφιλεῖ, λαμπρὸν δὲ καὶ ἡδίστον ἄριστον αὐτῷ παρατίθεται. Παις

καλὸς καὶ συμπαθητικώτατος, ἔκει ἐν τῇ σχολῇ ἀριστῶν, μετὰ καλοῦ μὲν καὶ ἐπιμελοῦς, πτωχοῦ δὲ καὶ τοῦ ἄρτου στερουμένου συμμαθητοῦ τὸν ἄρτον καὶ τὸ ἄριστον αὐτοῦ διανέμεται.

Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου παρέχει ἄφθονον τὴν ἀναψυκτικὴν τροφήν εἰς ἀναρίθμητα πλάσματα, καὶ ὅμως ὁ πλοῦτος Αὐτοῦ οὐδέποτε ἐξαντλεῖται. Τοῖς πᾶσι καθ' ἑκάστην παρασκευάζεται ἡ ἀναγκαία τροφή καὶ ἀείποτε περιττεύουσα ὑπάρχει. Ὁ πλούσιος παρακχέθεται τραπέζῃ πολυτελῶς κεκοσμημένῃ, ὁ χειρῶναξ κερδαίνει καὶ εὕρισκει τὸν ἄρτον αὐτοῦ.

Ὁ ἀετός ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ αἰθέρος, ὁ λέων ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁ σκώληξ ἐν τῷ βορβόρῳ, τὰ πάντα τὴν κατάλληλον αὐτοῖς τροφήν εὕρισκousi. Περὶ πάντων ὁ μέγας Τροφεὺς καὶ Συντηρητὴς τοῦ παντός μεριμνᾷ, οὐδενὸς ἐπιλάθεται.

Μόνος ὁ ἀργὸς καὶ ὀκνηρὸς ἔκει που τὴν χεῖρα ἐκτείνων, παρὰ τῶν ἄλλων τὴν ἀναγκαίαν αὐτοῦ τροφήν ἀπεκδέχεται. Πάντες τὸν ἄρτον ἐν τῷ ἰδρώτι τοῦ προσώπου αὐτῶν τρώγοντες, τὸ ἀνθρώπειον φρόνημα ἀξιοπρεπῆς τηροῦσι καὶ σώζουσι, πάντες ἐργαζόμενοι πλουτοῦσι, μόνος ὁ ἀργὸς καὶ ὀκνηρὸς πενόμενος ταπεινοῦται καὶ ἰπαιτῶν ἐξουθενεῖται.

Ἡ ΛΕΙΪΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

1. Ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ, Κύριε, τῇ γῇ!
Ὁ οὐρανὸς τὰς καλλονάς σου ἀπεικονίζει καὶ εὐλογεῖ!
Ἐκ θηλαζόντων σοι χειλέων αἶνον ἐξάγεις βρεφικόν,
ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητὴν ἀρχαῖον καταδαμάζων καὶ νικῶν.
2. Τὸν οὐρανὸν τὸν τῆς ἡμέρας,
τὸν οὐρανὸν τὸν τῆς νυκτός,
τὸν ἥλιον καὶ τοὺς ἀστέρας ἐθιμιλίωσας αὐτός.
Τί ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ τοῦτον τῇ μνήμῃ σου ἀναπολεῖς;
υἱὸς ἀνθρώπου καὶ τοσοῦτον περιποιεῖσαι καὶ φιλεῖς;
3. Ὡς, πῶς βραχύ τι παρ' ἀγγέλους κατὰ τὴν φύσιν ἐλαττώων,
τιμῇ καὶ δόξῃ ἐπὶ τέλους κατιστεφάνωσας αὐτόν;
Κατίστησας αὐτόν μονάρχην τῆς πλάσιώς σου ἰσχυρόν,
τῶν ἔργων ἐπιτρέψας ἀρχαῖν τῶν κοσμογόνων σου χειρῶν.

4. Ὑπέταξας αὐτῷ ἄθροα
 προβάτων ἴθνη καὶ βοῶν
 καὶ πάντα ὅσα τρέφ' ἡ πόα
 τῶν πεδιάδων καὶ γαιῶν.
 Πτηνὰ, νηκτὰ καὶ ἑρπετὰ σου,
 πᾶν ὃ, τι ζῇ καὶ σ' εὐλογεῖ.
 Ὡς θυμαστὸν τὸ ὄνομά σου
 ἐν πάσῃ, Κύριε, τῇ γῇ!

Ἠλ. Τανταλίδης.

50

Η ΑΛΗΘΗΣ ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗ.

Εὐαγγ. Ἰωάνν. κεφ. ιε', 1—18.

51.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ Η ΞΑΝΘΙΠΠΗ.

Ξανθίππη, ἡ τοῦ Σωκράτους σύζυγος, τοσοῦτον ὀξύθυμος καὶ διεστραμμένη ἦτο, ὥστε πολλάκις αὐθαδῶς καὶ βαναύσως ἐφέρετο κατὰ τοῦ σεβασμίου αὐτῆς συζύγου. Ἀλλ' ὁ Σωκράτης, πρὶν τὰ πάντα φέρων, οὐδέποτε ἠθέλησεν ὕβριν ἀντὶ ὕβρεως καὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ν' ἀνταποδώσῃ.

Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τῆς παραφόρου γυναικὸς μηχανοδῶς

κρυγαζούσης καὶ βροντοφώνως τὸν ἀγαθὸν αὐτῆς σύζυγον ὀβριζούσης, αὐτὸς ἀτάραχος τῆς αὐτοῦ οἰκίας ἐξήρχετο. Λαβοῦσα τότε ἡ Ξανθίππη ἀγγεῖον πλήρες ὕδατος, ἐκένωσεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Σωκράτους. Ἀλλὰ καὶ τότε ὁ Σωκράτης ἀντὶ τοῦ ἀγανακτῆσαι γελῶν εἶπε, «Μετά τὰς βροντὰς ἐπέρχεται βροχή».

52.

ΤΟ ΠΥΡ ΚΑΙ ΤΑ ΑΥΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

Ἐν τῶν ἐν τῷ Σύμπαντι καθολικιωτέρων καὶ οὐσιωδεστέρων στοιχείων εἶναι τὸ πῦρ. Εἰ καὶ ἀόρατον ἐν τοῖς πλείστοις, ὑπάρχει ὅμως ἐν ἅπασι τοῖς σώμασι. Ὑπάρχει ἐν ἀπάσῃ τῇ δημιουργίᾳ, ἐν τε τῷ ἡλίῳ καὶ τῷ ἀνθρωπείῳ σώματι, ἐν τε τοῖς αἰθερίοις ὕψεσι καὶ τοῖς βαθυτάτοις κόλποις τῆς γῆς. Διεγυρομένης δὲ ὑπὸ ἐξωτερικῆς τινος αἰτίας τῆς ἐν ἐκάστῳ σώματι πυρωτικῆς δυνάμεως, τὸ τέως λανθάνον πῦρ διεγείρεται καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ προκύπτουσα φλόξ ἀναφαίνεται. Γινώσκου δὲ ὁ ἄνθρωπος νὰ διεγείρῃ τὸ ἀπανταχοῦ ὑπάρχον πῦρ διὰ διαφορῶν ἀπλῶν ὀργάνων· ἀπὸ τοῦ σκληροτάτου πυρίτου διὰ τοῦ ψυχροτάτου χάλυβος ἐξέρχεται τὸν καθυδόντα σπινθῆρα καὶ ἀνάπτει πυρᾶν.

Ἐκ τῶν λαμπροτάτων τοῦ διεγυρομένου πυρὸς φαινομένων εἶναι τὸ φῶς. Ἀλλ' ἵνα πλήρη καὶ ὡς οἶόν τε σαφὴ ἴνῃς ἀν' τῆς λαμπρότητος καὶ εὐαγρετικότητος τοῦ φωτός λάβωμεν, φαντασθῶμεν τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Ὁ δυστυχὴς

οὗτος οὔτε τὸ μειδιάμα τῆς φιλοστοργίας ἐπὶ τῶν τῆς μη-
τρὸς χειλέων εἶδε, οὔτε τὴν ἐκδήλωσιν τῆς συμπαθοῦς λύ-
πης ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ καλοῦ πατρὸς παρατήρησε. Ἐκ
τοῦ ἀνθινοῦ κόσμου τοῦ ἔαρος καὶ τῆς λαμπρότητος τοῦ
θέρους οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν εὐεργετικὴν θερμότητα τῶν θερινῶν
ἡμερῶν καὶ τὴν εὐωδίαν τῶν σκοτεινῶν ἀνθίων αἰσθάνεται.
Ἐν αἴφνης ἐν λαμπρᾷ τινι ἑαρινῇ ἡμέρᾳ τὸ τοῦς ὀφθαλμοὺς
τοῦ δυστυχοῦς ἐκγενετῆς τυφλοῦ καλύπτον σκότος διελύετο,
ἐὰν ὑπὸ τοῦ φωτός οἶονεῖ νέα πόλη τῆς θείας δημιουργίας
αὐτῷ ἠνοίγετο, ὅποια ἑκστασις χαρᾶς τὸν τυφλὸν ἐκείνον θὰ
κατελκύδανε ! Τὸ πρῶτον αὐτοῦ βλέμμα ἐπὶ τῆς γοητευ-
τικῆς τῆς φύσεως καλλονῆς θὰ ὁμοιάζει τῇ πρώτῃ ἐγύρει
τοῦ Ἀδάμ ἐν τῷ ἐπιγίῳ παραδείσῳ. Ὁ τυφλὸς ἐκείνος, αἴ-
φνης ἀναβλέψας, θὰ ἐξεπλήττετο καὶ δι' ὑπερβάλλουσιν
χαρὰν παρόρρος θὰ ἐγίνετο. Θ' ἀπειρεῖστο τὸν οὐρανὸν
καὶ τὴν γῆν τῇ χειρὶ νὰ ψύσῃ καὶ τὸ Πᾶν νὰ ἐναγκαλισθῇ.
Ἐντὸς ὠκεανοῦ ξένων φαινομένων θὰ ἐνόμιζεν ὅτι πλέει,
ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖα τοῦ Ὑψίστου θὰ ὑπώπτειν ἀπώλειαν
αὐτῷ προκειμένην. Τοιαῦτα καὶ ἄλλα αἰσθήματα θὰ κα-
τέκλυζον τὴν καρδίαν τοῦ τυφλοῦ, ὃ αἴφνης τὸ φῶς θὰ
εἰδίδετο.

Αἱ χρυσολαμπεῖς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου διέρχονται ἐπὶ τὰ
σκοτεινὰ δάση καὶ τὴν διαγελωσιν τῶν λειμῶνων χλόην.
Διὰ τοῦ φωτός τούτων τὰ μακρὰν κείμενα ὄρη φαίνονται
νέφη ἱλαρὰ, τὰ δὲ πόρρω ἀπέχοντα νέφη φαίνονται ὄρη
πλωτά· τὸ οὐράνιον εἶδος μετὰ τῶν ἀνταυγῶν αὐτοῦ
χρωμάτων, κυρτούμενον ἐπὶ τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὴν
ποικιλοστόλον γῆν, ὡς περὶ μεγέθους καὶ λαμπρὰ δευτέρου

κόσμου στοὰ παρίσταται· τὰ ἀνκρίθμητα ἄνθη τὸν ἐπὶ τῆς
γῆς χλοερὸν τάπητα ὠραῖζουσιν· αἱ πετόμεναι ψυχαὶ ὡς πο-
λύχροα ἄνθη ἀπὸ τοῦ ἰδάφους ἀποσπώμενα φαίνονται· αἱ
κορυθαλλίδες, ὧν τὰ ἔσματα πληροῦσι τὸ περιέχον, ἐκεῖ
εἰς τὰ ὕψη τοῦ αἰθέρος ὡς μελανὰ καὶ κινητὰ σημεῖα φαί-
νονται· ὁ μονίας αἰτὸς ὑπεράνω αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὕψηλῶν
νεφῶν πλανᾶται.

Ἀλλὰ τὸ φῶς καὶ ἄλλως εἶναι ἡμῖν τε καὶ ἀπάσῃ τῇ
φύσει πολυτιμώτατον καὶ εὐεργετικώτατον. Τὸ πᾶν μέλαν
καὶ σκοτεινόν, τάφος ἀπέραντος ὁ κόσμος ἅπας, μεμαρ-
σμένη καὶ νεκρὰ θὰ ἦτο ἡ φύσις ἅπασα ἄνευ τοῦ φω-
τός. Οὐδὲν φυτὸν θὰ ἐβλάστανεν ἢ προέικοπτεν ἄνευ τοῦ
φωτός. Σπείρουσιν οἱ θνητοὶ ἐπὶ ἰδάφους, ἔνθα τὸ φῶς
τῆς ἡμέρας δὲν ἀφικνεῖται· σπουδάζουσιν καὶ πυρῶνται νὰ
διαγείρωσι τὴν βλάστησιν διὰ τεχνητῆς θερμότητος· ὁ βλα-
στὸς μῶλις ἐξελθὼν τῆς γῆς ἡμαρτάνη. Ἰδωμεν τὰ φυτὰ
καὶ τὰ ἄνθη, οἷς κοσμοῦνται χειμῶνος αἱ κατοικίαι ἡμῶν·
καίπερ ὑπαρχούσης ἐντὸς τῶν δωματίων τῆς ἀπαιτουμέ-
νης θερμότητος, ἀλλ' ὅμως ταῦτα πρὸς τὰς ψυχρὰς θυρί-
δας τρέπονται, ἵνα διὰ τῶν φύλλων αὐτῶν ῥοφήσωσι,
οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἐξωθεν ἐρχόμενον φῶς. Διαδράκωμεν τὸ
πυκνὸν δάσος καὶ ἐκθαμβοὶ θὰ ἴδωμεν πάντα τὰ δένδρα,
μικρὰ τε καὶ μεγάλα, πρὸς τὸ φῶς τὰς κορυφὰς αὐτῶν
ἐπιθυμητικῶς προτείνοντα· ὅσα δὲ παρ' ἄλλων ἐπισκιάζον-
ται, οἶονεῖ πενθοῦσι καὶ διὰ τὴν στέρησιν τοῦ φωτός ἀπο-
ξηραίνονται. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώ-
πων τὰ σώματα ἐπαισθάνονται τῶν ἀγαθῶν τοῦ ἡλιακοῦ
φωτός ἀποτελεσμάτων. Ὁ διηνεκῶς ὑπὸ τῇ σκιᾷ κατα-

κλείστων δωματίων ἐνδιαιτώμενος χλωρίῃ καὶ φθίνει ὡς φυτὸν ἀπομαραινόμενον.

Ἰδιότης οὐδὲν ἦττον λαμπρὰ καὶ εὐργατική τοῦ πυρός εἶναι ἢ θερμότης. Αὕτη πανταχοῦ εἰσχωροῦσα καὶ εἰς πάντα τὰ σώματα εἰσδύουσα, ἐξεγείρει θαυμαστῶς τὰ ἐπὶ τοῦ ἰδάκρους ἀναρίθμητα σπέρματα, ζωογονεῖ ἀνθρώπους καὶ ζῶα, συντελεῖ εἰς τὴν ἐν τοῖς αἵματοφόροις ἀγγείοις κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Νέκρωσις καὶ θάνατος ὑπάρχει πανταχοῦ, ὅθεν ἡ θερμότης ἰλλεῖται. Αἱ βόραιοι χῶραι, ἡ ὥρα τοῦ χειμῶνος ἀποδεικνύουσιν ἐναργέστατα τὴν εὐργατικὴν ἰδιότητα τῆς θερμότητος. Οὐδὲν φυτὸν βλαστάνει, πάντα τὰ ζῶα καὶ οἱ ἄνθρωποι κλείονται ἐν ταῖς φουλαῖς καὶ κατοικίαις αὐτῶν ἐκεῖ, ἐνθα ἡ θερμότης ἰλλεῖται καὶ ὁ παγετός καὶ κρυὸς διαρκεῖ.

Τὸ πᾶν εἶναι οἶον εἰς ἀπειρος ὠκεανὸς πυρός, ἐν ᾧ ζῶμεν, κινούμεθα καὶ εὐφραίνόμεθα. Τὸ πορφυροῦν βόρειον σέλας τὸ ἐν εἶδει πυρφόρων ταινιῶν ὑπεράνω τοῦ ὁρίζοντος ἐν ταῖς ἀρκτικαῖς χώραις λάμπει, ὁμοιάζει σπινθήρσιν, οὓς διὰ τῆς συγκρούσεως τοῦ χάλυτος καὶ τοῦ πυρίτου ἐξέρχονται. Ἡ χρυσὴ τοῦ ἡλίου ἀκτίς, ἡ τὴν ψεκᾷ ἀπὸ τῆς ἡμι-κλείστου κάλυκος τοῦ νύου βόθρου ἀπορροφούσα, εἶναι φύσεως ὁμοίας τῇ πυρί, τῇ μετὰ πατάγῃ ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆνης σφαίρας ἐξανισταμένη, ἡ ἐν εἶδει φλογεροῦ χειμάρρου ἀπὸ τῶν κορυφῶν πυριπνέον ὄρεων κατερχομένη, ἡ δὲ ὑπογείων σεισμῶν ὀλοκλήρους χώρας συνταράσσοντι, κολοσσιαῖα κτίρια κρημνίζοντι, πόλεις εἰς σωρούς ἐρείπειον μεταβάλλοντι, ὄρη ὑψηλὰ συντρίβοντι καὶ ἀνατρέποντι.

Καίτοι οὐχὶ πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὸ ἐν ἅπασιν τοῖς

σώμασιν ἡρεμοῦν καὶ λανθάνον πῦρ διεγείρεται καὶ ἐνεργὸν καθίσταται, ἀλλ' ὅμως μωρία εἶναι αἱ ὠφέλειαι καὶ εὐεργεταίαι αὐτοῦ. Τὸ ἐν ταῖς νυξὶ τὰς οἰκίας ἡμῶν καὶ πλείστα ὅσα ἄλλα μέρη φωτίζον εἶναι τὸ πῦρ· τὸ τὰ ὑπὸ τοῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος ῥιγούντα τοῦ σώματος ἡμῶν μέλη θερμαίνον εἶναι τὸ πῦρ· τὸ τοὺς καρπούς τῶν ἀγρῶν, τὰς πολυτίμους ὀπώρας τῶν δένδρων καὶ τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου πεπαῖνον εἶναι τὸ πῦρ· τὸ τὴν τροφήν ἐν τῇ ἐσχάτῃ, τῇ χύτρῃ ἢ ἀλλαχοῦ ὀπτῶν ἢ ἐψον εἶναι τὸ πῦρ· τὸ ἐν τοῖς χωνευτηρίοις τὰ διάφορα μέταλλα τήκον, ρευστὰ διὰ καὶ εὐχρηστα εἰς τὰς ποικίλας ἡμῶν ἀνάγκας καθιστάν εἶναι τὸ πῦρ. Συνελόντι εἰπεῖν, τὸ τὴν ζωὴν καὶ τὴν κίνησιν πανταχοῦ καὶ τοῖς πᾶσι παρέχον εἶναι τὸ πῦρ.

Ἄλλ' ἡ ἀκηδία ἡμῶν καὶ ἡ κακὴ τοῦτου χρῆσις ἐπιφέρει πολλαχοῦ καὶ πολλάκις τὴν καταστροφὴν, τὸν θάνατον, τὴν ἐρήμωσιν. Ἀλλὰ μὴ τοῦτο μόνον τοῦ Θεοῦ τὸ δῶρον, ταύτην μόνον τὴν τοῦ ὑψίστου εὐλογίαν ἢ τοῦ ἀνθρώπου μωρία καὶ ἀπρονοησία εἰς μάστιγα καὶ κατάραν μετέβαλε ;

«Πῦρ ἐνώπιον Κυρίου προπορεύσεται καὶ φλογεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθρούς Αὐτοῦ.

» Ἐφαναν αἱ ἀστραπαὶ Αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ, εἶδε καὶ ἰσχυρώθη ἡ γῆ.

» Τὰ ὄρη ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκην ἀπὸ προσώπου Κυρίου, ἀπὸ προσώπου Κυρίου πάσης τῆς γῆς.

» Ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην Αὐτοῦ, καὶ εἶδον πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν Αὐτοῦ».

(Ψαλμ. 104, 3-6).

53.

ΥΜΝΟΝ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ.

Παύλ. ἐπιστολὴ πρὸς Ῥωμ. κεφ. ιγ', 1—8.

54.

Ο ΒΑΣΙΛΑΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ.

1. Εἰς τὸν Ἀνακτὰ τοῦ χαίρων κύκλιος χορὸς πληροὶ
ὀφειλόμενον παιᾶνα, δότε πάροδον, φρουροί.
Εἰν' αὐτὸς ὁ τῶν χαρίτων θαυμάσιος διανομεύς.
Ζήτω κράξατε συμφώνως, ζήτω, ζήτ' ὁ Βασιλεὺς.
2. Ἡπιόδωρος προστάτης, τῶν λαῶν αὐτοῦ πατήρ,
τῆς κλεινῆς ὑμῶν πατρίδος ἐκ Θεοῦ ταχθεὶς σωτήρ,
παγγενοὺς εὐδαιμονίας αὐτουργὸς καὶ προβολεύς,
εὐλογεῖσθ' ὁ ἡγεμὼν μας! Ζήτω, ζήτ' ὁ Βασιλεὺς.
3. Τῶν πατρώων ἡμῶν κλήρων οὗτος ἕρκος ὀχυρὸν,
τῆς σοφίας, τῆς θεοσκείας, τῶν σχολῶν τῶν ἱερῶν.
Ταῦτα σῶζων καὶ κρατύνων ὡς ὑπέρτατος βραβεύς
ἀγλαΐζειτ' ἐν χορείαις! Ζήτω, ζήτ' ὁ Βασιλεὺς.

4. Ἄλλ', ὦ ἀναξ τῶν ἀνάκτων, εἰεν πάντα προσφιλῇ
τῷ μεγάλῳ καὶ ὀλβίῳ ἡμετέρῳ βασιλεῖ.
Ἐστω πάντοτε κ' ἐν πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις ἀριστεύς.
Ζήτω κύδιστος, μακράϊων, ζήτω, ζήτ' ὁ Βασιλεὺς.

Ἡλ. Τανταλίδης.

55.

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΕΙΟΝ ΣΩΜΑ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΣ.

Τοῦ τῶν Ῥωμαίων δήμου στασιάζοντός ποτε πρὸς τὴν
βουλὴν, Μενήνιος Ἀγρίππας, θείων νὰ διαλλάξῃ τούτους,
διηγήσατο πρὸς τὸν δῆμον τὸν ἐφεξῆς μῦθον.

Ὁμοία εἶναι ἡ πόλις σώματι ἀνθρωπείῳ.

Ἐκάτερον εἶναι σύνθετον ἐκ πολλῶν μερῶν, ἕκαστον δὲ
τούτων οὔτε δύναμιν ἔχει τὴναυτὴν, οὔτε χρείας παρέχε-
ται τὰς ἰσας. Ἐὰν λοιπὸν τὰ μέρη τοῦ ἀνθρωπείου σώμα-
τος ἰδίαν καθ' ἑαυτὰ αἰσθῇσιν καὶ φωνὴν ἐλάβανον, ἔπει-
τα δὲ ἐὰν σύμπαντα πρὸς τὴν γαστέρα μόνην ἰστασίαν
καὶ ἔλεγον, οἱ μὲν πόδες ὅτι πᾶν τὸ σῶμα ἐπ' αὐτοῖς στη-
ρίζεται, αἱ δὲ χεῖρες ὅτι τὰς τέχνας ἐργάζονται, πρὸς τοὺς
πολεμίους μάχονται καὶ ἄλλα πολλὰ ὠφελήματα εἰς τὸ
κοινὸν παρέχονται, οἱ δὲ ὅμοι ὅτι τὰ βάρη πάντα ἐπ' αὐτῶν
κομίζονται, τὸ δὲ στόμα ὅτι φθέγγεται, ἡ δὲ κεφαλὴ ὅτι
ὁρᾷ καὶ ἀκούει καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις, δι' ὧν τὸ σῶμα
σῶζεται, ἀπέσας ἔχει, ἔπειτα ἐὰν πρὸς τὴν γαστέρα ἔλε-
γον, οἱ δὲ, ὦ χρηστή, τί ἐκ τούτων πράττεις; Τίς ἡ σὴ πρὸς

ἡμᾶς χάρις καὶ ὠφελεια; Σὺ τῷ ὄντι τοσοῦτον ἀπείχεις τοῦ πράττειν καὶ συγκατορθοῦν ἡμῖν τι τῶν κοινῇ χρησίμων, ὥστε καὶ ἀντιπράττεις καὶ ἐνοχλεῖς καὶ εἶσαι πρᾶγμα ἀνόρητον, ἀναγκάζουσα ἡμᾶς νὰ ὑπηρετῶμεν καὶ νὰ φέρωμεν πανταχόθεν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν σου· διὰ τί δὲν ἀπαλλαττόμεθα τῶν πολλῶν πραγμάτων, ἃ ἵνεκα σοῦ ἔχομεν;—Ἐάν οὕτως ἐνόμιζον καὶ ἐποίουν, μηδὲν δ' ἔτι τὸ ἑαυτοῦ ἔργον ἔπραττε, θὰ ἠδύνατο ὅπως δῆποτε νὰ διαρκέσῃ τὸ σῶμα, ἢ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ θὰ κατεστρέφετο;

Τὸν αὐτὸν τρόπον νομίζετε καὶ περὶ τῆς πόλεως. Πολλὰ εἶναι τὰ ταύτην συμπληροῦντα ἔθνη, κατὰ πολλὰ ἀλλήλοις ἀνόμοια, ἕκαστον δὲ ἰδίαν τινὰ χρεῖαν τῷ κοινῷ παρέχεται. Οἱ μὲν τοὺς ἀγροὺς γεωργοῦσι, οἱ δὲ περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς πολεμίους μάχονται, οἱ δὲ πολλὰ ὠφελίμα πρᾶγματα ἱμπορεύονται, οἱ δὲ τὰς ἀναγκαίας τέχνας ἐργάζονται. Ὡς περὶ δὲ ἡ ὑπὸ τῶν μελῶν λουιδορουμενὴ γαστήρ τρέφει τὸ σῶμα τρεφομένη καὶ σώζει σωζομένη, τὸ πρόσφορον ἅπασι νέμουσα, οὕτω καὶ ἡ ἐξουσία ἐν τῇ πόλει, διοικοῦσα τὰ κοινὰ καὶ τοῦ προσήκοντος ἕκαστῳ προνοομένη, πάντα σώζει καὶ φυλάττει καὶ ἐπανορθοῖ. Ἐάν δὲ ὑμεῖς, πρὸς ταύτην στασιάζοντες, τὰ συνήθη ἐπιτηδεύματα καταλίπητε, τί θὰ κωλύσῃ τὴν πόλιν νὰ διαφθάρῃ ὑπὸ λιμοῦ τε καὶ πολέμου καὶ παντὸς ἄλλου κακοῦ;

Τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων τούτων κατανοήσας ὁ δῆμος ἐπαύσατο στασιάζων, ἕκαστος δὲ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐτρέπετο.

« Πᾶσα φυγὴ ἐξουσίαις ὑπερχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ

γὰρ ἔστιν ἐξουσία, εἰ μὴ ἀπὸ Θεοῦ. Αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσὶ· ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθίστηκεν.

(Παύλ. Ῥωμ. ιγ', 1—2).

56.

ΛΥΕΙΝ ΤΟΝ ΓΟΡΔΙΟΝ ΔΕΣΜΟΝ.

Ἐν Γορδίῳ, πόλει τῆς Φρυγίας, ἐφυλάττετο ἀμαξία, ἀνήκουσα τῷ Γορδίῳ καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Μίδᾳ, τοῖς πρώτοις τῆς Φρυγίας βασιλεῦσι. Ὁ δὲ ἐκ φλοιοῦ κρανίας τὸν ζυγὸν τῆς ἀμαξίας μετὰ τοῦ ῥυμοῦ συνάπτων δεσμός τοσοῦτον τεχνηέντως συμπεπλεγμένος ἦτο, ὥστε οὔτε ἀρχὴ οὔτε τέλος αὐτοῦ ἐφαίνετο. Τῆς λύσεως δὲ τοῦ δεσμοῦ τούτου ἀκατορθώτου νομιζομένης, ὑπῆρχε χρησμός ὅτι, δεῖ τις θὰ λύσῃ τὸν δεσμόν, θὰ ἄρξῃ τῆς Ἀσίας. Ὅτε δ' ὁ Ἀλέξανδρος ἀφίκετο ἐνταῦθα καὶ τὸ λείψανον ἐκείνου τῆς ἀρχαιότητος ἰθεῖωρε, οἱ περὶ αὐτὸν Φρύγες τε καὶ Μακεδόνες ἀνοπομόνως ἀνέμενον νὰ ἴδωσι, ἔάν ὁ Ἀλέξανδρος θὰ περιποιήσεται ἑαυτῷ τὴν κεχρησμένην κυριαρχίαν, τῶν δυσχερεῶν τοῦ δεσμοῦ κατισχύων καὶ τοῦτον λύων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος τὸ μὲν πρῶτον ἀμηχανία πολλὴ κατείχeto καὶ τὸν δεσμόν νὰ λύσῃ ἠδυνάτει· εἴτα τὸ ξίφος σπασάμενος τὸν δεσμόν ἀπέκοψε καὶ τὸν χρησμόν αὐτῷ πληρωθῆντα ἐκήρυξε. Καὶ δὴ καὶ παρὰ πάντων ὡς λύσις τοῦ

προβλήματος τούτο ἐνομίσθη καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ τῆς Ἀσίας κυριαρχίας τοῦ Ἀλεξάνδρου οὕτως ἐξησφαλίσθη. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ λόγιον, αλύειν τὸν Γόρδιον δεσμόν», τὴν ἀρχὴν ἔσχε, ἐπὶ τῶν βίᾳ τὰ ἀκατόρθωτα νομιζόμενα κατορθούντων λεγόμενον.

57.

ΠΩΣ ΑΜΕΙΒΕΤΑΙ Ἡ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ.

Ἐν ᾧ ποτε Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς περιώδευε τὴν Περσίδα χώραν, Ὡμίσης τις προσεκόμισεν αὐτῷ ἐπὶ λίχνου ῥοιὰν μεγίστην. Ὑπερικπλαγεὶς ὁ βασιλεὺς διὰ τὸ μέγεθος τῆς ῥοιᾶς, ἠρώτησε τὸν Ὡμίσην, «Ἐκ ποίου παραδείσου λαβὼν φέρεις μοι τὸ δῶρον τούτου;» — «Οἴκοθεν καὶ ἐκ τῆς ἐμῆς γεωργίας», ἀπήντησεν ὁ Ὡμίσης. — Ὑπερησθίς δὲ ὁ βασιλεὺς δῶρα αὐτῷ βασιλικά ἐπέμψε καὶ προσεῖπε, «Νῆ τὸν Μίθραν, κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν ὁ ἀνὴρ οὗτος διὰ τοιαύτης ἐπιμελείας καὶ πόλιν ἐκ μικρᾶς μεγάλην θὰ δυνηθῇ νὰ καταστήσῃ». Ὁ λόγος οὗτος φαίνεται βεβαιῶν ὅτι διὰ τῆς ἐπιμελείας, τῆς διαρκoῦς φροντίδος καὶ τῆς ἀνελλιποῦς σπουδῆς πάντα καὶ αὐτὰ τὰ φύσει ἥττονα δύνανται νὰ κατασταθῶσι κρείττονα.

58.

ΕΥΣΠΛΑΡΧΝΙΑ — ΑΣΠΛΑΡΧΝΙΑ.

Matth. ις', 28—35.

59.

Ἡ ΜΕΓΑΛΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ἈΝΘΡΩΠΟΥ.

Πόσον μέγας εἶναι κατὰ τὴν διάνοιαν ὁ ἄνθρωπος καὶ πόσον ὁ δούς αὐτῷ τὴν ζωὴν ἀνώτερον κατὰ τὸν νοῦν πάντων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐπλασεν αὐτόν!

Ὁ ἄνθρωπος δαμάζει τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως, ἀρχεῖ αὐτῶν, συνεινὸς αὐτάς ἢ χωρίζει κατὰ τὰς ἰδίας ἀνάγκας, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ τὰς ἑαυτοῦ ἰδιοτροπίας.

Βασιλεὺς ἐν τῇ γῇ ὑπάρχων, καλύπτει αὐτὴν κατὰ τὸ δοκοῦν διὰ πύλων, κωμῶν, μνημείων, δένδρων, σπαρτῶν ἀναγκάζει πάντα τὰ ζῷα νὰ καλλιεργῶσιν αὐτὴν δι' αὐτοῦ, νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸ ἑαυτοῦ κράτος, νὰ ὑπηρετῶσιν αὐτῷ, νὰ τέρπωνσιν αὐτόν, νὰ ἐξαφανίζωνται, ἂν ἐλάττωσιν αὐτόν.

Βασιλεὺς ἐν τῇ θαλάσῃ ὢν, ταλαντεύεται γελῶν ἄνω τῶν ἀβύσσων καὶ τίθει προχόματα κατὰ τῆς μανίας αὐτῆς, ἐκμεταλλεύεται τοὺς θησαυροὺς ἐκείνης καὶ ἐπιτάσσει ταῖς ἀφρώδουσιν αὐτῆς κύμασι νὰ κομίζωσι μακρὰν τὰ προϊόντα

τῆς ἑαυτοῦ τέχνης, ἢ νὰ χρησιμεύωσιν ὡς ὁδοὶ εἰς τὰς ἀνακαλύψεις αὐτοῦ.

Βασιλεὺς ὢν πάσης τῆς φύσεως, τοῦ πυρός, τοῦ αἵρος, τοῦ φωτός, τοῦ ὕδατος, ἔχει αὐτὰ δούλους εὐπειθεῖς τῇ κυριαρχῇ αὐτοῦ θελήσει, φυλακίζει αὐτὰ ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις καὶ ταῖς μηχαναῖς αὐτοῦ, καὶ μὴν καὶ ζευγνύει εἰς τὸ ἄρμα αὐτοῦ, ὅπερ ὡς κέλητες ἀόρατοι ἐν ταχυτῇτι διανοίας ἔλκουσι.

Ἡλικὸν μεγαλεῖον καὶ σθένος ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐφημέρῳ ὄντι, ὅπερ φαίνεται ὡς ἀδιόρατον ἄτομον ἐν μέσῳ τοῦ σύμπαντος τούτου, τοῦ μετὰ τοσαύτης ἰξουσίας ὑπ' ἐκείνου διοικουμένου!

Ἀλλὰ τὸ ἐλάχιστον καὶ ἀσθενίστατον τοῦτο ὃν ἔλαβε παρὰ τοῦ Πλάστου αὐτοῦ ψυχὴν λογικὴν καὶ νοοῦσαν, ἔχει θεῖαν πνοήν, μόνον δ' ἐν πᾶσι ἔχει τὸ θαυμαστὸν πλεονέκτημα τοῦ ἀντλεῖν τὸ φῶς ἐξ αὐτῆς τῆς ἰστίας τοῦ φωτός, τοῦ λάμπειν τὴν λάμψαν τοῦ πνεύματος ἐν μέσῳ τῶν κόσμων, τῶν λαμπόντων μόνον τὴν ὠχρὰν τῆς ὕλης ἀνταύγειαν.

Ἐδόθη αὐτῷ τὸ κράτος τοῦ κόσμου, διότι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, μείζων οὖσα τοῦ κόσμου, μετρεῖ, θαυμάζει, ἐρμηνεύει, καταννοεῖ τὸν κόσμον.

ὑπετάγη αὐτῷ ἡ φύσις, διότι γινώσκει νὰ εἰσδύῃ εἰς τὸν ἐξαισιὸν μηχανισμόν τῶν νόμων αὐτῆς, νὰ ἐξηγῇ τὰ ἀνεξιχνίαστα αὐτῆς μυστήρια, ν' ἀποσπᾷ πάντα τοὺς ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς θησαυρούς.

Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος εἰς τοσοῦτον καὶ τηλικούτον ὕψος ταχθεὶς, ἐνδεχόμενον ἦτο ἐπικινδύνως νὰ περασθῇ ἡ κεφαλὴ

αὐτοῦ ἡδύνατο νὰ ταραχθῇ ὑπὸ τοῦ θάμβους τῆς ἑαυτοῦ δόξης· ἡδύνατο νὰ ἐπιλάβηται τοῦ προσκυνητοῦ αὐτοῦ Εὐεργίτου, τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν τοσοῦτο μέγαν, νὰ θαυμάσῃ δὲ καὶ προσκυνήσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν ὡς ἀρχὴν καὶ αἰτίαν πρῶτην τῆς ἑαυτοῦ πανσθενείας. Ἡ θεία ὁμῶς ἀγαθότης ἀντελάβετο αὐτοῦ ἐν τούτῳ τῷ κινδύνῳ, χαρμάσα ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ φυσικῆς καὶ ἐνδογενεοῦς ἐξαρτήσεως καὶ ἀδυναμίας νόμον, οὗ τὸν οὐράνιον τύπον οὐδ' ἡ ἑωσφορικὴ ἀλαζονεία δύνатаί ποτε ν' ἀπαλείψῃ.

Ὅθεν ἡ φύσις προσετάχθη νὰ παρέχῃ αὐτῷ τὰ ἑαυτῆς μυστήρια καὶ τοὺς θησαυροὺς ἐν χειρὶ φειδωλίας, τὸν ἵνα μετὰ τὸν ἄλλον, μετὰ ἐπίμοχθα ἔργα καὶ βαθείας μελέτας, ἵνα αἰσθάνηται ἐν πάσῃ ὥρᾳ ὅτι, ἐὰν ἡ φύσις παραδιδῶται ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, ὑπείκει μᾶλλον τοῖς μόχθοις ἢ τῇ θελήσει τοῦ ἀνθρώπου. Τεχνήριον τοῦτο τρανὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας.

Οὔτε πρόοδος ἄρα γίνεται οὔτε κατάρκτησις, μὴ οὔσα ἄμα καὶ περιφανὴς ἀπόδειξις τῆς δυνάμεως καὶ ἀδυναμίας τοῦ ἀνθρώπου, μὴ φέρουσα τὴν ἀνεξίτηλον σφραγίδα τοῦ κράτους καὶ τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ.

Η ΠΑΝΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Ποῦ τῆς ἀπλήστου διανοίας,
 ποῦ ὁ θνητὸς ὁ τολμητίας
 θέλει τοὺς τέρμονας ὀρίσει;
 Μὲ τέχνην νέαν καθ' ἡμέραν
 τῆς πρῆν τερατωδιστέρων
 αὐτὸς αὐτὸν θαμβοί κ' ἐκπλήσσει!

Γίγαντας ἔχει ἀοράτους
 δούλους πιστοὺς καὶ ἀκαμάτους,
 προθύμους εἰς τὰς προσταγὰς του.
 Ἄτμος, ἡλεκτρισμὸς καλοῦνται,
 παντοῦ ἀγγέλλοντες ἰκνοῦνται
 τὰ κράτη καὶ τὰς ἐντολὰς του.

Οὕτως ὁ Ζεὺς ποτε συμμάχους
 δεινῆς δυνάμεως καὶ τάχους,
 φρουροῦντας πρόσω καὶ κατόπιν,
 εἶχε Βριάρεων ἐκείνων,
 καὶ τοὺς ἰργάτας τῶν πυρίνων
 βελῶν, τὸν Βρόντην καὶ Στερόπην.

Παντοῦ προφθάνει ταχυπόρος·
 δὲν τὸν ἀναχαιτίζει ὄρος
 ἢ θάλασσα ἐκτεταμένη.

Εἰς τὸ ὑγρόν, ἰδοῦ, πεδίον
 ἄρμα τροχήλατον κυλίων
 ἴσος μὲ δαίμονα προβαίνει!

Ἐπὶ ὁδοῦ σιδηρηλάτου
 εἰς τὸ πυρίπνουν ὄχημά του
 ὁ κεραυνὸς ἡνιοχεύει.
 Ὑπὲρ τῶν ποταμῶν τὸ ρέον
 ὕδωρ κ' εἰς σπλάγγνα τῶν ὀρέων
 ταχύς ὥς ἄνεμος ὁδεύει.

Τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου βρέμει·
 ἡ γῆ ἀντιβροντᾷ καὶ τρέμει.
 Μάτην ἐντὸς στενοῦ κοιτῶνος
 ὁ ἀκρατὴς ἀτμὸς σπασάξει.
 Ὁ νοῦς ὁ βασιλεὺς δαμάζει
 τὴν λύσσαν τοῦ φρικτοῦ τυφῶνος!

Διὰ δεινῆς, ὑπερανθρώπου
 τέχνης, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου
 κατήργησε τὰς ἀποστάσεις.
 Ἡ ἀστραπὴ τὰς ἐρωτήσεις,
 ἡ ἀστραπὴ τὰς ἀποκρίσεις
 διὰ γῆς φέρει καὶ θαλάσσης.

Πρὸς τὸν ἀστροφεγγῇ αἰθέρα
 ἡ μυριόφωτος ἐσπέρα
 τῶν πόλεων του ἀμιλλᾶται.

Τοιοῦτον ἔχει αἰεὶ ρέον
φῶς κρουνηδόν, ἥλιον νέον
κ' ἡμέραν ν' ἀντιμνηχανᾷται.

Ὡ ἀγχινοίας πολυτρόπου!
Ζωγράφος ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπου!
ὁ ἥλιος εἰς πινακίδα
ἐν ἀκαρεῖ στιγμῆς εἰκόνα
μέ χρυσὴν γράφει λαμπηδόνα
ὥς μέ θεότευκτον γραφίδα.

Διὰ φαρμάκων λαθιπόνων
τῶν δριμυτάτων ἀλγηδόνων
τὴν αἴσθησιν κατακομίζει.
Τὸ Διὸς πῦρ τὰ πάντα φλέγει·
ἀλλὰ τῶν οἰκῶν του ἡ στέγη
ὥς ὕδωρ τὸ διοχετίζει.

Εἰς τὸν πυθμένα τῆς ἀβύσσου
περιπατεῖ, παρῶν ἐξίσου
κ' εἰς τῶν νεφῶν τὰς ἀκροαρίας.
Ποῦ θέλει φθάσει τίς ἐξέλπει;
Τὰ πάντα εὗρεν ἢ θὰ εὕρῃ,
τὰ πάντα, πλὴν τῆς εὐτυχίας!
Γ. Καραπούτσας.

ΣΥΝ ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΧΕΙΡΑ ΚΙΝΕΙ.

Ὁνοῦ εἰς πηλὸν ἐμπεσόντος, ὁ ὀνηλάτης ἀντὶ τοῦ βοη-
θεῖν ἀργῶν τὸν Ἡρακλῆα ἐπεκαλεῖτο. Ἐτερος δὲ παροχό-
μενος καὶ τοῦτον ἰδὼν ἐπεφώνει, σ' ὦ φίλε, σὺν Ἀθηνᾷ
καὶ χεῖρα κίρει». Ἐντεῦθεν, ὥς τινες λέγουσι, τὴν ἀρχὴν
ἡ παροιμία ἔλαβε.

Καθ' ἃ δὲ ἑτεροί, εἰς ἀγῶνα προαλειφόμενός τις χρησμὸν
παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἔλαβεν ὅτι θὰ νικήσῃ. Ἐνστάντος δὲ
τοῦ ἀγῶνος, εἰσελθὼν εἰς τὸ θέατρον καὶ κάτω τὰς χεῖρας
βαλὼν ἵστατο, ἕως οὗ τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ
ἠττήθη.

ΦΙΛΟΜΑΘΕΙΑ.

Μενέδημον καὶ Ἀσκληπιάδην τοὺς φιλοσόφους, νέους
ὄντας καὶ πεινομένους, μεταπεμφθέντες οἱ Ἀριστοπαγίται
ἠρώτησαν, πῶς, ὅλας τὰς ἡμέρας τοῖς φιλοσόφοις συσχο-
λάζοντες, κακτημένοι δὲ οὐδέν, εὐίκετοῦσιν οὕτω τοῖς σώ-
μασι; Οἱ νέοι φιλόσοφοι ἤτησαν νὰ προσκληθῇ τις τῶν
μυλωθεῶν. Ἐλθὼν δὲ οὗτος εἶπεν ὅτι καθ' ἑκάστην νύκτα
εἰς τὸν μύλονα κατερχόμενοι καὶ ἀλοῦντες, δύο δραχμὰς
ἀμφοτέροι λαμβάνουσι.

Οἱ Ἀριστοπαγίται θαυμάσαντες διακοσμίας δραχμαῖς ἐτί-
μησαν αὐτούς.

Η ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗ.

Τὴν ταπεινοφροσύνην λίαν ἀγαπῶμεν, παρ' ἄλλοις αὐτὴν εὐρίσκοντες. Ἀλλὰ διὰ τί δὲν ἔχομεν αὐτὴν καὶ ἡμεῖς αὐτοί; Τέρπει ἡμᾶς ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ θέλγει, ὅπου ἐκτὸς ἡμῶν αὐτὴν βλέπωμεν. Τέρπει ἡμᾶς μέγας ἀνὴρ, μὴ ὀγκούμενος ἐπὶ τῷ μεγαλείῳ αὐτοῦ. Τέρπει ἡμᾶς ἀσημῶς τις, ἀνγκυωρίζων τὴν τάξιν αὐτοῦ καὶ ὑποτασσόμενος. Τέρπει ἡμᾶς ὁ ἴσος καὶ ὁμοιος, ταπεινόφρων ὢν.

Καί τοι δὲ συνήθως ἐν ἴσοις ἡ ζηλοτυπία γεννᾶται, ἐὰν ὅμως ἡ θεία πρόνοια ἀναδείξῃ τὸν ταπεινόφρονα ἴσον, χαίρομεν καὶ οὐδὲν φθονοῦμεν αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ. Οὕτω λοιπὸν παρ' ἄλλοις τὴν ἀρετὴν ταύτην ἀγαπῶντες, διὰ τί ἡμεῖς τοσοῦτον ἀποδυσπετοῦμεν περὶ τὴν κτῆσιν καὶ ἀσκησιν αὐτῆς; Δὲν εἶναι τοῦτο διαφορὰ καὶ ἀντιθέσις σκέψεων; Ἀλλ' ἰδοὺ τὸ μυστήριον τῆς διαφορᾶς καὶ ἀντιθέσεως ταύτης. Τί προξενεῖ τοῖς ἄλλοις ἡ ταπεινοφροσύνη; Ταπεινοὶ αὐτοὺς κατωτέρω ἡμῶν, καὶ αὐτὸ τοῦτο ἡμεῖς ἀγαπῶμεν. Τί δὲ ποιεῖ ἡμᾶς ἡ αὐτὴ ἀρετὴ; Ταπεινοὶ ἡμᾶς κατωτέρω τῶν ἄλλων, αὐτὸ δὲ τοῦτο ἡμεῖς οὐδαμῶς ἀγαπῶμεν.

«Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοὺς δὲ δίδωσι χάριν. Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ, ἵνα ὑμεῖς ὑψώσῃ ἐν ἐν καιρῷ» (Πέτρου ἐπιστ. α', ε', 5—7).

Ο ΥΨΩΝ ΕΑΥΤΟΝ ΤΑΠΕΙΝΩΘΗΣΕΤΑΙ.

Λουκ. 8', 7 12.

ΤΑ ΥΔΑΤΑ.

Ἰσταμι παρὰ τὰς ἀνθοστολίστους ὄχθας ῥύακος ἐλικορροῦ καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς πενθίμου καὶ μελαγχολικῆς ἰτίας· βλέπω διερχόμενον πρὸ τῶν ποδῶν μου καὶ κελαρίζον τὸ ναματιαῖον ὕδωρ. Ἀενάως ἐκ τοῦ ὄρους τοῦτο πηγάζον καὶ τὸν ῥύακα ἀπκρτίζον, ἐνοῦται κατωτέρω μετὰ τοῦ ὕδατος ἄλλου ῥύακος, μεθ' οὗ τὸ ποτάμιον ποιεῖ. Τὰ ποτάμια συνενούμενα τοὺς ποταμοὺς συνιστᾶσι, οἱ δὲ ποταμοί, ποῦ μὲν ἡσυχοὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς, ποῦ δὲ ὀρητικοὶ καὶ παταγωδῆς ῥέοντες, εἰς τὴν λίμνην, τὴν θάλασσαν ἢ τὸν ὠκεανὸν ἐκβάλλουσι. Ἐνταῦθα τὰ ἀργυροειδῆ νάματα τοῦ ποταμοῦ τὴν πεδιάδα ἐλικοειδῶς διαρρέουσι, ἐκεῖ παταγωδῶς κρημνιζόμενα φρικώδη καὶ θορυβώδη καταρράκτην ἀπαρτίζουν. Ἐνταῦθα ὀρητικῶς καὶ βραίως ῥέοντα πᾶν τὸ προστυχὸν παρασύρουσι, ἐκεῖ μαρμαρίζοντα καὶ ἐλαφρῶς κυματίζοντα τὸν πλοῦν εἰς τοὺς ναυτιλλομένους ἱππιδρέπουσι.

Νυχθημερὸν ὑπὸ τοῦ πανταχοῦ διακεχυμένου πυρὸς θερ-

μαινόμενα πανταχόθεν ἐξατμίζονται καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὅτε μὲν ὡς ἀτμοί, ὅτε δὲ ὡς ὁμίχλη καὶ ἄλλοτε ὡς νέφη ἀναψοῦνται καὶ μεταωρίζονται, ἡ ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῇδε κάκεισε ὠθοῦνται καὶ φέρονται. Ἀπὸ πολλοῦ ὁ οὐρανὸς εἶναι αἶθριος, ἡ γῆ κατὰ ξηρὸς καὶ τὸ αὐχμηρὸν αὐτῆς ἰδαφὸς διεσχιζόμενον, τὰ ἄνθη φθίνουσιν ἀπομαραινόμενα, ἡ χλόη καὶ αἱ βοτάναι πρὸς τὰ κάτω νεύουσαι κινδυνεύουσι ν' ἀποξηρανθῶσι, τὰ ζῶα τοῦ πεδίου καὶ τὰ θηρία τοῦ ὄρουμοῦ μικρὸν ἔτι καὶ δίψῃ ἐξολλυνται. Αἰφνης τὰ νέφη εἰς ὅτε τὸν μεταβαλλόμενα τὰ πάντα ποτίζουσι καὶ ἀναψύχουσι, τὰς πεδιάδας καὶ τοὺς ἀγροὺς ἐπικλύζουσι καὶ τὴν δαινοπαθοῦσαν φύσιν ἐπανορθοῦσι. Αἰλίσπες, οἰονεῖ ὑπηρεῖται τοῦ Ὑψίστου, ἀπροςδοκῆτως πρὸς ἡμᾶς ἐκ μυριάδων μυριαμέτρων ἀποστάσεως πλῆθος συννέφων φέρουσι καὶ εἰς βροχὴν μεταβάλλουσι, ὁμίχλαι, ἐν μεμακρυσμένοις ὀρίζουσι πᾶρπτευσθεῖσαι, ἐν εἶδει νεφῶν ἡμᾶς καὶ τὰ ἡμέτερα πεδία περικαλύπτουσι, ἀτμοὶ ἀπὸ ἀγνώστων καὶ λίαν μεμακρυσμένων ἐρήμων εἰς ἡμᾶς προελθόντες καὶ αἰωρούμενοι, ὡς σταγόνες καταψυκτικῆς βροχῆς νῦν καταπίπτουσι, ὁμβρίου ὕδατος τὴν πατρίαν ἡμῶν ἄρουραν πληροῦσι καὶ τὰ πάντα ἀναζωογονοῦσι καὶ δροσιζουσι.

Ὡς ὠραία ἀναψοῦνται τὰ ποτισθέντα ἄνθη καὶ φυτὰ!
Ὡς λαμπρῶς πρασινίζουσιν οἱ λαμῶνες! Ὡς θάλλουσι τὰ νειωστὶ ἀρδευθέντα δάση! Οἶαι βαλσαμώδεις ὁσμαὶ πληροῦσιν ἤδη τὸν τὰ πάντα περιβάλλοντα ἀναψυκτικὸν ἀέρα!

Ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων καὶ ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς ἀρθωνα ταμεῖα ὕδατος ὑπάρχουσι, ὑπὸ τῆς

βαθμηδὸν τηκομένης χιόνος ἀπαρτιζόμενα καὶ πληροῦμενα, ἀφ' ὧν, ὡς ἀπὸ πλουσίων ἀποθηκῶν, κατὰ τὴν σοφὴν τοῦ Δημιουργοῦ διάταξιν διανέμεται ἐκάστοτε τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τὰς ἡμετέρας χρεῖας ὕδωρ, μετ' ἔμφρονος πάντοτε φειδωλίας καὶ οἰκονομίας ἀπορρέον. Ἐκεῖ μέγα μέρος τῶν ἐπὶ τῆς γῆς πιπτόντων ὑδάτων ἐντὸς αὐτῆς εἰσδύον καὶ φυσικούς ἐν αὐτῇ σωλῆνας καὶ κρυπτάς διωρυγὰς ἀποτελοῦν βυθίζεται διὰ λεπτῶν καὶ ψαθυρῶν γαιῶν μέχρι τῶν στεγανῶν καὶ ἀδιαπεράστων στρωμάτων, ἐνθα, μὴ δυνάμενον νὰ εἰσδύσῃ περαιτέρω, πληροὶ ἐκτεταμέναις κοιλότητος καὶ ἀποθήκας, αἷς τὰ ἀρτεσιανὰ μάλιστα καλούμενα φρέατα τὸ ὕδωρ αὐτῶν ὀφείλουσι.

Οὕτω τὸ μέγα τοῦτο στοιχεῖον τῆς συστάσεως τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ἀπὸ τῆς μεγίστης ἐκτάσεως τοῦ ὠκεανοῦ, τῆς θαλάσσης, τῶν λιμνῶν, τῶν ποταμῶν καὶ ἀπάσης τῆς γήινης ἐπιφανείας ἀενάως καὶ διηνεκῶς ἐξατμίζόμενον καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβαῖνον, τὴν ὁμίχλην καὶ τὰ νέφη ἀπαρτίζει· ὑπεράνω τῶν ἡπείρων ἐκτείνεται καὶ μεταβιβάζεται, συμπυκνοῦται καὶ εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ κατάστασιν ἐπανέρχεται, ὡς βροχὴ, ὡς χιὼν ἢ χέλαζα καταπίπτει, ἐντὸς τῆς γῆς καὶ πανταχοῦ διαπιδύει, τὰς πηγὰς καὶ τοὺς ῥόακας, τὰ ποτάμια καὶ τοὺς ποταμούς, τὰς λίμνας, τὰς θαλάσσας καὶ τοὺς ὠκεανούς τρέφον καὶ διηνεκῶς συντηροῦν.

Οὕτως ὁ ὠκεανός, ὁ πατὴρ αὐτὸς ἀπάντων τῶν ἐπὶ τοῦ πλανήτου ἡμῶν ὑδάτων, ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ τέκνων ἐγνωμόνως συντηρεῖται καὶ τρέφεται. Οὕτω τὸ μέγα τοῦτο στοιχεῖον τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, αἰώνιον καὶ ἀγαθοποιόν,

μαρτυρεῖ καὶ κηρύττει τὴν τοῦ Δημιουργοῦ αἰωνιότητα καὶ ἀγαθότητα.

- Ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
- τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς
- . . οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, ἀγαθοποιῶν,
- οὐρανὸθεν ἡμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς
- καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς εὐφροσύνης
- τὰς καρδίας ἡμῶν.

(Πράξ. Ἀποστόλ. ιδ', 15 καὶ 17).

67.

Ο ΠΟΝΤΟΣ.

Ὁ τοῦ πόντου διαβάτης βλέπει ἑκθαμβὸς τὸ λαῖον,
τὸ χωρὶς ἀρχὴν καὶ τέλος ὠκεάνιον πεδίον.
Βίς τὸ κέντρον μένων κύκλου, ὅστις πάντοτε αὐξάνει,
πώποτε τὴν φεύγουσάν του περιφέρειαν δὲν φθάνει.
Τοῦ νοός ἱκεὶ δὲν ἔχει πέρας ἢ ταχυπορία,
οὐδ' ὀρίζοντα ἐμπρὸς τῆς ἀπαντᾶς ἢ φαντασία·
ἡ ψυχὴ του ἑλευθέρᾳ,
διατρέχει τὰς ἐκτάσεις ὑπὸ οὐριον αἶρα.

Κύλισε τὰ κύματά σου, θάλασσα! μαρμαίει στόλοι
ἔρχονται, ὑπάρχουν, τρέχουν εἰς τὸν τράχηλόν σου ὅλοι.

Σείεσαι, καὶ τῶν μελῶν σου τῶν βρεῖων, τῶν μεγάλων,
καὶ ὁ εἰς καὶ ἄλλος πόλος συναισθάνονται τὸν σάλον.
Θάλασσα! ὁ ἄμετρος σου καὶ ἀγῆρατος βραχίον
ἐγκολποῦται τὴν γῆν ὅλην, ὡς ἡ μήτηρ τὸ παιδίον,
καί, ἀτίθασσος, ἀγρία,
μάχεται πρὸς τοὺς τυφῶνας, μάχεται πρὸς τὰ στοιχεῖα.

Τὴν γῆν ὅλην ἡ θρασύτης τοῦ ἀνθρώπου μεταλλάττει,
ἀλλ' εὗρίσκει ὁρίαν τῆς τ' ἀναλλοίωτά σου κράτη.
Ὅτε ἤχησεν ἡ πρώτη ὥρα τῆς δημιουργίας,
νέα ἔρρευσας καὶ νέα ρεύσεις μέχρι συντελείας.
Τὴν παλῖρροιαν τῆς τύχης καὶ τὸ ἄστατόν της πνεῦμα
περιστᾶ τὸ ὑπ' ἀνέμων περιδίνητόν σου ρεῦμα,
καὶ εἰς σὲ ἡ τοῦ ἀπείρου
ἐκτασις ἀντανακλάται, ὡς εἰς κάτοπρον σαπφείρου.

(Ἄλ. Σοῦτσος).

67.

ΛΗΘΗΤΟΜΑΙ ΤΑΣ ΧΕΙΡΑΣ.

Οἱ ἀρχαῖοι, βουλόμενοι δι' ὅρα τοῦ τινός σημείου νὰ δη-
λώσωσιν ὅτι δὲν μετέσχον ἀπρεπεῦς τιμῆς πράξεως, εἶθε-
ζον ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τὰς χεῖρας νὰ νίπτωσι. Τοῦτο ἐσή-
μαινεν ὅτι εἶχον τὰς χεῖρας ἀγνάς, ἦσαν ἀθῶοι. Ἀκριβῶς

ταῦτο τὸ ἔθος παρίστησι τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, τὴν ἀκούσιον τοῦ Πιλάτου εἰς τὴν τοῦ Ἰησοῦ καταδίκην συναίνεσιν ἀφηγούμενον.

« Ἰδὼν ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὥρεαί, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ, ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου, λέγων, ἄθωός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὀφείθετε ».

Ἐντεῦθεν ἡ παροιμιώδης χρῆσις τῆς φράσεως, « Ἀπονίπτομαι τὰς χεῖρας ».

68.

ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

Καταμνησθέντος ποτὲ Πελοπίδα, τῷ μεγάλῳ τῶν Θεβαίων στρατηγῷ, ὅτι στρατιώτης αὐτοῦ, ἰχθυικῶς αὐτῷ ἔχων, ἐκακολόγει αὐτόν, ἀντὶ τοῦ ἀγανακτῆσαι καὶ τιμωρησασθαι τὸν ὕβριστήν· ὁ Πελοπίδας ἀπήντησε·

« Οὔτε τὰς κακολογίας οὔτε τὰς ὕβρεις τοῦ στρατιώτου τὰς ἐναντίον μου ἤκουσά ποτε· τὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅμως ἀνδραγαθίας αὐτοῦ ἰδίους ἰδὼν ὀφθαλμοῖς ἐν τῷ τῆς μάχης πεδίῳ, εἰκότως θαυμάζω καὶ ἀγαπῶ τοιοῦτον στρατιώτην ».

Οὕτω διὰ τῆς γενναίας ταύτης ἀπαντήσεως, ἀνταποδοὺς ἔπαινον ἀντὶ ὕβρεως, εὐλογίαν ἀντὶ κατάρσεως, τὴν

τε ἀγάπην καὶ τὸ σέβας τοῦ στρατιώτου προσεικύνετο, τὰς τε κακολογίας αὐτοῦ ἐξαίε κατεπαύσατο.

« Εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς ».

(Matth. 5, 44).

69.

Η ΕΡΗΜΟΣ ΝΗΣΟΣ.

Ἄνθρωπος πλούσιος καὶ εὐεργετικός, θέλων νὰ καταστήσῃ εὐδαίμονα ἕνα τῶν δούλων αὐτοῦ, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν ἑλευθερίαν· ναυπηγήσας δὲ πλοῖον καὶ πολυτίμων ἐμπορευμάτων αὐτὸ πληρώσας εἶπε τῷ δούλῳ· « Ἰδοὺ χαρίζομαι σοὶ τὸ πλοῖον τὸδε μετὰ τοῦ πληρώματος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ· ἀπέλθε εἰς τὴν ξένην, πώλησον τὰ ἐμπορεύματα καὶ χρώμενος τῷ ἐκ τούτων προσιόντι, κέρδαινε, ὅσα δύνανται νὰ σοὶ παράσχωσι βίον ἀνετον καὶ εὐδαίμονα ». Ὁ ἀπελεύθερος ἀπέπλευσε περιχαρὴς· ἀναχθεὶς δὲ εἰς τὸ πέλαγος ὑπὸ τοιαύτης μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατελήφθη τρικυμίας, ὥστε τὸ μὲν πλοῖον ἐξοκείλαν ἐπὶ βράχου κατασυμπίβῃ, τὰ πολύτιμα ἐμπορεύματα ἀπώλοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ, οἱ συμπλέοντες ἀπαντες ἀπεπνίγησαν, αὐτὸς δὲ μόλις σωθεὶς ἀφίκετο κακῶς ἔχων εἰς τὸ ἄκρον νήσου τινός. Πανῶν, γυμνὸς καὶ ἀνευ τινός βοηθείας προύχωρη-

σεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου, κλαίων καὶ ὀδυρόμενος ἐπὶ τῷ δυστυχίματι αὐτοῦ. Αἰφνης ὅρᾳ μακρόθεν πόλιν μεγάλην καὶ πλῆθος ἀνθρώπων, ἐξερχομένων τῆς πόλεως καὶ πρὸς αὐτὸν μετὰ φωνῶν καὶ ἀλαλαγμῶν ἔρχομένων. «Ζήτηω ὁ βασιλεὺς ἡμῶν», ἰδὼν πλησιάσαντες· θέμενοι δὲ αὐτὸν ἐπὶ πολυτελοῦς ἄρματος, ὠδήγησαν εἰς τὴν πόλιν. Εἰσαγαγόντες δὲ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἐνέδυσαν πολὺ τιμα ἐνδύματα, ἔθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διάδημα ἀδάμασι κεκοσμημένον, ἔριψαν ἐπὶ τῶν ὤμων πορφύραν μεγαλοπρεπῆ, καί, ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου ἀναβιβάσαντες, ἰδὼν, «Ζήτηω ὁ βασιλεὺς ἡμῶν». Ἐπειτα προσελθόντες αὐτῷ οἱ ἐν τέλει καὶ οἱ τῶν πολιτῶν ἐπιστημότεροι καὶ πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ πίπτοντες ὠμνουν παρὰ τοῦ λαοῦ τὸν ἔκρον τῆς πίστεως.

Ὁ νέος βασιλεὺς ἐνόμιζεν ὅτι πᾶσα ἡ μεγαλοπρεπὴς αὐτῇ τύχῃ εἶναι ὄνειρον λαμπρόν, ἕως οὗ τὸ διαρκὲς αὐτῆς, ἐξαλείψαν ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαν ἀμφιβολίαν, ἔπεισεν ὅτι πάντα τὰ θαυμάσια ταῦτα ἦσαν ἀληθῆ καὶ πραγματικά. «Ἄδυνατώ νά νοήσω, ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, τί ἡπάτησα τὸν παρὰδοξον τοῦτον λαόν, ὥστε νά ποιῇσι βασιλεῖα αὐτοῦ ἄνδρα ξένον καὶ γυμνόν. Μὴ γινώσκων τίς εἰμι, μὴ ἰρωτέας πόθεν ἔρχομαι, ἔθηκαν με ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ αὐτῶν θρόνου! Ὡς παράδοξον τὸ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τοῦτο ἰθὺμον!

Τοιαῦτα κατὰ φρενὰ ἔχων καὶ διαλογιζόμενος, ἤθελον νά διακριθῶσθαι τὴν αἰτίαν τῆς εἰς τὸν βασιλεῖον θρόνον αὐτοῦ ὑψώσεως. Μεταπειψόμενος λοιπὸν τὸν πρῶτον τῶν λειτουργῶν αὐτοῦ, ὃς μάλα καὶ ὄντως σοφὸς ἄνθρωπος ἔφαινετο ὢν, ἤξλου νά ἐξηγήσῃται αὐτῷ τὰ γινόμενα. «Πῶς ἐγινώ-

σκετὶ με, λέγει αὐτῷ, ἐλθόντα εἰς τὴν νῆσον ὑμῶν, πόθεν κινούμενοι ἀνηγορεύσατέ με βασιλεῖα, καὶ ποῖον δὴ ποτε τὸ τέλος τῆς παρούσης μου τύχης;

— Βασιλεῦ, ὑπέλαβεν ὁ ὑπουργός, ἡ νῆσος αὕτη κατοικεῖται ὑπὸ πνευμάτων· πρὸ πολλοῦ χρόνου οἱ κάτοικοι ἐδεήθησαν τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ νά ἐξαποστέλλῃ αὐτοῖς καθ' ἕναστον ἔτος ἓνα τῶν υἱῶν τοῦ Ἀδάμ, βασιλεύοντα αὐτῶν. Τῆς δεήσεως ταύτης εἰσακουσθείσης, κατ' ἔτος δὲ καὶ κατὰ τὴν ὁρισμένην ἡμέραν εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἐνὸς ἀνθρώπου προσορμιζομένου, οἱ ἐνοικοῦντες θέουσι περιχαρεῖς εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ καὶ ἀναγορεύουσιν αὐτὸν αὐτοῖς βασιλεῖα. Τοῦ ἔτους δὲ παρερχομένου καὶ τῆς ὁρισμένης ἡμέρας ἐπιστάσης, πᾶντα τῆς ἀρχῆς ἀπολύεται, τὸν βασιλεῖον κόσμον ἀρχειρεῖται, πενιχρὴν στολὴν ἐνδύεται, βιαιῶς πρὸς τὴν ἡνίκα ἔλκεται, εἰς πλοίαριον ἐπὶ τούτῳ καὶ μόνῳ κατεσκευασμένον βάλλεται καὶ εἰς ἄλλην νῆσον ἔρημον καὶ γυμνὴν φέρεται· ἐκεῖ δὲ ὁ τέως ἰσχυρὸς καὶ ὑπὸ τοσούτων περιστοιχιζόμενος βασιλεὺς, γυμνὸς καὶ ἀθλιός, ἔρημος καὶ παντὸς φίλου ἐνδεής, ὁ ταλαίπωρος, εὐρίσκεται! Οὐδενός δὲ οἰκτερόντος οὐτ' ἰλεοῦντος αὐτὸν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ αὐτοῦ δυστυχίᾳ, ἀνάγκη ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκεῖνῃ χώρᾳ βίον ἀδίσκτον καὶ ἀνακρὸν νά διάγῃ, εἰ μὴ κατὰ τὸ ἔτος τῆς βασιλείας αὐτοῦ φρονίμως περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ ἐμερίμῃσιν. Μετὰ δὲ τὴν ἐξορίαν τοῦ τέως αὐτοῦ βασιλέως ὁ λαὸς προὔπαντῶσι ταῖς νενομισμέναις αὐθις τιμαῖς τὸν νέον, ὃν ἡ πρόνοια τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ ἀποστέλλει, καὶ ἀποκαθιστῶσιν αὐτὸν βασιλεῖα ὁμοίως αἰεὶ χαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι. Οὗτος, ὦ βασιλεῦ, ὁ αἰώνιος τοῦ βασιλείου

τούτου νόμος, ὃν οὐδεὶς τῶν βασιλείων δύναται νὰ καταργήσῃ. — Ἐγίνωσκον καὶ οἱ προκάτοχοί μου, προσέθηκεν ὁ βασιλεὺς, τὸ βραχὺ τοῦτο τῆς εἰς τὴν βασιλείαν αὐτῶν ὑψώσεως; — Οὐδενὶ αὐτῶν, βασιλεῦ, ὑπέτυχεν ὁ Ὑπουργός, ἦτο ἄγνωστος ὁ νόμος οὗτος τῆς προσκαίρου αὐτοῦ βασιλείας· ἀλλ' οἱ μὲν, ὑπὸ τῆς λάμπειας τοῦ θρόνου θαμβούμενοι, ἐπελινθάνοντο τοῦ θλιβεροῦ μέλλοντος καὶ ἀμέριμνοι τὸ ἔτος τῆς βασιλείας διήνυσαν· οἱ δέ, τῇ ἀπολαύσει τῆς παρούσης αὐτῶν εὐδαιμονίας μεθυσκόμενοι, δὲν ἐτόλμων τῆς ἐρήμου νήσου νὰ μνησθῶσι, φοβούμενοι μὴ τὴν ἡδέαν τοῦ παρόντος ἀπόλαυσιν διαταράξωσι καὶ πικρῶσι. Ἐπιρχομένης δὲ τῆς δυστυχοῦς ἡμέρας, τότε ἤρχοντο θρηνοῦντες καὶ ὀδυρόμενοι, τότε διηνοίγοντο οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καὶ τὴν ἰδίαν ἄνοιαν καὶ ἀπρονοησίαν καθιέρων καὶ ἐταλάνιζον· ἦτο ὅμως ἤδη ὀψέ, μέτην δὲ θρηνοῦντες καὶ ὀλοῦζοντες, ἄνευ οἴκτου εἰς τὰς αἰωνίους ταλαιπωρίας παρεδίδοντο ».

Ἡ διήγησις αὕτη ἐνέπλησε φόβου τὸν βασιλεῖα, προσπαθίσαντα παντὶ σθένει τὴν συμφορὰν τῶν αὐτοῦ προκατόχων ν' ἀποφύγῃ καὶ προνοήσαντα φρονίμως περὶ τοῦ μέλλοντος. «Εὐχαριστῶ σοι ἀπὸ καρδίας, σοφὲ μου Ὑπουργέ, προσέθηκεν ὁ βασιλεὺς, ἐφ' οἷς ἐδήλωσας καὶ ἐξηγήσω μοι ἔτι ἐν ἄξιῳ σε νὰ μοι εἴπῃς, «Τί πρέπει νὰ πράξω ἵνα σωθῶ;» — «Τὴν ἔρημον νῆσον, τὴν ἀναμένουσάν σε, καρποφόρον καὶ οἰκουμένην κατέστησαι, ὦ βασιλεῦ, προσέθηκεν ὁ ὑπουργός. Πέμπσον διὰ τῶν ἐκεί ἐργάτας ἀγαθοῦς, οἰκοδόμησον πύλιν καὶ ἐργαστήρια, ἐφοδιάσαι τὴν νῆσον πᾶσι τοῖς ἐπιτηδείοις· οὕτως δὲ οἱ οἰκοῦντες τὴν νῆσον ἐκεί-

νην ἐν χαρᾷ θὰ σε ὑποδεχθῶσιν ἐν τῷ νέῳ ἐκείνῳ βασιλείῳ σου, καὶ αὐθις ἐκεῖ βασιλεὺς καὶ εὐδαίμων θὰ εἶσαι· πλὴν ἄλλ' ὅμως σπεῦσον· μὴ βράδυνε· ὁ χρόνος ἐπείγει· αὔριον θὰ εἶναι τῆς ἐντεῦθεν ἀπαλλαγῆς σου ἡ ἡμέρα· ταχὺ καὶ ἐγκαίρως περὶ τῆς μελλούσης ἀναπαύσεώς σου προνόησον καὶ ἐργάσθητι· ἂν τῆς ἐμῆς συμβουλῆς παρίδῃς, ἀπόλλυσαι καὶ αἰωνία ὀδύνη, θλίψις καὶ κακοδαιμονία ἀναμένει σε ».

Φρόνιμος καὶ συνετὸς ὁ βασιλεὺς, πάντα διεπράξατο ὡς ὁ Ὑπουργός αὐτῷ ὑπέθετο. Ἡ νῆσος ἐκαλλιεργήθη, εὐθὺς δ' ὡς ἤρξατο οἰκίζομένη, πλείστοι ὅσοι ἐσπευδον ἵνα ἐκεῖ κατοικήσωσι· μετ' ὀλίγον δὲ τὴν ἔρημον καὶ δυστυχῆ ἐκείνην νῆσον ὄντως παράδδισαν ἀπειργάσαντο καὶ τόπον εὐδαιμονίας κατεστήσαντο. Ἡ τελευταία ἡμέρα ἐπέστη· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς εἶδεν αὐτὴν χαίρων, οὐχὶ δὲ φρίττων καὶ ὀδυρόμενος, ὡς οἱ πρό αὐτοῦ. Ἐν τῷ νέῳ αὐτοῦ βασιλείῳ ἐγένετο δεκτὸς μετὰ μείζονος λαμπρότητος· ὁ Παντοδύναμος Θεὸς ἐπήνεσε τὴν φρόνησιν αὐτοῦ, ἐχαρίσατο αὐτῷ καὶ τοῖς αὐτοῦ ὑπηκόοις τὴν ἀθανασίαν καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν αἰώνιον βασιλείαν (α).

(α)

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ.

Ὁ πλοῦσιος καὶ εὐεργετικὸς ἀνὴρ εἶναι ὁ Θεός.

Ὁ ἀπελεύθερος εἶναι ὁ ἀνθρώπος.

Ἡ νῆσος εἶναι ὁ κόσμος οὗτος.

Οἱ αὐτὸν ὑποδεχόμενοι εἶναι οἱ γονεῖς, μᾶλλον δὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτω κατώτερα τοῦ ἀνθρώπου ὄντα, ἐν ὧν βασιλεύει.

Ὁ Ὑπουργός εἶναι ἡ θρησκεία.

Ἡ ἔρημος νῆσος εἶναι ἡ μελλούσα ζωὴ.

- Καὶ ἐκπορεύονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες
- εἰς ἀνάστασιν ζωῆς,
- οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες
- εἰς ἀνάστασιν κρίσεως».

(Ἰωάνν. ε', 29).

70.

Η ΑΙΩΝΙΟΣ ΖΩΗ.

(Ἰωάνν. ε', 24—30).

71.

Ο ΘΕΟΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ.

Ὁ Θεὸς τὸν θάνατον, λυτρωτὴν τῶν πόνων,
ἐπεμψεν εἰς ἄρρωστον, ἄνδρα γεωπόνον,
νὰ τῷ δώσει ἀνεσιν τῶν δεινῶν καὶ κόπων,
καὶ εἰς ἀναπαύσεως νὰ τὸν φέρῃ τύπον.

Ἀλλὰ τί τὸ ἔτος τῆς βασιλείας;

Τίνες οἱ εἰς τὴν νῆσον ἀποστελλόμενοι ἐργάται;

Τί τὸ πλοιάριον;

Τίνες οἱ ἐπὶ τὴν ἥρῶνα ἔλκοντες;

Τίνες οἱ ἀμέριμοι βασιλεῖς;

Ταύτας καὶ τὰς ἄλλας τῆς παραβολῆς ἀλληγορίας ἀφίεμεν
τῷ φρονίμῳ ἡμῶν ἀναγνώστῃ, ἂν καὶ αὐτοὶ τυγχάνῃ ὡς συνε-
τὸς καὶ φρόνιμος.

*Ἐφθασεν ὁ θάνατος, κ' ἐπὶ τῆς καλύβης
τοῦ πτωχοῦ ἐκάθισεν, ὡς ἡ ὄρνις ἰδίς.

Στεναγμοὶ ἤκούοντο, οἰμωγαὶ καὶ θρήνοι,
ὅλη κατεσείετο στέγ' ἡ καλαμίνη.

Πέντε, εἴξ ἀνήλικα, καὶ ἀπὸ μητέρα
ὀρφανὰ, τὸν θνήσκοντα ἑλκαιοὶ πατέρα.

«Θνήσκεις, πάτερ, ἔκραζον κύκλωθεν τῆς κλίνης,
καὶ ἡμᾶς τὰ ἔρημα, ἄχ! ποῦ μᾶς ἀφίνεις;»

*Ἦκουσεν ὁ θάνατος καὶ τὰ ἐλυπήθη,
οἰκτιρμὸν ἡσθάνθησαν τ' ἀπονά του στήθη.

*Ἀπρηκτός ἐπέστρεψεν εἰς τὸν κύριόν του,
κ' ἐν ταύτῳ φοβούμενος τὸν φρικτὸν θυμὸν του.

*Ἀφώνος εἰς τ' οὐρανοῦ ἵστατο τὰς θύρας.

—«Διὰ τί, ὦ θάνατε, μὲ κενὰς τὰς χεῖρας;»

—«Διὰ τὰ πικνέτημα τίς θὰ προνοήσῃ,

*Ὅταν καὶ ὁ μόνος των βοηθὸς τ' ἀφήσῃ;»

—«Τρέξε! εἰπ' ὁ Ἀναρχος, τρέξε ν' ἀποσπάσῃς
λίθον ἀπ' τὰ ἀμειβόμενα βάλθη τῆς θαλάσσης»

Εἶπε κ' εἰς τὴν θάλασσαν δίχως νὰ βραδύνῃ
ὡς βολὴς ὁ θάνατος πίπτει μολυβδίνη,

καὶ εἰς τὰ οὐράνια μετὰ τάχους Ἰσου
φέρει τὸν ζητούμενον λίθον τῆς ἀδύσσου.

—«Θραῦσέ τον!» Εἰς δάκτυλα δύο τὸν λαμβάνει,
τὸν συντρίβει, κ' ἐνδὸν του σκώληξ ζῶν ἐφάνη.

Τότε ὁ Πανέγιος ἔκραζεν ὀργίλος,
καὶ ὁ θύλος ἔτρεμε τ' οὐρανοῦ ὁ κοῖλος·
— «Τίς εἰς τὰ ἀνήλικα βέθνη, ἀποκρίσου,
συντηρεῖ τὸν σκώληκα τοῦτον τῆς ἀδύστου;

Τίς ὁμοῦ δι' ἅπαντα προνοεῖ τὰ ὄντα;
Τίς γινώσκει μέλλοντα, πρότερα, παρόντα;
Τίς ἐμοῦ, ὦ κάθαρχα! κάλλιον γνωρίζει
ἢ ζωὴν ἢ θάνατον πότε νὰ χαρίζῃ; »

Κ' ἐν ταύτῳ τὸ σκῆπτρόν του αἶρ' ἡ δεξιὰ του,
διδ' εἰς τὸ μετάφρενον μίαν τοῦ θανάτου.
Ἦστραψε κ' ἐβρόντησε, τὸν κατακωφαίνει,
καὶ κωφὸς ὁ Θάνατος ἀπὸ τότε μένει.

Μάταια τὰ ὧτά του ὁ κλαυθμὸς μας κρούει·
δὲν ἀκούει δέησιν, θρήνους δὲν ἀκούει.

(Γ. Καρασούτσας).

73

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ ΚΑΙ ΠΟΘΕΝ ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ
Η ΛΕΞΙΣ ΕΧΕΙ.

Ἦ ἐξ Ἀττικῆς ἐξαγωγή σύκων ἦτο ἀπηγορευμένη διὰ
νόμου, ὁ δὲ παραβαίνων τὸν νόμον τοῦτον ἐτιμωρεῖτο διὰ

θανάτου. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἀμοιβὴ τῷ τοῦς παραβάτας τοῦ
νόμου καταγγέλλοντι ὠρισμένη ἦτο, πολλοὶ προσωπικοῦ
μίσους ἕνεκα ἢ αἰσχροκερδεῖας χάριν ἀνθρώπους πάντη ἀ-
θώους εἰσήγγελλον. Ἐκ τούτου, τοῦ σῆκα φαίνειν, ἡ λέξις
συκοφάντης παρήχθη, τὸν ἐκ μίσους ἢ αἰσχροκερδεῖας ψευ-
δῶς ἢ ἀδίκως εἰσαγγέλλοντα ἢ κατηγοροῦντα σημαίνουσα.

73.

ΟΙ ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΥΙΟΙ.

Κλέοβις καὶ Βίτων, οἱ Ἀργεῖοι νεανίσκοι, ὑπῆρξαν ἐπι-
φανέστατοι καὶ περίφημοι ἐπὶ εὐσεβείᾳ. Λέγεται ὅτι, τῆς
μητρὸς αὐτῶν ἱερείας οὔσης τῆς Ἥρας, ὅτε ἐπίστη ὁ
κυριὸς τῆς εἰς τὸν ναὸν ἀναβάσεως, ἐπειδὴ οἱ τὴν ἄμαξαν
ἔλκοντες ἡμίονοι ὑστέρησαν καὶ ἡ ὥρα ἤπειγε, ὁ Κλέοβις
καὶ ὁ Βίτων, ὑποδύντες ὑπὸ τὴν ἄμαξαν, ἤγαγον τὴν μη-
τέρα εἰς τὸ ἱερόν. Αὕτη δὲ ὑπερησθεῖσα ἐπὶ τῇ εὐσεβείᾳ τῶν
υἱῶν ηὔξατο νὰ δοθῇ αὐτοῖς παρὰ τῆς θεοῦ τὸ κράτιστον
τῶν ἐν ἀνθρώποις. Οἱ δὲ υἱοὶ κατακοιμηθέντες δὲν ἀνέστη-
σαν πλέον, τῆς θεοῦ τὸν θάνατον αὐτοῖς τῆς εὐσεβείας ἀ-
μοιβὴν δωρησαμένης.

74.

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ.

(Λουκᾶ ιε', 11—32.)

H ΕΣΠΕΡΑ.

Ἐπέστη ἡ γλυκυτάτη τῶν ὥρῶν τοῦ ἡμερονυκτίου, ἡ ἥσυχος ἑσπέρα, ἡ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως. Ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ τέλος τῶν ἡμερησίων αὐτοῦ ἔργων ἀφικόμενος ἀναπαύεται. Ὁ ἑσπερινὸς κώδιον ἔχει γλυκύθυμος εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ κεκοπιακóτου γεωργοῦ ἢ χειροτέχνου.

Δὲν εἶναι ὄντως τῶν λαμπροτέρων ὥρῶν ἡ τερπνὴ ἑσπέρα; Τίς ἐκστατικὸς δὲν ἐθύμασε τὸ μεγαλοπρεπὲς θέαμα δύνοντος ἡλίου, ὅταν ὁ φαεινὸς αὐτοῦ δίσκος ἐξαφανίζεται κατὰ μικρὸν ὀπισθεν τῶν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος ὀρέων, ἡ βυθίζεται ἐντὸς τῶν ὑδάτων θαλάσσης ἢ λίμνης, ἵνα εἰς ἄλλας χώρας ἀναφανῇ καὶ παρέσχη καὶ ἐκεῖ φῶς, ζωὴν καὶ χαρὰν;

Ὁ οὐρανὸς ποικίλοις χρωματίζεται χρώμασι· οἱ περίεργοι καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρέων, ὑπὸ τῶν τελευταίων ἀκτίνων τοῦ ἀποχωροῦντος ἡλίου καταλαμπόμενοι, παρίστανται ὡς φλόγες ἀνυψούμεναι ἀπὸ βωμῶν, ὑπὸ τῆς τῶν ἀνθρώπων εὐσεβείας ἰδρυμένων. Ὁ γεωργὸς ἄδων ἐπανακάμπει οἰκαδὲ ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, εὐτυχὲς λογιζόμενος ὅτι ἐπέρανε τὸ ἔργον τῆς ἡμέρας.

Οἱ καλοὶ μαθηταὶ τῆς σχολῆς ἀπολυθέντες ἐν τάξει καὶ ἡσυχίᾳ οἰκαδὲ ἐπανακάμπουσι, τοὺς γονεῖς δὲ καὶ πάντας τοὺς οἰκίους φιλοστόργως χαιρετίζουν.

Τὰ ποίμνια ἐγκαταλείπουσι τὰς βοσκὰς αὐτῶν καὶ ὀδηγοῦνται εἰς τὰς μὲνδρας. Ὁ ἐν ταῖς κοιλάσι καὶ ταῖς κώμαις θροῦς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καταπαύει, τὰ ἡδύ-

φθογγὰ πτηνὰ σιωπῶσι, καὶ τὸ σκότος βαθμηδὸν καλύπτει τὰς πόλεις καὶ τὰ ἄλση, τὰς καλύβας καὶ τὰ μίγαρα.

Ἀλλὰ καὶ ἡ χειμερινὴ ἑσπέρα, καίπερ στιρουμένη τῆς θερινῆς μεγαλοπρεπείας τῆς φύσεως, ἔχει ὅμως καὶ αὕτη ἐξαιρετὰ θέλητρα. Αἱ χειμεριναὶ ἑσπεριναὶ ὥραι ἀθροίζουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς οἰκίαν ὁμήγυριν τοὺς οἰκίους καὶ φίλους. Ἐν τῇ μακρᾷ τοῦ χειμῶνος ἑσπέρᾳ συνέρχονται ἱερωὶ περὶ τὴν ἐστίαν ἐντὸς καλῶς θερμομασμένων καὶ πεφωτισμένων δωματίων οἱ κατὰ γένος, ὅτε μὲν ἡδέως συνδιαλεγόμενοι, ὅτε δὲ τερπνόν τι καὶ ὠφέλιμον βιβλίον ἀναγινώσκοντες, ὅτε δὲ περὶ εὐχερεῖς καὶ τερπνὰς ἀσχολίας ἀσχολούμενοι, ὅτε δὲ ἄθῳα καὶ τέρποντα παίγνια παίζοντες, ἐν ᾧ ἔξω ἡ χειμερὶα καταιγὶς βρέμει, ὁ βαγδαῖος ὄμβρος ἢ αἱ νιφάδες τῆς χιόνος πανταχόθεν τὰ ἀσφαλῆ οἰκήματα βάλλουσι καὶ ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός τὴν εὐροίαν τῆς γῆς παρασκευάζουσι.

Καθ' ὅλου εἰπεῖν, οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων, ἐργαζόμενοι καὶ μοχθοῦντες δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, τὴν ἑσπέραν ἀναμύνουσι, ὅπως ἀναψυχὴν καὶ ἀνάπαυσιν εὕρωσι. Ἡ ἑσπέρα εἶναι ἡ ἑορτὴ τοῦ κοπιῶντος, ἡ ἑορτὴ τοῦ χρηστοῦ καὶ ἐναρέτου ἀνθρώπου. Κατ' αὐτὴν ὁ ἐπαλθὼν ζόφος τῆς νυκτός ἀποχωρίζει, οὕτως εἰπεῖν, ἡμᾶς ἀπὸ παντός τοῦ κόσμου, ἐν τοῖς οἰκίοις δὲ καὶ ἐπὶ τέλους ἐν ἡμῖν αὐτοῖς συνάγει καὶ περιορίζει. Σκότος περιέκλυψε τὰ πάντα, γῆν τε καὶ θάλασσαν. Ὁ κόσμος φαίνεται οἷον ἀποθνήσκων ἀνὰ πᾶσαν τοῦ ἡλίου δύσιν. Οὐδὲν ἤδη ὁ ὀφθαλμὸς ἡμῶν βλέπει τὰ χροῖματα καὶ ἡ λάμψις τοῦ φωτός οὔτε θελγούσιν ἤδη, οὔτε τέρπουσι τὰ βλέμματα ἡμῶν.

Ἰδοὺ ὥρα, ἰδοὺ καιρὸς εὐπρόσδεκτος, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
τὴν προσοχὴν καὶ τὴν διάνοιαν ἡμῶν στρέφοντες, νὰ ἐξε-
τάσωμεν καὶ διακριθώσωμεν.

Τί ἐπράξαμεν; Τί ὠφείλομεν νὰ πράξωμεν; Τί παρίστη-
μεν; Τί ἡμῖν δεῖον δὲν ἐτελέσθη;

76.

Η ΕΣΠΕΡΑ.

1. Ἦδη τὸ φῶς τῆς ἡμέρας
κατὰ λεπτόν ὠχρίθ,
καὶ προσηνὴς τῆς ἐσπέρας
ἢ καλλονὴ μινδιθ.

Πῶς πορφυροῦται ὁ δύων φωστήρ,
τῶν ἐργασίμων ὥρων ὁ πατήρ!
Πῶς ὠρχίζει τὴν φύσιν
ἐραπλουμένη σκιά!

2. Πέραν τὸν λίσγον τινάσσει
ὁ κεκηνηκὼς φυτουργός,
καὶ τὸν ἰδρῶτ' ἀπομάσσει
ὁ πνευστιῶν γεωργός.
Παύει πᾶς θόρυβος, πᾶσα βουλή,
λύ' ἢ πανήγυρις, κλει' ἢ σχολή·
καὶ ὁ μαθητὴς εἰς τὸν οἶκον
σπεύδει παιδρὸς καὶ γοργός.

3. Τίς ὁ παμποίκιλος ἦχος;

Ἄγιον ἐσπερινὸν
ὑποχωροῦσα ἡσύχως
ψάλλ' ἢ φυλὴ τῶν πτηνῶν.
ὦ! ἐξεγείρου, καρδίᾳ καὶ σὺ,
σκέψαι τί ἐπράξας, γινῶθι τίς εἰ,
κ' εὐγνωμοσύνης τῷ Πλάστῃ
καῦσον θυμίαμ' ἄγνόν.

4. Ἐτι μικρὸν καὶ τὸ σκότος
ἐπιπολάζει χυτὸν,
παύει ὁ θροῦς καὶ ὁ κρότος
τῶν πολυμόχθων βροτῶν.
Τότ' ἀνατένισον τ' ἄστρα, θνητέ·
εἰν' αἱ φωσφόροι θυρίδες αὐτά!
τῆς πατρικῆς κατοικίας
τῶν τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτῶν!

(Ἦλ. Τανταλίδης.)

77.

ΣΕΒΑΣ ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ.

Τελουμένου τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνος, πρεσβύτης προ-
θιμαύμενος νὰ θεωρήσῃ, καθέδρας ἠπόρει. Πολλοὺς δὲ ἐπι-
πορευόμενος τόποις, ὑβρίζετο καὶ ἐσκώπτετο, οὐδενὸς αὐ-

τόν παραδεχομένου. Ὅτε δὲ κατὰ Λακεδαιμονίους ἀφίκετο, ἀνέστησαν πάντες οἱ παῖδες καὶ πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν, τοῦ τόπου ἐκχωροῦντες. Κρότῳ δὲ χειρῶν τὴν πρᾶξιν τῶν θεατῶν ἐπευφημησάντων καὶ ὑπερπαινούντων, ὁ πρεσβύτης, ἀκινήσας πολὺν τε κᾶρη, πολὺν τε γένιον» καὶ δακρύσας, εἶπε, «Ὁἱμοὶ τῶν κακῶν! Ἄπαντες μὲν οἱ Ἕλληνες ἐπίστανται τὰ καλὰ, χρῶνται δ' αὐτοῖς μόνοι οἱ Λακεδαιμόνιοι!»

Λέγουσι δὲ τινες ὅτι καὶ ἐν Ἀθήναις τὸ αὐτὸ ἐγένετο. Τελουμένων τῶν Παναθηναίων, οἱ Ἀθηναῖοι γέροντα προσηλάκιζον, προσκαλοῦντες μὲν ἵνα παράσχωσιν αὐτῷ τόπον, παραγενομένῳ δὲ μὴ ἐκχωροῦντες. Ὅτε δὲ περιελθὼν σχεδὸν ἅπαντας ἦλθε καὶ κατὰ τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων θεωροὺς, ἅπαντες τῶν βάθρων ἀναστάντες, τοῦ τόπου παρεχώρουν. Ἀγασθεὶς δὲ ὁ ὄχλος ἐπὶ τῷ γεγονότι, ἐκρότησε ταῖς χερσὶ μετὰ πολλῆς ἐπισημασίας, τῶν Σπαρτιατῶν δὲ τις εἶπε, «Νῆ τῷ Σιῳ, γινώσκουσι μὲν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ καλὰ, δὲν πράττουσι δέ».

78.

ΟΥΚ ΕΑΙ ΜΕ ΚΑΘΕΥΔΕΙΝ ΤΟ ΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΤΡΟΠΑΙΟΝ.

Ὁ Θμιστοκλῆς ἔτι μερᾶκιον ὢν ἐν πότεις ἐκυλινθεῖτο. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Μιλτιάδης στρατηγῶν ἐνίκησεν ἐν Μαραθῶνι τοὺς Πέρσας, οὐδεὶς ἔβλεπεν ἤδη τὸν Θμιστοκλῆα ἀτακτοῦντα, ἀλλὰ διηνεκὲς μῆλημα ἔχοντα, τίνι τρόπῳ τὸν

Μιλτιάδην τῇ δόξῃ θά ὑπερβάλῃται. Πρὸς δὲ τοὺς θαυμάζοντας ἐπὶ τῇ μεταβολῇ εἶπε τὸ παροιμιώδες ἡμῖν κατὰ τὸν, «Οὐκ ἔα με καθεύδειν τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον».

79

Η ΛΙΩΝ.

Ὅτε ἐν ἐπιχαρίῳ τινὶ πρωΐᾳ τοῦ ἔαρος ἢ τοῦ θέρους ἢ ποικίλῃ λαμπρότης ἀναριθμητῶν ἀνθέων καὶ ἰούλων καταθέλγει τὸν ἡμέτερον ὀφθαλμόν, ἄορατος δὲ θάλασσα εὐωδίας περιβάλλει ἡμᾶς, ὅτε πραεὶα θερμότης ἐπιπνέει ἡμῖν καὶ πέριξ ἡμῶν ἀντηχοῦσιν ὁ τριγμὸς τοῦ κανθάρου, ὁ βόμβος τῶν μελισσῶν καὶ τὸ ἡδὺ τῶν πτηνῶν καλὰ δῆμα, ὅτε ἐν τῇ πλουτοφόρῳ ὥρᾳ τοῦ μετοπώρου οἱ κλῶνες τῶν δένδρων καὶ τῶν θάμνων ὑπὸ τὸ φορτίον παντοειδῶν καρπῶν καὶ κόκκων κυρτοῦνται καὶ κατακάμπτονται, ἀντὶ δὲ τοῦ χλοεροῦ φυλλώματος πολύχρωμος στολισμὸς ταῖς δάσει διδόται, τότε ἡ καρδίᾳ ἡμῶν τὴν ἀκήρατον καὶ γαληνιαίαν ἐλείνην ἑκστασιν αἰσθάνεται, εὐγνωμοσύνης πληροῦται καὶ πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ Ὑψίστου κινεῖται καὶ διατίθεται.

Ἄλλ' οὐδόλως ὑπολείπεται οὔτε τῆς θελκτικῆς καὶ μαγευτικῆς ἐαρινῆς καὶ θρινῆς οὔτε τῆς τερπνῆς καὶ ἀναψυκτικῆς τοῦ μετοπώρου πρωΐας καὶ ἡ σεμνὴ μεγαλοπρέ-

πεια ωραίας χειμερινῆς ἡμέρας, ὅτι τὰ πάντα διὰ τὸ ψυχρὸς ῥιγοῦσι, αἱ δὲ πρῶται ἡλιακαὶ ἀκτίνες ἐμφαίνονται ἐν τῷ διαφανεῖ πάγῳ, οὗ οἱ κρύσταλλοι ὡς ἀδάμαντες λάμποντες τῇ χειρὶ τοῦ Θεοῦ θαυμασίως ἐκρημάσθησαν. Ὅρη καὶ λόφοι, κοιλάδες καὶ πεδία στίλβουσιν ὑπὸ λευκοτάτης χιόνος κεκαλυμμένα, ὁ δὲ ἥλιος παντοῖα ἐν αὐτῇ ἐνοπτρίζει χρώματα. Ὁ ἀπαλὸς καὶ ἀργυροφανὴς οὗτος τάπης, ὁ καλύπτων τὰς κατοικίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς ἀγρούς αὐτῶν, μετέβαλεν ἤδη ἅπασαν τὴν ἐκτεταμένην χώραν εἰς ἀπέραντον καὶ λάμπουσιν ἱερμίαν, ἐνθα μόλις ἀλλήλους ἀναγνωρίζομεν καὶ σχεδὸν νομίζομεν ὅτι διὰ μαγικῆς ῥάβδου εἰς πάντα ξένον τόπον μετακομιζόμεθα. Ἡ ὄψις τῆς χειμερίας φύσεως, ἡ μονοτονία καὶ ἡ λάμψις τοῦ παλλεύκου τῆς χώρας περικαλύμματος, ἡ βαθεῖα καὶ διηνεκὴς σιωπή, ἔγγυς τε καὶ μακρὰν, διευγείρουσιν ἐν ἡμῖν ἀκουσίως τὸ σοβαρὸν αἶσθημα τοῦ ὕψους καὶ τοῦ μεγαλείου, ὥς περ τὸ θέρος ἐμποιεῖ ἡμῖν τὸ τερπνὸν αἶσθημα τῆς ἐπιχαρίτου καλλονῆς.

Ἐξετάζοντες ἐπισταμένως τὴν καταπίπτουσαν χιὼνα βλέπομεν ἐκάστην αὐτῆς νιφάδα, μάλιστα ὅταν ἐν εὐδίᾳ μετέωρος φέρεται, ἐκ πολλῶν, σμικρῶν καὶ λίαν ἀπαλῶν γλωχίνων πάγου συνισταμένην, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐν θαυμαστῇ κανονικότητι συντηρημένων. Οὕτως αἱ νιφάδες ἀποτελοῦσι συνήθως ἀστερίσκους ἐξαγώνους καὶ λεπτῶς τετρημένους, ὧν οἱ σχεδὸν διαφανεῖς κρύσταλλοι ἀποκορυφῶνται λεπτότατοι. Πολλὰκις δὲ ἀνθεῖν ἰνώδεις ἢ συμπλέγματι βρύων ὁμοιάζουσι, ἄλλοτε πτίλοις περιμαρῖς τυγχάνουσι, καὶ ἄλλοτε αὖθις τὸ σχῆμα ἐλάτης μετὰ τῶν

συμμέτρως δισταμένων αὐτῆς κλάδων ἔχουσι. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὰ οὐράνια ταῦτα πλάσματα εἶναι τοσοῦτον ἀπαλὰ, ὥστε ἡ ἐλαφροτέρα τοῦ ἀνέμου πνοὴ ἀρκεῖ κατὰ τὴν πτώσιν αὐτῶν νὰ διαλύσῃ.

Ἡ χιὼν, κατέχουσα χώρον ὡς δωδεκάκις μείζονα τοῦ ἐξ αὐτῆς παραγομένου ὕδατος, εἶναι φυσικῶς λίαν ἐλαφροτέρα τούτου κατὰ θεῖαν οἰκονομίαν, ὅπως μὴ διὰ τοῦ βάρους αὐτῆς συντρίβῃ καὶ καταστρέφῃ πᾶν τὸ ἐφ' οὗ πίπτει. Ἀντανεκλῶσα ἰσχυρῶς τὸ φῶς, ὥς περ πάντα τὰ λευκοῦ χρώματος πρόγματα, φωτίζει κατὰ τὰς διαρκεῖς καὶ ὡς ἐννεαμήνους νύκτας τῶν πύλων, κατὰ τὰς ἀνηλίους ἡμέρας καὶ ἀσελήνους νύκτας πολλῶν χωρῶν τοὺς κατοίκους αὐτῶν, ὅτι ἐν τῷ νεφελώδει οὐρανῷ οὐδὲ ἐν ἄστρῳ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐκπέμπει καὶ πρὸς τὴν γῆν ἀποστέλλει. Κατὰ μικρὸν δὲ τηκομένη ποτίζει ἐλαφρῶς καὶ ἀβλαβῶς τὰ ὑπὸ τὴν γῆν φυτὰ, παρέχει ἡρέμα τὸ ἐντὸς τῆς γῆς εἰσδύον ὕδωρ, τὸ τὰς πηγὰς συντηροῦν καὶ τρέφον, οὐ ἄνευ μετὰ μικρὸν αὐταὶ θὰ ἐξηντλοῦντο καὶ ἐξηραίνοντο. Τέλος δὲ κακὸς τῆς θερμότητος ἀγῶγος τυγχάνουσα, διακρατεῖ ταύτην ἐν τοῖς ὑπ' αὐτὴν σπέρμασι καὶ φυτοῖς καὶ προφυλάττει αὐτὰ ἀπὸ τοῦ ὀλεθρίου τοῦ χειμῶνος ψύχους, ἐξ οὗ ἄνευ τῆς χιόνος ἅπαντα θ' ἀπώλλυντο καὶ καταστρέφοντο.

Οὕτω διὰ τοῦ κήλλους αὐτῆς ἡ χιὼν καταθέλγει, διὰ τῆς ἀντανεκλάσεως τοῦ φωτός φωτίζει, διὰ τῆς περιβολῆς αὐτῆς θερμαίνει, διὰ τῶν ἄλλων αὐτῆς ἰδιοτήτων τὴν γῆν γονιμοποιεῖ. Ἀλλὰ μὴ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει αὐτῆς δὲν ἀγάλλονται ἐπ' ἰσῆς ὁ ὁδοιπóρος καὶ ὁ γεωργός, ὁ σκώληξ καὶ τὸ φυτόν, ὁ σοφὸς φυσιολόγος καὶ τὸ ἄπειρον παιδίον;

Ἡ νεολαία, μεθ' ὧσης χαρᾶς ὑποδέχεται τὰ πρῶτα τοῦ ἔαρος ἄνθη καὶ τοὺς πρῶτους τοῦ θέρους καὶ τοῦ μετοπώρου καρπούς, μετὰ τῆς αὐτῆς ἀγαλλιάσεως σκιριῶ καὶ χαιρετίζει τὰς ἀργυροφανεῖς νιφάδας, τὰς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πιπτούσας, δι' αὐτῶν δὲ ποικίλλει τὰς ἡδονὰς αὐτῆς. Τὴν χαρὰν ταύτης συμμερίζονται καὶ οἱ τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότες καὶ γέροντες, πάντες ἀγαλλόμενοι καὶ εὐδαιμόνες λογιζόμενοι, τῷ Ὑψίστῳ δὲ μετὰ τοῦ Προφητάνακτος εὐχὰς προσφέροντες καὶ ἀναπέμποντες·

- Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς
- Αὐτοῦ καὶ τῆς συνέσεως Αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
- ἀριθμός. — Διδόντος χιόνα αὐτοῦ ὡς εἰ ἔριον,
- ὁμίχλην ὡς εἰ σποδὸν πάσσοντος. — Βάλλοντος
- χρύσταλλον Αὐτοῦ ὡς εἰ ψωμούς, κατὰ πρόσ-
- ωπον ψύχους Αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται ; •

(Ψαλμ. ρμζ', 5 καὶ ρμζ', 5 καὶ 6).

80.

ΟΙ ΚΑΤΑ ΧΡΙΣΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΟΙ.

Ματθ. ε', 1—17

81.

ΕΚ ΤΟΥ ΜΕΣΣΙΟΥ.

Οἱ κοπιῶντες δράμετε καὶ οἱ πεφορτισμένοι,
τοὺς δυστυχεῖς ἢ τοῦ Θεοῦ ἀγκάλη περιμένει.

• • • • •
Ὡ πένητες! μὴ θλίβισθε· ὦ δούλοι! μὴ λυπεῖσθε.

Εἰς οὐρανὸν εὐδαιμόνες καὶ ἴσοι πάντες εἰσθε.

• • • • •
Σοφοί! ἂν ναυαγήσητε ὑπὲρ δικαιοσύνης,
εἰς οὐρανὸν τυγχάνετε λιμένος καὶ γαλήνης.

Μακάριοι ἐν γένει

καὶ οἱ διδιωγμένοι

καὶ δούλοι καὶ ἀκτήμονες

πλὴν πρᾶοι καὶ ἐλεήμονες,

πλὴν δίκαιοι καὶ ἱλαροί

καὶ τὴν καρδίαν καθαροί!

Πᾶν ὃ,τι ἔπραξας καλὸν εἰς τὸν ἐλάχιστόν σου,
τὸ ἔπραξας εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς τὸν Κύριόν σου.

Ἀγάπα τὸν Θεόν, ἰδοὺ ἡ βῆσις ἡ μεγάλη·

ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, ἡ ἄλλη.

Εἰς ταύτας δὲ τὰς ἐντολάς τὰς δύο τὸ πᾶν κείται,
ἡ ἠθικὴ ἀλόκληρος, οἱ νόμοι, οἱ προφηταί.

Πᾶν ὃ,τι θέλετε εἰς σᾶς νὰ πράττωσιν οἱ ἄλλοι,

ἐκεῖνο πράττετε· ἰδοὺ, ἡ ῥῆσις ἡ μεγάλη.
Σκληρῶς μὴ κρίνετε, σκληρῶς μὴ καὶ ὑμεῖς κριθῆτε,
καὶ μὴ καταδικάσητε, μὴ καταδικασθῆτε.

Ἄν ἔχῃς δύο, χάριζε τὸν ἓνα σου χιτῶνα,
τὴν ἄλλην στρέφε, ῥαπισθεὶς εἰς μίαν σιγῶνα.

Ἄν πάντες ἀνεξίκακοι καὶ ἀγαθοὶ γενῆτε,
καὶ ἄνευ νόμων καὶ ἀρχῶν ἡ τάξις συντηρεῖται.

Διδάσκαλον καὶ Κύριον πολλάκις με καλεῖτε·
καὶ εἶμαι τοῦτο, καὶ καλῶς, ἀγαπητοί, ποιεῖτε.
Τοὺς πόδας ὁμῶς, βλέπετε, τοὺς πόδας ὑμῶν νίπτω,
καὶ ταπεινοῦμαι ὑπὸ σᾶς, καὶ τὸν αὐχένα κύπτω.
Καὶ σεῖς, ἐμὲ μιμούμενοι καὶ ἴσοι μετ' ἀλλήλων,
συζήσατε ἀπλοῦκῶς ὡς φίλοι μετὰ φίλων.

ὦ τέκνα μου! ἔτι μικρὸν ἐν μέσῳ ὑμῶν μένω,
καὶ ὕστερον εἰς οὐρανὸν τὸν μέγαν ἀναβαίνω.

Κληρονομίαν δὲ εἰς σᾶς ἀφίνω τὴν εἰρήνην,
εἰς σᾶς ἀφίνω τὴν ἐμήν εἰρήνην καὶ γαλήνην.

Ἐμμένετε σεῖς εἰς ἐμέ, καθὼς εἰς σᾶς ἐμμένω·
τοιαύτην ἀνταπόδοσιν ἀγάπης περιμένω.

Γῆ! τοῦ ἀνθρώπου ὁ υἱὸς ἐκλείπει μετ' ὀλίγον,
πλὴν θέλεις τὸν ἐπανιδεῖ ἐπὶ λευκῶν πτερύγων
ἐκ δεξιῶν ἐρχόμενον τῆς δόξης τοῦ Ὑψίστου
καὶ κρίναι καθεζόμενον τοὺς ἀσεβεῖς φρονεῖς του.

«Τετέλεσται»· τῆς λέξεως τὸ ὕψος ἐννοεῖτε·

ὁ Ἰησοῦς ἐκ τοῦ σταυροῦ τὰ ἔθνη ἐνθυμεῖται
καὶ λέγει· ἐξετέλεσα καὶ τὸν προορισμὸν μου,
κ' ἐκένωσα ὑπὲρ ὑμῶν πᾶν τὸ ποτήριόν μου.

«Τετέλεσται»· πεπλήρωται τῆς γῆς ἡ ἀνομία,
ἀλλ' ἐν ταύτῳ τετέλεσται ἡ ἀνθρωποθυσία.

«Τετέλεσται»· ὡς μέθυσος ἡ γῆ δις, τρίς ἐσεύσθη,
καὶ τ' ὅμμα τὸ οὐράνιον, ὁ ἥλιος, ἐσθύσθη,

καὶ οἱ νεκροὶ ἀνήρχοντο εἰς τὴν Ἀγίαν πόλιν.

Φεῦ! τότε τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου βλέπων ὅλην,

«Τετέλεσται, τετέλεσται» παρότρων κ' ἐν ἐκστάσει
ἐφώνηξα πλανώμενος εἰς τὰ πλησίον δάση.

(Π. Σοῦτσος.)

Ο ΔΟΞΟΜΑΝΗΣ.

Τί φρονεῖτε περὶ δοξομανοῦς, διηνεκῶς ποθοῦντος ἀνύ-
ψωσιν καὶ μεγαλεία; Ἐκν εἶπω ὑμῖν ὅτι ἔργον ἔχει τὸ πολε-
μεῖν πάντας, μεθ' ὧν συνδέεται πως διὰ τινος συμφέροντος·
ὅτι κατατῆκεται, τῶν ἄλλων εὐτυχεύοντων· ὅτι μισεῖ καὶ
διώκει πάντα ἱκανώτερον, ὅπου ἂν ἴδῃ αὐτόν· ὅτι οὔτε πί-
στιν οὔτε εὐλακρίνειαν ἔχει διαγωνιζόμενος, τὸν μὲν προδι-

δούς, τὸν δὲ ὑποσκελίζων, τοῦτον καταγγέλλων, ἐκείνον ἀφανίζων, πάντα ἐπ' ἐλπίδι μικρᾶς ὠφελείας πράττων· ὅτι θεοποιεῖ τὸ δῆθεν μεγαλείον αὐτοῦ καὶ τὴν δῆθεν εὐτυχίαν· ὅτι τούτῳ τῷ θεῷ θύει πᾶσαν φιλίαν, εὐγνωμοσύνην, καθήκον, τὸ πᾶν προσποιούμενος πρὸς εὐσχημον περι- κάλυψιν τῆς μυσαρᾶς ταύτης θυσίας· ὅτι ἐνὶ λόγῳ οὐδένα φιλεῖ οὐδ' ἀντιφιλεῖται· ἔάν, λέγω, οὕτω περιγράψω αὐτόν, δὲν νομίζετε ὅτι περιγράψω τέρας τι ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἀνθρώπων; Καὶ ὅμως, μικρόν τι διανοούμενοι περὶ τῶν καθ' ἡμέραν παρ' ἡμῖν γιγνομένων, δὲν ὁμολογεῖτε ὅτι οὗτοι ἀληθῶς οἱ χαρακτῆρες τῆς δοξομανίας, ὁρμώσης ἱπ καὶ σπευδούσης πρὸς τὸ ποθοῦμενον τέρμα;

«Ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον
« τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασι-
» λεύᾳ τῶν οὐρανῶν. (Ματθ. 17', 4).

83.

ΑΜΑΛΘΕΙΑΣ ΚΕΡΑΣ.

Τεκοῦσα ἡ Ρέα τὸν Δία ἐν Κρήτῃ, παρέδωκε τοῖς Κούρησι καὶ ταῖς Νύμφαις Ἀδραστείᾳ καὶ Ἰδῇ, ἵνα θρέψωσιν αὐτόν.

Οὗτοι δὲ ὑπέβαλον τοῦτον αἰγὶ τῇ Ἀμαλθείᾳ, ὅπως θηλάξῃ αὐτόν (α).

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ζεὺς κατεβίβασε τὸν πατέρα αὐτοῦ Κρόνον ἐκ τοῦ θρόνου τῶν οὐρανῶν καὶ κατέλαβε τὴν βασιλείαν, τὴν μὲν Ἀμαλθειαν κατηστέρισε, τὸ ἕτερον δὲ τῶν κέρατων αὐτῆς ἀφελὼν ἔδωκε τοῖς Κούρησι, παρασκευάσας νὰ γίνηται αὐτοῖς διὰ τοῦ κέρατος ὅ,τι ἂν αἰτήσῃσι.

Ἐντεῦθεν ἐπὶ τῶν τὰ πάντα ἐπιτυχχανόντων καὶ εὐτυχούντων λέγεται ὅτι «Ἀμαλθείας κέρας» ἔχουσι.

84.

Ο ΠΑΟΥΣΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΑΖΑΡΟΣ.

Λουκ. 15', 19—31.

85.

Η ΠΡΩΙΑ.

Ὁ λαμπρὸς τῆς ἡμέρας ἀστὴρ ἀνέτειλε. Τὸ σκότος τῆς νυκτός, τὸ τίως τὰ πάντα περικαλύπτον, ἤδη διελύθη.

(α) Ταῦτα ἄλλως παρ' ἄλλοις λεγόμενα οὕτω μᾶλλον ἀκολου-
θα καὶ πιθανὰ ἡμῖν ἐπράντησαν.

Κἀγὼ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίξας καὶ τὰ πάντα ἤδη βλέπων
δοξάζω καὶ αἰνῶ τὸν πανάγαθον Θεόν, τὸν καὶ αὖθις ἀξιώ-
σαντά με τὸ φῶς τῆς ἡμέρας νὰ ἴδω. Ἡ ὕλακὴ τοῦ κυνός,
τοῦ δι' ὅλης τῆς νυκτός πιστοῦ τῆς οἰκίας φύλακος, ἐπαύ-
σατο· ἡ κραυγὴ τοῦ ἀλέκτορος, τοῦ τὴν Ἰλευσιν τῆς ἡμέ-
ρας προμηνύοντος οὐδόλως ἤδη ἀκούεται.

Ἄντ' αὐτῶν ἀκούω ἤδη βήματα διαβατῶν, εἰς τὰ ἔργα
αὐτῶν πορευομένων. Ἀκούω βληχήματα ἀρνίων ἀθώων
καὶ μικρῶν, τῶν μητέρων αὐτῶν ἀποχωριζομένων. Ἀκούω
βληχήματα ἀμνῶδων φιλοστόργων, τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν
τέκνων αὐτῶν κλαιουσῶν καὶ εἰς τὴν νομὴν πορευομένων.
Ἀκούω κελαδήματα ἀθώων πτηνῶν, τὴν ἐπάνοδον τῆς
ἡμέρας χαιρετίζοντα καὶ οἶονεὶ τὸν πανάγαθον Θεὸν ὑ-
μνοῦντα. Ἀκούω συριγμὸν τῆς ἀτμομηχανῆς εἰς τὴν ἐπα-
νάληψιν τῶν ἑαυτῶν ἔργων τοὺς ἐργάτας προσκαλοῦντα.
Ἀκούω τὸν αὐλὸν τοῦ ποιμένος, εἰς νομὴν τὸ ἑαυτοῦ ποι-
μνιον ὁδηγοῦντος, τὴν ὕλακὴν τοῦ κυνός, τοὺς λύκους
καὶ τὰ ὄρνεα τῆς ποιμνῆς ἀπομακρύνοντος.

Ἀκούω τὸ ἄσμα τῶν φιλοπόνων γεωργῶν, ὧν ὁ μὲν τὸν
βάμβακα καὶ τὸν ἀραβόσιτον ἵνα σπείρῃ, ὁ δὲ τὸν σίτον
ἵνα βοτανίσῃ, ὁ δὲ τὴν ἄμπελον ἵνα ἐκφυλλίσῃ, ὁ δὲ τὴν
ἐλαίαν ἵνα ἐμβολιάσῃ, πορεύεται. Ἀκούω τὸν κρότον τῆς
σφύρας τοῦ σιδηρουργοῦ καὶ τοῦ πρίονος τοῦ ξυλουργοῦ,
τοῦ μὲν τὸν σίδηρον σφυρηλατοῦντος, τοῦ δὲ τὸ ξύλον
πριονίζοντος. Ἀκούω τῆς φωνῆς τοῦ ἀρτοποιῶλου καὶ λα-
χανοπώλου, ἀρτου καὶ λάχανα ἡμῖν κομίζοντος.

Ἦδη τὸ σκότος τῆς νυκτός ἤρθη, φῶς δ' ἀπλετοὺς τὰ
πάντα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου καταφανῆ κατέστησε. Βλέπω

τοὺς ἀνθρώπους, ἐργάτας, γεωργοὺς, ἐμπόρους, βιομηχά-
νους, πάντας καὶ ἐκάστους εἰς τὰ οἰκεία ἔργα πορευομέ-
νους. Βλέπω τὸν ἀτμὸν καὶ τὸν καπνὸν τῶν ἐργοστασίων,
τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τῶν σιδηροδρόμων, ὧν τὰ μὲν το-
σαῦτα καὶ τοιαῦτα χρήσιμα ἡμῖν παρῶνται, τὰ δὲ εἰς τὰ
ἑαυτῶν ἔργα τοὺς ἀνθρώπους μετακομίζουσι, εἰς τὸν οἶκετον
δὲ τῆς ἀναλώσεως τόπον τὰ ποικίλα προϊόντα καὶ ἔμπο-
ρεύματα μεταφέρουσι.

Βλέπω τὰ πλοῖα μικρὰ τε καὶ μεγάλα, τὰ μὲν διὰ
τῶν ἰστίων, ὑπὸ τοῦ ἑλαφροῦ Ἀπηλιώτου ἐγκολλουμένων,
ὠθούμενα, τὰ δὲ διὰ τῆς κώπης, ὑπὸ τῶν στιβαρῶν βρα-
χιόνων τοῦ πορθμείως καὶ τοῦ λεμβούχου ἐλαυνομένης, πε-
ρόμενα, τὴν θάλασσαν διαυλακίζοντα καὶ οἶονεὶ ἐπὶ τῆς
ἐπιφανείας αὐτῆς πετόμενα.

Η ΩΡΑΙΑ ΗΡΩΙΑ.

1. Πῶς τὸ ὥραϊον φῶς τῆς αὐγῆς
πάλιν τὴν ὕψιν τέρπει τῆς γῆς!
Στίλβουν αἱ δρόσοι ἐκ τοῦ φωτός
ὡς ἀδαμάντων κονιορτός.

('Ο χορός.)

Καλῶς μᾶς ἤλθες, φῶς πρωινόν,
 πρωινόν, πρωινόν,
 καλῶς μᾶς ἤλθες, φῶς πρωινόν,
 φῶς πρωινόν, καλῶς ἤλθες,
 καλῶς μᾶς ἤλθες, φῶς πρωινόν,
 πρωινόν, πρωινόν φῶς.

2. Δάσος καὶ ῥύαξ καὶ πεδιάς
 ἤρχισαν πάλιν τὰς παιδικάς.
 Ὕμνον τὰ πάντα ἰωθινόν
 εἰς ποικιλίαν μέλπουσι φωνῶν.

('Ο χορός.)

Καλῶς μᾶς ἤλθες, φῶς πρωινόν,
 κ. τ. λ.

3. Τῆς ἐργασίας ἤλθ' ὁ καιρός,
 ἃς ὀπλισθῶσι διὰ πυρός,
 ὁ νοῦς, τὸ πνεῦμα, ἡ χεὶρ, ὁ πόυς
 πρὸς νέους κόπους, νέους σκοπούς.

('Ο χορός.)

Καλῶς μᾶς ἤλθες, φῶς πρωινόν,
 κ. τ. λ.

4. Ἡ ἡλικία ἡ πρωινή
 μ' ἄνθη τὸν βίον ἃς στεφανοῖ.
 Καλὸν τὸ τέλος καλῆς ἀρχῆς!
 Ὁ ἱπαιμείνας ἔστ' εὐτυχής.

('Ο χορός.)

Καλῶς μᾶς ἤλθες, φῶς πρωινόν,
 κ. τ. λ.

5. Φίλιργος νέος ἃς εὐθαρσῇ,
 ἧδ' ἡ ἐλπίς του εἶν' ἐν χερσὶ.
 Θνήσκει ὁ μόχθος, μὲν' ἡ χαρὰ
 κ' ἡ εὐτυχία ζῇ σταθερά.

('Ο χορός.)

Καλῶς μᾶς ἤλθες, φῶς πρωινόν,
 κ. τ. λ.

('Ηλ. Τανταλίδης).

87.

Θ ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΑΠΟΘΝΗΣΚΩΝ.

Ὁ Σωκράτης ἀπέθανε πῶς τὸ κῶνιον καταδικασθεὶς
 ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν, ἅτε μὴ ἀνεχομένων αὐτοῦ, τὴν κα-

κίαν στηλιτεύοντος, τὴν ἀρετὴν δέ, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πρὸς τὴν κοινὴν μητέρα ἀγάπην διδάσκοντος· ἀποθνήσκων δὲ ἔλεγε, *Οὐδὲν μῖσος, οὐδεμίαν μνησικακίαν κατὰ τῶν κατηγορῶν καὶ δικαστῶν μου συναισθάνομαι· οὔτε γ' ἀνταδικῶμεν, οὔτε γὰρ κακοποιῶμεν τινα πρέπει, ὅ,τι δῆποτε ὑπ' αὐτῶν καὶ ἡν πάσχωμεν*. Τοιοῦτοις χριστιανικωτάτοις λόγοις τὸν ἐν ἀρετῇ αὐτοῦ βίον ἐν τῇ εἰρκτῇ ἐπισφραγίσαντος τοῦ Σωκράτους, ὀρθότατα καὶ δικαιοτάτα περὶ αὐτοῦ ἐλέχθη ὅτι, καίπερ μὴ χριστιανὸς γεννηθεὶς, ἀνεφάνη ὁμῶς ἀληθὲς τοῦ χριστιανισμοῦ προσπόστολος.

- «Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ
• δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ
• ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος».
(Παῦλ. Ῥωμ. ιβ', 19).

88.

ΑΠΑΓΕ Μ' ΕΙΣ ΛΑΤΟΜΙΑΣ.

Φιλόξενος ὁ διθυραμβοποιὸς ἤλθε ποτε παρὰ Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον· τούτου δὲ στίχους κακοῦς ἀναγινώσκοντας, ὁ Φιλόξενος δὲν ἐπῆναι· ὀργισθεὶς δὲ ὁ Διονύσιος ἐκέλευσε ν' ἀπαγάγῃ αὐτὸν εἰς τὰς λατομίας. Μετὰ τινα δὲ χρόνον κατὰ παρὰκλήσιν πολλῶν τοῦ Φιλοξένου φίλων,

ἐν συμποσίῳ μετὰ τοῦ Διονυσίου παρατυχόντων, μετακλήσατο αὐτὸν ἐπὶ τῷ ὄρῳ ὅτι θὰ ἐπαινέσῃ τοὺς στίχους αὐτοῦ. Ἀλλὰ τοῦ Διονυσίου ἀναγινώσκοντος καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἐπευφημοῦντων, ὁ Φιλόξενος ἐγειρόμενος λέγει πρὸς τὸν ὑπηρέτην, «Ἀπαγέ μ' εἰς λατομίας». Ἐκ τούτου ἡ παροιμία τὴν ἀρχὴν ἔλαβε, λεγομένη ὑπὸ τῶν μὴ ἐθελόντων βίᾳ νὰ ἐπαινῶσι τὰ ἀνάξια ἐπαίνων.

89.

Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΝ ΤΩ ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ ΔΙΔΑΣΚΩΝ.

(Πράξ. ιζ', 16—34).

90

Η ΜΕΤΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΕΝΙΑΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΩΡΩΝ.

Ἄπαντα μὲν τὰ θεάματα τῆς θείας δημιουργίας ἐμποιοῦσιν ἡμῖν ἐντυπώσεις καὶ αἰσθήματα, ἀλλ' οὐδὲν προξενεῖ ἡμῖν ἐντύπωσιν καθολικωτέραν καὶ θαυμασιωτέραν τῆς αἰδοῦντος μετ' ἰδιαιτέρων θελγέτρων συνδεομένης μεταλλαγῆς τῶν ὥρων τοῦ ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἡμέρας. Ἡ μεταλλαγή αὕτη, καίπερ τὸ ἀσταθὲς τῶν ἐπιγείων πραγμάτων ἡμᾶς ἀναμιμνήσκουσα, ἐλαύει ὁμῶς καὶ καταθέλγει πάντα.

Ὁ ἄνθρωπος, φύσει μετέχων καὶ τῆς γῆς, χαίρει βλέπων τὰς μεταβολὰς τῶν ἀνθρωπίνων καὶ ἐπιγαιῶν πραγμάτων, ὡς ἀναγνωρίζων ἐν αὐταῖς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φύσιν. Αἱ δὲ ἐν τῇ φύσει μεταλλαγαὶ καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς τῶν συμβεβηκότων καὶ φαινομένων, ὧν ὑπῆρξεν ἄλλοτε αὐτόπτης, οὕτως εἰπεῖν, μάρτυς, ἐγείρουσιν ἐν αὐτῷ προαισθήματα καὶ ἐνδόμυχον ἱλπίδα περὶ τοῦ ἰδίου προορισμοῦ, περὶ τῆς μελλούσης μεταλλαγῆς αὐτοῦ καὶ τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἐμφανίσεως ἐν τῇ αἰωνιότητι ὑπὸ λαμπροτέρας περιστάσεως καὶ τελειότερας σχέσεως. Οἱ νόμοι, οἱ διέποντες τὴν ὅλην δημιουργίαν καὶ καθ' οὓς πάντα τὰ ὄντα ἀλλοιοῦνται, ἐξαφανίζονται καὶ ἀναγεννῶνται, παρέχουσιν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου θεῖον ἐχέγγυον, αἰώνιον καὶ οὐράνιον ἐπαγγελίαν περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ διαρκείας καὶ τελειώσεως, ὅτι καὶ αὐτὸς ἀποτελεῖ μέρος τῆς δημιουργίας καὶ μέγιστα μέρος τοσοῦτῳ εὐγενέστερον τῶν λοιπῶν, ὅσῳ, ὑπερένω τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων διατελῶν, κάλλιον παντὸς ἄλλου ἀναγνωρίζει τὴν πορείαν τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ δημιουργοῦ.

Ἡ παραλλάσσουσα καὶ ἀείποτε ἐπανερχομένη περίοδος τῶν ἐνιαυσίων καὶ ἡμερησίων ὥρῶν παρέχει τῷ ἀνθρώπῳ ἄφθονον πηγὴν ἀπολαύσεων, οὐχὶ μεστὴν θορύβου, ἀλλὰ γαληνιαίων καὶ εἰς τὰ ἐνδότεα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ εἰσδουσεῶν.

Ἦλθε τὸ γλυκὺ ἔαρ, καὶ εἶδε τὰς ἀπείρους αὐτοῦ καλλωνάς, ἀπῆλκυσε τῶν ἀναριθμητῶν αὐτοῦ χαρίτων, ἀνεγεννήθη, ὡς εἰπεῖν, μετὰ τῆς ἀναγεννηθείσης φύσεως. Εἶδε τοὺς βουνοὺς καὶ τὰ δάση λάμποντα ἐν τῇ νύξ αὐτῶν στολῇ

καὶ ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἱαρινοῦ ἡλίου. Εἶδεν ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς γῆς βλαστάνοντα νέα καὶ τρυφερά φυτά, ἤκουσε τὸν ψόφον τοῦ τρυφεροῦ τούτων φυλλώματος, τὴν φωνὴν καὶ τὸ καλὸν οὐχὲ μόνον τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους ζώων καὶ πτηνῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν νεογνῶν αὐτῶν.

Ἐπίστη τὸ εὐεργετικὸν καὶ τὰ πάντα διὰ τῆς θερμότητος αὐτοῦ ζωοποιεῖν καὶ πεπαῖνον θέρος, καὶ μετέσχε τῶν θελγήτρων αὐτοῦ· μετέλαβε τῶν εὐεργετημάτων, συνῆγαγεν εἰς ἀποθήκας τὰ ἄφθονα αὐτοῦ δῶρα, παρεσκευάσατο καὶ ἐξησφαλίστατο ἑαυτῷ τὴν χάριν τοῦ μελλόντος χειμῶνος τροφὴν. Ἐχυσε σιωπηλὰ χαρὰς δάκρυα, ἰδὼν μυρία νέα πλάσματα, ἅπερ τὸ μὲν ἔαρ ἐγέννησε, τὸ δὲ θέρος ἔθρεψε, ἐτελειοποίησε.

Ἐπηκολούθησε τὸ τερπνὸν καὶ ἀναψυκτικὸν μετόπωρον, ἐνεγκὸν ἄφθονους καρποὺς καὶ ὀπώρας, καὶ ἰδέξατο τοῦτο μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιέσεως, ἐγεύσατο καὶ ἐχορτάσθη τούτων, συνεκομίσατο καὶ συνέλιξεν ἑαυτῷ τὰ ἐκ τούτων ἐν τῷ προσεχί χειμῶνι ἀναγκαῖα καὶ ἐπιτήδεια. Εἶδε τὰ ἄνθη καὶ τὴν ὡραίαν στολὴν πολλῶν φυτῶν μαραινόμενα καὶ καταπίπτοντα, εἶδε τὴν φύσιν οἶοναί ἀπεκδυομένην τὴν λαμπρὰν αὐτῆς στολὴν καὶ πρὸς ὕπνον ἐτοιμαζομένην καὶ ἀπιοῦσαν. Εἶδε μυριάδας ὄντων τὴν δύναμιν αὐτῶν ἀπολεσάντων, φθινόντων καὶ ἐξαφανιζομένων, ὅπως ἐκ τούτων καὶ διὰ τούτων νέα καὶ ἀσυγκρίτως πλείονα ἀναστῶσι καὶ παραχθῶσι. Εἶδε, μόλις ἐπιπνεύσαντος τοῦ ἀνέμου, τὰ μεμαρασμένα φύλλα τῶν φυτῶν ἄθροια καταπίπτοντα, ὡς χρυσᾷ δέ, πορφυροβαφῇ καὶ ἀπαλὰ καλύμματα τὰ ἀναριθμητὰ τῶν φυτῶν σπέρματα

κατακαλύψαντα· εἶδε καὶ ἐθαύμασε τὴν πρόνοιαν τοῦ Ὑψίστου, ὅς τὰ μὲν πατρικῶς ἐξέδουσε, ὅπως ἡδέως καὶ ἀναπαυτικῶς κοιμηθῶσι, τὰ δὲ φιλοστόργως ἐκάλυψε, ὅπως ἡσυχὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ψύχους πεφυλαγμένα ὑπνώσωσι.

Ἐπίστη τέλος ἡ τῆς ἀναψυχῆς καὶ καταπαύσεως ὥρα, ἡ μεγάλη, οὕτως εἰπεῖν, νύξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἡ ὥρα τοῦ χειμῶνος, καθ' ἣν ἡ φύσις, βλαστήσασα, γεννήσασα, θρέψασα, πεπλάναςα, σπείρασα καὶ τὰ τῆς νέας αὐτῆς ζωῆς παρασκευάσασα, ἀποχαμοῦσα καὶ ἀνάγκην ἀναπαύσεως ἔχουσα, κοιμᾶται τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου, τὸν ὕπνον τοῦ εὐσυνειδήτως καὶ ἀκριβῶς τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐκπληρώσαντος. Ὁ πανάγαθος καὶ προνοητικὸς αὐτῆς Πατὴρ νέφ. καὶ λευκοτάτῳ ἐνδύματι αὐτὴν κατεκάλυψε, ὁ δὲ ἄνθρωπος περισυνέλεξε καὶ οὗτος αὐτὸν εἰς ἑαυτὸν, εὐλαβεῖται ὡς οἶονεῖ νὰ ταραχῇ τὸν ὕπνον τῆς εὐεργετικῆς αὐτῷ φύσεως, τὰς ἐργασίας δ' αὐτοῦ μειώσας ἢ ἐντελῶς παραιτησάμενος εὐφραίνεται μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν οἰκείων καὶ συγγενῶν, γνωρίμων καὶ φίλων. Εἶχε καὶ οὗτος ἀνάγκην ἀναπαύσεως καὶ ἀναπαύσεως ἀπὸ τοῦ καμῆτου τοῦ ἔαρος, τοῦ θέρους, καὶ τοῦ φθινοπώρου, εἶχεν ἀνάγκην ἀναψυχῆς ἐκ τοῦ θερινοῦ καύσωνος καὶ τῶν τῆς συγκομιδῆς καθ' ὅλον τὸ μετόπωρον πόνων καὶ μεριμνῶν. Ἦδη, ἀπολαμβάνων, ὧν συνηγάγετο καὶ συνεκομίσσατο, ἀναπαύεται, τὸν Ὑψίστον εὐλογεῖ καὶ τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἔαρος ἀναμίνει καὶ ἀπεκδέχεται.

Ὅμοια ἐν σμικρῷ τῇ τῶν ἐνιαυσίων ὥρῳ μεταλλαγῇ εἰκὼν εἶναι ἡ τῶν τοῦ ἡμερονοκτίου. Τὸ ἔαρ εἶναι ἡ πρωΐα, τὸ θέρος ἡ μεσημβρία, τὸ φθινόπωρον ἡ ἑσπέρα καὶ ὁ χει-

μῶν ἡ νύξ. Θὰ ἦτο ἀδύνατον, ὡς φαίνεται, ἡ λίαν δυσχερὲς ἡμῖν τε καὶ τῇ φύσει ἀπάσῃ ν' ἀντίσχωμεν εἰς τὰ μακρὰ ἐκείνα τῶν ἐνιαυσίων ὥρῳ διαστήματα καὶ νὰ διαδράμωμεν ταῦτα, ἐὰν μὴ οἱ κατὰ μέρος οὗτοι τῶν ἡμερησίων ὥρῳ σταθμοὶ ὑπάρχον, πανσόφως ὄντως ὑπὸ τῆς θείας προνοίας οὕτως ὀρισθέντες καὶ κανονισθέντες.

Ἐὰν ἡδυνάμεθα ἐπὶ πτερύγων ἀγγέλου ὑπεράνω τῆς γῆς νὰ ὑψωθῶμεν καὶ εἰς τὰ ὕψη τῶν ἀμετρήτων τοῦ οὐρανοῦ διαστάσεων ν' ἀπενεχθῶμεν καὶ σταθῶμεν, θὰ ἐβλέπομεν ὑπὲρ κεφαλῆς μὲν ἡλίους καὶ ἀστέρας ἡμεροῦντας, ὑπὸ τοὺς πόδας δὲ τὴν γῆν ἡμῶν αὐτὴν, σφαῖραν παμμεγέθη περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα περιστρεφομένην, δίκην πτεροῦ ἐν τῷ ἀπείρῳ κενῷ αἰωρουμένην, μετὰ καταπληκτικῆς δὲ ταχύτητος ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους μυριάδων μυριαμέτρων ἑλλειψιν κύκλῳ τοῦ ἡλίου περιγράφουσαν. Τῶν δύο τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ἡμισφαίριων ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τοῦ μεγάλου φωστῆρος φωτιζομένων, θὰ ἐβλέπομεν βαθμηδὸν πάσας τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας. Πιπτουσῶν δὲ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ποῦ μὲν τῆς γῆς ὀρθότερον, ποῦ δὲ πλαγιώτερον, θὰ ἐβλέπομεν ὡς οὕτως τὰς ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Ὁ αὐτὸς ἥλιος, ὁ ἐν τινὶ τῆς γῆς χώρῃ δύων ἀποκαλούμενος, εἶναι ἐν ἄλλοις ἀπομακρυσμένοις λαοῖς ἀνατέλλων ἢ αὐτῇ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας, ἢ ἐν χώρῃ τινὶ πρωΐα ὀνομαζομένη, εἶναι ἄλλαχού ἑσπέρα, ἐτέρωθι μεσημβρία, καὶ ἐν ἐτέρᾳ χώρᾳ μεσονύκτιον. Τὸ ἐσπερινὸν λυκαυγὲς πολλῶν χωρῶν εἶναι ταυτόχρονως ὑπολάμπουσα ὡς πολλῶν ἄλλων. Ἐκείθεν αἰωρούμενοι, ὡς ἐρρήθη, θὰ ἐβλέπομεν ἐν ἀκαρεῖ γένῃ ἀνθρώπων, διὰ τοῦ ὕπνου τὰς σωματικὰς αὐ-

τῶν δυνάμεις ἀνγκησόμενα, ἐγειρόμενα καθ' ὃν χρόνον ἄλλων χωρῶν ἄνθρωποι ἀποκαμώντες ὑπὸ τῶν ἔργων τῆς ἡμέρας, κατακλίνονται πρὸς τὴν νυκτερινὴν ἀνάπαυσιν. Θὰ ἐβλέπομεν ἀκαριαίως ποῦ μὲν, ἐνθα ἡ ἡλιακὴ ἀκτὶς ἐξικνεῖται, ζῶν καὶ κίνησιν καὶ θροῦν, ποῦ δέ, ἐνθα ἡ γῆ-ν ἡμῶν σφαῖρα κυλινδουμένη ἀποκρύπτει ἐαυτὴν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἡσυχίαν, ἀκινήσιαν καὶ νεκρικὴν σιωπὴν. Θὰ ἐβλέπομεν ἐνταῦθα μὲν τῆς γῆς παιδρότητα ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἐπέκεινα δὲ τὴν ὄψιν σκοτεινοῦ μεσονυκτίου. Θὰ ἐβλέπομεν κατὰ τὴν διάφορον τῆς γῆς πρὸς τὸν ἥλιον θέσιν μέρος μὲν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου οἰοῖν κατηργωμένον ὑπὸ χιόνος καὶ πάγων, τοὺς δὲ κατοίκους αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ψύχους ῥιγοῦντας, μέρος δέ, τὸ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον, ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων φλογιζόμενον, ὅρη καπνίζοντα, φυτὰ καὶ ζῶα ὑπὸ πνίγους θνήσκοντα. Θὰ ἐβλέπομεν ἐπὶ τέλους τὰ ἀργυροφανῆ τοῦ ἑαρος ἀνθὴ ὁλόκληρον τῆς γῆς ζώνην περιστέφοντα, ἐν ᾧ ἐν τῇ ἐπέκεινα ἀντιστοιχοῦσιν ζώνῃ ὁ ἑαρινὸς ἥλιος εἶναι ἥλιος φθινοπώρου, ἀντὶ δὲ ἀνθέων τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα ἢ γέμουσι καρπῶν ὠρίμων, ἢ ἐκδύονται ἤδη καὶ πρὸς ὕπνον ἐτοιμάζονται.

Τοιαύτη ἡ μεταλλαγὴ τῶν ὥρων, ἃς ὁ Πατὴρ ἡμῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ ἔθετο, τοιαύτη ἡ μεταλλαγὴ τῶν ὥρων, καθ' ἃς οὐδέποτε πρέπει νὰ παυώμεθα ψάλλοντες μετὰ τοῦ Προφήτου καὶ Βασιλέως.

- Ἐπισκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμίθους αὐτήν, ἐπλήθυνας
- τοῦ πλουτίσαι αὐτήν· ὁ ποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη
- ὑδάτων· ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ
- ἐτοιμασία. Τὰς αὐλάδας αὐτῆς ἐμίθουν, ἐπλήθυνον τὰ

- γεννήματα αὐτῆς· ἐν ταῖς σταγόναις αὐτῆς εὐφρανθή-
- σεται ἀνατέλλουσα. Εὐλογήσεις τὸν στέφανον τοῦ ἐν-
- αὐτοῦ τῆς χρηστότητός Σου καὶ τὰ πεδία Σου πλη-
- σθήσονται πλοῦτος· πλανθήσεται τὰ ὄρατα τῆς ἑρ-
- μου, καὶ ἀγαλλίαν οἱ βουνοὶ περιζώσονται. Ἐνεδύ-
- σαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ κοιλάδες πληθύ-
- νοῦσι σῖτον· κεκραίνονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσι.

(Ψαλμ. ξδ', 9—14).

91.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.

Ζωῆς εἶναι Πηγὴ! τῶν αἰτιῶν Αἰτία!

Δημιουργὴ τῆς κτίσεως! ΤΡΙΑΣ, θεότης μία!

ΣΕ πρῶτον καὶ ΣΕ ὕστερον καὶ ΣΕ εἰς τὰ ἐν μέσῳ
μὲ τὴν δοθείσαν παρὰ ΣΟΥ φωνὴν μου θὰ αἰνέσω.

Ἀπὸ τὰ βάθη ταπεινοῦ καὶ σκοτεινοῦ πλανήτου
εὐδόκησον σκώληξ μικρὸς τὰ χεῖλη τ' ἀσθενῆ του
ν' ἀνοίξῃ, καὶ τὸ ἅγιον προσέρων ὀνομά ΣΟΥ
νὰ στήσῃ τὴν διάνοιαν ἐπὶ τὰ κρῖματά ΣΟΥ.

ΘΕΕ! ὡς εἰς Πατέρα μου οἰκείαν κινῶ γλῶσσαν.

Πατὴρ πατέρων, πρὸςδεῖξαι ψυχὴν ἐνθουσιῶσαν.

"Αν ἐναργῇ ἀντίληψιν διὰ τῆς φαντασίας
 Ὁ νοῦς μου δὲν ἀπέκτησε τῆς θείας Σου οὐσίας,
 "Αν ἐκφρασις θεοπρεπῆς εἰσέτι δὲν ἔρρεθη,
 ἄν λήξεις ἐξηγοῦσά ΣΟΥ τὴν φύσιν δὲν εὗρεθι,
 ἀλλ' ἡ ψυχὴ μὲ τὰ πτερὰ τῆς Πίστειος πετώσα
 μαρτύρια ὑπάρξεως ΘΕΟΥ εὗρίσκει τόσα !

Ἀφ' οὗ, ΘΕΕ ! μ' ἐπροίκισας μὲ νοῦν καὶ μὲ αἰσθήσεις,
 τοὺς ὀφθαλμοὺς μου ἠνοιξα καὶ εἶδα.—ποία φύσις !
 Κ' εἶδα τὸ πᾶν, πλὴν τοῦ παντός τὸν ποιητὴν δὲν εἶδα·
 Κ' ἠρώτησα, «τίς ἔθεσε τοῦ κόσμου τὴν κρηπίδα» ;
 Καὶ μ' ἐκραξε μιᾷ φωνῇ κοινῶς ἡ ἀνθρωπότης,
 —«Μία ἀρχὴ αὐτὸς ὑπαρκτός. . , ἐν ΟΝ. . , μία ΘΕΟΤΗΣ» !

Εἶδα τὴν φύσιν φθίνουσαν, πλὴν μὴ ἐξοντουμένην,
 τὴν ὕλην εἰς ἀλλοίωσιν εἶδα συνισταμένην.
 Γενέσεις μετὰ τὰς φθοράς, ζωὰς μετὰ θανάτους,
 καὶ ὑπ' ἐκβάσεις *Πρόνοιας* ἐπρόειξ' αὐτομάτους,
 κ' ἠρώτησα, «τίς ὁ κρατῶν τῶν ὄντων τὰς ἡνίας ;»
 Καὶ μ' ἀπεκρίθησαν, «*Εἰς τοῦτο, ἐν πνεῦμα τῆς Πρόνοιας*».
 Τὰς βίβλους τῶν πατέρων μου ἠρεύνησα κ' ἐκαῖναι
 μὲ γράμματα θεύγραπτα «ΘΕΟΣ, μὲ εἶπον, εἶναι».

Ναί, εἶσαι ΣΥ, Ἀθάνατε ! ὅστις πρὸ τῶν αἰῶνων
 δι' ἄκραν ἀγαθότητα μ' ἐν *Γενηθήτω* μόνον
 ὄν τὸ μηδὲν ἐποίησας, τὸ χάος ἐγκοσμήσας,
 τὴν δέξαι τὴν οὐράνιον λαμπρῶς χρυσοκινήσας,
 καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς συμπήξας ἐφ' ὕδατιαν,
 καὶ ἔκτοτ' ἐπεριείδουσι τὸ οἰκοδόμημά των.

Ἐκ μέσου τῶν δακτύλων ΣΟΥ ἐσκόρπισας τὰς σφαῖρας,
 μὲ φῶς τὰς περιζώσας λαμπρὸν εἰς τοὺς αἰθέρας.
 Κ' εἰς λόγον τὸν διήκοντα ὡς ὁρμαθὸν περάσας,
 τὰς εἶπας, δείξας τὸ κενόν, «Ἴδου τὰ σύνορά σας !»

Σκοτίζομαι, τὴν κεφαλὴν ὁσάκις ἀνεγείρω,
 τὰς ἀποστάσεις θεωρῶν τῶν ποιημάτων γύρω !
 "Ω ! . . . μέχρι ποῦ τῆς πλάσειος ἀπλοῦνται τὰ μεγέθη ;...
 Τῶν ἄστρον πόσον ὀπισθεν ὁ οὐρανὸς ἐτίθη ; . . .
 Ὅποια χεὶρ *Μηθεός* τὴν ποίησιν κυκλοῦσι ; . . .
 "Ω ! πόσα ζῶντα λογικὰ ΣΕ σέβουν ἐν τοῖς οὐσι ; . . .
 Ὁ κρίκος τῆς ἀλύσειος ποῦ εἶν' ὁ τελευταῖος ; . . .
 Ποῦ τὸ ἀπὸ τῶν ἔργων ΣΟΥ, ΘΕΕ, καὶ ποῦ τὸ ἔως ;

Ἀλλὰ καὶ τῆς σμικρότητος ἡ ἐκπληξὶς ὅποια !
 Εἰς τῆς ἐμπίδος τὸ πτερόν πόση φιλοτεχνία !
 Εἰς τὴν σταγὸνα τοῦ ἀτμοῦ πόση ὕγρου ποσότης !
 "Ω, πόσων ἀνθρωπίσκων γῇ τῆς ἄμμου ἡ λεπτότης !
 Ἰχθύσκων πόσων θάλασσα μία ψεκὰς τῆς δρόσου !
 Διαιρετὰ τὰ μόρια τῆς ὕλης μέχρι πόσου !

Ὡς θαυμαστά τὰ ἔργα ΣΟΥ, παντέλειος ΣΟΦΙΑ !
 Τὸ ὄνομά ΣΟΥ ἐξυμνοῦν τὰ τέσσαρα στοιχεῖα.
 Εἰς τῆς νυκτός τὴν σιωπὴν τὸ σοβαρὸν ΣΟΥ εἶδα.
 Ζωῆς μελλούσης ἡ αἰγὴ μ' ἐχάραξεν ἐλπίδα.
 Εἰς τὰς ἀκτῖνας εἶδά τι τῆς καθαρότητός ΣΟΥ.
 Τὸ ἔαρ μ' ἔδωξε μικρὸν ἐκ τῆς λαμπρότητός ΣΟΥ.

Ἀνοίγεις ΣΥ τὴν χαίρ' Σου καὶ ἐμπιπλῆς πᾶν ζῶον.
 Τὸ νεῦμά ΣΟΥ ἐνθέωσις καὶ φωτισμός τῶν νόων.
 Ὑπὸ τὸ ΣΟΝ μειδίαμα ἀναγεννῶνται τ' ἄνθη.
 Ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπον; Τὸ σύμπαν ἐμαρύνθη.
 Ἐβρόντησας; Ἐκλόνησας τὴν γῆν ἐκ θεμελίων.
 Ἐρύσησας; Ἀπέσπασας τὰ φῶτα τῶν Ἡλίων.
 Εἰς τοῦ σκηπτοῦ τὸν πάταγον ἤκουσθ' ἡ ἀπειλή ΣΟΥ,
 κ' ἐκρύβ' εἰς σπήλαια ὕγκ' ὁ δράκων τῆς ἀβύσσου.

ΣΟΥ τὴν ἡμέραν κλίνοντος ἀπενεκρῶθ' ἡ φύσις.
 Τὰ πάντα τοῦ φωστῆρός ΣΟΥ ἀνέπαυσεν ἡ δύσις.
 Ἀλλὰ τὸν ἐπ' ἀνέτειλας καὶ τριλιῶνες ὄντων
 φόρον ἀνέπεμψεν εὐχῶν καὶ δοξολογιῶν των,
 ἐμπρός εἰς τὸ πυρφόρον ΣΟΥ γονυπετοῦντα ὄμμα
 κ' αἰνέσεως ἀνοίξαντα κ' εὐγνωμοσύνης στόμα.

(Ἠλ. Τανταλίδης.)

Ο ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΕΞΟΣΤΡΑΚΙΖΟΜΕΝΟΣ.

Ἀριστείδου ἐξοστρακιζομένου συνεργεῖα τοῦ ἀντιζήλου
 αὐτοῦ Θεμιστοκλέους, τῶν συμπολιτῶν δὲ ἐπὶ ὀστράκου τὸ
 ὄνομα αὐτοῦ γραφόντων, προσῆλθεν αὐτῷ ἄγνωστος ἀγνώ-
 στω ἀγράμματος χωρικός καὶ ὀστρακὸν ἱπιδιδούς παρεκά-
 λει αὐτὸν νὰ γράψῃ ἐπὶ τοῦ ὀστράκου τὸ ὄνομα Ἀριστείδης.

Ἀλλὰ τί ποτε κακὸν ὑπὸ Ἀριστείδου ἐπαθες; Ἐρωτᾷ
 τὸν χωρικὸν αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀριστείδης. Οὐδέν, ἀπεκρί-
 ναιτο ὁ χωρικός, οὐδὲ τὸν ἄνθρωπον εἶδα, ἀλλ' ἐροχ.λοῦ-
 μαι ἀπανταχοῦ ἀκούων αὐτὸν δίκαιον ὀνομαζόμενον.

Μηδαμῶς ἀγανακτῶν κατὰ τοῦ χωρικοῦ ὁ Ἀριστείδης,
 μηδὲ τὴν γνώμην αὐτοῦ ἀξίων νὰ μεταβάλῃ, ἀλλὰ τὸ ἀ-
 παραδίαστον τῆς ψήφου σεβόμενος, ἔγραψε πᾶραυτα εὖσυν-
 ειδήτως τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὀστράκου καὶ ἀπέδωκε
 τοῦτο τῷ χωρικῷ.

Ἐξέρχόμενος δὲ τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν μετα-
 βαίνων, ὕψωσε πρὸς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ πύξατο
 τοῖς θεοῖς, νὰ μὴ ἐκδικήσωσιν αὐτῷ, ἀλλὰ νὰ παράσχωσι
 τοῖς αὐτὸν ἐξορίζουσι διαρκῇ καὶ μόνιμον εὐτυχίαν, ὥστε
 νὰ μὴ ἔλθωσιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μνησθῶσιν αὐτοῦ.

Ἐξόριστος δ' οὕτω διατελὼν ἐν Αἰγίνῃ, τοῦ περσικοῦ
 στόλου μετὰ Ξέρξου περὶ Σαλαμίνα καθορμισθέντος, φο-
 βούμενος μὴ οἱ συμπολιταὶ αἰφνης καὶ ἐν ἀγνοίᾳ περι-
 κλειόμενοι, διαφθαρῶσι, ἔγνω πᾶραυτα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας
 αὐτῶν νὰ διακινδυνεύσῃ, αὐτῷ δὲ τῷ παιδιόθεν αὐτοῦ ἐ-
 χθρῷ καὶ ἀντιπάλῳ Θεμιστοκλεῖ νὰ διαλλαγῇ. Ἐμβὰς λοι-
 πὸν εἰς πλοῖον καὶ ὑπὸ τοῦ σκοτεινοῦ τῆς νυκτὸς βοηθού-
 μενος, διαπλέει ἀτρόμητος διὰ τοῦ περσικοῦ στόλου καὶ
 φθὰς ἀνακοινοὶ τῷ Θεμιστοκλεῖ τὰ κατὰ τὸν ἐχθρὸν καὶ
 τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον.

Γνοὺς δὲ ὅτι ταῦτα πάντα ἦσαν στρατήγημα αὐτοῦ
 τοῦ Θεμιστοκλέους, πληρότατα δὲ τοῦτο ἐγκρίνας καὶ ἐ-
 πιδοκιμάσας, τείνας τὴν δεξιάν πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα,
 λέγει· Ἀφῶμεν κατὰ μέρος, ὦ Θεμιστοκλεῖς, τὰς μα-

ταίας καὶ νεανικᾶς ἀντιζηλίας· σωφρονήσωμεν· θυσιά-
σωμεν· προθύμως τὰ πάθη ἡμῶν ἐνώπιον τῆς πόλεως
καὶ φιλοτιμηθῶμεν ἀμφοτέροι· τὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν
αὐτῆς σωτηρίαν, σὺ μὲν στρατηγῶν, ἐγὼ δὲ προθύμως
ὑπακούων καὶ συμβουλευθῶν.

- Ἡμεῖς, ὦ Θεμιστόκλεις, εἰ σωφρονή-
• μεν, ἤδη τὴν κενὴν καὶ μεираκιώδη στά-
• σιν ἀφέντες, ἀρξώμεθα σωτηρίου καὶ κα-
• λῆς φιλονικίας σὺ μὲν ἄρχων καὶ
• στρατηγῶν, ἐγὼ δ' ὑπουργῶν καὶ συμ-
• βουλεύων. (Πλουτ. Ἀριστείδ. VIII).

93.

ΔΑΚΡΥΑ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΟΥ.

Ὁ κροκόδειλος εἶναι ἐκ τῶν σκυροειδῶν ἐρπετῶν σαρκο-
φάγον ζῷον. Τῆς φωνῆς δ' αὐτοῦ κλαυθυρισμῷ βρέφους
προσομοιάζουσας, κρυπτόμενος ἐν τῷ παρὰ τὰς ὄχθας τῶν
ποταμῶν χόρτῳ, πανούργως, λέγεται, τῇ φωνῇ χρῆται,
ἵνα τοὺς διαβαίνοντας σαγηνεύσῃ. Οἱ ὁδοιπόροι κλαυθυ-
ρισμοὺς βρέφους ἀποπεπλανημένου τὴν φωνὴν νομίζοντες,
προσέρχονται, τοῖς ὄνυξι τοῦ θηρίου ἐμπίπτοντες· ὅθιν δὲ
καὶ τῇ παροιμίᾳ, «δάκρυα κροκοδείλου», χρῶμεθα ἐπὶ τῶν
δακρυόντων καὶ ὀδυρομένων πρὸς ἀποπλάνησιν καὶ δια-
φθοράν τῶν ἄλλων.

94.

ΚΙΜΩΝΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΤΗΣ.

Κίμων ὁ υἱὸς τοῦ Μιλτιάδου ἐκ νεότητος τῶν τῆς πε-
νίας πικριῶν ἐγεύσατο, διότι καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἐν τῇ
εἰρκτῇ εἶδεν ἀποθνήσκοντα, ὥς μὴ δυνάμενον ν' ἀποτίσῃ
τάλαντα πεντήκοντα, εἰς ἃ κατεδικάσθη, καὶ αὐτὸς αὐτὸν
τὸν πατέρα ἐν τῇ φυλακῇ διεδίξατο, μέχρι οὗ Καλλίας ὁ
ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρὸς αὐτοῦ, τὴν Μιλτιάδου ὀφειλὴν ἐκτί-
σας, τὸν Κίμωνα τῆς εἰρκτῆς ἀπήλλαξε.

Τοῦτο μὲν, τὸ πάθημα τοῦ πατρὸς καὶ τὸ ἴδιον, τοῦτο
δέ, ἡ γλυκύτης τῆς πρὸς αὐτὸν εὐεργεσίας τοῦ Καλλίου,
οὕτως εὐαίσθητον καὶ ἐλευθέριον τὴν καρδίαν τοῦ Κίμωνος
ἐρρύθμισαν, ὥς τε γενναίως παρέσχε πᾶν ὅ,τι ἐντίμως ἐ-
κτήσατο πρὸς περιθάλψιν τῶν ἐνδεῶν αὐτοῦ συμπολιτῶν.
Ἐχων λοιπὸν ἀνεωγμένους τοὺς τε ἀγροὺς καὶ τοὺς κή-
πους αὐτοῦ, παρίεχεν ἅπασι, συμπολίταις τε καὶ ξένοις,
ἐλευθέρως τῶν ἐν αὐτοῖς ὀπωρῶν καὶ καρπῶν καὶ μεταλαμ-
βάνωσι, καθ' ἑκάστην δὲ λιτὸν μὲν, ἀλλ' ἄφθονον δειπνον
ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ παρετίθει· οὕτως ὁ βουλούμενος τῶν
συνδημοτῶν ἐλευθέρως εἰσῆρχετο καὶ προίκα ἐδειπνεῖτο.

Ὅσάκις δὲ τῆς οἰκίας ἐξήρχετο, ὑπὸ νεανίσκων καλῶς
ἐνδεδυμένων παρηκολουθεῖτο. Τούτων δ' ἕκαστος, ὅσάκις
τις τῶν πολιτῶν πρεσβύτερος, ἐνδεῶς ἡμφιεσμένος, τῷ
Κίμωνι συνετύγγχανε, πρὸς αὐτὸν τὰ ἱμάτια ἀντήλλαττε.
Καὶ τὸ γινόμενον σεμνὸν ἐφαίνετο. Οἱ αὐτοὶ δὲ νεανίσκοι,
καὶ ἀργύριον κομίζοντες ἄφθονον, τοῖς κοσμίαις τῶν πενή-

των ἐν τῇ ἀγορᾷ παριστάμενοι, σιωπῇ τῶν κερματίων εἰς τὰς χεῖρας ἐνέβαλλον.

Ἐντεῦθεν Γοργίας μὲν ὁ Λιοντίνος λέγει ὅτι ὁ Κίμων ἀέκτατο μὲν τὰ χρήματα, ἵνα μεταχειρίζεται, μεταχειρίζετο δέ, ἵνα τιμᾶται.

Κριτίας δέ, ὁ τῶν τριάκοντα γενόμενος, εὐχεται «Πλούτον μὲν Σκοπαδῶν, μεγαλοφροσύνην δὲ Κίμωνος».

95.

ΕΙΣ ΓΡΑΙΑΝ ΕΥΣΚΙΟΝ ΠΕΥΚΗΝ.

Α'.

ὦ καλλίσκιέ μου πεύκη, πόσον βλέπω εἶσαι γραία,
θελκτικὰς ὅμως ιδέας καὶ αἰσθήματα ὠραία
ἡ μορφή σου προκαλεῖ!

Εἶσαι ὦλη, ὦ καλή μου, ποίησις ἐνθουσιῶσα,
καὶ ἡ μοῦσά μου τοσοῦτον θλιβερώς χρόνον σιγῶσα
διὰ σὲ μικρὸν λαλεῖ!

Ὁ πολύπτυχος κορμός σου πόσας φέρει ἀναμνήσεις!
περὶ σὲ πόσας τοῦ χρόνου παρητιᾶ ἀνακυκλήσεις!

— Ὦνητοὶ πόσοι εὐτυχεῖς

πρὸς σ' ἠτένισαν, ὦ φίλη, ὅμματ' ἀκτινοβολοῦντα,
χαρὰς κύματ' εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας πλημμυροῦντα
ἔχοντες — καὶ δυστυχεῖς

πόσοι ἄλλοι πρὸς σὲ ἤλθον μὲ δακρύβρεκτον τὸ ὄμμα,
ὕπὸ τὸ ψιθύρισμά σου τῆς παρηγορίας πόμα
ἵνα πῶσι γλυκύ!

Κ' ἔπινον· ἀλλ' ὅμως πάλιν κρουνοῖς ἔχουν δακρύων,
τότε ἴσως αἰσθανθέντες ὅτι ἔσπευσαν τὸν βίον
νὰ διέλθωσιν εἰκῇ!

ὦ! χωρὶς νὰ εὐφρανθῶσιν εἰς τῆς φύσεως τοὺς κόλπους,
κ' εἰς τοὺς ἤχους τῆς φωνῆς τῆς χωρὶς, φεῦ! τοὺς ἡδυ-
[μόλπους

νὰ προεξέωσι τὸ οὖς,
καὶ τὰς χρυσαυγεῖς ἐλπίδας καὶ τοὺς πύθους τῆς καρδίας
νὰ βαπτίσωσιν εἰς ταύτης τῆς ἀγίας ἀρμονίας
τοὺς μελισταυγεῖς νασμούς.

Διὰ τοῦτο καὶ παρήλθεν ἀπ' αὐτῶν ἡ εὐτυχία,
ὥς μετέωρον, ἀρεῖσα ἐν δαινῇ αὐτοὺς σκοτίχ.
— Τὴν ζωὴν του ὁ θνητὸς
πρὸς τῆς φύσεως τοὺς νόμους ἂν συμφώνως δὲν ῥυθμίζῃ,
φιλτατον τῇ εὐτυχίᾳ ἑαυτὸν μάκτην νομίζει!
Εἶναι ταύτη μισητός!

Πόσοι ἤλθον πρὸς σὲ, πεύκη, οὐδείς ζῇ δ' ἐκείνων ἤδη,
ὥς σκιὰς πάντας ὁ χρόνος παρελθούσας ἔχει ἰδεῖ
ἐκ τῆς ὕψεως τῆς γῆς!

Πλὴν σὺ μένεις, κ' ἡ σκιά σου ἡ τερπνὴ ἐν ᾧ θωπεύει
τὸ ἀπόντηρον ἄρνιον, καὶ ὀδύνας θεραπεύει
καρδιῶν βαρυαλγείς.

B.

ὦ σεβάσμιέ μου πύκη! Ἐκ χρυσῆς νεότητός σου
ὑπὲρ πάσας τὰς εὐκόμους ἀδελφάς σου ἴσως περίξ
φαίνεται, ἥσο μετριόφρων καὶ τῆς ὠραιότητός σου
δὲν ἐτάραττε τὴν χάριν ἢ θανατηφόρος πτέρυξ
τοῦ δαινοῦ ἐγωισμοῦ!

Δι' αὐτὸ καὶ τὸν κορμὸν σου εὐθυστόως δὲν ἐξώφους
πρὸς τὰ ἄνω ὡς τ' ὀρθίαν κορυφὴν νὰ σχηματίσης,
τοὺς εὐμόρφους δέ σου κλῶνας ἀγερῶχος δὲν ἀνύφους
ὡς κυπάρισσος ζητοῦσα ἐκ νεφῶν νὰ καθελκύσῃ
τοὺς πυρσούς ἡλεκτρισμοῦ.

Ἀλλὰ τῆς πυκνῆς σου κόμης τοὺς καλλίτριχας πλοκάμους
μετὰ χάριτος γλυκείας ἤπλενας ὀριζοντίως
εἰς τῆς γῆς τὸ φίλον στῆθος καὶ διέγραψας εὐγνώμους
τοὺς καλοὺς σου τούτους κλῶνας πλέξασα ἑναρμονίως
στέγην εὐεργετικὴν,

ἐκσοβοῦσαν τὰ φλογώδη θερινοῦ ἡλίου βέλη,
καὶ τοῦ κρυεροῦ χειμῶνος τὰς βροχὰς καὶ τὰς χιόνας,
κ' ὑπ' αὐτὴν ἀθλίων πόσων τὰ ῥιγοῦντα δεινῶς μέλη
προεφύλαξας τοὺς πόντους, δύο τρεῖς ἴσως αἰῶνας
χέουσ' ἀρωματικὴν.

Ἐπ' αὐτῶν πνοὴν αἴρος, ὅστις ψαύων ἱρασιμίας
τὰ τριχοειδῆ σου φύλλα γλυκυθύμως ψιθυρίζει,
κι' ὡς ἐκ μυστικοῦ ὀργάνου πέμπεται τις ὕμνος θεῖος
μετὰ μέλους ἱεραίου, ὅπερ τὰς ψυχὰς βοᾷ
εἰς ἀγίαν ἡδονήν.

—ὦ! τοικύτη μελωδία ἄρρητος, μυστηριώδης
περιβάλλει τοὺς ἡδίστους εὐγενοὺς καρδίας ἡχούς,
τὰ φυλλώματά της ὅταν σείη αὖρα βλασπιδώδης,
αὖρα τῆς εὐεργεσίας, κ' αὐτὴ πόνους ἐνδομύχους
μὲ τὴν θεῖαν τῆς φωνῆν

ἰλαρῶς καταπραΰνει.—ὦ! τῷ ὄντι ὁμοιάζεις
καὶ σύ, πύκη γηραλεία, μὲ τὸν εὐκλωνον κορμὸν σου,
δι' οὗ τόσοι χαριέντως τῶν θνητῶν ἐπιστεγάζεις,
καὶ μὲ τὸν τερπνὸν τοὺς θέλγεις καὶ γλυκύν ψιθυρισμὸν σου,
ὁμοιάζεις πρὸς ἐκείνους

τῶν ἀνθρώπων, οἱ, τῶν ἄλλων θαυμάσιον πλουτοῦντες
ὀλικῶς ἢ κατὰ πνεῦμα, δὲν ὑψοῦσιν ἀλαζόνως
τὴν ὀφρὺν των. καὶ τὸν Πλάστην τοῦ παντός ὑπερφρονοῦντες
καὶ ἀκούοντες συχνάκις ἀναλγήτως καὶ ἀπόνως
τῶν ὁμοίων των τοὺς θρήνους,

ὡς ποιοῦσι πλείστοι ἄλλοι· ἀλλ' αὐτοὶ πρὸς τὴν ἀλγοῦσαν
ἀνθρωπότητα ἐτοιμῶς τοὺς βραχίονάς των τείνουν
καὶ ψυχὴν ὑπὸ τὸ κύμα κακῶν μαύρων στοναχοῦσαν
ἄνευ λόγων παρηγόρων, ἄνευ ἔργων δὲν ἀφίνουν
πῶποτ' εὐεργετικῶν.

Διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῷ ὠραίῳ των μετώπου
ὁ φλογώδης τοῦ ὀλέθρου κερκυνὸς δὲν ἐπιπίπτει,
ἐπειδὴ τὸ θεῖον ὄμμα μετὰ φιλοστόργου τρόπου
πάντοτε ζωῆς ἀκμαίας ἐπ' αὐτῶν ἀκτῖνας ῥίπτει
καὶ εἰς γῆρας φθαρτικόν

ἐάν φθάσωσι, ἢ χάρις τῶν ὁμμάτων των δὲν σβύνει·

ἐντὸς κήπου ἀμαράντου κάλλους ἡ ψυχὴ των θάλλει,
καὶ μαρμαρυγὰς γλυκείας εἰς τὸ πρόσωπόν των χύνει,
ἡ καρδία των πρὸς πύθους εὐγενεῖς πάντοτε πάλλει·

εἰσὶ γέροντες ὠραῖοι!

ὦ σύ, πεύκη, καίτοι γραῖα, ἔχεις χάριν τόσῃν ὅμως.
Ἐκ τῆς κορυφῆς ἐκείνης τούτου, φαίνεται, τοῦ λόφου,
ὅθεν ἱερᾶς παιδείας γεναρὸς ὑφούται δόμος,
ἐκδιώκων τὰς νεφέλας ἀνθρωπολητῆρος ζόφου,
φαίνεται τι ζωῆς νῆμα εἰς τὴν ῥίζαν σου εἰσρέει

κ' ἴστας' οὕτω θαλιρὸν

δένδρον εὐκομον. ὦ! χαῖρε λοιπὸν, πεύκη, τελευταῖον
κ' ἂν μακρὸς παρέλθῃ χρόνος, ἐγὼ δὲν θὰ λησιμονήσω
ὕπὸ σέ ὅτι διήλθον στιγμῶν χρόνον ἡρεμαίων,
ὅτε μεριμνῶν τοῦ βίου μ' ἔκαμες ν' ἀποχωρήσω
τὴν καρδίαν θλιβερῶν.

Ἐν τῇ νήσῳ Λάδην.

Σ. Κ. Α.

96.

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΩΝ ΠΑΓΕΤΩΔΩΝ ΔΡΥΜΩΝΩΝ.

Παμμέγιστα καὶ πανέρχαια δόση ὑφούνται ὑπ' οὐρα-
νὸν συννεφώδη, μηδέποτε αἰθριάζοντα καὶ διηλεκτῶς τὸ ἡ-
μερήσιον φῶς κρύπτοντα. Φρίκη, σιγὴ καὶ σκότος οἰκεῖσι

τοὺς δρυμοὺς ἐκείνους. Δένδρα, σχεδὸν τόσον παλαιὰ ὅσον
ἡ φέρουσα αὐτὰ γῆ, ὑφούνται καὶ σωρεύονται, ὥς εἰπεῖν, ἀ-
τάκτως, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δέ.

Οἱ συμπλεκόμενοι καὶ πυκνόφυλλοι αὐτῶν κλώνες καλύ-
πτουσι πάντα πόρον, μόλις δὲ βλέπεις στρεβλὴν τινα δίο-
δον, δυσδιάβατον καὶ αὐτὴν ἀκανθῶν καὶ τριβύλων ἕνεκα.
Οὐρανομήκεις κορυφαὶ πίπτουσιν ἢ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἢ ὑπὸ τῆς
τῶν ἀνέμων ὁρμῆς ῥιπτόμεναι. Πίπτουσι δὲ βιαίως ἐπὶ πα-
ναρχαίους κορμούς, παρὰ τὴν ῥίζαν καίμενους, καλύπτοντας
ἄλλους καὶ σθηπομένους. Ἐν τῇ φρικῶδει ἐκείνῃ ἐρημίᾳ, ἥς
πάντα τραχέα καὶ ἄγρια, ἀκούονται μόνον οἱ κερχνώδεις
καὶ πένθιμοι κρωγμοὶ σαρκοβόρων ὀρνέων, οἱ ὠρυγμοὶ
παναλείων ἄρκτων, ὁ γδοῦπος χαιμάρρου, καταρρέοντος
ἐξ ἀποκρήνου βράχου, σκορπιζομένου καὶ βαντίζοντος
ἀτμούς καὶ τὴν ἡχὴν ἐγείροντος χέρσων καὶ ἀγρίων γαιῶν,
καὶ κρότος βράχων, κατακυλισμένων ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ
χρόνου, ἐν μέσῳ τῶν ἡχηέντων ἐκείνων δρυμῶν.

Αὐτοῦ ἐν σπηλαίοις οἰκοῦσι σκληροί, θηριώδεις, ἀδά-
μαστοὶ ἄνθρωποι, ζῶντες μόνον ἐκ θήρας, τρεφόμενοι μόνον
ἐξ αἵματος καὶ πίνοντες αὐτὸ ἐν τοῖς κρανίοις τῶν
πολεμίων. Ὅταν ὁ χειμὼν ἐκτείνῃ πάγους ἐπὶ τῆς τρα-
χείας ἐκείνης γῆς, ἐκχέων ποταμούς χιόνος, παύεται δὲ ὁ
ῥοὺς τῶν πηγνημένων καὶ σκληρυνομένων ὑδάτων, οἱ πο-
ταμοὶ δὲ μεταβάλλονται εἰς στερεὸν ὄγκον, δυνάμενοι νὰ
βαστάζωσι παμμέγιστα βάρη, ὅταν ἡ θάλασσα φαίνεται
ὥς πεδιάς, δριμύτη ἐκ σκληροῦ καὶ συμπαγούς παγετοῦ,
τότε καὶ οἱ θηριώδεις ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἐξέρχονται τῶν
κρυπτῶν αὐτῶν. Νῦν πανταχόθεν διέρχονται καὶ ἐπὶ πο-

ταμῶν καὶ θαλάσσης εὐρίσκουσιν ὁδοὺς ἀσφαλεστέρως, συντομωτέρως καὶ εὐβατωτέρως τῶν ἐν τοῖς ἑαυτῶν δρυμῶσι. Ῥόπαλον κρατοῦντες τῇ μιᾷ χειρὶ καὶ πέλεκυν τῇ ἑτέρᾳ ἀναχωροῦσι μακρὰν καὶ ἐξαπίνης καταλαμβάνουσι ζῷα, ἐξ ὧν τρέφονται, καὶ κωμῳδία ὅλα διαρπάζουσι, χάριν ἀπανθρώπων εὐωχιῶν· ἐξέρχονται εἰς φόνους, ἴσως δὲ καὶ φονεύονται. Ὑπὸ λιμοῦ κατατρυγόμενοι, θηριώδεις, θορρακῆες, ὠμοὶ καὶ ἰσχυροὶ ὄντες, ἐρεθιζόμενοι ὑπὸ τῆς ἀναμνήσεως προγενεστέρων νικῶν καὶ ὀλιγωροῦντες ἐπικειμένου τινὸς κινδύνου, γεγωνεῖα τῇ φωνῇ ἀγγέλλουσι τὰ φρικώδη καὶ ἐνδόμυχα αὐτῶν συναισθήματα. Βοῶσι, κραυγάζουσι καὶ μετὰ δυνάμεως ὑψοῦσι τὰς φωνάς αὐτῶν, δι' ὧν πληροῦσιν οὕς διαβαίνουσι τόπους. Θηριώδης μανία κυριεύει τῆς ψυχῆς αὐτῶν, βάρβαρον δὲ τι μέλος καὶ ἄγριον ἄσμα τοῦ στόματος αὐτῶν ἐξέρχεται μετὰ λόγων φόνου, σφαγῆς καὶ θανάτου.

97.

ΚΑΔΜΕΙΑ ΝΙΚΗ.

Τὸν Οἰδίποδα διαδέχονται ἐν τῷ θρόνῳ τῶν Θεβῶν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, παρ' ἑναυτὸν συμβαλλόμενοι νὰ βασιλεύωσι. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἐτεοκλῆς, πρῶτος τὸν θρόνον ἀνελθὼν, δὲν παρεχώρει τῷ Πολυνείκῃ, οὗτος φυγὼν εἰς Ἄργος καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἀδράστου

νυμφεύσάμενος, ἐπέρχεται κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ. Καὶ οἱ μὲν ἀδελφοὶ μονομαχήσαντες ἀμφοτέρω πύπτουσι· οἱ δὲ Θεβαῖοι τότε μὲν ἐνίκησαν καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἐπελθόντας, ἔπειτα ὁμῶς ἱκανὴν δίκην τοῖς ἀπογόνους τῶν ἡττηθέντων ἔδωκαν, διότι οἱ ἀπόγονοι τούτων, Ἐπίγονοι κληθέντες, ἐξεστράτευσαν αὐθις, ἐνίκησαν τοὺς Θεβαίους καὶ ἐκυρίευσαν τὰς Θήβας. Οὕτω δὲ ἡ νίκη ἀμφοτέροις οὐχὶ ἄνευ μεγάλων κακῶν ἐγένετο.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ Θῆβαι κτίσμα τοῦ Κάδμου ἦσαν καὶ Καδμεία ἐντιῦθεν ἐλέγοντο, «Καδμεία νίκη» ἐπὶ τῶν ἐπὶ κακῷ νικῶντων ἔκτοτε λέγεται.

98.

ΤΑΠΕΙΝΟΦΡΟΣΥΝΗ—ΥΨΗΛΟΦΡΟΣΥΝΗ.

(δοκ. 17, 9—15).

99.

Ο ΑΣΤΕΡΟΕΙΣ ΟΥΡΑΝΟΣ.

Ὅταν, τοῦ λαμπροῦ τῆς ἡμέρας φωτός μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐξαφανιζομένου, κατακαλύψωσιν αἱ ἐσπεριναὶ σκιαὶ

τάς οἰκίας, τάς πεδιάδας καὶ τὰ ὄρη, ὅταν ὁ θροῦς τῆς ζωῆς βαθμηδὸν καταπαύσῃται, ὅταν οἱ κεκμηκότες θνητοὶ μεθ' ὅλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ζώντων δημιουργημάτων εἰς ὕπνον καταπέσωσι, ὅταν ἅπανα ἡ ἐκτεταμένη γῆινος σφαῖρα, νεκρῷ προσομοιάζουσα, φανῇ ἀναπαυομένη ἐν τῷ σκότει, ὡς ἐν τάφῳ, ὅταν ἡ νύξ ἐν ὅλῃ τῇ ἐνθουσιαστικῇ αὐτῆς μεγαλοπρεπείᾳ παραστῇ, τότε ἀπὸ τῶν οὐρανίων ἀψίδων αἰῶνιοι καὶ ἄπειροι ἀστέρες εἰς τὸ ἡμέτερον σκότος σελαγίζουσι, μαρμαίρουσι καὶ ἀπαστρέπτουσι, τότε οὐκέτι θεωροῦμεν τὴν ἀγριότητα ἢ τὰς καλλονὰς τῆς γῆς, βλέπομεν ὅμως ἀγνώστους κόσμους, ἐκ τοῦ ἀπείρου στερώματος ἡμῖν προσμειδιώντας.

Ὁ ὕπνος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ θανάτου, θέλει νὰ κλείσῃ τὰ βλέφαρά μου· τὰ μέλη μου κεκμηκότα ζητοῦσιν ἀνέπαυσιν· ὁ κόσμος οὐκέτι ἔχει θέλητρά· ἡ γῆ ἀπώλισε τὸ φῶς καὶ τὸν κόσμον αὐτῆς· μόνος ὁ οὐρανὸς εἰσέτι λάμπει. Ἀπειροὶ ἐν τῷ οὐρανῷ κόσμοι ἀκτινοβολοῦντες ἐξ ἀπείρων ἀποστάσεων, ἡρέμα τὸ φῶς αὐτῶν ἡμῖν καταπέμπουσι. Οἱ μὲν πρὸ μικροῦ ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα ὄντες καὶ ἀπαστρέπτοντες ἔδυσαν, ὡς περ πρὸ μικροῦ ὁ ἥλιος· οἱ δὲ ἐν τῷ Ζενίθ πρὸ μικροῦ ὄντες μικρὸν κατὰ μικρὸν κατέρχονται καὶ πρὸς τὴν δύσιν καὶ οὗτοι πλησιάζουσι· οἱ δὲ πρὸ μικροῦ ὑπερέκω τοῦ ὀρίζοντος μὴ ὑπάρχοντες, ἤδη ἐξ ἀνατολῶν ἀνέτειλαν καὶ ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα ἀνυψοῦνται· οἱ δὲ, πρὶν κατὰ ἀνατολὰς ὄντες, ἤδη ἐν μεσουρανήματι ἀπαστρέπτουσι. Οἱ μὲν τὴν πρὸς ἀλλήλους θέσιν μεταβάλλοντες, ἔχουσι τὸ φῶς ἀπλετον, ἀλλ' ὑπώχρον καὶ ἀσθενές, ὡς πλανώμενοι δέ, *πλανῆται* ὀνομάζονται· οἱ δὲ, ὡς μηδὲν

τὴν πρὸς ἀλλήλους θέσιν παραλλάττοντες, ἀπλανεῖς καλοῦνται, ἔλκτονα δέ, ἀλλὰ λαμπρὰ καὶ μαρμαρῶζουσαν λάμψιν ἔχουσι, εἰς δὲ δίκην κόμης μεγαλοπρεποῦς, ὀπισθεν ἐξηπλωμένης καὶ μέγιστον μέρος τοῦ οὐρανοῦ θόλου καταλαμβάνουσιν, τὴν λάμψιν ἔχει διήκουσαν. Ὁ ἀστὴρ οὗτος ἐκ τῆς κόμης αὐτοῦ κομήτης ὀνομάζεται.

Ἄλλ' ὅ,τι τὸ βλέμμα μου ἐπὶ τέλους προσελκύει εἶναι ἀπέραντος λευκόφαιος ταινία, ἅπαντα τὸν οὐρανόν, ὡς εἰπεῖν, περιζωννύουσα, νεφέλη φωτεινῇ προσομοιάζουσα. Ἡ ταινία αὕτη εἶναι ὁ *γαλαξίας*. Μάκτην ὁ ὀφθαλμὸς ἡμῶν διὰ τῶν τελειότερων τηλεσκοπίων ἐντὸς αὐτοῦ ζητεῖ νὰ εἰσδύσῃ. Οὐδὲν ἄλλο ἀνκαλύπτει ἢ ἄπειρον πέλαγος ἀμυδρῷ καὶ ἀμεταβλήτῳ φωτός, ἀποτελούμενον ὑπὸ συγχεομένων ἀκτίνων ἀναριθμητῶν ἡλίων, τοσοῦτον ἄφ' ἡμῶν ἀρισταμένων, ὥστε πάντῃ ἀδύνατος εἶναι ἡ διάκρισις αὐτῶν. Μόνον ἀμυδρά τις λάμψις τῶν ἀπείρων αὐτῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀσθενῶς πως εἰς τὰ ὄμματα ἡμῶν ἀφικνῆται. Ἐὰν ἡμεθεὶς κἄτοικοι ἄλλης τινὸς γῆς, πλησιέστερον τῷ γαλαξίᾳ αἰωρουμένης, θὰ ἐβλέπομεν ἴσως ἀντὶ τῆς εὐρείας λευκοφαίου τοῦ οὐρανοῦ ζώνης ὠκεανὸν φωτός καὶ λάμψεως, ἐξ ἀναριθμητῶν ἡλίων προερχόμενον, θὰ ἐβλέπομεν μυριάδας νέων ἀστέρων, πρὸς ἀλλήλους πεπυκνωμένων, οἷον ἐγχεον πυρὸς ἀσβέστου ἀποτελούντων.

Ἡ τολμηροτάτη φαντασία ὀπισθοδρομῇ, ἀποδειλιῶσα πρὸ ταύτης τῶν θείων δημιουργημάτων τῆς ἀπειρίας. Καὶ ἐὰν ἡδύνασο πτερυγοφόρος καὶ πετόμενος νὰ μεταβαίνης ἀπὸ ἀστέρος εἰς ἀστέρα τάχιον τῆς ἀστραπῆς, ταχύτερον τοῦ φωτός, θᾶπτον τῆς διανοίας, ἐὰν οὕτως ὀπισθὲν σου

γῆν τε καὶ ἥλιον μακρὰν κατέλειπες, ἰὼν τὴν οὐράνιον
ταύτην πορείαν σου ἐβάδιζες ἀκαταπαύστως καὶ αἰωνίως,
μάτην καὶ τότε θὰ ἐπέζητεις τέρμα τοῦ σύμπαντος, τέρμα
τῆς κτίσεως. Κατὰ διαδοχὴν νέοι ἀστέρες, νέα δημιουργ-
γήματα θὰ ἐπέλμπουν ἐξ ἀπεράντων ἀποστάσεων. Ἐὰν
δὲ καὶ ἕως αὐτῶν ἀφικνεῖτο, ἄλλοι νέοι καὶ λαμπροὶ κό-
σμοι θὰ σοι ἀπεκαλύπτοντο· οὐδὲν ὄριον, οὐδεμίαν ὄχθην
θὰ εὕρισκες. Ὁ νοῦς σου θ' ἀπώλλυτο ἐν τῇ ἀπειρίᾳ τῶν
ὄντων καὶ θ' ἀφικνεῖτο μόνον μέχρι τοῦ κρασπέδου τοῦ
Παντοδυνάμου, ἥ, ἐὰν πάμπολυ, μέχρι τοῦ κέντρου τῶν
ἐνεργειῶν Αὐτοῦ!

100.

ΤΟ ΣΤΕΡΕΩΜΑ.

Εὐφραίνου, ὦ ψυχὴ μου, τῆς φύσεως τὰ κάλλη.
Ἡ γῆ θαυμάτων πλήρης ἐνώπιόν σου θάλλει·
καὶ ἂν τῆς νυκτὸς ὁ πέπλος ἐπὶ μικρὸν τὰ κρύψει,
πληθὺς θαυμάτων νέων γεννᾶται εἰς τὰ ὕψη.

Γλυκεῖα νημεῖα! νυκτερινὴ γαλήνη!
Στιλπνὴ, ἀκτινοβόλος, μηνουίδης σελήνη
λάμπει ἐπὶ αἰθέρος εἰς δρόσον λελουμένου,
ὥς κόσμημα' ἀδαμάντιων εἰς μέτωπον παρθένου.

Ἡ πόλις ὅλη καίται ὡς ἄνθρωπος ὑπνώτων·
κανένα δὲν ἀκούεις εἰς τὸν ἄερα κρότον.
Ὡς πλῆξ χρυσοῦ ἀπέρθου τὸ πέλαιος μαρμαίρον
ἀντανάκλῃ τὴν λάμψιν ἐκάστου τῶν ἀστέρων.

Γλαυκόν, γλυκύ, γελᾷεν τοῦ οὐρανοῦ τὸ χρῶμα.
Νέφος οὐδὲν σκιάζει τὸ καθαρόν του δῶμα·
καὶ διὰ τῆς μεγάλης ἐνάπτρου ὁροφῆς του
ἡ δόξα διαλάμπει καὶ χάρις τοῦ Ὑψίστου!

Ὁ μέγας γαλαξίας, ὡς ἂν πλατεῖα ζώνη,
ἐκ πέρατος εἰς πέρας τοὺς οὐρανοὺς κυκλόνει,
σπένος πυκνὸς καὶ ἀστρῶν φυταλιὰ μεγάλη,
ἐξ ἧς ὁ Πλάστης κόσμους διηνεκῶς ἐκβάλλει.

Μακρὰν τῶν ἄλλων ἀστρῶν, δειλαί, ὡς πελαιάδες,
ὁδεύουν κατὰ μόνας αἱ ἄσπιλοι Πλειάδες,
ἀχώριστοι παρθένοι, μὲ συστολὴν μεγάλην,
ὁμοῦ συνανατέλλουν καὶ δύνουν ὁμοῦ πάλιν.

Ὁ εὐζωνος Ὀρίων νυκτιπολεῖ κατόπιν,
ἀργυροῦλου ξίφους χρυσοῦν βραστάζων κόπην,
ἀγρυπνὸς στρατιώτης καὶ φύλαξ πιστὸς μένων,
ἐνθα ὁ Ἀρχηγὸς του τὸν ἔχει τεταγμένον.

Ἐδῶ σμαράγδου δίκην ἐν ἄστρον πρασινίζει,
ἐκεῖ ἐρυθρὸν ἄλλο ὡς ἀνθραξ σιλαγίζει,
καὶ ὅλα ὁμοῦ λάμπουν ἀτάκτως ἐσπαρμένα,
ποῦ μὲν πυκνὰ ὡς ἄμμος, ποῦ δὲ ἥραιαμένα.

ὦ Οὐρανέ, ὦ κάλλος αἰώνιον, ἀρχαῖον,
ἀείποτε νεάζον, ἀείποτε ἀκμαῖον,
ὁ τύπος τῶν δακτύλων τοῦ Πλάστου εἰς σὲ μόνον
ἀνέπαρος τηρεῖται δι' ὅλων τῶν αἰώνων.

Ποτέ τὸ κρύσταλλον σου τὸ διαυγές ἔκείνο
μ' ἀναπνοὴν ὁ σκώληξ ἐγὼ δὲν θὰ μολύνω·
οὐδὲ κανεῖς μονάρχης, ὅστις τὴν γῆν ἐκπλήσσει,
δὲν θέλει ἐν σου ἄστρον μικρὸν μετατοπίσει.

(I, Καραπούτσας).

101.

ΤΟ ΚΙΝΝΑΜΩΜΟΝ.

Τὸ δένδρον τοῦτο φύεται ἐν Κεϋλάνῃ ἢ Ταπροβάνῃ, ἐν
ταῖς Νικοβαρίαις νήσοις, ἐν Σουμάτρῃ, Βορνέω, ἐν ταῖς νή-
σοις Σουλῶν καὶ Φιλιππίναις, ἐν τῇ Μαλαβάρινῃ παραλίᾳ
τῆς Ἰνδικῆς καὶ ἄλλαχού προσέτι. Καλλιεργεῖται δὲ καὶ ἐν
Βρασιλίᾳ καὶ Γουάτῃ, ἐν ταῖς νήσοις τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν,
ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἄλλαχού.

Αὐξάνει πέντε καὶ εἰκοσιν ἕως τριάκοντα πόδας, ἔχον
διάμετρον κορυφῆς δώδεκα ἕως δέκα πέντε δακτύλων. Τὰ
νεαρά φύλλα εἰναι πορφύρεα βυσσινοβαρῆ, ὁ φλοιὸς τῶν κλω-
ναρίων φέρει πολλὰ εὐαεθῆ στίγματα, βαθύτατα πρασινωπά,

ἢ καθυρὰ χρυσοῦρα. Τὰ τέλεια φύλλα ἔχουσιν ἕξ ἕως ἐν-
νέα δακτύλων μήκος καὶ δύο ἕως τριῶν πλάτος. Ἀνθεῖ
κατὰ Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον, αἱ δὲ σπέραι ὠριμάζου-
σι κατὰ Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Αὐγούστον. Ἡ τῶν ἀνθέων
ὁσμὴ εἶναι ὁμοία τῇ δυσωδίᾳ προσιμένων ὀσπῶν, πλὴν δὲ
τοῦ χρόνου τῆς ἀνθήσεως τὸ δένδρον οὐδεμίαν οὐδέποτε
ἄλλοτε ἐκπέμπει ὁσμὴν.

Βοῦβαλοι, βόες, αἶγες, δορκάδες, ἵπποι τρώγουσι τὰ
φύλλα, φάσσι δὲ καὶ κόρακες ἀπλήστως τοὺς κόκκους ἐ-
σθίουσι. Ὑπὸ τούτων τῶν ὀρνέων τὸ δένδρον διασπείρεται
πανταχοῦ, καὶ ἐν τοῖς μᾶλλον ἀδιαβάτοις δρυμοῖς· διότι
οἱ στόμαχοι αὐτῶν οὐδόλως φθείρουσι τὴν βλαστικὴν δύ-
ναμιν τῶν σπέρων.

Ἀλλὰ θαυμάσιον ἡ κινναμωμία φύεται ἐν Κεϋλάνῃ,
μάλιστα δὲ τῇ νοτίᾳ καὶ δυτικῇ. Ἀλλαχοῦ τῆς νήσου
ταύτης τὸ δένδρον σπανίζει καὶ ὁ φλοιὸς αὐτοῦ εἶναι ἐλλι-
πὴς τὴν ἀρωματικὴν ὁσμὴν. Οὐδέποτε δὲ ἐφύη ἐν τῇ βο-
ρείᾳ καὶ τῇ βορείᾳ καὶ ἀνατολικῇ τῆς νήσου. Ἀκμάζει ἐν
λιπαρῇ, ἐλαφρῇ καὶ ξηρῇ γῇ, ὠρελεῖται δὲ ὅταν μὴ προσ-
βάλληται πολὺ ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.

Ἐν τοῖς πέριξ τοῦ ἐν Κεϋλάνῃ Κολόμβου μέγα πλῆθος
κινναμώμου παράγεται, ἐκ καλλιεργίας προερχόμενον. Ἀλ-
λὰ καὶ ἐκ τῶν φυσικῶν δασῶν, τῶν τε τῆς παραλίας καὶ
τῶν ἐνδοτέρων, οὐχὶ ὀλίγον πορίζονται. Δύο δὲ εἶναι τὰ
προϊόντα τοῦ δένδρου τούτου. 1) *ἡ κάλυψις τῆς κασσίας*.
Αὗται εἶναι ὁ ἄωρος καρπὸς καὶ τὸ περικάρπιον τοῦ τῆς
κινναμωμῆς σπέρματος, κατεργαζόμενα δὲ φαίνονται ὡς
ἡλοι πλατυκέφαλοι. Ἐχουσι τὰς αὐτὰς καὶ τὸ κινναμώμον

ιδιότητος, ἀλλ' ἤττονος ἀξίας. Κυρίως δὲ πορίζονται αὐτάς ἐκ τῶν νήσων τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. 2) Τὸ *κιννάμωμον*. Τὸ πολυτίμον τοῦτο ἄρωμα εἶναι ὁ τῆς κιννάμωμείας ἐξεργασμένος φλοιός. Ἐν Κεϋλάνῃ ἡ συγκομιδὴ αὐτοῦ ἄρχεται μηνὸς Μαΐου καὶ παρατείνεται μέχρι λήγοντος Ὀκτωβρίου. Βλαστοὶ ἡμιδακτύλου ἢ τριῶν δακτύλων διάμετρον ἔχοντες, παρέχουσι κιννάμωμον κρεῖττον μυζόνων βλαστῶν ἢ κλάδων. Ἀποφλοιούσι δὲ τοὺς βλαστοὺς ἑκατέρωθεν αὐτῶν, κατὰ μῆκος τὸν φλοιὸν ἐγκόπτοντες, ἔπειτα μάχαιραν ὑπερέχοντες καὶ οὕτω χωρίζοντες αὐτὸν τοῦ ξύλου.

Ὁ πρῶτος καὶ ἐξωτερικὸς φλοιὸς ἀποξίεται τοῦ ἐνδοτέρου, οὗτος δὲ ἐπιμελῶς ξηρανθεὶς γίνεται τὸ τῆς ἀγορᾶς κιννάμωμον. Τὸ τῆς Κεϋλάνης κιννάμωμον συνήθως σηματοῦται ὡς κονδυλία ἢ σωληνάρια, περὶ τοὺς τεσσαράκοντα πόδας μακρά. Ἐπιμελῶς δὲ προσέχουσι μὴ ἀναμιχθῇ τὸ ἐξαγόμενον κιννάμωμον μετ' ἀόσμου καὶ ἀηδοῦς φλοιοῦ. Αἱ ποιότητες τοῦ κιννάμωμου ποικίλως διαφέρουσι, ἕνεκα τοῦ κλίματος, τῆς γῆς, τῆς θέσεως, τῆς ἡλικίας καὶ ὑγείας τοῦ φυτοῦ καὶ τῆς περὶ τὴν ἐξεργασίαν αὐτοῦ φροντίδος καὶ δεξιότητος. Τὸ κιννάμωμον κατὰ τὴν διαλογὴν καὶ τὴν στοιβασίαν διακρίνεται κατὰ τὴν ποιότητα εἰς τρία εἶδη. Τὸ ἐκ τῶν Ἰνδιῶν, τῆς Σουμάτρας, Ἰνδίας, ἔτι δὲ καὶ τὸ κατώτατον Κεϋλάνης εἶδος, καλοῦνται *κασσία*, τὸ δὲ ἐκ τῶν νήσων τῆς Ἰνδικῆς συνίσταται συνήθως ἐκ κονδυλίων, δεκαοκτὼ ἢ εἴκοσι δακτύλων μακρῶν. Ἐν Λονδίνῳ τὸ κιννάμωμον τιμᾶται, κατὰ τὴν ποιότητα, τριάκοντα μέχρι ἑξήκοντα γροσίων τὴν λίτραν. 3) *Ἐλαιον*

κινναμώμον. Τὸ ἔλαιον τοῦτο κυρίως ἐν Κεϋλάνῃ γίνεται ἐκ τῶν τμημάτων, τῶν ἐκ τῶν κονδυλίων χωριζομένων, κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ διαλογὴν. Τὰ κλάσματα ταῦτα κοπανίζονται καὶ γίνονται ἐλάσσονα, εἴτα βυθίζονται εἰς θαλάσσιον ὕδωρ ἐπὶ τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας. Μετὰ τοῦτο γίνεται ἀπόσταξις, καθ' ἣν ἔλαιόν τι ἀναβαίνει, χωριζόμενον εἰς βαρύτερον καὶ ἐλαφρότερον. Τὸ ἐλαφρὸν χωρίζεται τοῦ ὕδατος ἐν ὀλίγαις ὥραις, τὸ βαρὺ ὅμως ἐπὶ δέκα ἢ δώδεκα ἡμέρας συνεχῶς κατέρχεται. Ὁγδοήκοντα λίτραι ἢ χιλιέγραμμα κινναμώμου παρέχουσιν ὡς εἴκοσι γραμμάρια ἔλαιου πλείοντος ἐπὶ τοῦ ὕδατος, καὶ πενήκοντα γραμμάρια βαρέος ἔλαιου. Ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ ἔλαιον τοῦ κινναμώμου πωλεῖται ὡς τεσσάρων φράγκων ἢ νέων δραχμῶν, δέκα καὶ ὀκτὼ γροσίων, τὸ γραμμάριον.

Πᾶσαι αἱ ἐν Κεϋλάνῃ κινναμωμέαι εἶναι τῆς κυβερνήσεως, ὃν τινα δὲ συλλάβῃ ἐκρίζουντα τοιαῦτα δένδρα αὐστηρῶς τιμωρεῖ.

 102.

Η ΑΓΑΠΗ.

Παύλ. Ἐπιστ. Κορινθ. α', ιγ'.

H ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΑΡΟΣ.

Ἦδη ὁ πᾶγος ἐν τοῖς ποταμοῖς υποχωρεῖ καὶ ἡ χιὼν ἐπὶ τῶν βουνῶν ἐλαττοῦται. Ἦδη ὁ χειμῶν καὶ τὸ ἔρ διαμιλλῶνται ἀλλήλοις περὶ τῆς δεσποτείας ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ φύσις ὡς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐγείρεται καὶ οἱ λειμῶνες ἀρχονται πρασινίζοντες. Ἦδη λευκὰ καὶ ὑπέρυθρά τινα ἄνθη ἐνθα καὶ ἐνθα ἀναφάνονται, οἱ θάμνοι, αἱ αἰμασιαὶ καὶ οἱ τοῖχοι ἴσθιν ὅπου ὑποχλώροις ἀναβλαστήμασι στολίζονται, τὴν ἐπάνοδον τῆς τερπνῆς τοῦ ἔαρος ὥρᾳ ἀναγγέλλοντα. Ἦδη ἡ κορυθαλλίς εἰς τὰ ὕψη χαρμυσίνως ψάλλει καὶ τὸ εὐθυμον τῶν σπιζῶν κελύδημα ἀπὸ δένδρου εἰς δένδρον ἐπαναλαμβάνεται.

Ἐκκστή λαμπρὰ ἡμέρα προσκαλεῖ ἡμᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον, ἵνα τὸν ἐλεύθερον ἀέρα ἀναπνεύσωμεν καὶ τὴν ἀναγεννωμένην φύσιν θαυμάσωμεν. Ἡ φύσις ἅπασα ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ λάμψει μετὰ μικρὸν ἀνθεῖ, ἡ γῆ τὸν γόνιμον αὐτῆς κόλπον ἀποκαλύπτει, οἱ ἐξωγκωμένοι ὄζοι ἐκβλαστάνουσιν ἐφ' ὅλων τῶν κλάδων, οἱ δὲ κῆποι, οἱ ἀγροὶ καὶ ἡ χώρα ἅπασα, διαθερμανθέντος τοῦ ἰδᾶρους ὑπὸ τῶν ἱερνῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, μίαν μόνην δέσμην ἀνθῶν θὰ συγκαρτήσωσι, τὸ περιέχον εὐωδίας θὰ πληρῶσι καὶ διὰ τῆς ποικιλίας τῶν χρωμάτων τὴν ὄρασιν ἡμῶν θὰ καταθέλγωσι. Ἦ προσεγγίζουσα ἱερνὴ ὥρα μυρίαις ἐλπίδας παρέχει ἡμῖν, ἀναλογιζομένοις τὰς ἐξ αὐτῆς προσδοκώμενας ποικίλας ἡδονάς. Προβλέπομεν ἤδη τὰς πολλὰς εὐφροσύνας ἡμέρας,

ὅς θὰ διέλθωμεν εἴτε μόναι ἐν ὥρᾳ καὶ μαγευτικῇ τινι τοποθεσίᾳ, εἴτε μετὰ τῶν φίλων ἡμῶν ὑπὸ τὸν αἴθρον καὶ λαμπρὸν οὐρανόν. Ὡ! Οἶαι μεγαλοπρεπεῖς προῖχι ἀναμίνουσιν ἡμᾶς! Οἶαι ἡδίσται ἐσπερινὰ ὄραι, ὅτε ὁ ἥλιος δὺε φλογερὸς, ἡ δὲ γῆ ἐλαφρῷ ἀτμῷ καλυπτομένη εἰς ὕπνον καταφέρεται. ἐν ᾧ πόρρωθεν ἀπὸ τῶν θάμνων ἀκούονται εἰσέτι αἱ φωναὶ τῶν ἀηδόνων, ἡ δὲ ἀργυροφανὴς σελήνη χέει θελατικόν τὸ εὖος αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, τοῦ δάσους, τῶν ὑδάτων καὶ τῶν σιωπηλῶν κατοικιῶν τῶν ἀνθρώπων!

Ἡ ἡλὼ τῆς καυλῆδος χαρμυσίνως ἐπαναλαμβάνει τὰ βληχθήματα τῶν ποιμνίων, ἀπερ, βόσκοντα ἐπὶ τῆς εὐθαλοῦς τοῦ λειμῶνος χλόης, φαίνονται οἰοῦναι βεδυθισμένα ἐν τοῖς λαμπροῖς τοῖς ἱερῶς χρώμασι. Ὁ λέων βρυχᾶται ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἥττον ἀγρίως ὑπὸ χαρᾶς τὴν χαίτην αὐτοῦ τινάσσει. Ἡ φιλεργὸς μέλισσα βομβεῖ περὶ τὴν κάλυκα τῶν ἀνθῶν καὶ συλλέγει τὴν εὐώδη ὕλην, ἐξ ἧς θ' ἀπεργάσσηται τὸ μέλι αὐτῆς χάριν τῶν τοῦ χειμῶνος ἡμερῶν. Τὸ ὀπωροφόρον δένδρον ἀναθιδῶσι μετὰ τῶν ἀνθῶν τὸν καρπὸν αὐτοῦ, ὅπως δι' αὐτοῦ ἀναψύξῃ ἡμέραν τινὰ ἀνθρώπους καὶ ζῆα. Τὰ πτηνὰ κατασκευάζουσι τὰς φωλεάς καὶ ἀναζητοῦσι τροφήν ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ τῶν νεοσσῶν αὐτῶν. Τὰ πάντα ἐν τῷ ἐκτεταμένῳ τερμένῳ τῆς ἀνεγερμένης φύσεως ἐμφανίζουσι τὴν ἐκείνην τῆς δραστηριότητος, τὰ πάντα ἐργάζονται, σπείρουσι, συλλέγουσι, τὸν ἐκ τοῦ ὕπνου τοῦ χειμῶνος αὐτὰ ἐγείραντα ὑμνοῦσι καὶ λατρεύουσι. Ἀλλ' ὅτε τὰ πάντα νέαν ζωὴν λαμβάνουσι, νέας ἐργασίας ἀρχονται, νέον ὕμνον πρὸς τὸν Πλάστην αὐτῶν ἀναπέμπουσι, τότε

κἀγὼ ἀναζωπυροῦμαι καὶ νέχν καὶ σωτήριον ἰσχύον ἀνακτώμαι, ὑπὸ νέων αἰσθημάτων καταλαμβάνομαι.

Τὰ αἰσθηματικά μου κατὰ τὴν ἐαρινὴν ὥραν ἐν ὧσιν τῆς ἐκ νέου ἀνεγειρομένης φύσεως εἶναι εὐσεβῆς ἑκστάσις καὶ θαυμασμός τοῦ μεγαλείου τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀγαθότητος, τῆς σοφίας καὶ παντοδυναμίας Αὐτοῦ. Αἱ δὲ ἐντεῦθεν προκύπτουσαι συγκινήσεις τῆς ψυχῆς μου, οἱ καθαροὶ αὐτῆς λογισμοὶ καὶ αἱ σκέψεις ἀποτελοῦσιν ὕμνον πρὸς τιμὴν τῆς ἀνεξάντλητου ἀγάπης τοῦ Δημιουργοῦ. Ὅντως ἐν τῇ ἀναγεννωμένῃ φύσει ἀναγινώσκω αἰνταῦθα οὐδὲν νεκρὸν, τὰ πάντα ζωή· ὅταν ὁ χειμὼν περιβῇ με τῇ νεκρικῇ αὐτοῦ σινδόνι, δὲν ἀποθνήσκω, ἀλλὰ καθεύδω.

Ὡ κρῆναι, αἱ ὑπ' ἀνθρώπων σκιαζόμεναι θάμνων, ὦ ῥακας, οἱ ἀπὸ τῶν ὀρέων καταβαίνοντες, κυλάτε, κυλάτε ὑπὸ τὰς κρεμαστάς ἱτέας τὰ μορμύροντα ὑμῶν ὕδατα· ὦ ποταμοί, ὧν τὰ ρεύματα μετ' ὀλίγον θά φέρωσι πλοῖα πλήρη καρπῶν, ῥοχθήσατε σφοδρότερον, ὑμνήσατε τὸν Αἰώνιον. Ὡ ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ὀρέων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου τῇ τοῦ Δημιουργοῦ χειρὶ πεφυτευμένα δάση, ἐντείνετε τὸν βῆρὸν ἤχον τοῦ ἀγρίου ὑμῶν ῥυθμοῦ, σείσατε βιαστότερον τοὺς ἀμφιλαφεῖς ὑμῶν κλάδους, προσκυνήσατε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν τοῦ Ὑψίστου. Καὶ ὑμεῖς, ὦ βῆτοι, αἱ ὑπὸ τῶν ἀργυροφκνῶν τοῦ ἔαρος ἀνθέων βεβαρηνέσαι, ἀντηχήσατε τὸ γλυκύθυμον τῶν πτηνῶν μινύρισμα, ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν, ψάλατε. Ἀλλ' ὑμεῖς ἐκεῖ, τὰ ἐπὶ τῶν τάφων ἀνθούντα νέα τρυφερά ῥόδα καὶ ὁ περὶ τὸν μέλανα σταυρὸν ἐλισσόμενος ἀειθαλὴς κισσός, ὁ πλήρης ζωῆς, ἔστε σύμβολον ἐπαγγελίᾳ τῆς αἰωνίου τῆς φύσεως ἀνανεώσεως! Ὑμεῖς δέ, ὦ εὐσε-

βεῖς νεκροί, κοιμᾶσθε, κοιμᾶσθε ἡσυχῶς! Ἡ πάντων φαιδομένη καὶ αἰετοπεπλάστουργός φύσις ἤνωσε μόριά τινα τοῦ θνητοῦ ὑμῶν περικαλύμματος μετὰ τῶν ἀνθῶν, τῶν κοσμοῦντων τοὺς ὀγκωτοὺς ὑμῶν τάφους. Ἄνθος, ἀσυγκρίτως ὠριότερον καὶ δι' εὐγενεστάτων ἰδιοτήτων πεπροικισμένον τὸ ἀθάνατον ὑμῶν πνεῦμα, θάλλει ἤδη ὑπερθεῖν τοῦ μικροῦ τούτου ἀστέρος, ὃν γῆν ἀποκαλύμει. Ἡ δὲ δύναμις δὲν εἶναι κόνης, ἀλλὰ τὴν κόνην νέαις μορφαῖς πρὸς νέους σκοποὺς κινεῖ καὶ διαπλάττει. Ἡ πνευματικὴ ὑμῶν δύναμις, ἀπὸ τῆς κόνης ἐλευθερωθίσα, ἀπέπτη ἤδη πρὸς ἐκπλήρωσιν τέλους ὑψηλοτέρου. Προσμειδίξ ὑμῖν ἐκεῖ ἔαρ ἀσυγκρίτως ὠριότερον τοῦ γήινου, τοῦ ποιοῦντος ἐνταῦθα τὸν ἄνθρωπον εὐδαίμονα. Θά ἴδω κἀγὼ, θά ἴδω τὸ σῶμα-νιον ἐκεῖνο ἔαρ! Θά δεηθῶ κἀγὼ τοῦ Θεοῦ μου ἐν θαυμασιωτέrais καὶ τελαιωτέrais σκηναῖς ὑπάρχων.

«Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ πάντα
« τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον Αὐτοῦ. Εὐλό-
« γει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ μὴ ἐπιλαν-
« θάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις Αὐτοῦ. — Ὡς ἐ-
« μεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου, Κύριε, πάντα ἐν σο-
« φίᾳ ἐποίησας· ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτί-
« σεώς Σου». (Ψαλμ. ρθ', 1—2 καὶ ργ', 26).

Θ ΕΝ ΝΥΚΤΙ ΘΑΛΗΡΟΣ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΑΛΟΜΕΝΩΝ.

Ὅτε ἡ νύξ διὰ τῶν μελαινῶν αὐτῆς πτερύγων τὴν γῆν καλύπτει, ὅτε τὸ πᾶν εἶναι σιγή καὶ σκότος, ἡμεῖς δὲ ἀδυνατοῦμεν νὰ ἴδωμεν τοὺς ἐπαπειλοῦντας, τοὺς περικυκλοῦντας ἡμᾶς κινδύνους, πῶς ἔρχ ἐπὶ τῶν ἄχανῶν ἐκτάσεων τῶν ὑδάτων, τῶν θαλάσσων, διὰ ὑφάλων καὶ σκοπέλων καὶ συρτῶν ἀμμοῶδων ἀπροσκόπτως τὴν ὑγρὰν αὐτοῦ ὁδὸν τὸ πλοῖον βραβεῖ; Πῶς εὐρίσκει τὴν εἰσοδὸν λιμένος σωτηρίου ἐν κεντρῷ σκότους καὶ τρικυμίας, ὅταν τὰ κύματα ἐπιπίπτωσι κατ' αὐτοῦ λυσσαλέα, οἰθαλέα καὶ ἀφρώδη, καὶ μαίνωνται καὶ ἀγωνίζονται, ἵνα καταβροχθίσωσι, ὡς εἶπεν, αὐτό; Πῶς δὲν συντρίβεται ὡς τις ὕψους εὐθραυστος ἐπὶ τινος πέτρας καὶ δὲν διασκορπίζονται τὰ ξύλα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὑδάτων ὡς ὅστις σισιπηότος πτωχικός;

Ὁ ἄνθρωπος ὁ τὸ πῦρ τοῦ κεραυνοῦ συγκρατήσας καὶ τὰς αὐτοῦ καταστροφὰς ἐμποδίσας, προειδὲ καὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον καὶ προέλαβε. Ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου σημείου πολλῶν ἄκτῶν μέγαν πύργον ἀνιγίρει. Ὁ πύργος οὗτος καλεῖται φάρος.

Καθ' ἣν δ' ὥραν προσεγγίζει ἡ νύξ, ὁ δὲ ἥλιος, θωπεύων καὶ χρυσῶν τὰ κάλλη τῆς φύσεως, μεγαλοπρεπῆς τὸν ἐκκλίνοντα κατέρχεται καὶ ἐντὸς τῶν κυμάτων τοῦ ἀτέρμονος ὠκεανοῦ σβεννύμενος φαίνεται, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ φάρου ἀνάπτεται φανὸς, συνήθως περιστρεφόμενος, οἷ το φῶς, ὅτε μὲν ἐρυθρόν, ὅτε δὲ λευκότερον καὶ ἄλλοτε χρώματος ἄλ-

λου διαχέεται μακρὰν, μακρὰν ἀνὰ τὰς ἐκτάσεις. Μακρόθεν δὲ τῶν θαλάσσων οἱ ναῦται τὸν μέγαν τοῦτον λάμποντα φανὸν βλέποντες ὁδηγοῦνται εἰς τὸν πλοῦν αὐτῶν. Ἐκαστος ἐπὶ τῶν ἄκτῶν φάρος ἔχει ὡς ἐκ τοῦ χρώματος αὐτοῦ καὶ γλῶσσαν ἰδίαν, ἣν γινώσκουσιν οἱ ναυτιλλόμενοι. Ὡς δὲ τοὺς Ἰσραηλῆτας ἀνὰ τὰς ἐρήμους στήλη πυρὸς ὡδήγα, οὕτω καὶ τοὺς ναύτας ἐν κεντρῷ νυκτός καὶ σκότους ψηλαρητοῦ ὁδηγεῖ ὁ φάρος τὸ πλοῖον ὑπερπηδᾷ τοὺς κινδύνους, διασχίζει ἀφύδως τὰς θαλάσσας, παρακλύπτει τὰς ἀπορρώγας ἄκτας καὶ ἀρικνεῖται εἰς τὸν λιμένα σῶον καὶ ἀβλαβείας.

105.

Θ ΦΑΡΟΣ.

Μοχλᾷται ὁ ὠκεανὸς· ὁ κεραυνὸς ἐνσκήπτει·

Χειμῶνος νύξ· κ' ἐγείρεται φοικτὴ ἀνεμοζάλη.

Σκότος πυκνόν, βαθύτατον τὴν γῆν περικαλύπτει.

Τὸ κύμα τὸ θαλάσσιον ἀφρίζον ἐπιπίπτει

Τὴν ναῦν τὴν βραδυκίνητον λυσσῶδες νὰ προσβάλῃ.

Ἀρίεται εἰς τὴν φορὰν τὸ πλοῖον τῶν κυμάτων.

Ἐπάλαισεν ἐπὶ πολὺ καὶ χάνει τὴν ἀνδρείαν·

Πρὸς τοὺς σκοπέλους ὁ Βορρᾶς τὸ ἀπώθει φρυάττων,

Καὶ ἵσταται μετ' οὐ πολὺ σωρεῖα συντριμμάτων.

Οἱ ὕφαλοι θὰ λάβωσι τὴν ἀφρευκτόν των λείαν.

Μάτην δὲ ἀγωνίζεται τὸ πλήρωμα, ναί, μάτην

Ἀνδρείως τὸ πηδάλιον ὁ ναύτης διευθύνει,

Μάτην καλεῖ ὁ πλοίαρχος τὸν οὐρανὸν προστάτην.

Βλέπει πλησίον τὴν στιγμήν τοῦ βίου τὴν ὑστάτην,

Ὅτε χαρᾶς αἰφνης κραυγὴν τὸ πλήρωμα ἀφίνει.

Τί εἶδον; — Φῶς ἀπώτατον, ἀστράπτειν εἰς τὸ σκότος.

Θρασεῖα ἡ τοῦ ναύτου χεὶρ τὸν οἶακα νῦν στρέφει.

Παρῆλθε πλέον δι' αὐτόν ὁ κίνδυνος ὁ πρῶτος,

Δέν τὸν φοβίζει ὁ πολὺς τῆς τρικυμίας κρότος,

Δέν τὸν πτοοῦσι θύελλαι, δέν τὸν πτοοῦσι νέφη.

Εἶδε τὸν φάρον· ἀψηφᾷ τὴν ἐνεστῶσαν πάλιν.

Ἡ θάλασσα ἄς μαίνεται, τὸν ναύτην δέν φοβίζει.

Τὴν ποθητὴν ἐστίαν τοῦ θᾶ ἀσπασθῇ καὶ πάλιν,

Θᾶ ἀπολαύσῃ προσφιλῶν πλασμάτων τὴν ἀγκάλην.

Τί ἂν ὁ λιψὺ ὠρύεται, ἂν ὁ Βορρᾶς συρίζῃ;

(Χαραλ. Ἀννινος).

ΕΚΠΑΡΩΣΙΣ ΥΠΟΣΧΕΣΕΩΣ.

Ἐξοχος πολιτικὸς Ἀγγλος λέγεται ὅτι τὴν τῆς ὑποσχέσεως ἀγιότητα κατενόησεν ἐκ τινος παραδόξου μαθήμα-

τος, ὅπερ παρὰ τοῦ πατρὸς παῖς ἔτι ὦν ἐδιδάχθη. Δια-
τρίβοντος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ χάριν τῶν ἐορτῶν καὶ μετὰ
τοῦ πατρὸς ἐν τῷ κήπῳ περιοδεύοντος, ὁ πατὴρ εἰδείξεν
αὐτῷ τοίχον, ὃν ἐσκύπει νὰ καταρρίψῃ. « ὦ, πόσον ἐπι-
θυμῶ νὰ ἴδω τοίχον καταρριπτόμενον », εἶπεν ὁ υἱός. « Ναί,
τέκνον μου, ὑπέλαβεν ὁ πατήρ, θὰ ἴδῃς ». Ἡ ὑπόσχεσις ὁ-
μως διέφυγε τὴν μνήμην τοῦ πατρὸς καὶ ἀπόντος τοῦ παι-
δός, πολλῶν ἐπισκευῶν γενομένων, καταρρίφθη καὶ ὁ τοί-
χος, νέος δὲ ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ ὠκοδομήθη. Ἐπαελθὼν ὁ
υἱός οἰκαδὲ καὶ τὸν τοίχον ἰδὼν, εἶπε· « Πάτερ, ὑπέσχου νὰ
μοι δείξῃς τὸν τοίχον ἐκεῖνον καταρριπτόμενον ». Ὁ πατήρ
εὐθὺς ἀναμνησθεὶς τῆς ὑποσχέσεως καὶ ἄγαν λυπηθεὶς ὅτι
ἄφροντις περὶ αὐτὴν κατεφάνη, εἶπε· « Ἀληθές, τέκνον, ὁ-
πισχόμην καὶ ὄφειλον νὰ μὴ ἐπιλάθωμαι τῆς ὑποσχέσεώς
μου. Ἦδη μοι εἶναι πάντῃ ἀμήχανον νὰ ἐκπληρώσω ἀκρι-
βῶς ὅ,τι ὑπισχόμην σοι· ἀλλ' ἐπεθύμεις νὰ ἴδῃς τοίχον
καταρριπτόμενον· τοῦτο ὑπισχόμην καὶ τοῦτο θὰ ἴδῃς ».
Πάρυτα ἐκέλευσε τοὺς κτίστας νὰ καταρρίψωσι τὸν τοίχον
καὶ νέον νὰ οἰκοδομήσωσι, ὅπως ὥς ἔγγιστα ἡ ὑπόσχεσις
ἐκπληρωθῇ. « Ἐδαπάνησα εἴκοσι λίρας », εἶπε φίλῳ σκώ-
πτοντι εἰς αὐτόν, « ἀλλὰ καὶ ἑκατὸν ἰάν ἐδαπάνων, μικρὰν
θὰ ἐλογιζόμην τὴν δαπάνην ὑπὲρ τοῦ ἐντυπῶσαι ἐν τῇ τοῦ
υἱοῦ μου διανοίᾳ καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ, ὅτι ὁ χρη-
στὸς ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ἐκπληροῖ πιστῶς τὴν ἐαυτοῦ
ὑπόσχεσιν ».

107.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.

Matth. ε', 38—48.

108.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΑΔΙΚΟΥΜΕΝΗΣ.

Ἀδικουμένη διεμαρτύρετο ἐξορκίζουσα τοὺς ἀνθρώπους
νὰ πύσωνται ἄδικα καὶ δεινὰ αὐτῇ προξενούντες, λέγουσα·

«Εἴμεθα δύο ἀδελφαὶ πάντη ὅμοιοι καὶ ἴσαι πρὸς ἀλλή-
λας. Ἡ προσωποληψία τῶν γονέων ἡμῶν ποιεῖ ἡμῖν τὰς ἀ-
λογωπλάτας καὶ ἀδικωπλάτας τῶν διακρίσεων. Παιδισθὲν ἀ-
ναγκάζομαι νὰ νομίζω τὴν ἀδελφὴν ὡς ὅν ὑπέρτερόν μου
καίτοι, ὡς εἶπον, εἴμεθα πάντη ἴσαι καὶ ὅμοιοι. Ἡυξήθην
μηδὲ τὸ παράπαν ἐκπαιδευθεῖσα, ἐξ ἐναντίας δὲ ὑπὲρ τῆς
ἀγωγῆς καὶ τελειώσεως τῆς ἀδελφῆς μου οἱ αὐτῇ χαριζό-
μενοι γονεῖς οὐδενὸς ἐφείσαντο. Προξέλαβον αὐτῇ διδασκα-
λους γραφῆς, ἰχθυογραφίας, μουσικῆς καὶ πλείστον ἄλλων
καλῶν καὶ χρησίμων ἐργασιῶν, ἡμεῖς δέ, ὅσκις γραφίδος
ἢ μουσικοῦ ὄργάνου ἢ βελόνης ἢ πτόμην, ἐπιτίμεον, ἀπαξ
δὲ καὶ πληγὰς ἐνέτειναν, ὡς μωρὰ καὶ ἀμαίρων ἐρσιμίων
τρόπων.

Καὶ τὰ ληθεῖς μὲν ἐνίοτε παρελκόμενὴ με βοηθὸν ἢ προ-

τιμωμένη ἀδελφῇ, ἀλλ' ἐτήρει πάντοτε ὑπὲρ αὐτῆς τὸ δι-
καίωμα τοῦ διοικεῖν ἐν ταῖς ἐργασίαις, ἡμεῖς μόνον ὡς ὄρ-
γάνω καὶ βοηθῷ αὐτῆς χρωμένη. Τούτῳ, οὕτως ἐχόντων,
οὐχὶ φθονοῦσα οὔτε μιμνησκειροῦσα πρὸ ὑμῶν τὴν ἐπανόρ-
θωσιν τῆς ἀδικίας ἐξαίτουμαι, ἀλλ' αὐθις ὑπὲρ τοῦ οἴκι-
ακοῦ συμφέροντος τὴν διαμαρτυρίαν ποιῶμαι.

Ἔθος ὑπάρχει τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ καὶ ἀνάγκη πάσαι αἱ
πρὸς συντήρησιν ἡμῶν ἐργασίαι νὰ διέρχωνται πρῶτον διὰ
τῆς ἀδελφῆς καὶ ἡμεῶς. Ἄν ποτε λοιπὸν ἀσθενεία τις τὴν
ἀδελφὴν μου καταλάβῃ, συνεχῶς ἄλλως πύσουςαν ὑπὸ
περιψύξεων καὶ ρευματισμῶν, ὅποια τότε θὰ εἶναι ἡ τύχη
ἡμῶν; Δὲν θὰ μετανοήσωσι πικρῶς οἱ γονεῖς, ὅτι τοιαύτας
ἀνομοιότητας μεταξὺ ἴσων καὶ ὁμοίων ἀδελφῶν ἐπήνεγκαν,
μᾶλλον δ' ἡμεῖς ἀπαίδευτον καὶ ἀνεπιτήδεον πρὸς πᾶν ἐγ-
κατέλιπον; Ἀλλὰ σὺν τούτοις καὶ ἐγὼ κατ' ἀνάγκην θ' ἀ-
πόλωμαι μετ' ἐκείνων. Μηδὲ ταύτην μου τὴν διαμαρτυ-
ρίαν θὰ ἡδυνάμην νὰ γράψω, ἐὰν μὴ, φίλη, ἐνδοῦσα εἰς τὰς
παρτηλήσεις μου, ἐχέρις τε τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς,
τὸν οἶκτον καὶ τὸν Πλεον ὑμῶν πρὸ ἡμεῶς ἐπικαλουμένη.

Πεπεισμένη ὅτι οἱ γονεῖς ἡμῶν θὰ κατανόησωσι τὴν τε
ἡμεῖς προκινουμένην ἀδικίαν, τὸν τε κίνδυνον τὸν αὐτοῖς τε
καὶ ἀπαντῇ τῷ οἴκῳ ἡμῶν ἐπικείμενον, ἀναμένω τὴν ἐπα-
νόρθωσιν τῆς ἀδικίας».

Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ.

H ΝΟΣΟΣ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ.

Νοσταλγία, παρὰ τὰ νόστος καὶ ἄλγος, καλεῖται βρεῖά τις καὶ πολλάκις θανάσιμος νόσος, ἣν πάσχουσιν οἱ μένοντες πολὺν χρόνον ἢ καὶ διὰ παντός πόρρω τῆς γενέτειρας γῆς. Πρῶτα συμπτώματα τοῦ πάθους εἶναι βαθιὰ τις καὶ ἀπαρχαλύθητος ἀθυμία. Ὁ νοῦς τοῦ πάσχοντος ἀγαπᾷ ἐνδιατριβεῖν ἐν ἀναμνήσει τῆς ἀπούσης γῆς. Ὁ νοσῶν κρύπτει ἐπιμελῶς τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους αὐτοῦ καὶ ὥς οἶόν τε, καταφεύγων εἰς τὰς ἐρημίας, μόνος ἀναπολεῖ τὴν ἑαυτοῦ δυστυχίαν. Ἡ διανοητικὴ αὐτῆς ὀδύνη μετ' οὐ πολὺ ἐπανεργεῖ καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος. Ὅλον τὸ νευρικὸν σύστημα συγκλονεῖται καὶ μετ' εὐχαρείας ὀφίσταται πᾶσαν νόσηρὰν ἐντύπωσιν. Μεγάλῃ ἰσχύος ἐπακολουθεῖ καὶ μετ' οὐ πολὺ, ἐὰν μὴ γένηται τι πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ πάσχοντος, γεννιῶνται ὀλέθριαι νόσοι, ἢ αἱ ἤδη ὑπάρχουσαι θανατηφόροι καθίστανται. Ἐνίοτε πυρετώδης τις ὕπνος ἐπιβαρύνει ἔτι μᾶλλον τὴν νόσον τοῦ νοσταλγοῦντος, μεταξὺν αὐτὸν ἐν ταραχώδεις ὕπνοις εἰς τοὺς νικητικούς καὶ εὐδαίμονας αὐτοῦ χρόνους, ἢ βεβῆς λήθης νικᾷ καὶ καταπιέζει πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ δύναμιν διανοίας καὶ σώματος.

Ἐσφαλμένως ἐρρήθη ὅτι μόνον οἱ τὰ ὄρη οἰκοῦντες ὑποκινεῖται εἰς ταύτην τὴν νόσον. Ὁρθότερον χαρακτηρίζονται ὡς ἔχοντες τὴν εἰς τὴν νόσον προδιαθεσιν οἱ τὸν βίον διέγοντες ἐν μέσῳ τῆς ἀπλῆς καὶ ἀφελοῦς φύσεως.

Ἡ νοσταλγία πολὺ σπανιότερον κυριεῖται τῶν γυναικῶν ἢ τῶν ἀνδρῶν, διότι αἱ γυναῖκες πολλῷ ὀλιγώτερον ἐκτιθενται εἰς τὰς αἰτίας τῆς νόσου. Οἱ νέοι ὑποκινεῖται μᾶλλον τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ καὶ οὗτοι δὲν ἀπαλλάσσονται αὐτῆς ἐντελῶς.

Τὰ ἱατρικὰ φάρμακα σμικρὸν ἢ οὐδὲν κατὰ τῆς νόσου δύνανται εἶναι διὰ καὶ γένηται πολλὴ αὐτῶν χρῆσις, μᾶλλον βλάπτουσι. Ὁ ἱατρός ὅλως σχεδὸν καταφεύγει εἰς ἠθικάς περιποιήσεις. Ἀλλὰ πρὸ τούτων ὀφείλει νὰ διαγνῇ τὴν νόσον, ὑπερδυσχερέστατον. Διότι ὁ νοσῶν τηρεῖ πεισματικὴν ἐγχευμένην περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἑαυτοῦ ἀρρωστίας. Πολλάκις μόνον διὰ πολλῆς δεξιότητος ἢ ἐκ τινος ἀναφρονήσεως τοῦ νοσούντος, καθ' ὃν χρόνον ὀνειροπολεῖ, μαθήσκει τις τὴν ἀλήθειαν. Λόγοι οὐδὲν ἰσχύουσι πλὴν ἐὰν τις δείξῃ τῷ νοσταλγοῦντι τρόπον ἀνακρίψεως εἰς τὴν γενέτειραν γῆν. Τούτου ἐπιτευχθέντος, τὸ ἐπακολουθεῖν εἶναι θαυμασιώτατον. Νοσταλγοῦντες καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους σχεδὸν ἀποθνήσκοντες ταχέως ἀναρρώνονται καὶ εὐθυμοῦσι. Καὶ σφόδρ' ἀν' ἀπέχῃ ἢ τῆς ὑποσχέσεως πληρώσεως, ἢ ὑπ' αὐτῆς ἐγγενομένη ἐλπίς ἐπιφέρει ἀμέσως τὴν ἱασιν. Ἐνὶ λόγῳ ἐὰν τις μὴ προτείνῃ τὴν ἐλπίδα τοῦ νόστου πᾶν θεραπευτικὸν μέσον ὅλως τοῦ σκοποῦ ἀμαρτάνει. Ὅταν δοθῇ τοιαύτη ὑπόσχεσις, καὶ μακρὰν ἂν εἶναι ὁ τῆς πληρώσεως χρόνος, ἀξιοθυμιάτως καὶ ταχέως ἡ ἀνάρρωσις ἐρχεται, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀπληρικότας. Ἡ εὐμένεια καὶ ἡ φιλόφρων περιποίησις τὰ μέγιστα λυσιτελοῦσιν εἰς τὴν μὴ ἐπάνοδον τῆς νόσου.

Πολλοὶ ὑποκρίνονται νοσταλγίαν, ὅπως εἰς τὴν φύσιν

σαν ἐπανακάμψωσι. Ἀλλ' ὁ ἱμπαρος ἰατρός ταχέως τὴν ὑπόκρισιν ἐξελέγχει. Ὁ ἀληθῶς νοσταλγῶν βαθύως σκυθρωπάζει, ἰδιαζόντως ὡχρεῖται καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχει ἔκφρασιν ἀνέκφραστον ἐνδομύχου θλίψεως, ἐγκαρδίου ἀλγηδόνος. Ἐπειτα δὲ ὁ ὑποκρινόμενος, φοβούμενος μὴ δὲν διαγνῶ ὁ ἰατρός τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, πολλάκις καὶ ἀκαίρως ἀναφέρει τὴν ἐκ τῆς πατρίου γῆς ἀπουσίαν, ὡς αἰτίαν τοῦ ἑαυτοῦ πάθους· ἀλλ' ὁ τῷ ὄντι πάσχων μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ μέλιστα ἰσχυρογνωμοσύνης πάντα λόγον ἀποφεύγει περὶ τῆς εἰς τὰ ἴδια ἐπανόδου.

Πολλοὶ εἶναι οἱ ὑπὸ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἱστορίας ἀναφερόμενοι ὡς ὑπὸ τῆς νοσταλγίας κυριαυθέντες καὶ θανασίμως νοσήσαντες. Ἀλλὰ πάντα ἄλλον παρασιωπῶντες, ἀναφέρομεν ἡμεῖς τὸν ἄνακτα τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσεά, γνωστὸν καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ Τρωικοῦ πολέμου.

Ὁ πολύτροπος οὗτος ἀνὴρ ἀπαλλαγείς τῶν θινῶν δεικαετοῦς πολιιορκίας, ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια. Ἀλλὰ δυσμενὲς μοῖρα ἐπὶ ἑτέρα δέκα ἔτη ἐκράτησεν αὐτὸν πόρρω τῆς πατρίδος γῆς καὶ κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα τὸ πάθος αὐτοῦ οὐ μόνον δὲν κατηνύζετο, ἀλλ' ἔτι μάλλον ἐκορυφεύετο· ὅπου δ' ἂν ἔρριπτον αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι, ἐξανήπτετο σφοδρότερα τῆς καρδίας αὐτοῦ ἡ φλόξ. Τοὺς Κίρωνα δαμάζων, τοὺς Λωτοφάγους ἐπισκεπτόμενος, τὸν Κύκλωπα ἐκδικούμενος, τὴν Ἰθάκην ἀνεπόλει. Διὰ τῶν τῆς θυέλλης τοῦ Αἰόλου, ἀπολέσας ναὺς καὶ ἱππεῖς ἐν Τηλεπύλῳ καὶ ἐν αὐτῷ ἐνα παρὰ τῇ Κίρκῃ διατρίψας, οὐ μόνον ὑπέμεινε τσαῦτα θανά, κατεφρόνησε τοῦ παρ' αὐτῇ πολυθείλητρου βίου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Ἄδην κατέλθε, ἐν ἑρωτήσῃ

πότε καὶ πῶς θὰ ἴδωκε τὴν ποθητὴν γῆν. Διήλθεν ἔπειτα πρὸ τῶν Σαρηνῶν, διέβη τὰς Πλαγκτὰς πέτρας, τὴν δεινὴν Χάρυβδι καὶ Σκύλλαν, ἐξ ἧς οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἐσώζετο, καὶ πάντοτε τὸν νοῦν ἑστρεφε πρὸς τοὺς οἰκείους, τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

Ἦλπισεν ἔπειτα ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἡσπάζετο τὴν γῆν τῆς Ἰθάκης, ἀλλ' οἱ ἄρρνες αὐτοῦ ἑταῖροι κατέφαγον τὰς βοῦς τοῦ ὑπερίονος Ἠλίου, ἐκερκυνοβολήθησαν ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐπὶ τῇ ἀσιδείᾳ, καὶ πάλιν ὁ πολύτλας ἀνὴρ ἔμεινε μόνος, ἄνις ἑταίρων καὶ πλοίου, καὶ δεινὰ πάσχων ἀπέβη εἰς τὴν νῆσον τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀτλαντος Καλυψούς. Ἀλλ' αὐτοῦ ἐπιτάχτες μαρτύριον ἐβασάνιζεν αὐτόν, διότι ἡ νοσταλγία τοῦ ἀνδρός εἰς ἄκρον ἐδεινώθη. Ἀθηνασία προσηνέχθη αὐτῷ καὶ ἤρνετο νὰ μείνῃ, ἡ Καλυψὼ σύζυγος αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ἐκείνος ἀπεκρίνετο λέγων, «Γινώσκω μὲν ὅτι ἡ περίφρων Πηνελόπη δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς ἀθάνατον καὶ ἀγῆρω κατὰ τὸ κἄλλος καὶ τὸ μέγεθος· γινώσκω τί εἶναι Ἀθηνασία· ἀλλ' ὅμως θέλω καὶ ἐπιθυμῶ καθ' ἑκάστην ν' ἀνακάμψω οἶκαδε καὶ νὰ ἴδω τὴν ἡμέραν τῆς ἐπανόδου μου. Ἴσως ὁργὴ τις θεῖα μὲ καταστρέψῃ ἐν τῷ μέλει πόντῳ καὶ τοῦτο ὅμως θὰ ὑπενέγκω· διότι πολλὰ ἄχρι τοῦδε ἔπαθον καὶ ἐμόχθησα ἐν κύμασι καὶ πολέμοις. Μετὰ τούτων ἔστω καὶ αὐτόν».

Ταῦτα καθ' ἑκάστην ἔλεγε καὶ ἀνιλογίζετο ἐπὶ ἐπὶ τῇ παρὰ τῇ Καλυψοῖ, μέχρι δακρύων δὲ κατανύσσεται ὁ ἀνσπινώσκων τὴν νοσταλγίαν τοῦ Ὀδυσσεύς, ὅπως περιγράφει αὐτὴν ὁ Ὅμηρος, ὁ αἰώνιος οὗτος ποιητὴς καὶ θεὸς διδάσκαλος τῆς τῶν ἀνθρώπων ἡμερώσεως. Ἡ Ἀ-

θηνᾶ ὄκτειρεν ἐν τέλει τὸν Ὀδυσσεύα, ὃν πάντοτε διὰ μαλακῶν καὶ αἰμυλίων λόγων ἔθειλγεν ἡ Καλυψώ, ἵνα λησμονήσῃ τὴν Ἰθάκην, καὶ ἐκέλευσε τὸν Δία, λέγουσα ὅτι πρέπει νὰ ἀφῇ ὁ Ὀδυσσεύς ἐλεύθερος, ἵνα ἱπανίλθῃ, διότι, ποθὼν νὰ ἴδῃ καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα τῆς πατρὸς αὐτοῦ γῆς, κινδυνεύει ν' ἀποθάνῃ. Ὁ Ζεὺς συναινεί καὶ πέμπει τὸν Ἑρμῆν πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀτλαντος. Ὁ ἄγγελος τῶν θεῶν πείθει τὴν Καλυψώ καὶ αὐτὴ σπεύδει ν' ἀγγείλῃ τὴν βουλήν τοῦ πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε τῷ δυστήνῳ Ὀδυσσεύϊ.

Εὖρε δ' αὐτὸν ἐπ' ἀκτῆς καθήμενον καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους κυριεύμενον. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ οὐδέποτε ἴστεγνοῦντο ἀπὸ τῶν δακρύων, ἡ γλυκεία αὐτοῦ ἀκμὴ κατερθείρετο καὶ ὁ πόθος τῆς ἐπανόδου εἴλκευ τοὺς ὀδύμους αὐτοῦ. Ἡ Καλυψώ δὲν ἔτερπεν αὐτόν, καὶ κατὰ μὲν τὰς νύκτας ἐξ ἀνάγκης ἔμενεν ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτῆς, ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις καθίζων ἐπὶ τῶν παραλίων πετρῶν ἐστέναζε, ἰδάκρυσεν, ἤλγει καὶ κλίκων ἔβλεπε τὸν ἀτρέγγητον πόντον.

Ὅτε δὲ ἡ Καλυψώ μεθ' ὄρκου ἐδιδάκωσεν αὐτόν ὅτι θ' ἀπείλθῃ οἶκαδε καὶ ὠδήγησεν αὐτόν πρὸς ναυπήγησιν τῆς ἀναγκαιᾶς σχεδίας, γηθόσυνος ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς ἐπίτασεν εἰς τὸν ἄνεμον τὰ ἱστία.

Μετὰ ἐπτὰ καὶ δέκα ἡμερῶν θυμᾶσιον πλοῦν ὁ Ποσειδῶν κακῶς ἔχοντα, γυμνὸν καὶ ἡμιθανῆ ἔρριψεν εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων Σχερίαν, τὴν σημερινὴν Κέρκυραν. Ἡ νοσταλγία ἤρξατο πάλιν τήκουσα τὸν μέγαν Ὀδυσσεύα. Ἀλλὰ τυχὼν βρασιλικῆς τῷ ὄντι ὑποδοχῆς καὶ δεξιώσεως, ἀγαπηθεὶς καὶ θαυμασθεὶς ἐφ' οἷς εἶχεν ὑποστῆ κακοῖς, ἰ-

πέμφθη ὑπὸ τῶν Φαιάκων, διὰ πλοίου μὴ ὑποκειμένου εἰς κλυδώνων καταστροφάς, εἰς τὴν ποθινοτάτην Ἰθάκην. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τελευταία δοκιμασία τὸν νοσταλγοῦντα ἔδασκνισε. Διότι οἱ Φαίακες, ἀποβιβάσαντες αὐτὸν κοιμώμενον, ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια, ὁ δὲ θεὸς Ὀδυσσεύς ἐξηγέρθη μὲν ἐν τῇ πατρίᾳ γῇ, ἀλλὰ δὲν ἀνεγνώρισεν αὐτήν. Νέον ἄλγος ἰδῆξε τότε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, νέαν βλέποντος καὶ ἀνέλπιστον ἀπομόνωσιν. Ἀλλ' ἐλεήσασα αὐτόν ἡ Ἀθηνᾶ ἰδὲ ἤλωσεν αὐτῷ ὅτι ἤδη πατεῖ τὸ ἴδιον τῆς Ἰθάκης. Ὁ πολύτλας θεὸς Ὀδυσσεύς ἐχάρη ὁρῶν τὴν πατρίαν γῆν καὶ ἡ νοσταλγία αὐτοῦ ἰάθη.

110

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ.

Τίς πνοή, φαιδροὶ μου ξένοι, τὴν ἐρήμην μου θυρίδα
νὰ κοσμήσητε σᾶς στέλλει μὲ τ' ὠραῖόν σας πτερόν;

Τίς σᾶς ἔσται εὐθυμίαν νὰ μοῦ φέρητε κ' ἐλπίδα;
Τίς τὸν οἶκόν μου σᾶς εἶπε, κ' ἤλθετε χαρᾶς χορόν
νὰ μοῦ ψάλητε, πτηνά;

Μὴ δὲν εἶδετε πῶς ἔχουν αἱ θυρίδες μου χιόνα,
πῶς ἰθάμβωσ' ἡ θερμὴ μου τὰς ὕλους των πνοή,
κ' ἐνομίσατε ἀνθοῦντα ὅτι θὰ εὐνῆτε κλῶνα,
ὅτι τοῦ φυλλώματός του θὰ συμφάλη ἡ θροή
μὲ τὸ ἄσμά σας, πτηνά;

"Η μὴ βίαιος σᾶς φέρῃ νότος ἀπὸ ἄλλας χώρας,
καὶ τὸ ἄσυλον ποθεῖτε φιλοξένου ὁροφῆς;

"Η πωλεῖτε τὴν ψῆν σας ἀντὶ θάλλπους μιᾶς ὥρας,
ἥ μου φέρετ' εὐθυμίαν εἰς ἀντάλλαγμα τροφῆς.
ὦ πεινῶντά μου πτηνά;

"Ελθετε νὰ σᾶς θερμάνω εἰς νεανικὰς ἀγκάλας,
εἰς καρδίαν, ἥτις πάλλει ἔτ' ὑπὸ τὸν παγετόν.

"Ὅπως σεῖς, ἐξόριστοί μου, εἰμ' ἐξόριστος ὁ τάλας!
τὴν χαρὰν, ἣν τιν' ἀφῆκα, μάτην κύκλω μου ζητῶν,
ὡς τὸ θάλλπος σεῖς, πτηνά!

"Ω! εἰς τ' ὄμμα σας ἡλίου θὰ εὐρῶ φειδρού ἀκτῖνα,
εἰς τὸ ῥάμφος σας θ' ἀντλήσω ἄρωμα πατρίδος γῆς,
θὰ φιλήσω τὰ πτερά σας καὶ θὰ εὐρῶ εἰς ἐκείνα
δρόσου κᾶν σταγόνα μίαν, δάκρυ . . . αὐγῆς.
Καλῶς ἤλθετε, πτηνά!

"Ω! εἰπέτε μοι, ὠρχίσι τῆς πατρίδος τεχυδρομοί,
λάμπ' εἰς γαλῶνον ὁ Φοῖβος, ὅπως πάντοτ' οὐρανόν;
Προεδρεύει τῶν χορῶν σας ἄλλος ἀηδὼν ἐκείνη;
Ψάλλει ἔτ' ὑπὸ τὴν γλῶσπιν τ' ἄσμα τὸ νυκτερινόν
γρύλλος εὐθυμος, πτηνά;

Πλὴν . . . εἰπέτε μοι, πτηνά μου, οἱ εὐδαίμονες ἐκεῖνοι,
οὓς σιγῇ ἀποκοιμίζει ἡ ζωὴ, τροφὸς καλῇ,
ἐνθυμοῦνται ἂν καὶ ἄλλος ἔξῃ πρὶν μαζῇ των; χύνει
στόνον ἓνα ἡ ψυχὴ των, δάκρυ τ' ὄμμα των θοοῖ
εἰς τὴν μνήμην μου, πτηνά;

"Η ἰσθίεθι τ' ὄνομά μου τῶν βηματίων μου ὀπίσω,
ὡς τοῦ πλοίου μου ἡ αὐλαξ, ὅπερ μ' εἶσυρε μακράν;

"Η εἰς τὴν πατρίαν γῆν μου ἐπιστρέφων θ' ἀπαντήσω
ἄγνωστος γνωστούς, καὶ ζῶσα ἡ ἀγάπη μου νεκράν
τὴν ἀγάπην των, πτηνά;

Μὴ σιγᾷτε! τὴν σιγὴν σας, ὦ! ἐμάντευσα, πτηνά μου,
εἰς τῶν φίλων μου τὰ στήθη ἡ ἀγάπη των δὲν ζῇ.
εἰς τῶν φίλων μου τὰ χεῖλη ἐμαρύνθη τ' ὄνομά μου,
κ' ἐμαρύνθ' εἰς τὰς ψυχὰς των καὶ ἡ μνήμη μου μαζῇ . . .
Μ' ἐλθσμόνησαν, πτηνά!

"Ας μὲ λησμονοῦν! ἂν ὁμως πάλιν, ξένοι μου, σᾶς φέρῃ
εἰς τῆς . . . τὰ νέφη παγετοῦ βορρᾶ πνοή,
εἶπατ' ὅτι δι' ἐκείνους σᾶς ἡρώτων, ὅτι σπαίρει
ἡ ψυχὴ μου, ὅτι μ' εἶναι ἡ ἀγάπη των ζωή,
ὅπως σεῖς χαρὰ, πτηνά!

Εἶπατέ τους ὅτι βλέπω εἰς τὰ πνίγοντά με νέφη
τοῦ πατρίου οὐρανοῦ μου τὴν σινδόνα τὴν γλαυκὴν,
ὅτι μὲ ἀκτίς ἡλίου φανταστοῦ ἰδῶ μὲ τρέφει,
ὅτι ζῶ εἰς τὴν οὐρίχλην, ἀναπνέων . . .
ζεφυρίτιδα, πτηνά!

Εἶπατέ τους.. Πλὴν, πτηνά μου! ἂν ἀντὶ νὰ τοὺς εἰπῇτε
ὅλ' αὐτά, εἰς τὰ φαιά σας μ' ἐλαμβάνετε πτερά,
καὶ μ' ἐφέρειτ' ἐκεῖ κάτω, παροδίτην παροδίται . . .
— Πλὴν πετᾷτε φεῦ! ἡ πτέρυξ σας διώκει τοῦ βορρᾶ.
— Κατευόδιον, πτηνά!

(Ἀγγέλ. Σ. Βλάχου).

ΤΙ ΕΙΝΑΙ «ΣΥΒΑΡΙΤΗΣ» ΚΑΙ ΠΟΘΕΝ ΤΗΝ ΑΡΧΗΝ

Η ΛΕΞΙΣ ΕΧΕΙ.

Ἡ Σύβαρις ἦτο πόλις τῶν μεγίστων τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Τάραντος. Καὶ ἔκτισαν μὲν αὐτὴν ἄποικοι Λοκροί, πύξῃσαν δὲ Ἀχαιοί· τοσοῦτον δὲ εἰς πλοῦτον καὶ εὐδαιμονίαν προέκοψε, ὥστε πάντα καὶ εἴκοσι μὲν γειτνιαζούσας πόλεις ὑπέταξε, δεκακιςμυρίους δὲ κατὰ τῶν πολεμίων στρατιώτας ὑ' ἀντιπαρτάξῃ ἠδύναντο. Ἀλλὰ τῆς ἀρχαίας ταύτης δόξης διεσώθησαν ὀλίγα μόνον ἐρείπια καὶ ἡ φήμη τῶν Συβαριτῶν, ὡς ἀνθρώπων τρυφηλοτάτων. Εἶναι δ' ἀπίστευτα τὰ περὶ τῶν κατοίκων τῆς εὐδαιμόνου ἐκείνης πόλεως λεγόμενα. Ἑλιποθύμῃσι ποτε, λέγουσι, Συβαρίτης, ἰδὼν ἄνδρας ἀνορύττοντας λάκκον· ἕτερος δὲ τούτου τρυφηλότερος, ᾗσθητο ἐκλιπούσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις, μόον ἀκούσας ἐκείνου ἀφηγούμενου τὴν τοῦ λάκκου ἀνόρυξιν. Πᾶσαι δὲ αἱ βεναισουργίαι, ὧν ἡ ἐξάσκησις ἐξ ἀνάγκης προϋξέει κρότον, καὶ αὐτὸς δὴ ὁ τῆς πρωίας ἀργεὺς ἀλέκτωρ ἐξωρσθήσκει τῆς πόλεως αὐτῶν, ἵνα μὴ τὸν ὕπνον τῶν Συβαριτῶν ταρατῶσι. Ἄλλος Συβαρίτης δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπνώσῃ, διότι ἐν τῷ ἐκ ῥόδων στρώματι αὐτοῦ ἔτυχε διδιπλωμένον φύλλον ῥόδου. Ὁλέκεις δὲ εἰς ἐστίασιν ἤθελον νὰ καλέσωσιν τινα, πρὶν ἔτους τοῦλάχιστον προσεκάλουν, διότι τοσοῦτον χρόνου εἰς παρασκευὴν εἶχον ἀνάγκην. Ἐντεῦθεν τὴν γίνε-

σιν ἡ λέξις ἴσχει, ἄνθρωπον τρυφηλὸν καὶ ἐκτεθηλυμένον σημαίνουσα.

ΤΑ ΠΡΟΧΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ.

Ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν προχωμάτων τούτων οἱ Ὀλλανδοὶ καταβάλλουσιν ἔσπην καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν νοήμονα μέριμναν καὶ οἰκονομίαν. Στιρούμενοι λίθων, μεταχειρίζονται δίσμας καλῶν ἢ κλωναρίων ἰτέας, κειμένων κατὰ στρώματα ἐνὸς ποδὸς πάχους. Στοιβάζονται δὲ οὕτω τὰ κλωνάρια ἐκεῖνα, ὥστε ἐν μὲν στρώμα κεῖται παράλληλον τῷ ῥεύματι, ἕτερον δὲ κάθετον. Πάσσαλοι, διαπερῶντες τὰς δίσμας, συγκρατοῦσιν αὐτάς, τὰ δὲ μεταξὺ αὐτῶν διαστήματα πληροῦνται ἄμμου. Ὀλίγοι λίθοι, οὓς ἐκ Νορβηγίας πορίζονται, χρησιμεύουσιν εἰς τὴν διὰ τοῦ βάρους αὐτῶν στερέωσιν τοῦ ἔργου καὶ εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους κυκλοφορίας τῶν ἁμαξῶν.

Καὶ εἶναι μὲν θαυμάσιον ἔργον τὰ Ὀλλανδικὰ προχώματα, ἀλλ' ὅμως καὶ τρομερὸν θέαμα θάλασσα εὐρεία, παλίουσα δι' ἀνωπολογίστου βάρους καὶ μακρίας τρικυμιῶν κατὰ πληθὺς στοιβάδων, ὑπ' ἄμμου καλυπτομένων καὶ ἀπειλοῦσα δις ἑκατὸν μυριάδας ψυχῶν δι' ὀλεθροῦ κατακλυσμαῦ. Καὶ ὅμως ἀμέριμνος διέχγει ὁ λαὸς ἐκεῖνος, ὡς εἰ

κατ'ὥκει τὰς κορυφὰς τῶν Ἀλπεων ἢ τῶν Κορδ.λλιέρων. Ἡ μετακίνησις μιᾶς μόνης δέσμης, μικρὰ τις ὀπή, ἦν μὲς διέρχεται, ἀρκοῦσι πρὸς τὴν καταστροφὴν. Περὶ τούτων πάντοτε φροντίζουσι, οὐχὶ ὁμῶς ἐκ φόβου, ἀλλὰ μόνον πρὸς πρόληψιν τοῦ κακοῦ. Δίκα πόδας ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης κινουῦνται, τρώγουσι, πίνουσι, ἐμπορίαν ἔχουσι, χρήματα κερδαίνουσι, γελῶσιν ἐνίοτε, καπνίζουσι πάντοτε, καὶ ὀλιγωροῦσι τῶν κυμάτων, ἅπερ δύνανται καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν νὰ καταπίωσι.

118.

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΑΤΩΝ.

Πρὸς ὑμᾶς σπεύδει ἡ ψυχὴ μου, ὦ μακαρίως κοιμηθέντες, πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τοῦ θανάτου ἀναπαύομενοι. Πρὸς ὑμᾶς σπεύδει ἡ ψυχὴ μου, ὦ παμφίλτατοι φίλοι, ὧν τὰ μὲν ὅσα περικαλύπτει νῦν κούφη κόνις, τὸ δὲ ἀθάνατον πνεῦμα μειδιᾷ ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ἐξαίσιῳ καὶ ἀτελευτήτῳ κόσμῳ μεταστάν. Πρὸς ὑμᾶς σπεύδει ἡ ψυχὴ μου, μεθ' ὧν τοσοῦτον ἡδέως καὶ εὐδαιμόνως ἔζησα. Πρὸς ὑμᾶς, οἱ μετὰ τρυφῆς μετὰ ἐγὼς ἠγάπησατε, οἱ πλήρης ἀγάπης προσεκολλήθη ἡ καρδία μου. Πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἐγκατελείψατέ με, προαπελθόντες πρὸς τὴν ἀπόρρητον λαμπρότητα τῆς μελλούσης ζωῆς, τὴν προετοιμασθεῖσαν παρὰ τοῦ Θεοῦ τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτὸν πισποιθήσιν.

Θέλω ν' ἀπονεύσω τιμὰς εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀγαπητῶν μου νεκρῶν, δι' ὃ ἡ ψυχὴ μου σπεύδει πρὸς τοὺς τάφους αὐτῶν. Θέλω νὰ κλαύσω ὅλας μου τὰς εὐφροσύνας ἀναμνήσεις· τὰ δάκρυα εἶναι εὐγενὲς φόρος τῆς ἀνθρωπότητος, εἶναι ἡ ἐσχάτη θυσία καρδίας πιστῆς. Φεῦ! Ἐκεῖνοι, οὗς τοσοῦτον θερμῶς ἠγάπησα, κοιμῶνται! Μάτην ἀνοίγω τὰς ἀγκάλας μου· μάτην ὁ σιγαλὸς στεναγμὸς μου καλεῖ τὸ τοσοῦτον πεφιλημένον μοι ὄνομα· τὰ δάκρυά μου ρέουσι ἀπαρτήρητα.

Ἄλλ' οὐχί! Σίγησον λύπη· παῦσαι βραχνίζουσά με θλιβερά βραρυθμῖα εἰσδύει εἰς τὰς ἀκοάς μου ἡ θεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φωνή. Εἴμαι τῆς αἰωνιότητος· καὶ ἐκεῖνοι, ἐπὶ τῆς κόνης ὧν θρηνῶ, εἶναι τῆς αἰωνιότητος, ὡς ἐγώ. Ἡ χάρις καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι αἰῶνιοι, ἡμεῖς δὲ ἐν τῷ Θεῷ ζῶμεν καὶ ὑπάρχομεν. Δὲν ὑπάρχει θάνατος, ἀλλὰ μόνον βραχὺς χωρισμός. Ζῶ ὡς ἐν μακρῷ ὀνειράτι, ἐν ᾧ ἀγαπητὰ ὄντα ἀναφαίνονται μοι καὶ αὐθις ἐξαφανίζονται. Ἀλλὰ θὰ ἐγερθῶ ποτε καὶ θ' ἀνέωρα τοὺς φιλτάτους μου. Αἱ εὐδαιμονίαι τοῦ ὀνειράτος τούτου εἶναι ἄπλαϊ προδηλώσεις τῆς ἐν τῇ ἐγέρσει μου μακαριότητος. Αἱ ἡδοναὶ τῆς ἐπιγείου ζωῆς εἶναι ἀπλοῦν προαίσθημα τῶν ἐξαίσιων ἐκστάσεων τοῦ αἰωνίου ἡμῶν μέλλοντος, ὅπως ἐντεῦθεν ἡ καρδία μου πληρωθῇ σφοδροτέρου πρὸς τὴν βελτίονα ἐκείνην ζωὴν ποθοῦ, καὶ προετοιμάσῃ οὕτως ἑαυτὴν διὰ τῆς ἀγιότητος ἀξίαν τῆς τοιαύτης ζωῆς.

Ναί, ὦ φίλτατοι νεκροί, ναί, ὦ πολυπόθητοι ψυχαί· δὲν θὰ μένητε διὰ παντός ἀπ' ἐμοῦ καχωρισμένοι. Ἡ αἰώνιος Ἀγάπη, ἡ ἐπὶ τοῦ πλανήτου τούτου ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἡμᾶς

ἀγαγοῦσα, δὲν διαρρηγνύει διὰ παντός τοὺς δεσμοὺς τῶν καρδιῶν, οὓς αὐτὴ κατεσκεύασε. Ἡ αἰωνιότης προσομοιάζει μεγάλῳ καὶ εὐφροσύνῳ δαίπνῳ, εἰς ὃ ὁ Πατήρ τοῦ παντός ἔχει ἅπαντας ἡμᾶς προσκεκλημένους. Ἐάν δὲ καλίστην ἅ τῶν φίλων μου πρὸ ἐμοῦ, εἶναι δίκαιον νὰ θρηνῶ ἐγὼ ἐπὶ τούτῳ, εἶναι δίκαιον νὰ εἶμαι ἀπαρηγόρητος; Πρέπει διὰ τοῦτο ν' ἀμφιβέλλω περὶ τῆς ἀγάπης Αὐτοῦ, ἢ νὰ νομίζω ὅτι ἡβουλήθη νὰ με παιδεύσῃ; Ὁχι. Καὶ ἐμὶ θὰ μιτακαλίσῃ ποτὲ παρ' Αὐτοῦ ὁ Ὑψιστος. Εἰσθε λοιπὸν εὐδαίμονες, ὧ φίλτατοί μου, ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ. Ἐγὼ δὲ ἡσύχως γεραίρων ἐνταῦθα τὴν μνήμην ὑμῶν, δι' ἀπεριόριστου πίστεως πρὸς τὸν αἰώνιον ἡμῶν Πατέρα, δι' ἐναρέτου διαγωγῆς θὰ παρσκευάσω ἑαυτόν, ὅπως ἀξίως ποτὲ ἐμφανισθῶ ἐνώπιον ἐκείνου μεθ' ὑμῶν.

Κοιμᾶσθε λοιπὸν νήδυμον ὕπνον, ὧ περιληψένοι νεκροί! Ἡ ψυχὴ μου ἐν τῷ ἀναπαυτηρίῳ ὑμῶν ἀνευρίσκει τὴν ἀπολεσθεῖσαν αὐτῆς γαλήνην. Ὑμεῖς ἐπορεύθητε πρὸ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν· ἀλλὰ κἀγὼ θ' ἀκολουθήσω ποτὲ ὑμῖν. Παρὰ τοὺς τάφους ὑμῶν ὑψῶ τὴν ψυχὴν μου πρὸς τὸν Πατέρα τοῦ ἐλέους, τὸν οὐδέποτε ὀργιζόμενον, αἰέποτε δ' ἀγαπῶντα. Αὐτῷ ἀπευθύνω τὴν προσευχὴν μου ταύτην.

«Οὐδέποτε θ' ἀμφιβέλλω περὶ τῆς ἀγάπης καὶ χάριτός σου, Θεέ μου, οἰκτίρμον, πανάγαθε, αἰέποτε εὐαγγελικέ. Ἡ πίστις μου εἰς Σὺ θὰ εἶναι ἀσάλευτος· ἡ ἐλπίς μου ἀκλόνητος· ἡ ἀγάπη μου ζῶσα.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, ἐξύμνει τὸ ἅγιον Αὐτοῦ ὄνομα, ὑψοῦ ἐν χριστιανικῷ φρονήματι, καὶ ἡ ζωὴ σου θὰ εἶναι εὐπρόσδεκτος ὕμνος τῷ Πανοικτίρμονι».

ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΕΚΟΙΜΗΜΕΝΟΥΣ.

1. Τὸ πνεῦμα ὑπὲρ τῶν νεκρῶν
ἐγείρομεν ἐν συντριβῇ,
κ' εἰς ἀνήμην τούτων εὐσεβῇ
χορὸν ἀγείρομεν μικρόν.
Προέλαβον οἱ ποθητοί
ἡμᾶς τοὺς ζῶντας συγγενεῖς
κληθέντες εἰς τὴν σκηνῆς
παρὰ τῷ πάντων Ποιητῇ.

2. Τὰ μυροβόλα τῶν ὀστέων,
εἴτ' ἐν θαλάσῃ εἴτ' ἐν γῇ,
εἰν' ἱερὰ καὶ εὐαγῇ
καὶ κείντ' εὐλογιῶν μεσά.
Ἀπέναντο οἱ γηγενεῖς
πᾶν τὸ γινώδες καὶ θνητόν,
ἀλλὰ τὰ πνεύματα αὐτῶν
ἀγέλλοντ' ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

3. Μακρὰν τῆς πόλεως ἐκεῖ,
ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Θεοῦ
νεκροῦ πανήγυρις λαοῦ
ἐκκλησιάζει μυστική.

Ὡς λύχνος ἄγρυπνος, ἀστήρ
φρουρεῖ τοὺς λάρνακας αὐτῶν
καὶ νάρθου μύρωμα λεπτὸν
ῥαντίζει πέριξ ὁ αἰθήρ.

4. Ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ τοῦ χυτοῦ
τίς θροῦς ἀκούει ἀπηχῶν;
τὸ σμήνος ψάλλει τῶν ψυχῶν
τὰ ἀλληλούϊα αὐτοῦ.
Εἰρήνη σοι ὁ οὐλαμὸς
τῶν ἀπομάχων τῆς ζωῆς!
Κορέννυσο Θεοῦ πνοῆς
ἐνθα ἀπέδρα στεναγμός!

5. Εἶναι τὸ σύνορον βραχὺ
νεκρῶν καὶ ζώντων μεταξύ,
ὁ πόθος καὶ ἡ ἐν νοῆι
μᾶς συνενώνει προσευχή.
Προσμένετε μας! ἀνά εἰς
ἐρχόμεθ' ἀπαντες ἐκεῖ.
Καὶ χαίρετε! Μόν' οἱ κακοὶ
τὸ πέραν φρίττουν τῆς ζωῆς.

Ἦλ. Τανταλίδης.

115.

ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ.

Μαθ. ζ', 7—28.

116.

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΤΟΥ ΘΗΣΕΩΣ.

Θησεύς, ὁ υἱὸς τοῦ Αἰγέως καὶ τῆς Αἴθρας, ἐν Τροίῳζήνι
τῆς Πελοποννήσου γεννηθεὶς, ἀνετράφη ὑπὸ τοῦ πάππου αὐ-
τοῦ Πιθηέως. Φύσει φιλότιμος καὶ φιλόανθρωπος ὢν, φιλο-
τιμότερον καὶ φιланθρωπότερον ἑαυτὸν ἀπέδειξε, ἀκροώ-
μενος μετὰ προσοχῆς τὰ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἀθλῶν
τοῦ Ἡρακλείους. Τοιοῦτος ὢν, νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν
οὐδὲν ἄλλο διαλογίζετο ἢ τίνι τρόπῳ καὶ αὐτός, ὥς ὁ Ἡ-
ρακλῆς, δι' ἔργων μεγάλων, ἐνδοξῶν καὶ φιλανθρώπων θὰ
δοξασθῇ.

Ὁ χρόνος καθ' ὃν ἔζη, ἦτο χρόνος σκοτεινὸς καὶ ἀνομίας,
ληστείας καὶ βιαιοπραγίας. Λησταὶ καὶ κακούργοι, θηρία
καὶ ἀπάνθρωποι κατεῖχον τὰς ὁδοὺς τῆς Στερεᾶς Ἑλλά-
δος καὶ τῆς Πελοποννήσου. Ἐρρήθη ὅτι ὁ Θησεύς ἐγεννήθη
ἐν Τροίῳζήνι. Βυλόμενος δὲ νῦν μεταβῆ εἰς Ἀθήνας, ἐνθα ὁ
πατὴρ αὐτοῦ ἐβασίλευε, τοῦ πάππου καὶ τῆς μητρὸς ἀπο-
τρεπόντων τῆς διὰ ξηρᾶς μεταβάσεως, διότι ἐφοβοῦντο

τὸν κίνδυνον τὸν ἐκ τῶν εἰρημέων ληστῶν καὶ κακούργων, ὁ Θησεύς, αὐτὸ τοῦτο βουλόμενος, τὴν ὁδὸν νὰ ἐκκυχῇ τῶν ληστῶν καὶ κακούργων, ἔγνω νὰ μεταβῇ διὰ ξηρᾶς.

Καὶ ἐν μὲν Ἐπιδαύρῳ ἀποκτείνει τὸν Περιφήτην, κωλύοντα τὴν πρόοδον, ὅπλῳ δὲ χρώμενον κορύνη, δι' ἧς καὶ Κορυνήτην ἐπικαλούμενον ἦτο δὲ ἡ κορύνη ῥάβδος σιδηρᾶ, ἣν λαβὼν ὁ Θησεύς ὅπλον ἐποιήσατο καὶ διατέλει χρώμενος, ὡς ὁ Περικλῆς τῷ δέσματι τοῦ λέοντος.

Ἐν δὲ τῷ Ἰσθμῷ Σίνιν τὸν πιτυοκῆμπτην, ὡς περ οὗτος πολλοὺς διέφθειρε, ἐκάτερον τῶν σκελῶν αὐτῶν τῇ κορυφῇ τῶν πιτύων καμπτομένων προσδέων, τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ Θησεύς αὐτὸν ἀπέκτεινε.

Πρὸ δὲ τῆς Μεγαρικῆς τὸν Σκείρωνα ἐφόνευσεν, βελὼν κατὰ πετρῶν, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ λέγουσι, ληστεύοντα τοὺς διαβάτας, ὡς δ' ἄλλοι, ὕβριστικῶς καὶ τρυφηλῶς τοὺς πύδας τοῖς ξένοις εἰς νύκτα προτείνοντα, ἔπειτα νίπτοντας εἰς τὸν κρημνὸν καὶ τὴν θάλασσαν λακτίζοντα καὶ ἀποθούντα.

Ἐν δ' Ἐλευσίνι Κιρκύονα τὸν ἐξ Ἀρκαδίας ἀπέκτεινε· μικρὸν δὲ προελθὼν Διμάστην τὸν Προκρούστην ἐφόνευσεν, ἀναγκάσας νὰ ἐξισώσῃ ἑαυτὸν πρὸς τοὺς κλιντήρας, ὡς περ ἑκαίνος τοὺς ξένους.

Ταῦτα καὶ ἄλλα γενναῖα διαπραξάμενος, ἐξῆλθεν εἰς Ἀθῆνας, τὰ τε κοινὰ ταρχῆς καὶ διχοφροσύνης μιστὰ εὐρών, τὰ τε περὶ τὸν Αἰγέα καὶ τὸν οἶκον ἰδίᾳ νοσούντα. Ἐνταῦθα Μήδεια ἡ σύζυγος τοῦ Αἰγέως, ἐπιβουλεύουσα τῷ Θησεῖ, πείθει τὸν σύζυγον, ἀγνοῶν νὰ φονεῖται διὰ φαρμάκων τὸν Θησεά, ὡς ξένον αὐτὸν ἰστίων. Ἐλθὼν ὁ Θησεύς

ἐπὶ τὸ ἄριστον καὶ μὴ θέλων νὰ δηλώσῃ ἑαυτὸν τίς ἦτο, τῷ Αἰγεῖ δ' ἐπιθυμῶν ἀφορμὴν ἀναγνωρίσεως νὰ παράσχῃ, κρεῶν παρακειμένων, σπασάμενος τὴν μάχιραν, ἵνα δι' αὐτῆς τέμῃ, ἐδείκνυ πρὸς ἐκαίνον. Εὐθύς δ' ἐκ τούτου κατανόησας ὁ Αἰγεύς, τὴν μὲν κύλικα τοῦ φαρμάκου κάτω ἔβαλε, τὸν δὲ υἱὸν ἀνακρίνας καὶ ἀναγνωρίσας ἠσπάζετο· συναγαγὼν δὲ τοὺς πολίτας ἐγνώριζεν αὐτὸν πρὸς αὐτούς, ἡδέως δεχομένους διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν.

Βουλόμενος δὲ καὶ ἐνταῦθα νὰ εἶναι ἐνεργός, ἅμα δὲ καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ ἐπιθυμῶν νὰ προσκτήσῃται, ἐξῆλθεν ἐπὶ τὸν Μαραθώνιον ταῦρον, οὐχὶ ὀλίγα πράγματα τοῖς τὴν Τετράπολιν οἰκοῦσι παρέχοντα. Συλλαβὼν δὲ τοῦτον, ἐπέδειξατο ζῶντα, διὰ τοῦ ἄστεος ἑλκσας, εἶτα Ἀπόλλωνι τῷ Δελφινίῳ κατέθεσε.

Ὀλίγῳ δὲ ὕστερον ἦλθον ἐκ Κρήτης τὸ τρίτον οἱ τὸν δασμὸν τῶν ἐπὶ τὰ νέων καὶ ἰσοπληθῶν παρθένων ἀπάγοντες, πολλὰ δὲ διαβολαὶ κατὰ τοῦ Αἰγέως ἀνεφύοντο ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ὀδυρομένων καὶ ἀγανακτούντων, ὅτι πάντων αἷτιος ὦν ἐκαίνος, μόνος οὐδὲν μέρος ἔχει τῆς κολάσεως, ἀλλὰ περιορᾷ αὐτούς, ἐρήμους καὶ ἀπαιδας ἀπολειπομένους. Ταῦτα ἐλύπουν τὸν Θησεά, ὃς θέλων νὰ μετέσχῃ τῆς τῶν πολιτῶν τύχης, ἐπέδωκεν ἑαυτὸν, καί περ μὴ κληρωθείς. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐθαύμασαν τὸ φρόνημα καὶ τὸ δημοτικὸν τοῦ Θησεῖος· ὁ δὲ Αἰγεύς, θεόμενος καὶ καθικατεῶν ἀμετάπιστον καὶ ἀμετάτρεπτον τὸν υἱὸν ἔβλεπε. Καὶ πρότερον μὲν οὐδεμιᾶς ἐλπίδος σωτηρίας ὑποκειμένης, ἰστίον μέλαν ἔχουσιν, ὡς ἐπὶ προδήλῳ συμφορᾷ, τὴν ναῦν ἱεμπον. Τότε δὲ, τοῦ Θησεῖος τὸν πατέρα θαρ-

ρύνοντος καὶ μεγαληγοροῦντος, ὅτι θὰ φονεύσῃ τὸν Μινώ-
ταυρον, ὁ Αἰγεὺς ἔδωκε καὶ ἕτερον ἰστίον λευκὸν τῷ κυ-
βερνήτῃ, κελεύσας αὐτῷ, ἀναπλίων, ἅν ὁ Θησεὺς σωθῇ,
νὰ ὑψώσῃ τὸ λευκόν, εἰ δὲ μὴ, μετὰ τοῦ μέλανος νὰ πλῆρῃ,
τὸ πάθος ἀποσημαίνων. Ἦτο δὲ ὠρισμένον ὅτι θὰ λήξῃ
ἡ ποινή, ἐάν, μηδὲν ὄπλον πολεμικόν τῶν νέων ἐπιφρο-
μένων, ἀπόληται ὁ Μινώταυρος.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὁ Θησεὺς παραλαβὼν
τοὺς λαχόντας καὶ τὰς νενομισμένας θυσίας τελείας, κα-
τέπλευσεν εἰς Κρήτην· ἐνταῦθα παρὰ τῆς Ἀριάδνης, ἐρα-
σθείσης αὐτοῦ, τὸν μίτον λαβὼν καὶ διδασχθεὶς τίνι τρόπῳ
τοῦ λαβυρίνθου τοὺς ἐλιγμούς θὰ διεξέλθῃ, ἀπέκτεινε τὸν
Μινώταυρον καὶ ἀπέπλευσε τήν τε Ἀριάδνην ἔχων τοὺς
τε νέους καὶ τὰς παρθένους ἀναλαβὼν.

Λέγεται δὲ ὅτι ὁ τε Θησεὺς καὶ ὁ κυβερνήτης, προ-
πλεύσαντες τῇ Ἀττικῇ, ἐπελάθοντο ὑπὸ τῆς χαρᾶς νὰ
ὑψώσωσι τὸ λευκὸν ἰστίον, δι' οὗ τὴν σωτηρίαν αὐτῶν
ἔδει νὰ δηλώσωσι. Ἰδὼν δὲ ὁ Αἰγεὺς καὶ ἀπογνοὺς ἔρα-
ψεν ἑαυτὸν κατὰ τῆς θαλάσσης καὶ διέφθιρε, ἐξ οὗ δὴ
καὶ Αἰγαῖον τὸ πέλαγος λέγεται ὅτι ἐκλήθη. Καὶ ὁ μὲν
Αἰγεὺς τοιοῦτο τὸ τέλος τοῦ βίου ἔσχε, ὁ δὲ Θησεὺς οὕτω
τὴν πόλιν αἰσχροῦ καὶ ἀπανθρώπου φόρου ἀπῆλλαξε.

«Μαίζονα ταύτης ἀγάπῃς οὐδαὶς ἔχει,
» ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν
» φίλων αὐτοῦ». (Πλάτων. α', 12).

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ.

Καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι μεγάλοι τῆς ἐκκλησίας διδασκαλοι
ὑπῆρξαν σχεδὸν σύγχρονοι, ἀκμάσαντες τῇ τετάρτῃ μ. Χ.
ἐκατονταετηρίδι.

α') Βασίλειος ὁ Μέγας.

Ὁ μὲν Βασίλειος, ὁ διὰ τὸ ἀτρόμητον αὐτοῦ θάρρος
Μέγας ἐπονομασθεὶς, ἦτο γονέων πλουσίων καὶ εὐσεβῶν, ἐ-
γεννήθη δ' ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας τῷ 329 ἔτει
μ. Χ. ἐξεπαιδεύθη δ' ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Ἀντιοχείᾳ
καὶ ἐν Ἀθήναις τὴν φιλοσοφίαν καὶ ῥητορικὴν. Ἐν τῇ πό-
λει τῆς Παλλάδος συνήντησε τῷ συμπολίτῃ καὶ φίλῳ
αὐτοῦ Γρηγορίῳ, μεθ' οὗ συνέδεσεν αὐτὸν ἰσόδιος καὶ στε-
νωτάτη φιλία, στηριζομένη ἐπὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν
ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ὁ Βασίλειος διέπρεψε παν-
ταχοῦ ἐπὶ φιλομαθείᾳ καὶ σοφίᾳ· ἐπανακκίψαντι δὲ οἱ-
καδὲ ἀντιτίθη αὐτῷ ἡ διδασκαλία τῆς ῥητορικῆς· ἀλλὰ
τὸν μοναχικὸν βίον ζηλῶν, μετὰ περιοδείαν εἰς Συρίαν,
Παλαιστίνην καὶ Αἴγυπτον ἐπανέρχεται οἰκαδὲ, διανέμει
τὴν οὐσίαν αὐτοῦ τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἀναχωρεῖ εἰς τὴν ἔ-
ρημον τοῦ Πόντου, ἐνθα μετὰ τοῦ Γρηγορίου, ἐλθόντος ἐ-
κεῖ, ἀσκοῦνται εἰς τὴν προσευχὴν καὶ μελέτην, συντάττου-
σι δὲ λαμπρὸν σύγγραμμα τὴν «Φιλοκαλίαν».

Τῷ 364 χροτονεῖται παρὰ τὴν θήλησιν αὐτοῦ πρε-
σβύτερος, τῷ δὲ 370 διαδέχεται εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρό-
νον.

νον Καισαρείας τὸν ἀποθνέοντα Εὐσέβιον. Ἐντεῦθεν κυρίως ἄρχεται δεικνύων τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

Μόδεστος ὁ ἐπίτροπος τοῦ τότε αὐτοκράτορος. Οὐκ ἔλκοντος προσετράχη νὰ καταπείσῃ αὐτὸν νὰ εἰρηνεύσῃ μετὰ τῶν ἀρειανιστῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ βασιλεὺς. « Οὐδέποτε τοσοῦτον τολμηρῶς ὠμίλησέ μοι ἐπίσκοπος », εἶπεν ὁ Μόδεστος, ἐκπλαγείς ἐπὶ τῇ τόλμῃ τοῦ Βασιλείου. « Φαίνεται ὅτι οὐδέποτε εἶδες ἀληθῆ ἐπίσκοπον », εἶπεν ὁ Βασίλειος.

« Διὰ τί ἀνθίστασαι τῷ αὐτοκράτορι », λέγει ὁ Μόδεστος, « δὲν φοβεῖσαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ ; Δὲν φοβεῖσαι τὴν ἐξορίαν, τὰ μαρτύρια, τὸν θάνατον ; » « Ἀλλὰ λέγε », ἀποκρίνεται ὁ Βασίλειος. « Ἐξορίαν δὲν φοβεῖται ὁ ξένος καὶ παρεπίδημος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Μαρτύρια δὲν δύνανται νὰ ἐπιβληθῶσιν εἰς σῶμα ἀσθενές, ὅπερ ἡ πρώτη προσβολὴ ἀνέμου δύναται ν' ἀνατρέψῃ. Εἰμὶθα πρᾶτοι καὶ ταπεινοὶ οὐχὶ μόνον πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἐλάχιστον τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ, περὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ προκειμένου, οὐδένα πτοούμεθα. Πῦρ καὶ ξίφος καὶ θῆρες καὶ οἱ τὰς σάρκας τέμνοντες ὄνυχες τρυφὴ μᾶλλον ἢ κατὰ πληγὴς ἡμῖν εἶναι. Ἀκουέτω ταῦτα καὶ βασιλεὺς ».

Ἀντιστάς οὕτω γενναίως ὁ θεῖος πατήρ, ἐτήρησεν ἀπρόσβλητον τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ, φιλόκωπος δὲ, εὐεργετικός καὶ ἐλεήμων πρὸς τοὺς ἄλλους δικτελίστας, πτωχοκομίον ἰδρύσας καὶ τὰς προσόδους τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ αὐτῷ ἀφιερῶσας, πενιχρότατα δὲ αὐτὸς ζήσας, ἀπέθανε τῷ 379 ἐκ σωματικῆς ἐξασθενήσεως, προιλλοῦσθης ἐξ ὑπερβολικῆς ἀσκήσεως.

β) Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.

Ὁ δὲ Γρηγόριος, ὁ Ναζιανζηνὸς ἐπικαλούμενος, ὁ διὰ τὸ ὕψος καὶ τὴν δύναμιν τῶν λόγων, δι' ὧν τὴν θεοότητα τοῦ ἱ. Χριστοῦ, τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, υπερέσπισε, Θεολόγος ἐπικληθεὶς, ἐγεννήθη τῷ 328 μ. Χ. ἔπει, ἐπαιδεύθη δὲ ἐν Καισαρείᾳ, Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Ἀθήναις.

Τῷ 361 ἐχειροτονήθη ἄκων πρεσβύτερος, τῷ δὲ 374, ἀποθανόντος τοῦ πατρὸς, ἐγένετο ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ, τῷ δὲ 380 κληθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου τοῦ α', ἐκηρύχθη ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, μετ' ὀλίγον δὲ ἐγένετο πρέσβρος τῆς αὐτοῦ συγκροτηθείσης β' οἰκουμένης συνόδου τῷ 381. Ἀλλ' ἡ δυσχέρεια, αἱ διαβολαὶ καὶ αἱ ῥαδιουργίαι τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ παραιτήσῃται τὸν θρόνον. Οἱ λόγοι, οὓς ἀπήγγειλε παραιτούμενος, εἶναι ἄξιοι μνήμης καὶ μιμήσεως.

« Ἄνδρες συμπαίμενες τῆς ἱερᾶς τοῦ Χριστοῦ ποιμνης, αἰσχρὸν μὲν εἴη καὶ παντελῶς οὐχ ἡμῶν, εἰ, τοὺς ἄλλους εἰρήνῃν παιδεύοντες, αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἤρασθε· πῶς δ' ἂν ὁμονοεῖν ἐτέρους πείσαιτε, αὐτοὶ ὄντες περὶ τὰ δοκοῦντα ἀσύμφωνοι ; Ἀλλ' ἰκετεύω ὑμᾶς, πρὸς τῆς Τριάδος αὐτῆς, καλῶς καὶ εἰρηνικῶς διαθέσθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους. Εἰ δὲ τι ὑμῖν ἐγὼ τῆς διαστάσεως αἵτιος, οὐκ εἰμὶ σημαντότερος τοῦ Ἰωανῆ τοῦ προφήτου· βάλετέ με εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πάσεται ἀπ' ὑμῶν ὁ κλύδων τῶν ταραχῶν· αἰροῦμαι παθεῖν ὅ,τι ἂν βούλησθε, καίπερ ἀθῶος ὢν τῆς

ὁμῶν ἐνεκεν ὁμονοίας θρόνου ἐξώσατε, πόλειως ἀπειλάσατε, μόνον τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην, ὡς ὁ Ζαχαρίας φησί, ἀγαπήσατε. Ἐρρωσθε, ἱεροὶ ποιμένες, καὶ τῶν ἐμῶν πόνων μνημονεύοντες μὴ ἀπολήξητε».

Διὰ τοιούτων λόγων τὸν θρόνον κατέλιπε, διὰ θαυμασίου δὲ ὡσαύτως λόγου τὸν λαὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀποχαιρετίσας, ὑπέστρεψεν εἰς Καππαδοκίαν· διερχόμενος δὲ διὰ τῆς Καισαρείας ἐξεφώνησε τὸν περίφημον ἐπιτάφιον εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον. Διατελίσας δὲ μέχρι τοῦ 383 ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ, ἀπεχώρησεν ἐπὶ τέλους εἰς κτῆμα πατρικόν, ἐνθα συγγράφων ἀπέθανε τῷ 390.

γ') Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Ὁ δὲ Ἰωάννης, ὁ διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν χάριν τῆς ἐγγλωττίας αὐτοῦ Χρυσόστομος ἐπικληθεὶς, ἐγεννήθη ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας τῷ 347 μ. Χ. Ἐπικειθῆ δὲ παρὰ Λιβανίου τοῦ σοφιστοῦ καὶ ἄλλων διδασκάλων τὴν ῥητορικὴν καὶ θεολογίαν, δι' ἰδίας δὲ μελέτης τοσοῦτο δεινὸν ἑαυτὸν ἀπέδειξε, ὥστε ἐκλήθη παρὰ πολλῶν Δημοσθένης τῆς ἐκκλησίας. Ἐγίνωσκεν ἀπὸ μνήμης ἅπασαν τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην!

Τῷ 381 ἐχειροτονήθη διάκονος, τῷ 386 πρεσβύτερος, τῷ δὲ 387 ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Εὐτρόπιου, ὑπουργοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου. Ἐλέγχων τὸν Εὐτρόπιον ἐπὶ τῇ ἀσωτίᾳ αὐτοῦ δυσηρέσκει αὐτῷ. Μετ' ὀλίγον δὲ ἴσως τὴν ζωὴν αὐτοῦ, προσφυγόντος εἰς τὸ ἱερόν τοῦ ναοῦ καὶ ἐντρόμου ἐν αὐτῷ

ἱερπόντος, ἐκφωνήσας θαυμάσιον λόγον, «πρὸς Εὐτρόπιον» ἐπιγραφόμενον.

Ὁ χαρακτηρ τοῦ λόγου αὐτοῦ ἦτο πρακτικὸς μὲν, ἀλλ' ἀπότομος καὶ ὁρμητικὸς, δεικνύων τὴν αὐστηρὰν αὐτοῦ ἠθικότητα. Ἐξελέγχων οὕτω τὰς ἐλλείψεις καὶ παρεκτροπὰς καὶ αὐτῆς τῆς αὐλῆς, ἐμισήθη καὶ παρ' αὐτῆς τῆς αὐτοκρατορίας Εὐδοξίας, ἐξ οὗ καὶ ἐξώρισθη τῷ 403. Ἀλλ' ἕνεκα τῶν ἀπειλῶν τοῦ λαοῦ, στασιάζαντος ἕνεκα ἐπισυμβάντος σεισμοῦ, ὃν ὁ λαὸς ἀπέδωκεν εἰς τὴν θείαν ὀργὴν ἐπὶ τῇ ἀδίκῃ ἐξορίᾳ τοῦ ποιμένος αὐτοῦ, ὃν καθ' ὑπερβολὴν ἐσιέβeto καὶ ἠγάπα, ἀνεκλήθη μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς ἐξορίας. Μετὰ ἔτος ὅμως πάλιν ἐξορίζεται εἰς Πόντον διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Τελευτᾷ καὶ ἐπιδείξεις ἐπὶ τῇ ἀνεγέρσει ἀργυροῦ ὁμοιώματος τῆς Εὐδοξίας ἐπήνεγκαν νέαν ταρχήν, προὐκάλασαν νέον λόγον τοῦ Χρυσοστόμου κατὰ τῆς Εὐδοξίας, οὕτως ἄρχόμενον·

«Πάλιν Ἡρωιδίᾳς μαίνεται, πάλιν ταρχέττεται, πάλιν ὀργεῖται, πάλιν ἐπὶ πῖνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου ζητεῖ λαβεῖν». Ἡ προσβολὴ αὕτη ἐξηρέθισε τὴν Εὐδοξίαν, ὁ Χρυσόστομος ἐξορίζεται, καὶ τῷ 407 ἀποθνήσκει ἐν τῇ ἐξορίᾳ ἐν Κομμάνοις, εὐλογῶν τὸν Θεὸν ὡς ἄλλος Ἰωβ καὶ λέγων·

«Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκα».

Τοιοῦτοι ἐν συντομίᾳ ὑπῆρξαν οἱ τρεῖς οὗτοι μεγάλοι τῆς ἐκκλησίας φωστῆρες, οὓς ἡ ἐκκλησία τιμᾷ ὡς ἁγίους, ὡς διδασκάλους καὶ πατέρας αὐτῆς, διότι διὰ τε τῶν ἀγώνων καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν ἐστήριξαν, ὑπερήσπισαν, ἰθρίψαν αὐτήν. Καί τοι δὲ τελεῖ τὴν μνήμην ἐκ-

σπου ἰδίᾳ τῇ α', τῇ κε' καὶ κζ' τοῦ Ἰανουαρίου, τελειό-
μως καὶ ὁμοῦ δι' αἰτίαν τοιαύτην.

Ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶν οἱ Χριστιανοὶ διημέ-
θησαν, τιμῶντες οἱ μὲν τὸν Βασίλειον διὰ τὸ ὕψος τοῦ
λόγου, τὴν αὐστηρότητα καὶ ἐμβριθεὶαν τοῦ ἡθους, τὰς
ἀρετάς, δι' ἧς μικρὸν τῶν ἀγγέλων ὑπελείφθη, οἱ δὲ τὸν
Ἰωάννην διὰ τὸ ἐπιεικὲς τοῦ ἡθους, τὸ λεῖον τῆς φράσεως
καὶ τὸ πλῆθος τῶν μελιρρῦτων λόγων, οἱ δὲ τὸν Γρηγόριον
διὰ τὸ κομψὸν καὶ πεποικιλμένον τῆς φράσεως, τὴν ἰσχὺν
καὶ ἀνθηρότητα τοῦ λόγου, ἡ ἐκκλησία τὰ διεστῶτα συν-
άπτουσα καὶ τὴν εἰρήνην ἐπιθυμοῦσα, καθιεροῖ μίαν ἑορ-
τὴν χάριν τῆς ἐνότητος καὶ ὁμονοίας τῶν Χριστιανῶν.
Οὕτω συνέστη ἡ ἑορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, ἀγομένη τῇ
30 Ἰανουαρίου οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας,
ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πασῶν τῶν σχολῶν, διότι οἱ διδάσκαλοι
καὶ φωστῆρες οὗτοι τῆς ἐκκλησίας θεωροῦνται καὶ προ-
στάται τῶν γραμμάτων καὶ τῆς παιδείας. Εἰς τὴν ἑορτὴν
ταύτην προσκαλεῖ ἡμᾶς ἡ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ψάλλουσα·

«Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας τῆς τρισηλίου Θεότη-
τος, τοὺς τὴν οἰκουμένην ἀκτίσι δογματικῶν θείων πυρσεύ-
σαντας, τοὺς μελιρρῦτους ποταμούς τῆς σοφίας, τοὺς τὴν
κτίσιν πᾶσαν θεογνωσίας νάμασι καταρδύσαντας, Βασί-
λειον τὸν Μέγαν καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον σὺν τῷ κλει-
νῷ Ἰωάννῃ, τῷ τὴν γλῶτταν χρυσορρήμονι, πάντες οἱ τῶν
λόγων αὐτῶν ἐρασταὶ συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν, αὐ-
τοὶ γὰρ τῇ Τριάδι ὑπὲρ ἡμῶν ἀεὶ προσεύουσι».

ΩΔΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΣ.

1. Τὴν παιδρὰν ἑορτὴν τῶν τριῶν
τῆς μεγάλης Τριάδος ποιμένων
ἐκτελοῦντες, παιδρῶς πρὸς Θεὸν
ἀναπέμπομεν δόξαν καὶ αἶνον.
Μαθηταὶ τῆς αὐτῶν διδαχῆς,
ὥσπερ οὗτοι κ' ἡμεῖς τὴν παιδείαν
ἐζητήσαμεν νόμῳ ψυχῆς,
νόμῳ ἁσπίλον, νόμῳ πλουσίαν.
2. Ἐκ τῆς ἄνω ἀπλέτου πηγῆς
τοῦ φωτός ἡ παιδεὶ' ἀπονάει
κ' εἰς τὸν σκόληκα τοῦτον τῆς γῆς
τὰ σὺρχνια δείχνουσι φάη.
Τὸν εὐγνώμον' αὐτῆς ἐραστὴν
πρὸς ζωὴν ὁδηγεῖ τὴν ἀρίστην,
ἀθείτων ποιεῖ θεατὴν,
μυστηρίων καθίστησι μύστην.
3. Ἡ παιδεὶ' ἀνυψοὶ ταπεινόν
καὶ πλησίον καθίζ' ἡγεμόνων,
τὸν ἀνώνυμον αἶρει κλεινόν
καὶ γεραίρ' εἰς αἰῶνας αἰώνων.

Συνημμένη τῇ θεῇ ἀρετῇ
 εὐτρεπίζει ψυχὰς παναμώμους,
 Βασιλείους μεγάλους αὐτῇ,
 Γρηγορίους γεννᾷ, Χρυσοστόμους.

5. Τῆς παιδείας ἀντίχου, θνητέ,
 τῶν ζωῶν ἀμφοτέρων κρηπίδος,
 καὶ ἀθάνατος ἔσει ποτέ,
 δεδραγμένος χρηστῆς τῆς ἐλπίδος.
 Τῆς ἀφάτου σοφίας εἰκὼν,
 τὸν οἰκτεῖον τηρῶν χαρακτῆρα,
 τοῖς ἀγγέλοις ποτέ συνοικῶν
 ἀνυμνήσεις Θεὸν τὸν Σωτῆρα.

6. Ὡ φωστῆρες τοῦ κόσμου τριττοί,
 θυηπόλοι τῆς ἄνω λατρείας,
 πρυτανεύσατ' ἐκείθεν αὐτοὶ
 εἰς ἡμᾶς τοὺς πυρσούς τῆς παιδείας.
 Ἐνισχύσατ' ἡμᾶς ἐκ Θεοῦ,
 ὧ προστατάται θερμοὶ τῶν ἀπόρων,
 κ' εὐλογήσατε ζῆλον λαοῦ,
 διδασκάλων, ποιμένων, ἐφόρων.

(Ἠλ. Τανταλίδης.)

119.

ΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣ ΙΠΠΟΚΛΕΙΔΗ.

Κλεισθένης ὁ Ἀριστωνόμου, ἄρχας τῆς Σικυῶνος μετα-
 ξὺ τοῦ 600 καὶ 560 ἔτους πρὸ Χριστοῦ, Ἀγαρίστην τὴν
 αὐτοῦ θυγατέρα τῷ ἀρίστῳ τῶν Ἑλλήνων ἠθέλησε νὰ ἐκ-
 δώσῃ. Ὀλυμπίων δὲ τελουμένων, ἐν οἷς ἐνίκησε τεθρίππῳ,
 προσεκήρυξεν ὅστις τῶν Ἑλλήνων νομίζει ὅτι εἶναι ἄξιος
 νὰ γένηται γαμβρὸς τοῦ Κλεισθένου, νὰ ἔλθῃ εἰς Σικυῶ-
 να ἐν ἐξήκοντα ἡμέραις ἢ καὶ πρότερον, διότι ὁ γάμος θὰ
 κυρωθῇ ἐντὸς ἔτους, ἀρχαμένου ἀπὸ τῆς ἐξηκοστῆς ἡμέρας.

Συνῆλθον λοιπὸν ἐν Σικυῶνι ἅπαντα χρόθεν τῆς Ἑλλά-
 δος μνηστῆρες δυοκαίδεκα, ὅσοι ἐπὶ ταῖς ἰδίαις ἢ ταῖς πα-
 τρώαις ἀρεταῖς ἰμεγαλοφρόνουν καὶ δὴ καὶ Ἴπποκλείδης
 ὁ Τισάνδρου, Ἀθηναῖος, τὴν τε ἄλλα ἐξοχος ὢν ἀνὴρ καὶ
 τῷ μεγάλῳ τῶν ἐν Κορίνθῳ Κυψελιδῶν ἀγχιστεύων οἴκῳ.
 Τούτους ἅπαντας ἐν Σικυῶνι Κλεισθένης διετέλει ξενίζων
 μεγαλοπρεπῶς, τὸν χαρακτῆρα δὲ, τὴν ἀγωγὴν καὶ τοὺς
 τρόπους ἐκάστου ἐξετάζων καὶ διερευνώμενος. Ἦρεσκον
 δ' αὐτῷ μάλιστα οἱ ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ τούτων αὖθις Ἴππο-
 κλείδης. Ἐπιστάσης δὲ τῆς ἡμέρας, ἐν ᾗ ὁ γάμος ἔδει νὰ
 κυρωθῇ, Κλεισθένης, βοῦς ἑκατὸν θύσας, εἰς εὐωχίαν τοὺς
 τε μνηστῆρας καὶ πάντας τοὺς Σικυωνίους προσεκαλέσατο.
 Τῷ δείπνῳ ἐπηκολούθησεν ὁ πότος καὶ αἱ διαλέξεις, συ-
 ζήτησις δὲ καὶ περὶ μουσικῆς ἐγένετο. Ἴπποκλείδης δὲ
 παραγγείλας τῷ αὐλητῇ ν' αὐλήσῃ τὴν καλουμένην ἐμμέ-
 λειαν, ἤρξατο ὀρχούμενος, τὴν περὶ τοῦτο ἐπιτηδαιότη-

τα θέλων νὰ ἐπιδείξῃ. Κλεισθένης δέ, καίπερ τούτῳ δυσαρ-
ρεστούμενος, ἀλλ' ὁμως ἑαυτὸν ἐκράτει καὶ μόνον καθ' ἑαυ-
τὸν ἔγνω νὰ μὴ ἐκλέξῃ τοῦτον γαμβρὸν. Ἀλλὰ μετ' ὀλί-
γον τοῦ Ἰπποκλείδου κελεύσαντος ν' ἀχθῇ εἰς μέσον τρά-
πεζα καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀρξαμένου νὰ ὀρχῇται καὶ τοῖς σκέ-
λεσι νὰ χειρονομῇ, ὁ Κλεισθένης μὴ φέρων ἤδη τὸ ἀναιδὲς
ἀνεβόητε, αἴ παῖ Τισάνδρου, ἀπορχήσαό γε μὴν τὸν γά-
μον», διὰ τῆς ὀρχήσεως ταύτης ἀπώλεσας τὴν νόμην·
ὁ δὲ Ἰπποκλείδης πάραυτα ἀπεκρίνατο, «Οὐ φροντὶς Ἰπ-
ποκλείδην»· ὁ δὲ καὶ παρὰ τῶν ὀλιγώρων καὶ ἀμελῶς τι
ποιούντων λέγεται.

120.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΝ Τῇ ΓΕΝΝΗΣΕΙ Αὐτοῦ.

Ἐκ μόνης τῆς μετὰ τὴν γέννησιν ἀμέσου ἡμῶν κατα-
στάσεως δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν τὴν ἡμετέραν ἀσθί-
νειαν. Τὸ γεννώμενον νήπιον, οὐδ' ὅλως δυνάμενον νὰ μετα-
χειρισθῇ τὰ ὄργανα καὶ τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ, χρῆζει πολ-
λῶν καὶ ποικίλων βοηθειῶν. Εἰκὼν ταλαιπωρίας καὶ πό-
νου ! Ἐν τῷ πρώτῳ ἐκαίνῳ χρόνῳ οὐδὲν τῶν ζῶων ἀσθε-
νέστερον τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν πάσῃ ὥρᾳ φαίνεται ἐκλείπου-
σα ἡ ἀβέβαιος καὶ κλονουμένη αὐτοῦ ζωὴ. Μήτε νὰ κρα-
τῇται μήτε νὰ κινήται δύναται, μόλις δὲ ζῇ καὶ διὰ θρη-

νων ἀγγέλλει ὅσους πόνους ὑφίσταται. Ἡ φύσις φαίνεται
αὐτῷ λέγουσα ὅτι ἐγεννήθη, ἵνα πάσχῃ, καὶ ὅτι εἰς ἧλθεν
εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὅπως μετὰσχῇ τῶν δεινῶν αὐ-
τοῦ καὶ ἀσθενειῶν.

121.

Αἱ Εὐεργεσίαι τοῦ ἡλίου.

Ἀπ' ἀρχῆς τῆς δημιουργίας ὁ ἥλιος ἐθεωρήθη τὸ θαῦ-
μα τῶν οὐρανῶν, καὶ δικαίως ἔτυχε θεῶν τιμῶν κατὰ τὴν
νηπιώδη τοῦ ἀνθρώπου κατάστασιν. Ἡ ἐκπληξίς τῶν
πρώτων τῆς γῆς κατοίκων, ἰδόντων τὸν ὑπέρλαμπρον
τοῦτον φωστῆρα αἰωρούμενον ἐν τῷ μέσῳ τῶν σαπφειρί-
νων οὐρανῶν, ἦτο ἀπερίγραπτος. Ἀλλ' οὐδ' ὅλως ἀπελείφθη
τῆς ἐκπλήξεως ταύτης ἡ ἀμύθητος αὐτῶν θλίψις, ὅτε
μετ' ὀλίγον ἐφάνη συστέλλων τὰς χρυσαυγεῖς αὐτοῦ ἀκτῖνας
καὶ κρύπτων τὸ φλογερὸν αὐτοῦ πρόσωπον ὀπισθεν τοῦ ὀ-
ρίζοντος. Διαρκὲς θρήνος, ὑποτίθεται, ἐξηκούετο δι' ὅλης
τῆς νυκτὸς τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀν-
θρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ταύτῃ ἀπωλείᾳ· ἀλα-
λαγμοὶ δὲ ἀγαλλιάσεως ἀντήχησαν ἐπὶ τῇ ἐκ νέου ἐμφα-
νίσει τοῦ χρυσοῦ τούτου ὀμματος τῆς ἡμέρας.

Ὅποτε εἶδον κατ' ἀρχάς οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν δύσιν
τὸν ἥλιον κρυπτόμενον, τὴν σκοτισθεῖσαν φύσιν,
ὥς νήπια ἐθρήνησαν·

ἀλλὰ ἰδόντες τὸν λαμπρὸν εἰς τῆς αὐγῆς τὰς πύλας
νὰ πυρπολῇ τοὺς οὐρανοὺς, ἐκ νέου ἀνατείλας,
πρηνεῖς τὸν προσεκύνησαν.

Ἀμφίβολον εἶναι ἐὰν ὑπῆρξαν Ἰθνη, μὴ ἀτενίσαντα
μετὰ θάμβους καὶ ἱερᾶς συγκινήσεως εἰς τὸν ὑπέρλαμπρον
τοῦτον φωστῆρα, μὴ αἰσθόμενα τὴν ἔφεισιν τοῦ ν' ἀναγνώ-
σωσιν ἐν τῷ φωτοβόλῳ δίσκῳ αὐτοῦ τὴν ἱστορίαν τῶν οὐ-
ρανῶν.

Ἡ ἀκένωτος αὕτη πηγὴ τοῦ φωτός καὶ τῆς θερμότητος,
ἡ ἀνανεοῦσα τὴν νεότητά καὶ τὴν καλλονὴν τῶν εἰς τὴν
δεσποτεῖαν αὐτῆς ὑπαγομένων κόσμων, ἡ ἀνεξάντλητος
ἐστία τῆς ζωῆς καὶ τῆς γονιμότητος, τῆς διακεχυμένης
ἐν ἅπασιν τοῖς ἐν τῷ κρᾶτι αὐτῆς πλάσμασι, κατέχει τὸ
κέντρον τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ συστήματος, προέσταται
ἐν τῇ κινήσει τῶν ἀποτελούντων τὸ σύστημα τοῦτο οὐρα-
νίων σωμάτων καὶ ποδηγετεῖ αὐτὰ ὡς κοινὸς τροφεὺς καὶ
πατήρ.

Τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο ἄστρον διαχέει τὴν λάμψιν τῆς
ἡμέρας ἐν τῇ διαχυεῖ ἀτμοσφαίρᾳ, ἥπερ αὐτοῦ καὶ αὕτη
εἶναι δημιούργημα, διότι, ἀντλοῦν ἀπὸ τῶν ὠκεανῶν καὶ
τῶν ἐπὶ γῆς ρεῖθρων ὡς ἀπὸ ἄχανους δεξαμενῆς, μεταβάλλει
τὰ ὕδατα εἰς εὐεργετικὴν δρόσον, δι' ἧς ποτίζει τὰς
διψάλας πεδιάδας, μεταποιεῖ αὐτὰ εἰς γονιμοποιὸν ἱκμά-

δα, ἱπυξάνουσιν τὴν εὐροσίαν τοῦ γένους ἐδάφους, εἰς
αἶρα, ἐξ ὧν αὕτη ἡ ἀτμοσφαίρα συγκροτεῖται.

Ἡ διαδοχὴ τῶν τισσάκων τοῦ ἔτους ὡρῶν τῷ ἡλίῳ ὁ-
φείλεται. Ὅταν κατὰ τὰς πρώτας τοῦ ἔκτος ἡμέρας ὁ
χρυσοφανὴς οὗτος ἀστὴρ ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς ζοφερᾶς
ὁμίχλης ἐξορᾷ, διὰ νέων θελγῆτρων φαίνεται περιβάλλων
τὴν ὑπὸ τοῦ κρυμοῦ τοῦ χειμῶνος ἀποψυχθεῖσαν ἡ-
μετέραν σφαῖραν, ἡ εὐπειθῶς κλίνει τὸ ὑπὸ χιόνων ἔτι κε-
καλυμμένον αὐτῆς μέτωπον πρὸς τὰς ζειδώρους αὐτοῦ ἀ-
κτίνας. Τότε ἡ γῆ, ἀπὸ τοῦ ληθάργου αὐτῆς ἀνεγειρομένη,
ἐξ ἡδυσθαίας στενάζει, ὁ γόνιμος αὐτῆς κόλπος διὰ
χλόης αὐθις ὠραίζεται. Τόσον ὁ μεγαλοπρεπὴς οὗτος φω-
στήρ καὶ τοῦ οὐρανοῦ ὑπερόπτης γίγας ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ
ἡμετέρου πλανήτου, ὥστε, οὐδὲν ἄνθος αὐτὸς ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς φέρων, ποικίλα καὶ πᾶμπολλα ἄνθη ὑπὸ τὰ βήμα-
τα αὐτοῦ κατασπείρει· οὐδὲν θέρος ἐν τῷ λαμπρῷ αὐτοῦ
κύκλῳ συλλέγων, θέρη πρὸς διατροφήν τῆς ἐνοργάνου φύσε-
ως χορηγεῖ· πηγὴ φωτός ὑπάρχων, ἀλλ' οὐδὲν χρῶμα ἐν
τῷ πεπυρωμένῳ αὐτοῦ δίσκῳ περιβάλλων, χρώματα λαμ-
πρότατα εἰς τὴν φύσιν ἅπασαν παρέχει.

Ἀλλὰ καὶ τὰ ἄπειρα μετεωρολογικὰ φαινόμενα τῷ
ἡλίῳ ὀφείλονται. Τὰ λαμπρὰ τῆς ἱριδος χρώματα, αἱ
θαυμάσιαι ἐκλάμψεις τοῦ βορείου σέλαος, τὸ κροκοθαφές
τοῦ λευκανθοῦς, τὰ ποικίλα χρώματα τῶν ἀνθίων καὶ πάν-
των τῶν πραγμάτων, ἡ τὴν γῆν ἡμῶν περιβάλλουσα ἀτμό-
σφαιρα, τὰ ἐν αὐτῇ γινόμενα μετέωρα, οἱ ἀτμοί, ἡ ὁμίχλη,
τὰ νέφη, ἡ βροχὴ, ἡ χιών, ἡ χάλαρα, ἡ δρόσος, ἡ πά-
χνη, ὁ ἀήρ, οἱ ἀνέμοι, πάντα ταῦτα τῷ ἡλίῳ ὀφείλονται.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων ἀπάν-
των τῷ ἡλίῳ ὀφείλεται. Κλείσατε φυτὸν τι ἢ ζῶον ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας ἐν σκοτεινῷ τινι μέρει, στερήσατε αὐτὸ
τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ μετ' ὀλίγον μαραίνεται, βρα-
δύτερον ἀποθνήσκει. Ἰδετε τὰ φυτὰ τὰ ἐν τῇ σκιᾷ καὶ
τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ δίκαιτωμένους.

Πηγὴ ἀκένωτος ζωῆς, μονάρχᾳ τῆς ἡμέρας,
ὁ τοῦ συστήματος ἡμῶν στηρίζων τοὺς ἀστέρας,
αἰτία τῆς κινήσεως, ὦ ἄστρον σελασφόρον,
ὅπου ἡ φύσις ἐρριψε δημιουργίας σπόρον!
ὡς κύκλῳ λύχνου στρέφονται ψυχαί, τὸ φῶς διψῶσαι,
ὁμοίως σφαῖραι κύκλῳ σου συστρέφονται σκιρτῶσαι.
Τὸ πᾶν ἐκλείπει δι' ἡμᾶς, ἐὰν τὸ φῶς σου δύσῃ,
ἐὰν τὴν σφαῖράν σου ῥοπῇ ὀλέθρου ἀφανίσῃ (α).

122.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΙΟΝ.

Ὁ ἥλιος ἐκ τῆς θαλάσσης
Υγρὸς ἀκόμῃ ἀνατέλλει,
Κ' εἰς τὰς ἀπέναντι ἐκτάσεις
Ὡς ῥόδων φαίνεται νεφέλη.

(α) Σύμπαν.

Ἡ λάμψις του, δειλὴ εἰσέτι,
Τὰς ἄκρας λείχει τῶν ὀρέων.
Ζωὴν εἰς τὴν ζωὴν προσθέτει
Καὶ ἀνελίσσει κόσμον νέον.

— Ἡ φύσις ἐκοιμᾶτο πᾶσα —
Ἐγείρει ὄρη καὶ κοιλάδας,
Καὶ καταβᾶσα, καταβᾶσα
Ζωογονεῖ τὰς πεδιάδας.

Ὡ ἐφορε τῆς οἰκουμένης,
Λιμπρὸς καὶ διὰ τοῦτο μόνος
Ἀνὰ τὸ ἄπειρον προβαίνει,
Βαδίζων ἄνω τοῦ αἰῶνος.

Φεῦ! πόσας, ἥλιε, καρδίας
Ἀπέλπιδας, ὠχράς, φωτίζεις!
Τί ὠφελεῖ ἀκτὶς εὐδίας
Εἰς τὸ κενόν, εἰς ὃ βαδίζεις;

Τὸ σκότος ἂν πρὸ σοῦ ἐχάθη,
Πλὴν τῆς ψυχῆς τὸ σκότος μένει.
Εἰς τοῦ Ὀκεανοῦ τὰ βάθη
Ἡ λάμψις σου δὲν καταβαίνει.

Ὡς νύμφην βίου τερπνοτάτου
 Τὸ πᾶν μέ καλλονὴν στολίζεις·
 Ἄλλ' εἰς τὴν κλίνην τοῦ θανάτου
 Τὴν νύμφην τάχιστα λακτίζεις.

Λαμπὰς ἐκεῖ ἐπικηδεῖα,
 Τῆς γῆς ἐκαστοτὲ θνησκούσης,
 Προβαίνεις ἐν πομπῇ βραδείᾳ,
 Γελῶν πρό τελετῆς θρηνούσης.

Ναί, ἥλιε, γελᾷς, δὲν κλαίεις·
 Εἰς ὄμμα χαίρον ἢ δακρῦον
 Ὅμοιαν λάμψιν διαχέεις,
 Φωτίζων θάνατον καὶ βίον.

Τοῦ οὐρανοῦ εἰν' αἰωνίως
 Γλαυκὸν καὶ διαυγὲς τὸ ὄμμα·
 Ὁ ἄπειρος τοῦ Πλάστου βίος
 Εἰς τὸ γλαυκὸν δηλοῦται χρῶμα.

.

Εἰς λείψανα τῆς Καρχηδόνας
 Εἶδες τὸν Μάριον σιγῶντα,
 Μόνον· ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνος
 Φεῦ ! ἀνεπόλει παρελθόντα.

Ἐρείπιον τῆς δόξης ἦτο,
 Καθήαινον ἐπ' ἐρειπίων·
 Τίς οἶδε τί διανοεῖτο
 Ὁ ἥλιος ὁ καταδύων ;

Σὺ παρευρέθης, ὅτε σύρων
 Ὁ Κότων ξίφος αὐτοκτόνον,
 Ἀπέθνησκε τὸ πᾶν οἰκτεῖρων,
 Τὴν ἀρετὴν αὐτὴν πληγόνων.

Εἰς μόνον, ὁ Ναυῆ, σοὶ εἶπε,
 Στῆθι ! τὴν νίκην νᾶ ταχύνης·
 Πλὴν πόσαι βλασφημοῦσαι λῦπαι
 Σ' εἶπον, σποδὸς καὶ νύξ νᾶ γείνης !

Ναί, νύξ τὸ φῶς εἰν' εἰρωνεία,
 Ὅπου κυλλίονται ὀδύναι·
 Νύξ βαθυτάτη καὶ σκοτία
 Ὁ οὐρανὸς τοῦ πόνου εἶναι.

Σὺ τὰ μυστήρια γνωρίζεις
 Τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου μόνον.
 Τὸ βλέμμα σου καταβυθίζεις
 Ἐπὶ τοῦ κόσμου πρὸ αἰώνων.

Καὶ εἶδες νὰ πετᾷ ἐμπρός σου
 Ὡς τι πανόραμα ταχέως
 Τὸ κάλλος μεγαλείου τόσου,
 Ὁ κόσμος ἅπας ὁ ἀρχαῖος.

Καὶ ἦτο κόσμος νεανίας,
 Γελῶν καὶ σύντονος κ' ἐλπίζων,
 Καὶ παίζων μὲ τὰς δυστυχίας,
 Μὲ ἀνθη τὴν ζωὴν στολίζων.

Χρυσοῦς αἰὼν, ὡς ἡ ἀκτίς σου,
 Εἰς ἕκρ' θάλλον ἐπλανᾶτο·
 Εἶδεν ἐπάνω τῆς ἀβύσσου
 Καὶ μ' ὄνειρα ἀπικαιμάτο.

Τὰ πάντα ἔτρεψεν ὁ χρόνος.
 Αἱ γενεαὶ περῶσι πᾶσαι.
 Ἄλλ' ἀναλλοίωτος σὺ μόνος
 Ἐπὶ τὴν κόνιν των πλανᾶσαι.

Καὶ ὁμως, ἤλια, ποῦ τείνει,
 Ποῦ ἡ μακρὰ αὐτὴ πορεία;
 Οὐδ' ἔχνος ὀπισθεν ἀφίνει.
 Τὸ φῶς διώκει ἡ σκοτία.

Σὲ τέρπει ὁ μακρὸς σου βίος;
 Ἀπῆντησας τὴν εὐτυχίαν,
 Διότι βαίνεις αἰωνίως,
 Κ' ἡμεῖς ἡμέραν μόνον μίαν;

Πρὸς τί ὁ Πλάστης διασπάσας
 Τὸ ἀχανὲς τοῦ χάους στῆθος,
 Τὰς πλάσεις ἤγειρεν ἀπάτας
 Ἀπὸ τὸ νεκρικόν των βῦθος;

Τίς οἶδε, ἤλια, τὸ μέλλον;
 Σὺ εἰς τοῦ Γολγοθᾶ τὸ χῶμα
 Εἶδες τὸν Ἀνθρώπον ἀργέλων
 Χορὸς σ' ἐθάμβωσε τὸ ὄμμα.

Προχώρει τὴν πιστὴν πορείαν.
 Ἐμπρός, ἡ δύσις σὲ προσμένει.
 Ὅδὸν βαδίζομεν ὁμοίαν.
 Δύσις καὶ μνήμα πέραν χαίνει.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι αἰωνία,
Δὲν εἶναι θάνατος ἢ δύσις.
Τίς οἶδε, ἂν ὥς ἡ πρῶτα
Δὲν θ' ἀνατείνωμεν ἐπίσης;

Δημήτριος Παπαρρηγόπουλος.

123

Η ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ Η ΨΥΧΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ.

(Πράξ. δ', 32—37.)

124.

ΑΙ ΦΩΝΑΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Ὅταν ἐν τῇ θεσπισίᾳ κάλλει τοῦ ἔαρος καὶ τοῦ θέρους
ἀγρούς καὶ λειμῶνας ἀνθοστολίστους καὶ λάμποντας δια-
τρέχω, ὅταν μηδεὶς ψόφος φύλλου, μηδὲν φαιδρὸν παι-
μνίου βλήχημα, μηδεὶς ψιθυρισμός, μηδεμίαν πτηνοῦ φωνή
τὰς ἀκοάς μου προσβάλλῃ, συνελόντι εἰπεῖν, ὅταν τὰ πᾶν-
τα σιωπῶσι, ἅπαντα ἢ καλλονὴ τῆς γῆς λυπηρὰν μόνον

αἰσθῆσιν προξενεῖ μοι. Ἡ φύσις φαίνεται μοι καὶ ὑπὸ τὰ
χαρίεντα ποικίλα χρώματα οἶοναί νεκρά. Οὐδὲν παρέχει μοι
αἰσθῆσιν. Εἰμαι ἐν μίᾳ μεγαλοπρεποῦς ἐρημίας, γίνομαι
περίλυπος καὶ ἐπιποθῶ τὴν φωνὴν τῶν ζώων.

Ἡ ὄρασις ἤττον τῆς ἀκοῆς τρέφει τὰ αἰσθήματα τοῦ
ἀνθρώπου. Διὰ τῆς ἀκοῆς ἰδίᾳ συγκοινωνοῦμεν πρὸς πάντα
τὰ αἰσθητικῇ δυνάμει πεπροικισμένα ὄντα. Ἡ ἀόρατος βοή
τοῦ ὑπὸ τῶν ἀνέμων ταρασσομένου ἐκτεταμένου δάσους,
τὸ γλυκὺ κελάρυσμα τῶν πηγαίων ὕδατων, ὁ φλοῖσθος τῆς
θαλάσσης, ὁ βόμβος τῶν μελισσῶν καὶ τῶν κανθάρων, αἱ
ποικίλαι φωναὶ τῶν τετραπόδων, ὁ τερετισμός τῶν πτηνῶν
δίδουσι ψυχὴν εἰς τὴν λαμπροτέραν καὶ τερπνοτέραν το-
ποθεσίαν.

Καθάπερ ἡ σιωπὴ τοῦ θανάτου φέρει φρίκην τῇ καρδίᾳ
τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἡ φωνὴ τῆς φύσεως προξενεῖ αὐτῷ
εὐφροσύνην. Ἡ φωνὴ καὶ ὁ ἦχος τῶν διαφόρων ὄντων διε-
γείρει ἐν ἡμῖν ὑψηλοὺς λογισμοὺς καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα,
καθίστησιν ἡμῖν καταληπτὸν τὸν καθολικὸν σύνδεσμον
πάντων τῶν πλασμάτων.

Καίτοι πάντα τὰ ζῶα δὲν ἔχουσι φωνήν, διότι πλείστα
στεροῦνται πνευμόνων, ἀλλ' ὅμως καὶ τὰ ἄμοιρα φωνῆς
γινώσκουσι νὰ ἐκφέρωσι φθόγγους τινὰς ἀτελεῖς ἢ ἥχους
ἀσαφείς, ἵνα δι' αὐτῶν ἐπαυξάνωσι τὸν καθολικὸν θροῦν
τῆς ζωῆς. Δὲν θέλουσι τὰ πλάσματα ταῦτα νὰ μένωσιν ἄ-
φωνα, ὅταν ὁ ὕμνος τῆς γῆς ἀναβαίνει πρὸς τὸν οὐρανόν.
Καὶ τὰ μὲν φθέγγονται, τρίζοντα διὰ τῆς τριβῆς τῶν
μηρῶν αὐτῶν πρὸς τὸ ἔλυτρον, ὡς οἱ μακρόθεν ἀκουόμενοι
γρύλλοι τῶν ἀγρῶν ἢ τῶν οἰκιῶν, μικρὸν ἀνυψοῦντες καὶ

τρέποντες πρὸς ἄλληλα τὰ στεγνὰ καὶ ὑμενώδη αὐτῶν πτερὰ. Οἱ τέττιγες παρόμοιόν τινα τριγμὸν ποιοῦσι διὰ δύο μικρῶν ὀργάνων, ὑπὸ τὰ πτερὰ αὐτῶν καμένων. Οἱ ἐκ τοῦ γένους τῶν κολεοπτέρων ξυλοτρῶνται ἀνταποκρίνονται ἄρρεν καὶ θῆλυ, κροτοῦντες ἐπανειλημμένως διὰ τοῦ μύστακος αὐτῶν τὰ σανιδιώματα, ἐν οἷς βιοῦσι. Ἄλλα δὲ τῶν ζώων γίνονται φανερά, ἐκβάλλοντα βίᾳ διὰ παραδόξου ψόφου ἀπὸ τοῦ σώματος αὐτῶν ῥευστόν τι, ὡς ἡ φέλαινα, ἀνακοντίζουσα εἰς ἱκανὸν ὕψος δύο κρουνοὺς θαλασσίου ὕδατος. Ἄλλα βομβοῦσιν ἐν τῷ ἀέρι διὰ τῶν πτερῶν αὐτῶν, ὡς οἱ κύνωπες, οἱ κώνωπες, αἱ μυῖαι, οἱ μύωπες καὶ αἱ μέλισσαι.

Ἡ φωνή, ἡ διὰ τῶν πνευμόνων σχηματιζομένη, εἶναι δεδομένη μόνοις τοῖς τελειότεροις ζώοις, ἥτοι τοῖς ἐρπετοῖς, πτηνοῖς καὶ θηλαστικοῖς. Ὅσῳ δὲ μαιζονες εἶναι οἱ πνεύμονες καὶ ὁ χῶρος, ἐν ᾧ διαστελλονται, τοσοῦτω ἡχητικώτερα ἡ φωνή. Ἡ ἄπειρος ποικιλία, ἡ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ χαρακτηρίζουσα, δείκνυται καὶ ἐν ταῖς φωναῖς τῶν ζώων. Ἐκαστον γένος, ἕκαστον εἶδος ἔχει ἰδιάζουσιν φωνήν, ἐξ ἧς διακρίνομεν αὐτό, καὶ ἐξ ἧς τὰ ὁμοειδῆ γινώσκονται ἀμοιβαίως ἀπὸ μεγάλων ἀποστάσεων. Οἱ λέοντες, αἱ τίγρεις καὶ αἱ παρδάλεις πληροῦσι τὰς ἐρήμους φοβερῶν βροχημάτων· ἡ ἄρκτος καὶ ὁ λύκος ὠρυόμενοι διαχέουσι φρικτὴν ἐντὸς τῶν δασῶν· ὁ κύων ὕλακτεῖ, τὰ πρόβατα βληχῶνται, οἱ βόες μυκῶνται, οἱ χοῖροι γρυλλίζουσι· ὀγκάζεται ὁ ὄνος, χρεμετίζει ὁ ἵππος.

Ἄλλα τὰ τελειότερα καὶ πολυποικιλιώτατα φωνητικὰ ὄργανα εὐρίσκονται ἐν τῇ λαμπρᾷ καὶ πολυαριθμῇ τάξει

τῶν ὀρνίθων, ὧν αἱ χαρίεσσαι φωναὶ ἐν τῷ αἰθέρι καὶ τοῖς φυλλώμασι τῶν δένδρων, ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πεδιάσι καταθέλγουσι τὸν ἄνθρωπον. Τὰ ἀρπακτικὰ ὄρνια ἐκβάλλουσιν ἄγριαν καὶ διέκτορόν τινα κραυγὴν· αἱ λιμναῖαι καὶ ἱπιθαλάσσιοι ὄρνια ποιοῦσι μᾶλλον εἶδος τι κλαγγῆς καὶ πλαταγῆς· τὰ δὲ ἐντόμιον καὶ σκωλήκων τρεφόμενα ἔχουσι φωνὴν γλυκεῖαν καὶ λιγυράν· τὰ ἀπὸ κόκκων καὶ καρπῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τερετίζουσι· τὰ κεγχροφάγα εἶναι ἀναντιρρήτως τὰ μᾶλλον ὀξύφωνα καὶ λαμπρόφωνα. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ περιγράψῃ τὰς θαυμασίας μελωδίας, ἐν αἷς ταῦτα ἐκφράζουσι τὰ αἰσθήματα αὐτῶν, τὸ ἡδὺ καὶ μελαγχολικὸν μέλος τῆς ἀηδόνος, τὴν φιλικὴν φωνὴν τοῦ ὀρτυγος, τὸ φειδρὸν ἄσμα τῆς κορυδαλλίδος, ἀποπετομένης καὶ ἐν τῷ κυκλῷ τοῦ λάμποντος αἰθέρος χρώματι ἀφανοῦς γιγνομένης, τοὺς χαρμοσύνους φθόγγους τοῦ αἰγιθαλοῦ, τὸ τεχνικώτατον ἐν τοῖς θάκμοις κελύδημα τῶν κοσσύρων, τὸν πρῶτον τρυσμὸν τῆς τρυγόνος, τὸν ζωηρὸν καὶ ποικίλον ῥυθμὸν τῶν καναρίων σειρήνων ; Ἐν γένει εἰπεῖν, οἱ διάφοροι τῶν ὄντων ἤχοι καὶ αἱ ποικιλίαι αὐταὶ φωναὶ ἀποτελοῦσι, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἄσμα τῆς καθόλου δημιουργίας πρὸς τὸν Θεόν. Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ πάντα, τὴν φωνὴν αὐτῶν ἐνοῦντα καὶ ἀρμονικῶς ῥυθμίζοντα, ἀναφωνοῦσι καὶ ψάλλουσι μετὰ τοῦ Προφήτου καὶ Βασιλέως·

- Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, ὀρέοντες καὶ
- πᾶσαι ἄβυσσοι· πῦρ, χάλαζα, χιὼν, κρυστάλλος,
- πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον Αὐ-
- τοῦ· τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί, ξύλα καρποφό-
- ρα καὶ πᾶσαι κέδροι· τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ

• κτήνη, ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά· βασιλεῖς
 • τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί, ἄρχοντες καὶ πάντες
 • κριταὶ γῆς, νεανίσκοι καὶ παρθέναι, πρεσβύτεροι
 • μετὰ νεωτέρων, αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου,
 • ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα Αὐτοῦ μόνου. Ἡ ἐξηκολόγη-
 • σις Αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ».

(Ψαλμ. 89^α, 7—13).

125.

ΔΙΑΒΑΙΝΕΙΝ ΤΟΝ ΡΟΥΒΙΚΩΝΑ.

Ὁ Ρουβίκων εἶναι ποταμὸς τὴν Ἰταλίαν ἀπὸ τῆς Γαλατίας χωρίζων. Ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων Σύγκλητος, βουλευμένη ν' ἀσφαλισθῇ τὴν Ῥώμην κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Γαλατῶν, εἶχεν ἐκδοῦσα ψήφισμα, δι' οὗ ἱερόσυλος καὶ πατροκτόνος ἐκηρύσσεται, θεοῖς δὲ τοῖς ὑποχθονίοις παρεδίδετο πᾶς, ὅστις τὸν Ρουβίκωνα θὰ τολμήσῃ νὰ διαβῇ, λεγόμενον ἢ σπεῖραν μόνον ἄγων. Καίσαρ δὲ ὁ Ἰούλιος διὰ τῶν ὀπλων τὴν μετὰ τοῦ Πομπηίου διαφορὰν διανοηθεὶς νὰ λύσῃ καὶ κατὰ τῆς Ῥώμης ἀπὸ τῆς Γαλατίας ἐλαύνων, ἔστη ἔμπροσθεν καὶ διστάζων παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ρουβίκωνος ἀφικόμενος. « Ὡρα εἰσέτι πρὸς τοῦπίσω νὰ στραφῶμεν, λέγει τοῖς φίλοις αὐτοῦ· τὴν μικρὰν ὁμοῦς ταύτην γέφυραν ἡμῶν διαβάντων, ὁ σίδηρος τὰ πάντα θὰ διαλύσῃ ».

Ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα λέγοντος καὶ διαλογιζομένου, θαυμά τι τοὺς δισταγμοὺς τοῦ μέλλοντος αὐτοκράτορος διαλύει. Ἄνθρωπος τὴν ὄψιν εὐειδῆς καὶ τὸ σῶμα εὐμεγέθης ἄρνω καὶ μικρὸν ἀπωτέρω φαίνεται αὐλῶν. Πολλοὶ δὲ τῶν στρατιωτῶν καὶ σαλπικτῶν ἔδραμον, ἵνα τοῦ αὐλητοῦ ἀκούσωσι· ὁ δὲ μίαν τῶν σαλπίγγων αἶφνης ἀρπάσας ὤρμησε πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ τὸν παιᾶνα ψάλλων εἰς τὴν ἀπέναντι διέβη ὄχθην. Τοῦτο ἰδὼν ὁ Καίσαρ ἀνέκραξε· « Ἀγωμεν ὅποι ἡ φωνὴ τῶν θεῶν καὶ ἡ ἀδικία τῶν ἐχθρῶν ἡμᾶς καλεῖ! Ἐρρίφθω ὁ κύβος! »

Οὕτω τὸν Ρουβίκωνα διαβάς καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν δημοκρατίαν ἀνατρέψας παροιμιώδη τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἀφῆκε τὴν διέβασιν ταύτην· λέγεται δὲ ἡ παροιμία, « διαβαίνειν τὸν Ρουβίκωνα », ἢ, « ἐρρίφθω ὁ κύβος », ὡς ἂν τις τολμηρὰν καὶ ἀμετάτρεπτον βουλήν ποιεῖται.

126.

Ο ΕΣΠΕΡΟΣ.

Ἐρρήθη ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι τὸ κέντρον τοῦ ἡμετέρου πλανητικοῦ συστήματος. Ὅτι περὶ αὐτὸν στρέφονται πολλοὶ ἄλλοι ἀστέρες, ὧν οἱ μὲν, ὡς ἀλλαχοῦ ἐρρήθη, καλοῦνται *πλανῆται*, οἱ δὲ *ἀπλανεῖς*, οἱ δὲ *κομήται*. Εἰς τῶν πλανητῶν, τῶν περὶ τὸν ἥλιον κινουμένων, εἶναι ὁ ἄ-

στήρ ἐκείνος, ὃν ὅτε μὲν τῇ ἐσπέρᾳ κατὰ δυσμᾶς βλέπομεν, ἐπόμενον οἶοναί τῳ ἡλίῳ, ὅτε δὲ τῇ πρωίᾳ κατὰ ἀνατολᾶς προηγούμενον, οὕτως εἰπεῖν, αὐτοῦ. Ὁ ἀστήρ οὗτος ὀνομάζεται Ἀφροδίτη. Καλεῖται δὲ καὶ Ἑσπερος μὲν, ὅταν ἐπηται τῳ ἡλίῳ, πρὸς δυσμᾶς φαινόμενος, Ἑωσφόρος δὲ, ὅταν προηγῇται, κατὰ ἀνατολᾶς τῇ πρωίᾳ ἐμφανιζόμενος. Εἶναι, ὡς πάντες γινώσκουμεν, ὁ λαμπρότατος τῶν ἀστέρων.

Ἡ Ἀφροδίτη εἶναι τὸ πρῶτον ἄστρον, ὅπερ μετὰ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην εἴλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων πάντων τῶν αἰώνων. Τὸ ἄστρον τοῦτο ὤμνησαν ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι ποιηταί· τὸ ἄστρον τοῦτο τῇ ἐσπέρᾳ μὲν ὀδηγεῖ, ὡς εἰπεῖν, τὴν χορείαν τῶν ἀστερισμῶν, τῇ πρωίᾳ δὲ ὕστατον πάντων σβέννυται ἐν τῇ λάμπει τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου.

Τίς δὲν παρετήρησε τὸ γλυκὺ ἄμα καὶ ζωηρὸν αὐτοῦ φῶς, τὸ σπανίως μὲν σπινθηροβολοῦν, ἀλλ' ἱκανὴν ἔχον ἔντασιν, ὅπως προξενήσῃ σκιὰν εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ ἰδῆφους τῆς γῆς σώματα; Ὅταν δ' ἐλαφρὸν νέφος καλύπτῃ τὸ μέρος τοῦ οὐρανοῦ, ἐφ' οὗ ὁ ἀστήρ οὗτος στίλβει, λάμπει ἱκανῶς ζωηρὰ δεικνυσὶν εἰσέτι τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ φωτεινοῦ ἐκείνου κύκλου, τοῦ ὑπὸ τῶν περὶ τισμένων ἀτμίδων τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸν νέφους σχηματιζομένου. Τοσοῦτον δὲ ζωηρὰ εἶναι ἐνίοτε ἡ λάμψις τοῦ ὠραίου τούτου πλανήτου, ὥστε ἐν διαχυγιστάτῳ οὐρανῷ καθίσταται ὁρατός καὶ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ.

Ὁ ἀστήρ οὗτος εἶναι ὅμοιος περίπου κατὰ τὰς διαστάσεις καὶ τὴν φυσικὴν σύστασιν πρὸς τὴν ἡμετέραν γῆν ἐκτὸς τῶν διαφορῶν τοῦ κλίματος καὶ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν

φαινομένων, ἅπερ διαφέρουσιν ἕνεκα τῆς ὑπερδιπλασίας τοῦ φωτός ἐντάσεως καὶ τῆς θερμότητος.

Ἐὰν ὑπάρχωσι καὶ ἐκεῖ κάτοικοι, ἐὰν καὶ οὗτοι ὡς ἡμεῖς δύνωνται γὰρ βλέπωσι τὴν ἡμετέραν γῆν, θαυμάζουσι βεβαίως καὶ οὗτοι τὸν ἡμέτερον πλανήτην, ὡς ἡμεῖς τὸν ἐκείνων. Οἱ κάτοικοι ἐκεῖνοι θὰ βλέπωσι τὴν ἡμετέραν γῆν ὡς λαμπρότατον ἄστέρα, σιλαγίζοντα τὰς σκοτεινὰς αὐτῶν νύκτας, θ' ἀνακλύπτωσιν ἀμυδρῶς τὰς ἡπείρους καὶ τὰς θαλάσσας τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, τὰ δὲ ὑψηλότατα ἡμῶν ὅρα θὰ παριστῶνται αὐτοῖς ὡς φωτεινὰ σημεῖα ἐντὸς λευκοφαίου σκιᾶς, ἀποπέμποντα λάμψιν ζωηροτέραν, οἷαν καὶ αἱ ἐν τοῖς πόλοις ἀδιαλείπτως χιονοσκεπεῖς χώραι.

Ὡ τῆς ἀστεροχίτωνος νυκτός, ὦ σὺ, ὠραῖον,
ἐκπέμπον σείλας ἀγλαόν, ὦ ἄστρον τελευταῖον,
μὲ κύκλον τῆς ἀνατολῆς χρυσοῦν τὰς πύλας χαίον,
καὶ τὴν σαπφείραν ἀύγην ἐπὶ τῆς γῆς μηνύον!

(Σύμπαν.)

127.

Εἰς ἓν ἄστρον.

Ὡ σὺ, ποῦ εἰς αἰθέρος τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις
Δι' ἀμυδροῦ ὄρασαι φωτὸς καὶ ἀβεβαίου,

Ὡς ὄστρακον λευκίζον εἰς τὸν βυθὸν θαλάσσης,
Λιγνόμενον καὶ πάλιν φαινόμενον ἐκ νέου.

Ἐὰν ὁ μέγας οὗτος σωρὸς τῶν ἀδαμάντων
Τὸ ἄκρον τῆς ἐσθῆτος ἀποτελῇ τοῦ Πλάστου,
Σὺ τοῦ κρασπέδου εἶσαι τοῦ Ποιητοῦ τῶν πάντων
Σμικρὸς ἀδάμας, στίλβων εἰς τὰς πυκνὰς πτυχάς του.

Ἡ ἂν δὲν εἴν' ἐσθῆς του, ἀλλὰ βωμὸς προχέων
Ἀεῖρροον φῶς λύχνων χιλίων καὶ χιλίων,
Λαμπὰς μικρά σὺ εἶσαι, εἰς πείσμα τῶν βορέων
Ἀσβεστον συντηροῦσα τὸ φέγγος σου τὸ θεῖον.

Ἡ ἂν ὁ θόλος οὗτος τοῦ στερεώματός του,
Κατάστιλπνος ἐκ λίθων σμαράγδου καὶ σαπφείρου,
Δὲν εἶναι οὗτ' ἐσθῆς του χρυσῆ, οὔτε βωμὸς του,
Ἀλλὰ σωρεῖα κόσμων ἐκτάσειος ἀπείρου,

Σὺ τότε ζωογόνος πηγὴ φωτὸς καὶ κάλλους
Ἡλιος εἶσαι φέρων πλανήτας κινουμένους,
Καὶ πᾶς σου δὲ πλανήτης ὑποπλανήτης ἄλλους,
Ὡς πρὸς μητέρα ὄρνεις μικροὺς συσσωρευμένους.

Καὶ φέρεις λοιπόν, γίγαν, ἐπὶ εὐρέων νώτων
Καὶ γαίας καὶ θαλάσσας, καὶ λόφους καὶ πεδιά,
Καὶ μυριάδας ἴσως ἀστέρων πολυχρότων
Πλὴν ποῖα τῶν ἢ τύχη, καὶ τίς ἡ ἱστορία;

Καὶ τὰ ἐν σοί, ὦ κόσμε, ὡς τὰ ἐνθάδε ρέουν;
Γεννῶνται μυριάδες, καὶ θνήσκουν μυριάδες,
Καὶ μυριάδες χαίρουν, καὶ μυριάδες κλαίουν,
Καὶ νυμφικαὶ μαρμαίρουν καὶ νεκρικαὶ λαμπάδες;

Κ' ἐν ᾧ ὁ ὀφθαλμὸς μου, ὦ ἄστρον, σ' ἀτενίζει,
Σὶ διαπρήστουν ἴσως στρατεύματα καὶ στόλοι·
ὑπὸ τὰ βήματά των τὸ ἔδαφος σου τρίζει,
Καὶ μάχαι συγκροτοῦνται, καὶ πίπτουν στρατοὶ ὅλοι.

Καὶ ὅμως τόσα ὄντα, βοή καὶ τύρβη τόση,
Ἐντὸς στενῶν τὰ πάντα ἐγκλείονται ὁρίων·
Πέραν δὲ τούτων μένουν νεκρά καὶ σιωπῶσι,
Κ' εἰς ἓν σμικρὸν τὰ πάντα συγχέονται σημείον.

Καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο 'ποῦ στίλβει εἰς τὰ ὕψη,
Κι' οὐδέποτε ἡ θέσιν ἢ ὥραν δὲν ἀλλάσσει,
Ἄν ἔλθῃ νῦξ κ' ἐκεῖνο δὲν ἔλθῃ, τί θὰ λείψῃ;
Εἰς κόκκος εἰς τὴν ἄμμον, ἐν φύλλον εἰς τὰ δάσκη!

ὦ ἄστρον, ἀνατέλλεις αἰώνια καὶ δύοις,
Κ' εἰς τὴν πληθὺν τῶν ἄστρον ἡμεῖς σὲ πάρορῶμεν.
Πιστῶς τὴν ὀρισμένην ὁδὸν σου διανύεις,
Καὶ εἶσαι ἡ δὲν εἶσαι ποτὲ δὲν ἐρωτῶμεν.

Ἡ νῦξ ὅταν ἐπέλθῃ, ὡς ἂν δειλὴ τις κόρη
Ἐσχατον σὺ τῶν ἄστρον με συστολὴν προκύπτεις.
Γλυκοχαράζει μόλις, κι' ὀπίσω εἰς τὰ ὄρη
Σὺ πρῶτον ἀπὸ ὅλα τὸ πρόσωπόν σου κρύπτεις.

Ἄνωνυμον σ' ἀφῆκεν ὁ Ἄργος ἀστρονόμος.

Πλὴν σὺ ἐπανατέλλεις αἰέποτε ὥραϊον,

Κ' εἰς τὸν γλαυκὸν αἰθέρα μαρμαίρεις, ἄστρον· ὅμως
Θά ἔλθῃ νύξ ὅπότεν δὲν θ' ἀνατείλῃς πλέον !

Ι. Καρχαυότακς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (α).

128.

ΕΠΙΜΕΝΙΑΔΗΣ.

Ἐπιμενίδης ὁ Φαιστίου, Κρής τὸ γένος ἀπὸ Κνωσοῦ, πεμφθεὶς ποτε παρὰ τοῦ πατρὸς εἰς ἀγρὸν ἐπὶ πρόβατον, τῆς ὁδοῦ κατὰ μεσημβρίαν ἐκκλίνας, ὑπ' ἄνθρωπῳ τινὶ κατεκοιμήθη ἐπτά καὶ πεντήκοντα ἔτη. Διαναστάς δὲ μετὰ ταῦτα, ἐζήτει τὸ πρόβατον, νομίζων ἐπ' ὀλίγον κεκοιμησθαι. Ὡς δὲ οὐχ εὔρισκε, παρεγένετο εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ μετисκευασμένα πάντα καταλαβὼν καὶ παρ' ἑτέρῳ τὴν κτῆσιν, πάλιν ἦκεν εἰς ἄστυ διαπορούμενος· κάκει δὲ εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰσιῶν οἰκίαν περιέτυχε τοῖς πυθθαυομένοις, τίς εἶπεν, ἕως τὸν νεώτερον ἀδελφὸν εὐρών, τότε ἤδη γέροντα ὄντα, πᾶσαν ἔμαθε παρ' ἐκείνου τὴν ἀλήθειαν.

(α) Τὰ ἐρεῖξῃς τεράχιά εἰσιν ἐν τῷ ἀρχαίῳ λόγῳ. Οὕτω νομίζομεν ὅτι ἡ πρόδος εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γίνεται κατὰ φύσιν.

(ΑΝΑΓΝ. Ε')

Γνωσθεὶς δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, θεοφιλέστατος εἶναι ὑπελήφθη. Ὄθεν Ἀθηναίοις τότε λοιμῶ κατεχομένοις ἔχρησεν ἡ Πυθία καθήραι τὴν πόλιν. Οἱ δὲ πέμπουσι νῦν τε καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου εἰς Κρήτην, καλοῦντες τὸν Ἐπιμενίδην. Καὶ ὅς ἐλθὼν Ὀλυμπιάδι τεσσαρακοστῇ ἔκτῃ (596 π. Χ.) ἐκάθηρεν αὐτῶν τὴν πόλιν καὶ ἔπαυσε τὸν λοιμόν.

(Διογ. Λαερτ. α', 10).

129.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΕΥΔΑΜΙΔΑ.

Εὐδαμίδας Κορινθίος Ἀρεταίῳ τῷ Κορινθίῳ καὶ Χαριζείνῳ τῷ Σικυωνίῳ φίλους ἐκέχρητο εὐπάροις οὖσι, πενίστατος αὐτὸς ὢν. Ἐπεὶ δὲ ἀπέθνησκε, διαθήκας ἀπέλιπε, τοῖς μὲν ἄλλοις ἴσως γελοίας, παντὶ δὲ οὐκ οἶδα, εἰ τοιαῦται δόξουσι, ἀνδρὶ ἀγαθῷ καὶ φιλίαν τιμῶντι. Ἐγέγραπτο γὰρ ἐν αὐταῖς. Ἀπολείπω Ἀρεταίῳ μὲν τὴν μητέρα τρέφειν καὶ γηροκομεῖν, Χαριζείνῳ δὲ τὴν θυγατέρα μου ἐκδοῦναι μετὰ προικός, ὅποσιν ἂν πλείστην ἐπιδοῦναι παρ' αὐτοῦ δύνηται. Ἦν δὲ τι ἄτερος αὐτῶν ἐν τοσοῦτῳ πάθῃ, καὶ τὴν ἐκείνου μερίδα, φησί, ἐχέτω ὁ ἕτερος. Τούτων ἀναγνωσθεισῶν τῶν διαθηκῶν, οἱ τὴν πενίαν μὲν εἰδότες τοῦ Εὐδαμίδα, τὴν φιλίαν δὲ, ἢ πρὸς τοὺς ἀνδρας

ἦν αὐτῷ, ἀγνοοῦντες, ἐν παιδιᾷ τὸ πρᾶγμα ἐποιοῦντο, καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ γελῶν ἀπηλλάττετο. Οἱ κληρονόμοι δέ, οἷς ταῦτα καταλείπειτο, ὡς ἤκουσαν, ἤκον εὐθὺς διαιτῶντες τὰ ἐκ τῶν διαθηκῶν. Ὁ μὲν οὖν Χαριζείνος, πέντε μόνας ἡμέρας ἐπιδοῦς, ἀπέθανε· ὁ δὲ Ἀρεταῖος, τὴν τε ἐκείνου καὶ τὴν αὐτοῦ μερίδα παραλαβὼν, τρέφει τε τοῦ Εὐδαμίδα τὴν μητέρα καὶ τὴν θυγατέρα οὐ πρὸ πολλοῦ ἐκδίδωκε, ἀπὸ ταλάντων πέντε ὧν εἶχε, δύο μὲν τῇ αὐτοῦ θυγατρὶ, δύο δὲ τῇ τοῦ φίλου ἐπιδούς, καὶ τὸν γάμον γε αὐταὶν ἐπὶ μιᾷς ἡμέρας ἡξίωσε γενέσθαι.

(Δουκιαν. τρέξ. § 22).

130.

ΠΑΤΗΡ ΔΙΚΑΙΟΣ ΚΑΙ ΥΙΟΣ ΚΑΚΟΣ.

Ἀνὴρ γένει Μάρδος, ὄνομα Ῥακώκης, παῖδας εἶχεν ἑπτὰ. Τούτων ὁ νεώτατος ἐκαλεῖτο Καρτώμης, κακὰ δὲ πολλὰ τοὺς ἄλλους εἰργάζετο. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐπειρᾶτο αὐτὸν ὁ πατήρ παιδεύειν καὶ ρυθμίζειν λόγῳ· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπείθετο, τῶν δικαστῶν τῶν περιχώρων ἀφικομένων ἔνθα ὦκει ὁ τοῦ νεανίου πατήρ, ἀλλ' ἐκείνός γε συλλαβὼν τὸ παιδίον καὶ τῷ χεῖρι ὀπίσω περιαγαγὼν αὐτοῦ, πρὸς τοὺς δικαστὰς ἤγαγε, καὶ ὅσα αὐτῷ ἐτετόλμητο πάντα ἀκριβῶς κατηγορήσει, καὶ ἤτει παρὰ τῶν δικαστῶν ἀποκτείνει τὸν νεανίσκον. Οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν· καὶ αὐτοὶ μὲν ἐφ' ἑαυτῶν

οὐκ ἔκριναν τὴν καταδικάζουσαν ἀγαγεῖν ψῆφον, ἀμφοτέρους δὲ ἐπὶ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν τὸν Ἀρταξέρξην ἤγαγον. Τὰ αὐτὰ δὲ λέγοντος τοῦ Μάρδου, ὑπολαβὼν ὁ βασιλεὺς ἔφη· «εἴτα τολμήσεις τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῖς σεαυτοῦ τὸν υἱὸν ἀποθνήσκοντα ὑπομεῖναι;» ὁ δὲ ἔφη· «πάντων μάλιστα· ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ κήπῳ, ὅταν τῶν θριδακινῶν τὰς ἐκφύσεις τὰς πικρὰς ἀποκλῶ καὶ ἀφαιρῶ, οὐδὲν ἢ μῆτηρ αὐτῶν λυπεῖται, ἀλλὰ θάλλει μᾶλλον καὶ μαιζων καὶ γλυκίων γίνεται. Οὕτω καὶ ἐγώ, ὦ βασιλεῦ, τὸν βλάπτοντα τὴν ἐμὴν οἰκίαν καὶ τὸν τῶν ἀδελφῶν βίον θεωρῶν ἀπολύμενον καὶ τῆς κακουργίας τῆς ἐς αὐτοὺς παυόμενον καὶ αὐτὸς αὐξηθήσομαι, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς κατὰ γένος συνέσομαι τὰ αὐτὰ ἐμοὶ εὖ πάσχουσι. Ὡν ἀκούσας Ἀρταξέρξης ἐπῆνεσε μὲν τὸν Ῥαχώην καὶ τῶν βασιλικῶν δικαστῶν ἐποίησεν ἕνα, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας ὅτι ὁ περὶ τῶν ἰδίων παίδων οὕτω δικαίως ἀπορριχόμενος πάντως καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀκριβοῦς ἔσται δικαστὴς καὶ ἀδίκαστος. Ἀφῆκε δὲ καὶ τὸν νεανίαν τῆς παρούσης τιμωρίας, ἀπειλῶν αὐτῷ θανάτου τρόπον βαρύτερον, ἔκν ἐπὶ τοῖς φθόσασιν ἀδικῶν φωραθῆ ἑτέρα.

Αἰ.λ. ποιη.λ. ἱστορ. Α. 34.

131.

Ο ΠΑΥΛΟΣ ΓΙΝΟΜΕΝΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ.

Πράξ. θ'. 1—28.

132.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΑΡΤΑΣΕΡΕΗΣ.

Ὅτε ἐνέσκηψε φρικαλέος
εἰς τὴν Περσίαν λοιμοῦ σκηπτὸς,
πρέσβεις προσῆλθον τοῦ βασιλέως
τῶν βασιλείων, γονυπετῶς
τὸν ἐνδοξότατον Ἰπποκράτην
ἐπὶ τὴν τύσον φονικωτάτην
παρακαλοῦντες ἐπιδημίαν,
ἥτις ἠπείλει μεταβαλεῖν
εἰς ἀκατοίκητον ἐρημίαν
τὴν βασιλείω γῆν τὴν πολλήν.

Δῶρα ἐκόμιζον δὲ καλλίστην
χρυσὴν εἰκόνα Ἀσκληπιοῦ
πρὸς τὸν περίπυστον αὐτοῦ μύστην,
σοφόν, ἀνθήμιλλον τοῦ θεοῦ·
χρυσῶν στατήρων μέδιμνον ἕνα·
σκύφη σμαράγδων πεπληρωμένα·
κάνδυν διάχρυσον ἐκ πορφύρας·
ἐγγεγραμμένα δὲ τὰ ἐξῆς
εἰς τὰς σιπτὰς αὐτοῦ ἰδὼν χεῖρας
ἐπὶ μεγάλῃς πλίνθου χρυσῆς.

« Ὁ Ἀρταξέρξης τῷ Ἱπποκράτει,

» ἰατρῷ ἄκρῳ, ᾧ πατρίς Κῶς,
 » ὅς μακρὸν ζῷοι τε καὶ εὖ πράττοι,
 » τὰ δ' ἐπιστέλλει ἱκετικῶς·
 » λοιμὸν ἐνταῦθα ῥαγίντα ἴσθι,
 » ὅφ' οὐ τὸ ἡμισυ ἐθερίσθῃ
 » σχεδὸν ἐν χρόνῳ συντόμῳ λίαν
 » τῶν ὑπηκόων, φεῦ, τῶν ἐμῶν·
 » καθικετεύω σε, εἰς Περσίαν
 » ἐλθέ, ἀπέρυξον τὸν λοιμὸν.

» Εἰ τῆς δεήσεως εἰσακούσεις,
 » δίαίτα ἔσται βασιλική
 » καὶ ἰδίόν σοι κράτος ἐν Σούσις
 » καὶ σὸς ὁ πλοῦτος ὅσος ἐκεῖ».

.

Ταῦτ' ἀναγνοὺς μετ' ἐπιστάσις
 ὁ περιώνυμος ἰατρός,
 καὶ τὰς τῶν πρέσβειν ἱκεσίας
 ἀκροασάμενος Πλαρῆς,
 τὰ δὲ ἀπήντησε θαρραλέως
 τῇ λιπαρήσῃ τοῦ βασιλέως·

« Ἀποδεχθῆναι οὐκ ἔξεστί μοι
 » τοιαύτην πρόσκλησιν· τῷ ἐμῷ
 » ἔθνεϊ ἀρήγειν τῇ ἐπιστήμῃ
 » τῇ φιλανθρώπῳ μου προτιμῷ.

» Ταῦτα ἀγγείλατε τῷ δεσπότῃ
 » τῷ ὑμετέρῳ ὡς παρ' ἐμοῦ,
 » καὶ τὰ πολύτιμα αὐτοῦ ὅτι
 » ἀποποιουμαι δῶρα ὁμοῦ».

(.)

133.

ΑΙ ΚΑΚΙΑΙ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

Ἰδὼν Κύριος ὁ Θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖτο ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Θεὸς ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διανοήθη. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, « Ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν ἕως τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ· ὅτι ἐθυμώθην ὅτι ἐποίησα αὐτούς». Νῶε δὲ εὔρε χάριν ἐναντίον Κυρίου τοῦ Θεοῦ. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Νῶε. Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ· τῷ Θεῷ

εὐηρέστησε Νῶε. Ἐγέννησε δὲ Νῶε τρεῖς υἱούς, τὸν Σήμ, τὸν Χάμ, τὸν Ἰάφεθ. Ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας. Καὶ εἶδε Κύριος ὁ Θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν καταφθαρμένη, ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ Νῶε· «Καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἦκει ἐναντίον μου, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν. Ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων· νοσσιὰς ποιήσεις τὴν κιβωτόν, καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ. Καὶ οὕτω ποιήσεις τὴν κιβωτόν· τριακοσίων πήχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πενήκοντα πήχεων τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς. Ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτόν, καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἔνωθεν· τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων, κατὰ γαῖα διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν. Ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθείραι πᾶσαν σὰρκα, ἐν ᾗ ἔστι πνεῦμα ζωῆς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς τελευτήσῃ. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ· εἰσελεύσει δὲ εἰς τὴν κιβωτόν, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκός, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν, ἵνα τρέψῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἴσονται. Ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάν-

των εἰσελεύσονται πρὸς σέ, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ, ἄρσεν καὶ θῆλυ. Σὺ δὲ λήψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων, ὡς ἔδεσθαι, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτόν, καὶ ἔσται σοὶ καὶ ἐκείνοις φαγεῖν». Καὶ ἐποίησε Νῶε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ Κύριος ὁ Θεός, οὕτως ἐποίησε.

(Γεν. Ὶ', 5—22).

134.

Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ.

Στρέφει τὸ βλέμμα ὁ Θεός
Ἐπὶ τοῦ κόσμου πάλιν
Καὶ εἶδε : πᾶς τῆς γῆς λαὸς
Χωρὶς καρδίας καὶ νοῦς
Λυσσᾷ εἰς τὴν κραιπάλην.

Παρήλθεν ὅλος αἰὼν εἰς
Καὶ πάλιν βλέπει κάτω :
Δούλοι καὶ πλάνοι καὶ φονεῖς,
Κ' εἰς μαῦρα πέθη ἀπηνῆς
Καθεὶς τῶν ἱβρυχῶτο.

Χειμάρρων μέσω φοβερῶν
 Ὁ κόσμος πᾶς ἐκλείπει.
 Ὑδρεὺς κακούργων στυγερῶν,
 Γόοι κλαυμάτων γοερῶν . . .
 ὦ, φοίκη· καὶ ὦ, λύπη!

Σβέννυνται ἔθνη ὡς σκιᾶ,
 Χῶραι ὁμοῦ ἀθρόαι,
 Κ' ἐν τῇ εὐρείᾳ φωλαῖ
 Ἡ φιληθείσα πατριὰ
 Εἰσέρχεται τοῦ Νῶε.

Ἄλλος οὐδεὶς. Καταστροφὴ
 Καὶ πλήμμυρα ἐνοῦται,
 Οὔτε ἐν ὄρους κορυφῇ
 Συγγνώμην εὔρεν ἀδελφῇ,
 Πατήρ ἢ μήτηρ οὔτε.

Ὅμως μητέρα πρὸς κρημνὸν
 Εἰς κύμα καὶ εἰς νέφος
 Αἶφρυσαν βλέπω νεογνόν . . .
 Θεέ, ὁ ταύτην κερκυνῶν,
 Μὴ ἔπταισι τὸ βρέφος;

Σπυρίδων Βασιλειάδης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΤΕΜΠΩΝ.

Φέρε οὖν καὶ τὰ καλούμενα Τέμπη τὰ Θετταλικά δια-
 γράψωμεν τῷ λόγῳ καὶ διαπλάσωμεν. Ὡμολόγηται γάρ
 καὶ ὁ λόγος, ἔάν ἔχῃ δύναμιν φραστικὴν, μηδὲν ἀσθενέστε-
 ρον ὅσα βούλεται δεικνύουσι τῶν ἀνδρῶν τῶν κατὰ χειροῦ
 γίαν δεινῶν.

Ἔστι δὲ ὁ χῶρος μεταξὺ καίμενος τοῦ τε Ὀλύμπου καὶ
 τῆς Ὀσσης. Ὅρη δὲ ταυτὰ ἐστὶν ὑπερύψηλα καὶ οἷον ὑπό-
 τινος θείας φροντίδος διεσχισμένα, καὶ μέσον ἔχεται χω-
 ρίον, οὗ τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσαράκοντα διήκει σταδίους,
 τὸ γὰρ μὲν πλάτος τῇ μὲν ἐστὶ πλείθρου, τῇ δὲ καὶ μείζον
 ὀλίγῳ. Διαρρεῖ δὲ μέσου αὐτοῦ ὁ καλούμενος Πηνειὸς· ἐς
 τοῦτον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ ποταμοὶ συρρέουσι, καὶ ἀνακοι-
 νοῦνται τῷ ὕδωρ αὐτῷ, καὶ ἐργάζονται τὸν Πηνειὸν ἐκεί-
 νοι μέγαν. Διατριβὰς δ' ἔχει ποικίλας καὶ παντοδαπὰς ὁ
 τόπος οὗτος, οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ φύσεως
 αὐτόματα καὶ κάλλος τότε φιλοτιμησαμένης, ὅτε ἐλάμ-
 βαν γενέσιν ὁ χῶρος· κίττος μὲν γὰρ πολὺς καὶ εὖ μάλα
 λάσσιος ἐνακμάζει καὶ τέθηλε, καὶ δίκην τῶν εὐγενῶν ἀμ-
 πέλων κατὰ τῶν ὕψηλῶν δένδρων ἀνέρπει καὶ συμπέφυκεν
 αὐτοῖς, πολλή δὲ σμίλας πρὸς αὐτὸν τὸν πόντον ἀνατρέχει
 καὶ ἱπσιχιᾶν τὴν πέτραν. Καὶ ἐκείνη μὲν ὑπολανθάνει, ὁ-
 ρᾶται δὲ τὸ χλοάζον πᾶν, καὶ ἐστὶν ὀφθαλμῶν πανήγυ-
 ρις. Ἐν δὲ τοῖς λείοις καὶ καθιμένοις ἄλσιν τέ ἐστι ποικίλα
 καὶ ὑποδρομαὶ συνεχεῖς, ἐν ὧν θέρους καταφυγεῖν ὁδοιπό-

ροῖς ἡδίστα καταγώγια, ἃ καὶ δίδωσιν ἀσμένως ψυχάσαι.

Διαρρέουσι δὲ καὶ κρῆναι συχναί, καὶ ἐπιρρεῖ νάματα ὕδατων ψυχρῶν καὶ πιεῖν ἡδίστων· λέγεται δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα καὶ τοῖς λουσαμένοις ἀγαθὸν εἶναι, καὶ εἰς ὑγίαν αὐτοῖς συμβάλλεσθαι. Κατὰ δούσι δὲ καὶ ὄρνιθες, ἄλλος ἄλλῃ διεσπαρμένοι, καὶ μέλιστα οἱ μουσικοί, καὶ ἐστιῶσιν εὖ μάλα τὰς ἀκοάς, καὶ παραπέμπουσιν ἀπόνως καὶ σὺν ἡδονῇ, διὰ τοῦ μέλους τὸν κάματον τῶν παριόντων ἀφανίσαντας. Παρ' ἑκάτερα δὲ τοῦ ποταμοῦ αἱ διατριβαὶ εἰσιν αἱ προειρημέναι καὶ αἱ ἀνάπαυλαι.

Διὰ μέσων δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πηνειὸς ποταμὸς ἔρχεται, σκολῇ καὶ πράως προκίων ἐλαίου δίκην, πολλῇ δὲ κατ' αὐτοῦ σκιά ἐκ τῶν παραπερυκότεων δένδρων καὶ τῶν ἐξηρημένων κλάδων τίκτεται, καὶ, ὥς ἐπὶ πλεῖστον τῆς ἡμέρας προήκουσα, ἀποστέγει τὴν ἀκτῖνα καὶ παρέχει τοῖς πλείουσι πλεῖν κατὰ ψυχρὸς. Πᾶς δὲ ὁ περίοικος λιῶς συνίασιν ἄλλοι ἄλλοις καὶ θύουσι, καὶ συνουσίας ποιοῦνται, καὶ συμπίνουσι. Ἄτε οὖν πολλῶν ὄντων τῶν θούντων καὶ τῶν καθυγιζόντων συνεχῶς, εἰκότως καὶ τοῖς βαδίζουσι καὶ τοῖς πλείουσιν ὁσμά συμπαρομκροῦσιν ἡδίσται· οὕτως ἄρα ἡ τιμὴ ἡ διαρκὴς ἡ περὶ τὸ κρεῖττον ἐκθεοὶ τὸν τόπον.

Ἐνταῦθα τοὶ φασὶ παῖδες Θετταλῶν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Πύθιον καθήρκασθαι κατὰ πρόσταγμα τοῦ Διὸς, ὅτε τὸν Πύθωνα τὸν δράκοντα κατετόξευσε, φυλάττοντα τοὺς Δελφοὺς, τῆς Γῆς ἐπὶ ἐχούσης τὸ μαντεῖον. Στεφανωσάμενον οὖν ἐκ ταύτης τῆς δάφνης τῆς τεμπικῆς καὶ λαβόντα κλάδον εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐκ τῆς αὐτῆς δάφνης, ἐλθεῖν εἰς Δελφοὺς καὶ παραλαβεῖν τὸ μαντεῖον τὸν Διὸς καὶ Ἀπ-

τοὺς παῖδα. Ἔστι δὲ καὶ βωμὸς ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ καὶ ἐστεφανώσατο καὶ τὸν κλάδον ἀφείλε· καὶ ἔτι καὶ νῦν δι' ἑτοὺς ἐνάτου οἱ Δελφοὶ παῖδας εὐγενεῖς πέμπουσι καὶ ἀρχιθίωρον ἕνα σφῶν αὐτῶν. Οἱ δὲ, παραγενόμενοι καὶ μεγαλοπριπῶς θύσαντες ἐν τοῖς Τέμπεισι, ἀπίασι· πάλιν, στεφάνους ἀπὸ τῆς αὐτῆς δάφνης διαπλέξαντες, ἀφ' ἧς περ οὖν καὶ τότε ὁ Θεὸς ἐστεφανώσατο. Καὶ τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἔρχονται, ἢ καλεῖται μὲν Πυθιάς, φέρει δὲ διὰ Θετταλίας καὶ Πηλιασγίας καὶ τῆς Οἴτης καὶ τῆς Αἰνιάνων χώρας καὶ τῆς Μηλίων καὶ Λωριέων καὶ Λοκρῶν τῶν ἐσπερίων. Οὗτοι δὲ καὶ παραπέμπουσιν αὐτοὺς σὺν αἰδοῖ καὶ τιμῇ οὐδὲν ἥττον ἢ περ οὖν ἐκείνοι, οἱ τοὺς ἐξ ὑπερβορέων τὰ ἱερὰ κομίζοντας τῷ αὐτῷ θεῷ τούτῳ τιμῶσι. Καὶ μὴν καὶ τοῖς Πυθίοις ἐκ ταύτης τῆς δάφνης τοὺς στεφάνους τοῖς νικῶσι διδόασι. Ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν ἐν Θετταλίᾳ Τεμπῶν καὶ ἐμοὶ νῦν τοσαῦτα εἰρήσθω.

(Διδ. ποικίλ. ἱστορ. Γ, 1).

136.

ΣΟΛΩΝΟΣ ΚΑΙ ΚΡΟΙΣΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΣ.

Ὁ Σόλων εἰς Σάρδεις ἀφικόμενος ἐξενίχτετο ἐν τοῖς βασιλείοις ὑπὸ τοῦ Κροίσου. Μετὰ δὲ τοῦτο ἡμέρᾳ τρίτῃ ἦτε-

τέρτη, κελεύσαντος Κροίσου, τὸν Σόλωνα θεράποντες περιήγον κατὰ τοὺς θησαυροὺς καὶ ἐπεδείκνυσαν πάντα, ὄντα μέγιστα τε καὶ ὀλβία. Θεασάμενον δὲ αὐτὸν τὰ πάντα καὶ σκεψάμενον, ἤρετο Κροῖσος τὰδε· Ὡς ξένη Ἀθηναίη, ἐπὶ γῆν πολλὴν θεωρίας ἐνεκα ἐπελήλυθας, εἰπέ μοι, εἴ τινα ἤδη πάντων εἶδες ὀλβιώτατον. Ὁ μὲν οὖν ἐλπίζων εἶναι ἀνθρώπων ὀλβιώτατος ταῦτα ἐπηρώτησε. Σόλων δέ, οὐδὲν ὑποθωπεύσας, ἀλλὰ τῷ ὄντι χρησάμενος, λέγει· Ὡς βασιλεῦ, Τέλλον Ἀθηναῖον. Θαυμάσας δὲ Κροῖσος τὸ λεγθέν, ἤρετο· Ποίη δὴ κρίνεις Τέλλον εἶναι ὀλβιώτατον; Ὁ δὲ εἶπε· Τέλλω, τὸ μὲν, τῆς πόλεως εὖ ἐχούσης, παῖδες ἦσαν καλοὶ τε καὶ γαθοὶ, καὶ τούτοις εἶδεν ἅπασιν τέκνα ἐκγενόμενα καὶ πάντα παραμείναντα· τὸ δέ, τοῦ βίου εὖ ἔχοντι, ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, τελευταίη τοῦ βίου λαμπροτάτη ἐπαγέμετο. Γενομένης γὰρ Ἀθηναίῳς μάχης πρὸς τοὺς ἄστυγείτονας ἐν Ἐλευσίνι, βοηθήσας καὶ τροπὴν ποιήσας τῶν πολεμίων, ἀπέθανε κάλλιστα. Καὶ Ἀθηναῖοι δημοσίᾳ τε αὐτὸν ἔθαψαν, οὐπερ ἔπαιε, καὶ ἐτίμησαν μέγιστος. Ὡς δὲ κατὰ τὸν Τέλλον προστρέψατο ὁ Σόλων τὸν Κροῖσον, εἰπὼν πολλὰ τε καὶ ὀλβία, ἐπηρώτα, τίνα δεῦτερον μετέπεικον ἴδοι, δοκῶν πᾶσι τὰ δευτερεῖα γοῦν οἴσισθαι. Ὁ δὲ εἶπε· Κλέοβιν τε καὶ Βίτων· τούτοις γὰρ, οὗσι γένος Ἀργείοις, βίος τε ἀρκῶν ὑπῆν καὶ πρὸς τούτῳ βίωσι σώματος τοιάδε· ἀθλοφόροι τε ἀμφοτέρω ὁμοίως ἦσαν καὶ δὴ καὶ λέγεται ὅδε ὁ λόγος· οὗσης ἰορτῆς τῇ Ἡρᾷ, ἴδμε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγει κομισθῆναι εἰς τὸ ἱερόν· οἱ δὲ βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρεγίγνοντο ἐν ὥρᾳ. Ἐκκλησούμενοι δὲ τῇ ὥρᾳ, οἱ νεανῖαι ὑποδύντες τὴν ζεύγλην, εἰλ-

κον τὴν ἀμαξάν, ἐφ' ἧς ὤχετο ἡ μήτηρ· σταδίου δὲ πάντες καὶ τεσσαράκοντα διακομίσαντες ἀφίκοντο εἰς τὸ ἱερόν.

Ταῦτα δὲ ποιήσασιν αὐτοῖς καὶ ὀρθεῖσιν ὑπὸ τῆς πανηγύρεως, τελευταίη τοῦ βίου ἀρίστη ἐπαγέμετο. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ οἱ παριστάντες ἐμακκρίζον τῶν νεανιῶν τὴν βίωσιν, αἱ δὲ Ἀργεῖαι τὴν μητέρα αὐτῶν, οἷον τέκνων ἔτυχον. Ἡ δὲ μήτηρ περιχαρὴς οὖσα τῷ τε ἔργῳ καὶ τῇ φήμῃ, σταῖσα ἐναντίον τοῦ ἀγλάματος, ἤρχετο τοῖς ἑαυτῆς τέκνοις δοῦναι τὴν θεὸν ὅπερ ἀνθρώπῳ τυχεῖν ἀριστόν ἐστι. Μετὰ δὲ ταύτην τὴν εὐχὴν, ὡς ἔθυσαν καὶ εὐωχήθησαν, κατακοιμηθέντες ἐν αὐτῷ τῷ ἱερῷ οἱ νεανῖαι, οὐκέτι ἀνέστησαν, ἀλλ' ἐν τούτῳ τῷ τέλει εἶχοντο. Ἀργεῖοι δ' εἰκόνας αὐτῶν ποιησάμενοι ἀνέθεσαν ἐς Δελφούς, ὡς ἀνδρῶν ἀρίστων γενομένων.— Σόλων μὲν δὴ εὐδαιμονίας τὰ δευτερεῖα ἔνεμε τούτοις. Κροῖσος δὲ σπερχθεὶς εἶπε· Ὡς ξένη Ἀθηναίη, ἡ δὲ ἡμετέρα εὐδαιμονία οὕτω σοι ἀπέριπται ἐς τὸ μηδέν, ὥς τ' οὐδὲ ἰδιωτῶν ἀνδρῶν ἀξίους ἡμᾶς ἐποίησας; Ὁ δὲ εἶπε· Ὡς Κροῖσε, ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ πολλὰ μὲν ἐστὶν ἰδεῖν, ἀ μὴ τις ἐθέλει, πολλὰ δὲ παθεῖν· ἐς γὰρ ἑβδομήκοντα ἔτη τὸν ὄρον τῆς ζωῆς ἀνθρώπῳ προτίθημι· τῶν δὲ ἡμερῶν τῶν ἐς τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη οὐσῶν πενήκοντα καὶ διακοσίων καὶ ἑξακισχιλίων καὶ δις μυρίων, ἡ ἑτέρα αὐτῶν τῇ ἑτέρᾳ ἡμέρᾳ τὸ παράπαν οὐδὲν ὅμοιον προσάγει πρόχρημα· οὕτως οὖν, ὡς Κροῖσε, πᾶν ἐστὶν ἀνθρώπος συμφορά. Ἐμοὶ δὲ σὺ καὶ πλουτεῖν μὲν μέγα φαίνεται καὶ βασιλεὺς εἶναι πολλῶν ἀνθρώπων· ἰκαίνο δέ, ὃ εἴρου με, οὕτω σε ἐγὼ λέγω, πρὶν ἂν τελευτήσαντα καλῶς τῶν αἰῶνα πύθωμαι· οὐ γάρ τοι ὁ μέγα πλοῦτος μᾶλλον τοῦ ἐφ' ἡμέραν ἔχοντος ὀλβιώτε-

ρός ἐστὶ, εἰ μὴ ἐπιτύχοι αὐτῷ, πάντα καλὰ ἔχοντι, τελευ-
τῆσαι εὖ τὸν βίον.

Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ πᾶν εἶδοξεν ἀμαθὴς εἶναι, ὅς,
τὰ παρόντα ἀγαθὰ μεθεῖς, τὴν τελευτὴν παντὸς χρήματος
ὁρᾶν ἐκέλευε.

(*Ληστομ. Κορινθίων τόμ. α', σελ. 114—115.*)

137.

ΛΗΡΑΓΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

Περιὼν Σιδῶνα τὴν πόλιν καὶ περισκοπῶν τὰ ἀναθή-
ματα, ὁρῶ γραφὴν ἀνακειμένην γῆς ἁμα καὶ θαλάττης. Εὐ-
ρώπης ἡ γραφή, Φοινίκων ἡ θάλασσα, Σιδῶνος ἡ γῆ.

Ἐν τῇ γῇ λειμῶν καὶ χορὰς παρθένων· ἐν τῇ θαλάττῃ
ταῦρος ἐπενήχετο, καὶ τοῖς νώτοις καλὴ παρθένος ἐπικά-
θητο, ἐπὶ Κρήτην τῷ ταύρῳ πλέουσα. Ἐκὼμ πολλοῖς
ἀνθεσιν ὁ λειμῶν· δένδρων αὐτοῖς ἀνιμέμικτο φάλαγγ καὶ
φυτῶν· συνεχῇ τὰ δένδρα, συνηρεῖ τὰ πέταλα· συνηπτον
οἱ πτόρθοι τὰ φύλλα, καὶ ἐγένετο τοῖς ἀνθεσιν ὄρος ἡ
τῶν φύλλων συνέχεια. Ἐγραψεν ὁ τεχνίτης ὑπὸ τὰ πέτα-
λα καὶ τὴν σκιάν, καὶ ὁ ἥλιος ἡρέμα τοῦ λειμῶνος κάτω
σποράδην διέρρει, ὅσον τὸ συνηρεῖς τῆς τῶν φύλλων κό-
μης ἀνέωξεν ὁ γραφεύς· ὅλον ἐταίχιζε τὸν λειμῶνα περιβολή·

εἶσω δὲ τοῦ τῶν ὀρόφων στεφανώματος ὁ λειμῶν ἐκάθητο·
αἱ δὲ πρασαὶ τῶν ἀνθίων ὑπὸ τὰ πέταλα τῶν φυτῶν στοι-
χηδὸν ἐπερούεσαν, νάρκισσος καὶ ῥόδα καὶ μυρρίναι· ὕδωρ
δὲ κατὰ μίσον ἔρρει τοῦ λειμῶνος τῆς γραφῆς, τὸ μὲν ἀνα-
βλύζον κάτωθεν ἀπὸ τῆς γῆς, τὸ δὲ τοῖς ἀνθεσι καὶ τοῖς
φυτοῖς περιχεόμενον· ὀχετηγός τις ἐγέγραπτο, δίκελαν
κατέχων, καὶ περὶ μίαν ἀμάρην κεκυφώς, καὶ ἀνοίγων
τὴν ὁδὸν τῷ ῥεύματι· ἐν δὲ τῷ τοῦ λειμῶνος τέλει πρὸς
ταῖς ἐπὶ θάλατταν τῆς γῆς ἐκβολαῖς τὰς παρθένους ἔταξεν
ὁ τεχνίτης· τὸ σχῆμα ταῖς παρθένοις καὶ χαρᾶς καὶ φόβου·
στέφανοι περὶ τοῖς μετώποις δεδιμένοι· κόμῃ κατὰ τῶν
ῶμων λελυμένοι.

Τῆς δὲ θαλάττης ἡ χροιά διπλῇ· τὸ μὲν γὰρ πρὸς τὴν
γῆν ὑπέρυθρον, κυάνεον δὲ τὸ πρὸς τὸ πέλαγος· ἀφρός ἐ-
πιποίητο καὶ πέτραι καὶ κύματα· αἱ πέτραι τῆς γῆς ὑπὲρ
βεβλημένοι, ὁ ἀφρός περιλευκαίνων τὰς πέτρας, τὸ κύμα
καρυφούμενον καὶ περὶ τὰς πέτρας λυόμενον εἰς τοὺς ἀφρούς·
Ταῦρος ἐν μίσῃ τῇ θαλάττῃ ἐγέγραπτο, τοῖς κύμασιν ἐπο-
χοῦμενος, ὡς ὄρους ἀναβαίνοντος τοῦ κύματος· ἐνθα καμ-
πτόμενον τοῦ βοῦς κυρτοῦται τὸ σκέλος. Ἡ παρθένος μέ-
σις ἐπικέθητο τοῖς νώτοις τοῦ βοῦς, οὐ περιβάδην, ἀλλ-
ὰ κατὰ πλευράν, ἐπὶ δεξιᾷ συμβᾶσα τῷ πόδε, τῇ λαίᾳ
τοῦ κέρως ἐχομένη, ὡς περ ἡνίοχος χαλινού· καὶ γὰρ ὁ βοῦς
ἐπίστραπτο ταύτῃ μᾶλλον πρὸς τὸ τῆς χειρὸς ἔλκον ἡνιο-
χοῦμενος.

Αἱ χεῖρες ἄμφω διετέταντο, ἡ μὲν ἐπὶ κέρως, ἡ δὲ ἐπ' αὐ-
ράν· ἤρτηντο δὲ ἀμφοῖν ἐκατέρωθεν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἡ
καλύπτρα, κύκλῳ τῶν νώτων ἐμπεπιτασμένη· ὁ δὲ κόλ-

πος τοῦ πέπλου πάντοθεν ἐτέτατο κυρτούμενος, καὶ ἦν οὗτος ἄνεμος τοῦ ζωγράφου· ἡ δὲ δίκην ἐπικάθητο τῇ ταύρῳ πλεούσης νηός, ὥσπερ ἰστίῳ τῷ πέπλῳ χρωμένη.

(Ἀχιλλ. Τατίου Ἀλεξανδρείας.)

138.

Π ΥΠΟ ΙΕΡΩΝΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΘΕΙΣΑ ΝΑΥΣ.

Ἰέρων, ὁ τῶν Συρακουσίων βασιλεὺς, ὁ πάντα Ῥωμαίοις φίλος, ἐσπουδάζει μὲν καὶ περὶ ἱερῶν καὶ γυμνασίων κατασκευάς, ἦν δὲ καὶ περὶ ναυπηγίας φιλότιμος, πλοῖα σιτηγὰ κατασκευαζόμενος, ὧν ἐνὸς τῆς κατασκευῆς μνησθήσομαι. Συνήγαγε ναυπηγούς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας, καὶ καταστήσας ἐκ πάντων Ἀρχιᾶν τὸν Κορίνθιον ἀρχιτέκτονα, παρεχάλεσε προθύμως ἐπιλαβεῖσθαι τῆς κατασκευῆς, προσκαρτερῶν καὶ αὐτὸς τὰς ἡμέρας. Τὸ μὲν οὖν ἥμισυ τοῦ παντός τῆς νεώς ἐν μηνσὶν ἔξ ἐργάσατο, κλίταις ἐκ μολίβου ποιηθείσας κεραμίσις ἀεὶ καθ' ὃ ναυπηγηθεῖν μέρος περιελμβάνετο, ὥς ἂν τριακοσίων ὄντων τῶν τὴν ὕλην ἐργαζομένων τεχνιτῶν χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων· τοῦτο μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθέλειν προσετέτακτο, τὴν λοιπὴν κατασκευὴν ἐν' ἐκεῖ λαμβάνη· ὥς δὲ περὶ τὸν καθελκυσμὸν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζήτησις ἦν, Ἀρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μόνος αὐτὸ κατήγαγε δι' ὀλίγων σωμα-

των. Κατασκευάσας γὰρ ἔλιξα τὸ τηλικούτον σκάφος εἰς τὴν θάλασσαν κατήγαγε· πρῶτος δ' Ἀρχιμήδης εὗρε τὴν τῆς ἑλικος κατασκευὴν· ὥς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νεώς ἐν ἄλλοις ἔξ μηνσὶ κατασκευάσθη καὶ τοῖς χαλκοῖς ἤλοις πᾶσα περιελήφθη, ὧν οἱ πολλοὶ δεκάμυροι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμιόλιοι· διὰ τρυπάνων δ' ἦσαν οὗτοι ἡρμοσμένοι τοὺς σταμῖνας συνέχοντες· μολυβδίναις δὲ κεραμίσις ἀπεστεγανούντο πρὸς τὸ ξύλον, ὑποτιθεμένων ὀθονίων μετὰ πίττης· ὥς οὖν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐξεργάσατο, τὴν ἐντὸς διασκευὴν ἐξεποναίτο. Ἦν δ' ἡ ναὺς τῇ μὲν κατασκευῇ εἰκόσπορος, τριπύροδος δὲ· τὴν μὲν κατωτάτῳ ἔχουσα ἐπὶ τὸν γόμον, ἐφ' ἣν διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἡ κατάβασις ἐγίνετο· ἡ δ' ἐτέρα τῆς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσεῖναι μεμηχάνητο, μεθ' ἣν ἡ τελευταία τοῖς ἐν τοῖς ὅπλοις τεταγμένοις· ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἐκάτερον τῶν τοίχων διαίτασι τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι τριάκοντα τὸ πλῆθος· ἡ δὲ ναυκληρικὴ διαίτα κλινῶν μὲν ἦν πεντεκαίδεκα, θηλάμους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλίνας, ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρόμαναν ὀπτάνιον· ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχεν ἐν ἀβακίσκοις, συγκαίμενον ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατασκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ἰλιάδα μῦθος θαυμασίως· ταῖς τε κατασκευαῖς καὶ ταῖς ὀροφαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεπονημένα. Κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτῳ πύροδον γυμνάσιον ἦν καὶ περίπατοι, σύμμετρον ἔχοντες τὴν κατασκευὴν τῇ τοῦ πλοῖου μεγέθει, ἐν οἷς κῆποι παντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες ταῖς φυταῖς, διὰ κεραμίδων μολυβδίνων καταστεγανωμένοι· ἔτι δὲ σκηναὶ κιττοῦ λευκοῦ καὶ ἀμπέλων,

ὧν αἱ ῥίζαι τὴν τροφήν ἐν πίθοις εἶχον, γῆς πεπληρωμένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδουσιν λαμβάνουσαι καθάπερ καὶ οἱ κῆποι· αὐταὶ δὲ αἱ σκηναὶ συνεσκίαζον τοὺς περιπάτους· ἐξῆς δὲ τούτων... σχολαστήριον ὑπῆρχε πεντάκλινον, ἐκ πόζου τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρώματα κατεσκευασμένον, βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὐτῷ, κατὰ δὲ τὴν ὁροφὴν πόλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Ἀχραδίνην ἀπομεμιμημένον ἡλιοτροπίου· ἦν δὲ καὶ βαλκανεῖον τρίκλινον, πυρίας χαλκᾶς ἔχον τρεῖς καὶ λουτήρα πέντε μετρητὰς δεχόμενον, ποικίλον τοῦ Ταυρομενίου λίθου· κατεσκευάστο δὲ καὶ οἰκήματα πλείω τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντλίας φυλάττουσι· χωρὶς δὲ τούτων ἵππωνες ἦσαν ἐκαστέρου τῶν τοίχων δέκα· κατὰ δὲ τούτους ἡ τροφή τοῖς ἵπποις ἔκτετο καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παιδῶν τὰ σπύη· ἦν δὲ καὶ ὑδροθήκη κατὰ τὴν πρόραν κλειστή, διςχιλίους μετρητὰς δεχομένη, ἐκ σινιδῶν καὶ πίττης καὶ ὀθονίων κατεσκευασμένη· παρὰ δὲ ταύτην κατεσκευάστο διὰ μολυβδῶματος καὶ σινιδῶν κλειστὸν ἰχθυοτροφεῖον· τοῦτο δ' ἦν πλήρες θαλάττης, ἐν ᾧ πολλοὶ ἰχθύες εὖ ἐτρέφοντο· ὑπῆρχον δὲ καὶ τῶν τοίχων ἐκαστέρωθεν τροποὶ προεωσμένοι, διάστημα σύμμετρον ἔχοντες, ἐφ' ὧν κατεσκευασμένοι ἦσαν ξυλοῦθαι καὶ κρίθαι καὶ ὀπτάνια καὶ μύλοι καὶ πλείους ἑταραι διακοναί· ἄτλαντές τε περιέτρεχον τὴν ναῦν ἐκτός ἐκπῆχαις, οἱ τοὺς ὄγκους ὑπελήφισαν τοὺς ἀνωτάτω καὶ τὸ τρίγλυφον, πάντες ἐν διαστήματι βιβῶτες· ἡ δὲ ναὺς πᾶσα οἰκείαις γραφαῖς ἐπεπόνητο· πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ ὀκτώ, σύμμετροι τῷ μέγεθος τοῖς τῆς νεώς ὄγκοις· δύο μὲν κατὰ πρόμηναν, οἱ δ' ἴσοι κατὰ πρόραν, οἱ λοιποὶ δὲ κατὰ

μέσσην ναῦν... Ἐπὶ δὲ τῶν πύργων ἕκαστον ἀνέβαινον τέτταρες μὲν καθωπλισμένοι νεανίσκοι, δύο δὲ τοξόται· πᾶν δὲ τὸ ἐντὸς τῶν πύργων λίθων καὶ βελῶν πλήρες ἦν· τεῖχος δὲ ἐπάλλαις ἔχον καὶ καταστροφάματα διὰ νεῶς ἐπὶ κιλιδέντων κατεσκευάστο, ἐφ' οὗ λιθοβόλος ἐφειστήκει, τριτάλαντον λίθον ἄφ' αὐτοῦ ἄραις καὶ δωδεκάπηχυ βέλος· τοῦτο δὲ τὸ μηχανήμα κατεσκευάσεν Ἀρχιμήδης· ἐκαστέρον δὲ τῶν βελῶν ἐβάλλεν ἐπὶ στάδιον· μετὰ δὲ ταῦτα παρατήματα ἐκ τροπῶν παχείων συγκείμενα δι' ἀλύσεων χαλκῶν κρεμάμενα· τριῶν τε ἰστών ὑπαρχόντων ἐξ ἐκάστου κεραία λιθοφόροι ἐξήρτηντο δύο, ἐξ ὧν ἄρπαγες τε καὶ πλίνθοι μολίβου πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἤρπεντο· ἦν δὲ καὶ χάραξ κύκλῳ τῆς νεῶς σιδήρου πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀναδαίνειν, κόρακες τε σιδηροὶ κύκλῳ τῆς νεῶς, οἱ, δι' ὀργάνων ἀφιέμενοι, τὰ τῶν ἐναντίων ἐκράτουν σκάφη καὶ παρέβαλλον εἰς πληγὴν· ἐκαστέρω δὲ τῶν τοίχων ἐξήκοντα νεανίσκοι πανοπλίας ἔχοντες ἐφειστήκεσαν, καὶ τούτοις ἴσοι περὶ τε τοὺς ἰστούς καὶ τὰς λιθοφόρους κεραίας· ἦσαν δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἰστούς ἐν τοῖς καρχησίοις, οὔσι χαλκοῖς, ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου τρεῖς ἄνδρες, εἰθ' ἐξῆς καθ' ἓνα λειπόμενοι... Ἀγκυραὶ δὲ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες, σιδηραὶ δὲ ὀκτώ... ἡ δ' ἀντλία, καθάπερ βάθος ὑπερβάλλον ἔχουσα, δι' ἐνὸς ἀνδρὸς ἐξηντλείτο διὰ κοχλίου, Ἀρχιμήδους ἐφευρόντος. Ὄνομα δ' ἦν τῇ νηὶ Συρακουσία· ὅτε δ' αὐτὴν ἐξέπεμπεν ὁ Ἰέρων, Ἀλεξάνδρειαν μετωνόμασε... Τῶν δὲ κατὰ ναῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθιεστήκει, ναύκληρος, κυβερνήτης καὶ προρεὺς, οἵπερ ἐδίκαζον κατὰ τοὺς Συρακουσίων νόμους. Σίτου δ' ἐνιβάλλ-

λοντο εἰς τὴν ναῦν μυριάδες ἑξ, ταρίχων δὲ Σικελικῶν κί-
 ράμια μύρια, ἑρεῶν τάλαντα διςμύρια, καὶ ἕτερα δὲ φορ-
 τία διςμύρια· χωρὶς δὲ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἦν τῶν ἐμ-
 πλεόντων· ὁ δὲ Ἰέρων, ἐπεὶ πάντας τοὺς λιμένας ἤκουε
 τοὺς μὲν ὥς οὐ δυνατοὶ εἶσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ
 καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρχειν, διέγνω δῶρον αὐτὴν ἀποστεί-
 λαι Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

(Ἀθήναιος).

139.

Ἡ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΥΠΟΘΗΚΗ.

«Υἱέ, φοβοῦ τὸν Θεὸν καὶ τὸν βασιλέα, καὶ μηδετέρῳ
 αὐτῶν ἀπειθήσης. Τοὺς ἐμοὺς λόγους, υἱέ, φοβήθητι καὶ
 δεξιόμενος αὐτοὺς μετανόει. Τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πι-
 στεύουσι Θεῷ καὶ παύομαι».

(Παροιμ. Σολομ. κδ', 21 καὶ 24).

ΤΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΗΣΟΜΕΝΑΙ

ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΤΩΝ

1883—1885.

Α'. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ.

1883.

Σεπτ. 4	Ματθ. κα' 33—42
» 11 Πρὸ Ὑψ.	Ἰωάνν. γ' 13—17
» 18 Μετὰ Ὑψ.	Μάρκ. η' 34—6'1
» 25	Λουκ. ε' 1—11
Ὀκτ. 2	» ζ' 31—36
» 9	» ζ' 11—16
» 16	» η' 5—15
» 23	» η' 26—39
» 30	» ις' 19—31

Νοεμ. 6	Λουκ.	η'	41—56
» 13	»	ι'	25—37
» 20	»	ιβ'	16—21
» 27	»	ιη'	18—27
Δεκτμ. 4	»	ιγ'	10—17
» 11 Προπατόρ.	»	ιδ'	16—24
» 18 Πρὸ Χ. Γ.	Ματθ.	α'	1—25
» 25 Χριστ. Γενν.	»	β'	1—12

1884.

Ἰαν. 1 Κυρ Πρὸ τῶν Φώτων	Μάρκ.	α'	1—8
» 8 » Μετὰ τὰ Φῶτα,	Ματθ.	β'	12—17
» 15 » Δέκα Λεπρ.	Λουκᾶ,	ιβ'	12—19
» 22 » Τοῦ Ζαχαρίου	»	ιβ'	1—10
» 29 » Τελ. καὶ Φαρ.	»	ιη'	10—14
Φεβρ. 5 » Ἀσώτου	»	ισ'	11—32
» 12 » Ἀπόκριω	Ματθ.	κβ'	31—46
» 19 » Τυρινῆς	»	ς'	14—21
» 26 » Ὁρθοδοξίας	Ἰωάνν.	α'	44—52
Μαρτ. 4	Μάρκ.	β'	1—12
» 11 » Σταυροπροσκ.	»	η'	34—41
» 18	»	θ'	17—31
» 25	»	ι	32—45
Ἀπρ. 1 » Βαίωρ	Ἰωάνν.	ιβ'	1—18
» 8 » Πάσχα	»	α'	1—17
» 15 » Θωμᾶ	»	κ'	19—30
» 22 » Μυροφόρ.	Μάρκ.	ιη'	43—47
		ις'	1—8

Ἀπρ. 29 Κυρ. Παραλ.	Ἰωάνν.	ε'	1—15
Μαίου 6 » Σαμαρ.	»	δ'	5—42
» 13 » Τυφ.λοῦ	»	θ'	1—38
» 20 » Ἀγ. Πατέρ.	»	ιζ'	1—13
» 27 » Πεντηκ.	»	ζ'	37—52
		η'	12
Ἰουν. 3 » Ἀγ. Πάτρ.	Ματθ.	ι'	32—38
		ιβ'	27—30
» 10	»	δ'	18—23
» 17	»	ς'	22—33
» 24	»	η'	5—13
Ἰουλ. 1	»	η'	28—0'1
» 8	»	θ'	1—8
» 15 Ἀγ. Πατέρ.	»	ε'	14—19
» 22	»	ιβ'	14—22
» 29	»	ιβ'	22—34
Αὐγ. 5	»	ιζ'	14—23
» 12	»	ιη'	23—35
» 19	»	ιβ'	16—26
» 26	»	κα'	33—42
Σεπτ. 2	»	κβ'	2—14
» 9 Πρὸ Ὑψ.	Ἰωάνν.	γ'	13—17
» 16 Μετὰ Ὑψ.	Μάρκ.	η'	34—0'1
» 23	Λουκ.	ε'	1—11
» 30	»	ς'	31—36
Ὀκτ. 7	»	ζ'	11—16
» 14	»	η'	5—15
» 21	»	η'	26—39

Ὀκτωβ. 28	Λουκ.	η'	41—56
Νοεμβ. 4	»	ις'	19—31
» 11	»	ι'	25—37
» 18	»	ιβ'	16—21
» 25	»	ιη'	18—27
Δεκεμ. 2	»	ιη'	35—43
» 9	»	ιγ'	10—17
» 16 Προπατόρ.	»	ιδ'	16—24
» 23 πρὸ Χ. Γ.	Ματθ.	α'	1—25
» 30 πρὸ Φώτων.	Μάρκ.	α'	1—8

1885.

Ἰαν. 6 Θεοφαν.	Ματθ.	γ'	13—17
» 13 Τελών. καὶ Φαρισ.	Λουκ.	ιη'	10—14
» 20 Ἀσώτου	»	ισ'	11—32
» 27 Ἀπόκριω	Ματθ.	κί'	31—46
Φεβρ. 3 Τυρινῆς	»	ς'	14—21
» 10 Ὁρθοδοξίας	Ἰωάνν.	α'	44—52
» 17	Μάρκ.	β'	1—12
» 24 Σταυροπροσκ.	»	η'	34—θ' 1
Μάρτ. 3	»	θ'	17—31
» 10	»	ι'	32—45
» 17 Βαλωρ	Ἰωάνν.	ιβ'	1—18
» 24 Πάσχα	»	α'	1—17
» 31 Θωμᾶ	»	κ'	19—30
Ἀπρ. 7 Μυροφόρ.	Μάρκ.	(ισ' 43—47 ις'	1—8
» 14 Παραλ.	Ἰωάνν.	ε'	1—15

Ἀπρ. 21 Σαμαρ.	Ἰωάνν.	δ'	5—42
» 28 Τυφλοῦ	»	θ'	1—38
Μαίον 5 Ἀγ. Πατέρ.	»	ιζ'	1—13
» 12 Πεντηκ.	»	(ζ' 37—52 η'	—12
» 19 Ἀγ. Πάτρ.	Ματθ.	(ι' 32—38 ιβ'	27—30
» 26	»	δ'	18—23
Ἰουν. 2	»	ς'	22—33
» 9	»	η'	5—13
» 16	»	η'	28—θ' 1
» 23	»	θ'	1—8
» 30	»	θ'	27—35
Ἰουλ. 7	»	ιδ'	14—22
» 14 Ἀγ. Πατέρ.	»	ε'	14—19
» 21	»	ιζ'	14—23
» 28	»	ιη'	23—35
Αὐγ. 4	»	ιβ'	16—26
» 11	»	κα'	33—42
» 18	»	κβ'	2—14
» 25	»	κδ'	35—46

Β'. ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ.

1883.

Σεπτ. 4		ἀ Κορινθ.	ιζ'	13—24
» 11	πρὸ Ὑψ.	Γαλάτ.	ς'	11—18
Σεπτ. 18	Κυρ μετὰ Ὑψ.	Γαλάτ.	β'	16—20
» 25		β' Κορινθ.	ς'	1—10
Ὀκτ. 2		»	ς'	16—21
» 9		»	θ'	6—11
» 16		Γατ.	γ'	8—15
» 23		Γαλάτ.	α'	11—19
» 30		»	β'	16—20
Νοεμ. 6		»	ς'	11—18
» 13		Ἐφεσ.	β'	4—20
» 20		»	β'	14—22
» 27		»	δ'	1—7
Δεκεμ. 4		»	ε'	8—19
» 11	Προπατόρ.	Κολασσ.	γ'	4—11
» 18	πρὸ Χ. Γ.	Ἐβρ	ια'	9—10
		καὶ		32—40
» 25	Χριστ. Γενν.	Γαλάτ.	δ'	4—7

1884.

Ἰαν. 1	Κυριαχ. πρὸ τῶν Φώτων	β' Τιμοθ.	δ'	5—8
» 8	» μετὰ τὰ Φῶτα	Ἐφεσ.	δ'	7—13
» 15	» Δέκα Διπρ.	Κολασσ.	γ'	4—11

Ἰαν. 22	Κυριαχ. τοῦ Ζαχαρίου	ἀ Τιμοθ.	δ'	9—15
» 29	» Τελ. καὶ Φαρ.	β' Τιμοθ.	γ'	10—15
Φεβρ. 5	» Ἀσώτου	ἀ Κορ.	ς'	12—20
» 12	» Ἀπόκριω	Ῥωμ.	η'	8—12
» 19	» Τυριῆς	»	(ιγ' 11—14 ιδ' 1—4)	
» 26	» Ὁρθοδοξίας	Ἐβρ.	ια'	24—26
Μαρτ. 4		Ἐβρ.	(α' 10—14 β' 1—3)	
» 11	Κυριαχ. Σταυροπροσκ.	»	(δ' 14—16 ε' 1—6)	
» 18	»	»	ς'	13—20
» 25	»	»	θ'	11—14
Ἀπριλ. 1	» Βαλῶν	Φιλιππ.	δ'	4—9
» 8	» Γάλαχα	Πράξ.	α'	1—8
» 15	» Θωμᾶ	»	ε'	12—20
» 22	» Μυροφ.	»	ς'	1—7
» 29	» Παραλ.	»	θ'	32—42
Μαίον 6	» Σαμαρ.	»	ια'	19—30
» 13	» Τυφλοῦ	»	ις'	16—34
» 20	Κυριαχ. Ἀγ. Πατέρ.	»	κ'	16—36
» 27	» Πεντηκ.	»	β'	1—11
Ἰουν. 3	» Ἀγ. Πάτρ.	Ἐβρ.	(ια' 33—40 ιδ' 1—2)	
» 10		Ῥωμ.	β'	10—16
» 17		»	ε'	1—10
» 24		»	ς'	18—23
Ἰουλ. 1		»	ι'	1—10

Ἰουλ.	8		Ῥωμ.	ιβ'	6—14
»	15	Ἀγ. Πατέρ.	Τίτον	γ'	8—15
»	22		ἀ Κορινθ.	α'	1—17
»	29		»	γ'	9—17
Αὐγ.	5		»	δ'	9—16
»	12		»	θ'	2—12
»	19		»	ιβ'	1—11
»	26		»	ιβ'	13—24
Σεπτ.	2		δ' Κορινθ.	(α' 21—24 β' 1—4)	
»	9	πρὸ Ὑψ.	Γαλάτ.	ζ'	11—18
»	16	μετὰ Ὑψ.	»	δ'	16—20
»	23		δ' Κορινθ.	ζ'	16—21
»	30		»	θ'	6—11
Ὀκτ.	7		»	(ια' 31—33 ιβ' 1—9)	
»	14		Τίτ.	γ'	8—15
»	21		Γαλάτ.	δ'	16—20
»	28		»	ζ'	11—18
Νοεμ.	4		Εφισ.	β'	4—10
»	11		»	δ'	14—22
»	18		»	δ'	1—7
»	25		»	ε'	9—19
Δεκμ.	2		»	ζ'	10—17
»	9		Κολασσ.	α'	12—18
»	16	Προπατόρ.	»	γ'	4—11
»	23	πρὸ Χ. Γ.	Ἐβρ.	ια'	9—10
»	30	πρὸ Φώτων	δ' Τιμόθ.	καὶ δ'	31—40 5—8

1885.

Ἰαν.	6	Ἀγ. Θεοφάν.	Τίτ.	(δ' 1—14 γ' 4—7)	
»	13	Τελών. καὶ Φαρισ.	δ' Τιμόθ.	γ'	10—15
»	20	Ἀσώτου	α' Κορινθ.	ζ'	12—20
»	27	Ἀπόκρυφω	»	η'	8—θ' 2
Φεβρ.	3	Τυρινης	Ῥωμ.	(ιγ' 11—14 ιδ' 1—4)	
»	10	Ὁρθοδοξίας	Ἐβρ.	ια'	24—26
»	17		»	καὶ (α' 10—14 β' 1—3)	
»	24	Σταυροπροσκ.	»	(δ' 14—16 ε' 1—6)	
Μαρτ.	3		»	ζ'	13—20
»	10		»	θ'	11—14
»	17	Βαίων	Φιλιππ.	δ'	4—9
»	24	Πάσχα	Πράξ.	α'	1—8
»	31	Θωμᾶ	»	ε'	12—20
Ἀπρ.	7	Μυροφόρ.	»	ζ'	1—7
»	14	Παραλ.	»	θ'	32—42
»	21	Σαμαρ.	»	ια'	19—30
»	28	Τυφλοῦ	»	ιβ'	16—34
Μαίον.	5	Ἀγ. Πατέρ.	»	κ'	16—36
»	12	Περτηκ.	»	δ'	1—11
»	19	Ἀγ. Πάντ.	Ἐβρ.	(ια' 33—40 ιβ' 1—2)	
»	26		Ῥωμ.	β'	10—16

*Ιουρ.	2		*Ρωμ.	ε'	1—10
»	9		»	ς'	18—23
»	16		»	ι'	1—10
»	23		»	ιβ'	6—14
»	30		»	ια'	1—7
*Ιουλ.	7		α' Κορινθ.	α'	10—17
»	14	Αγ. Πατέρ.	Τίτ.	γ'	8—15
»	21		α' Κορινθ.	δ'	9—16
»	28		»	θ'	2—12
Αβγ.	4		»	ιβ'	1—11
»	11		»	ις'	13—24
»	18		δ' Κορινθ	(α'	21—24
				(δ'	1—4
»	25		»	δ'	6—15

ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΗΣΟΜΕΝΑΙ

ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥΣ ΕΟΡΤΑΣ ΤΑΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ
ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΑΣ

ΣΥΜΦΩΝΩΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

Α'. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ.

Σεπτ.	8	Περὶ θ. Θεοτ.	Λουκ.	{ ε' 38—42 ια' 27—28
»	14	*Γύωσις	*Ιωάνρ.	ιβ' 6—35
*Οκτ.	26	*Αγ. Δημητρίου	»	{ ιε' 17—27 ις' 1—2
Νοεμ.	8	Ταξιαρχῶν	Λουκ.	ι' 16—21
»	14	*Αγ. Φιλίππου	*Ιωάνρ.	α' 44—52
»	21	Εισόδια	Λουκ.	{ ι' 38—42 ια' 27—28

(ΑΝΑΓΝ. Ε')

Δεκεμ. 6	Ἀγ. Νικολάου	Λουκ.	ζ' 17—23
» 25	Χριστ. Γένρ.	Ματθ.	β' 1—12
» 26	Σβρ. Θεοτ.	»	β' 12—24
» 27	Ἀγ. Στεφάνου	»	κα' 33—42
Ἰαν. 1	Βασιλ. τοῦ Μεγ.	Λουκᾶ	β' (20—21 (40—52)
» 6	Θεοφάνεια	Ματθ.	γ' 13—17
» 7	Προδρόμου	Ἰωάνν.	α' 29—34
» 30	Γριῶν Ἱεραρχῶν	Ματθ.	ε' 14—19
Φεβρ. 2	Ἰπαπατῆ	Λουκ.	β' 22—40
Μαρτ. 25	Εὐαγγελ.	»	α' 24—38
Ἀπρ. 23	Ἀγ. Γεωργίου	Ἰωάνν.	(ιε' 17—27 (ις' 1—2)
Μαίου 21	Κωνστ. καὶ Ἑλέν.	»	ι' 1—9
Ἰουν. 29	Πέτρ. καὶ Παύλ.	Ματθ.	ις' 13—19
» 30	ιβ' Ἀποστόλ.	»	(θ' 36—38 (ι' 1—9)
Αὐγ. 6	Μεταμόρφ.	»	ιζ' 1—9
» 15	Κοίμησις Θεοτ.	Λουκ.	(ι' 38—42 (ιδ' 27—28)
» 29	Προδρόμου	Μάρκ.	ζ' 14—30
Αὐγ. 30	Ἀναλήψεως	Ἰωάνν.	ια' 1—45
Αὐγ. 31	Ἀγ. Πνεύμ.	Λουκᾶ	κδ' 36—53
Αὐγ. 31	Ἀγ. Πνεύμ.	Ματθ.	η' 10—21

Β'. ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ.

Σεπτ. 8	Γενέσ. Θεοτ.	Φιλιππ.	β' 5—11
» 14	Ἰψώσις	ἀ Κορινθ.	α' 18—24
Ὀκτ. 26	Ἀγ. Δημητρίου	δ' Τιμ.	β' 1—10
Νοεμ. 8	Ταξιαρχῶν	Ἑβρ.	β' 2—10
» 14	Ἀγ. Φιλίππου	Πράξ.	η' 26—39
» 21	Εὐδόδια	Ἑβρ.	θ' 1—7
Δεκεμ. 6	Ἀγ. Νικολάου	»	ιγ' 17—21
» 25	Χρ. Γένρ.	Γαλάτ.	δ' 4—7
» 26	Σβρ. Θεοτ.	Ἑβρ.	β' 11—18
» 27	Ἀγ. Στεφάνου	Πράξ.	(ς' 8—15 (ι' 1—5)
Ἰαν. 1	Βασιλ. τοῦ Μεγ.	Κολασσ.	β' 8—12
» 6	Θεοφάνεια	Τίτ.	(β' 11—14 (γ' 4—7)
» 7	Προδρόμου	Πράξ.	ιβ' 1—8
» 30	Γριῶν Ἱεραρχῶν	Ἑβρ.	ιγ' 7—16
Φεβρ. 2	Ἰπαπατῆ	»	ζ' 7—17
Μαρτ. 25	Εὐαγγελ.	»	β' 11—18
Ἀπρ. 23	Ἀγ. Γεωργίου	Πράξ.	ιβ' 1—11
Μαίου 21	Κωνστ. καὶ Ἑλέν.	»	κς' 1, 12—20
Ἰουν. 29	Πέτρ. καὶ Παύλ.	δ' Κορινθ.	(ιδ' 21—33 (ιδ' 1—9)
» 30	ιβ' Ἀποστόλ.	ἀ »	δ' 9—16

Ανγ.	6	Μεταμόρφ.	6' Πέτρ.	α'	10—19
»	15	Κοίμησις	Φιλipp.	β'	5—11
»	29	Προδρόμου	Πράξ.	ιγ'	25—33
		Λαζάρου	Έβρ.	(ιδ')	28—29
				(ιγ')	1—8
		'Αναλήψις	Πράξ.	α'	1—12
Δευτ.	'Αγ. Πνεύμ.	'Εφεσ.	δ'	8—20	

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ.

Εν τοῖς προλεγομένοις ὑπεσχόμεθα τὰ καταρτίσωμεν καὶ λεξιλόγιον· ἀλλὰ δευτέρα σκέψις ἀπέδειξε τοῦτο περιττὸν καὶ ἀσύμφορον ὥς πρὸς τὸ ἔτος τοῦτο, διότι αἱ λέξεις ἐν τῷ ἔτει τοῦτο πρέπει τὰ ἐρμηνεύονται οὐχὶ μόνον καθ' ἣν ἐν-
ταῦθα ἔχουσι σημασίαν, ὑπερ καὶ μόνον ἡδύνατο τὰ γένη-
ται ἐν τῷ λεξιλογίῳ, ἀλλὰ καθ' ἑτέρας, μάλιστα δ' ἂν μὴ ἦ ἐν-
ταῦθα εἶναι κυρία καὶ πρώτη, ἀλλὰ συνεκδοχικὴ καὶ δευτε-
ρεύουσα. διὰ ταῦτα ἐκρίθη συμφέρον τοῖς μαθηταῖς τ' ἀφεθῇ
τῷ διδασκάλῳ ἡ δέουσα ἐρμηνεία καὶ ἐξήγησις τῶν ἀγνώ-
στων λέξεων.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Προλεγόμενα	Σελ.	α'—ζ'.
1. Ἰδοὺ Σολομῶντος	»	13
2. » τῶν ἐνάρξεων (ποίημα).	»	14
3. Ἐπαίτης ὑποκρινόμενος	»	15
4. Ἀνδραγάθημα	»	»
5. Ἰδοὺ ἡ Ῥόδος, ἰδοὺ καὶ τὸ πῆδημα	»	16
6. Φρουροῦ εὐχθρα	»	»
7. Ἀφιλοκέρδεια	»	17
8. Οἰκονομία—Ἀσωτία	»	»
9. Κακοῦ κόρακος κακὸν ψόν	»	»
10. Πῶς δεῖ ἡμῖς προσεύχεσθαι (περικοπή)	»	18
11. Προσευχὴ. (ποίημα)	»	19
12. Ἀξιωματικὸς ἀληθεύων	»	20
13. Ἀστεία ὑποχώρησις ἐν ἐριδι	»	»
14. Περὶ ὄνου σκιᾶς	»	21
15. Νοημοσύνη κυνός	»	»
16. Αὐτάρκεια	»	22
17. Φεύγετε τὴν πλεονεξίαν (περικοπή)	»	»
18. Ἡ ἡώς	»	»
19. Τὸ ἰωβινὸν ἔσμα (ποίημα)	»	24
20. Ἐπιμενίδειον ὕπνον κοιμᾶσθαι	»	25
21. Φειδῶ χρόνου	»	»
22. Φίλων δοκιμὴ	»	26
23. Τὰ κακὰ τῆς μεθης	»	»

24. Καὶ κόρακος ἐν λαχάνοις καὶ Σαοὺλ ἐν προφήταις.	Σελ.	27
25. Οἱ ἀληθεῖς φίλοι	»	28
26. Ἀμνησικακία Περικλέους	»	29
27. Ἀργία—Φιλεργία	»	30
28. Ἐς αὐριον τὰ σπουδαῖα	»	31
29. Ἀφροσύνη—Φρόνησις	»	32
30. Αἱ δέκα παρθένοι (περικοπή)	»	38
31. Αἱ μωραὶ » (ποίημα)	»	»
32. Φιλοχρημάτου θάνατος	»	34
33. Ὑπάρχουσι βρυκόλακες ;	»	35
34. Τίς ἡ ἐκ τῆς τῶν φωλεῶν τῶν πτηνῶν καταστροφῆς ζημία ;	»	36
35. Εὐσείδεια υἱοῦ	»	37
36. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῶ (περικοπή)	»	38
37. Ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ (ποίημα)	»	»
38. Λυκοῦργος καὶ Ἀλκωνδρος	»	39
39. Τὰ λιμναζόντα ὕδατα καὶ οἱ ὀκνηροὶ	»	40
40. Ὁ μὴ ἐργαζόμενος μὴ ἐσθιέτω (περικοπή)	»	41
41. Ἡ θύελλα	»	»
42. Ὁ ναύτης ἐν τῇ τρικυμίᾳ (ποίημα)	»	44
43. Ὁ Σωκράτης τυπτόμενος	»	45
44. Ἡ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀγάπη (περικοπή)	»	46
45. Τὰ θαλάσσια φυτὰ	»	»
46. Ἀντλεῖν εἰς πῖθον Δαναΐδων	»	47
47. Πῶς οἱ Ὀλλανδοὶ τὴν ὀκνηρίαν θεραπεύουσιν	»	48
48. Ἡ μεσημβρία	»	49
49. Ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου (ποίημα).	»	51
50. Ἡ ἀληθὴς φιλία καὶ ἀγάπη (περικοπή)	»	52
51. Ὁ Σωκράτης καὶ ἡ ἐκνήπιος	»	»
52. Τὸ πῦρ καὶ τὰ αὐτοῦ φαινόμενα	»	53
53. Ὑπακοὴ τῇ ἑξουσίᾳ (περικοπή)	»	58
54. Ὁ βασιλικὸς ὕμνος (ποίημα)	»	»

55. Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ ἡ πόλις	Σελ.	59
56. Λύειν τὸν Γόρδιον δεσμὸν	"	61
57. Πῶς ἀμείβεται ἡ ἐπιμέλεια	"	62
58. Εὐσπλαγχνία—Ἀσπλαγχνία (περικοπή)	"	63
59. Ἡ μεγαλόνοια τοῦ ἀνθρώπου	"	"
60. Ἡ παντεχνία τοῦ ἀνθρώπου (ποίημα)	"	66
61. Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χειρὰ κίνει	"	69
62. Φιλομάθεια	"	"
63. Ἡ ταπεινοφροσύνη	"	70
64. Ὁ ὕψων ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται (περικοπή)	"	71
65. Τὰ ὄρατα	"	"
66. Ὁ πόντος (ποίημα)	"	74
67. Ἀπονίπτομαι τὰς χειράς	"	75
68. Παλοπίδας καὶ στρατιώτης	"	76
69. Ἡ Ἐρημος νήσος	"	77
70. Ἡ αἰώνιος ζωὴ (περικοπή)	"	82
71. Ὁ Θεὸς καὶ ὁ θάνατος (ποίημα)	"	"
72. Τί εἶναι συκοφάντης καὶ πόθεν τὴν ἀρχὴν ἡ λίξις ἔχει	"	84
73. Οἱ εὐτεθεῖς υἱοὶ	"	85
74. Ἡ μετάνοια (περικοπή)	"	"
75. Ἡ ἐσπέρα	"	86
76. " " (ποίημα)	"	88
77. Σίβας τῶν πρεσβυτέρων	"	89
78. Οὐκ ἐπ' με καθεῖδεν τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον	"	90
79. Ἡ χιών	"	91
80. Οἱ κατὰ Χριστὸν μακάριοι (περικοπή)	"	94
81. Ἐκ τοῦ Μεσσίου (ποίημα)	"	95
82. Ὁ δοξομανής	"	97
83. Ἀμαλθείας κέρα	"	98
84. Ὁ πλούσιος καὶ ὁ Λάζαρος (περικοπή)	"	99
85. Πρωία	"	"

86. Ἡ ὠραία πρωία (ποίημα)	Σελ.	101
87. Ὁ Σωκράτης ἀποθνήσκων	"	103
88. Ἀπαγέ μ' εἰς λατομίας	"	104
89. Ὁ Παῦλος ἐν τῷ Ἀρείῳ πύγῳ διδάσκων (περικοπή)	"	105
90. Ἡ μεταλλαγή τῶν ἐνιαυσίων καὶ ἡμερησίων ὥρων	"	"
91. Πρὸς τὸν Θεόν (ποίημα).	"	111
92. Ὁ Ἀριστείδης ἐξοστρακιζόμενος	"	114
93. Δάκρυα κροκοδείλου	"	116
94. Κίμωνος ἐλευθεριότης	"	117
95. Εἰς γραίαν εὐσκιον πύκην (ποίημα)	"	118
96. Οἱ κατοικοὶ τῶν παγετωδῶν δρυμῶνων	"	122
97. Καθυσία νίκη	"	124
98. Ταπεινοφροσύνη—Ὑψηλοφροσύνη (περικοπή)	"	125
99. Ὁ ἀστερόεις οὐρανός	"	"
100. Τὸ στερίωμα (ποίημα)	"	128
101. Τὸ κιννάμωμον	"	130
102. Ἡ ἀγάπη (περικοπή)	"	133
103. Ἡ ἐπάνοδος τοῦ Ἰάρος	"	134
104. Ὁ ἐν νυκτὶ ὁδηγός τῶν ναυτιλλομένων	"	138
105. Ὁ φάρος (ποίημα)	"	139
106. Ἐκπλήρωσις ὑποσχέσεως	"	140
107. Ἐκ τῆς τοῦ I. X. διδασκαλίας (περικοπή)	"	142
108. Διαμάρτυρία ἀδικουμένης	"	"
109. Ἡ νόσος νοσταλγία	"	144
110. Νοσταλγία (ποίημα)	"	149
111. Τί εἶναι «Συβαρίτης» καὶ πόθεν τὴν ἀρχὴν ἡ λίξις ἔχει	"	152
112. Τὰ προγόνια τῆς Ὀλλανδίας	"	153
113. Ὁ τάφος τῶν φιλάτων	"	154
114. Ὡδὴ εἰς τοὺς κακοιμημένους (ποίημα)	"	157

115. Ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰ. Χριστοῦ (περικοπή)	Σελ.	159
116. Ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θετέως	"	"
117. Οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι	"	163
118. Ὡδή πρὸς τοὺς τρεῖς Ἱεράρχας (ποίημα)	"	169
119. Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ	"	171
120. Ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ γεννῇσιν αὐτοῦ	"	172
121. Αἱ εὐεργεσίαι τοῦ ἡλίου	"	173
122. Πρὸς τὸν ἡλίον (ποίημα)	"	176
123. Ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ τῶν πρώτων Χρι- στιανῶν (περικοπή)	"	182
124. Αἱ φωναὶ τῶν ζώων	"	"
125. Διαβάζειν τὸν Ρουθίκωνα	"	186
126. Ὁ Ἰσπερος	"	187
127. Εἰς ἓν ἄστρον (ποίημα.)	"	189
128. Ἐπιμενίδης	"	193
129. Διαθήκη Εὐδαμίδα	"	194
130. Πατὴρ δίκαιος καὶ υἱὸς κακὸς	"	195
131. Ὁ Παῦλος γενόμενος χριστιανὸς (περικοπή)	"	196
132. Ἱπποκράτης καὶ Ἀρταξέρξης (ποίημα)	"	197
133. Αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων	"	199
134. Ὁ κατακλυσμὸς (ποίημα)	"	201
135. Περιγραφή τῶν Τεμπῶν	"	203
136. Σόλωνος καὶ Κροίσου διάλογος	"	203
137. Ἀρπαγὴ τῆς Εὐρώπης.	"	208
138. Ἡ ὑπὸ Ἱέρωνος κατασκευασθεῖσα ναῦς	"	210
139. Ἡ τελευταία ὑπόθεσις	"	214
Περικοπαὶ κυριακῶν Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων 1113—1115	"	215
Περικοπαὶ Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων ἀκινήτων ἱερῶν	"	225

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

ΣΗΜ. Ἐνεκα τῆς σπουδῆς μεθ' ἧς ἐγένετο ἡ ἐκ-
τύπωσις τοῦ ἔργου παρειέφθησαν πολλὰ σφάλματα,
ὧν τινὰ σημειούμεθα ὥστε, καταλείποντες τὴν τῶν ἄλ-
λων διόρθωσιν εἰς τὸν διδάσκαλον.

Ἐν σελ. 1—ἀντί: ὑπαγορεύει—διόρθωσον: ὑπαγορεύει
Ἐν σελ. 15, τεμαχίῳ 2—ἀντί: καὶ εὐκυνθεῖς—διόρθω-
σον: κ' εὐκυνθεῖς

Αὐτόθι, τεμαχίῳ 3—ἀντί: τὸ βαλάντιον αὐτοῦ—δι-
ορθωσον: τὸ βαλάντιον αὐτοῦ

Ἐν σελ. 17, τεμαχίῳ 8—ἀντί: ὁ βῆθ—μηδὸν—
διόρθωσον ὁ βῆ—θμηδόν

Ἐν σελ. 18, τεμαχίῳ 9—ἀντί: ὅτι ὁ κόραξ — διόρ-
θωσον: διότι ὁ κόραξ

Ἐν σελ. 21, τεμαχίῳ 14—ἀντί: ἄστεως—διόρθωσον:
ἄστιος

Ἐν σελ. 23—ἀντί: παρίστησιν—διόρθωσον: παρίστησι.

Αὐτόθι—ἀντί: κρήσπεδα—διόρθωσον: κρήσπεδα

Ἐν σελ. 24—ἀντί: ΛΣΜΑ—διόρθωσον: ΛΣΜΑ.

Ἐν σελ. 27, τεμαχίῳ 23—ἀντί: ἄσωτεια.—διόρ-
θωσον: ἄσωτεια.

Ἐν σελ. 28, τεμαχίῳ 24—μετὰ τὰς λέξεις : παροιμία καὶ προφήταις — θὲς κόμμα

Αὐτόθι, τεμαχίῳ 25—ἀντί : ἐγκαταλείπουσιν.—διόρθωσον : ἐγκαταλείπουσι.

Ἐν σελ. 31, τεμαχίῳ 28—ἀντί : ἄστεως—διόρθωσον : ἄστεος

Αὐτόθι—ἀντί : κατατίθουσιν, — παραδίδωσιν.—διόρθωσον : κατατίθουσι, — παραδίδωσι.

Ἐν σελ. 36, τεμαχίῳ 34—ἀντί : καταστρέφοντες—διόρθωσον : καταστρέφοντες ;

Ἐν σελ. 37, τεμαχίῳ 35—ἀντί : ἐγένετο—διόρθωσον : ἐγένετο.

Αὐτόθι—ἀντί : ὁ Θεός—διόρθωσον ὁ Θεός

Ἐν σελ. 38, τεμαχίῳ 37—ἀντί : τρυγῶν—διόρθωσον : τρυγῶν

Ἐν σελ. 39—ἀντί : ἐκεῖ.—διόρθωσον : ἐκεῖ

Αὐτόθι, τεμαχίῳ 38 — ἀντί : ἐπιπίπτει — διόρθωσον : ἐπιπίπτει

Ἐν σελ. 45, τεμαχίῳ 43—ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει τοῦ ῥητοῦ : ἐγὼ δὲ λέγω . . . — θὲς τὸ εἰσαγωγικόν.

Ἐν σελ. 53, τεμαχίῳ 52—ἀντί : ἔννοαν—διόρθωσον : ἔννοιαν

Ἐν σελ. 56—ἀντί : σπινθήρσιν—διόρθωσον : σπινθήροι

Ἐν σελ. 68—μετάθες τὸ θυμαστικὸν ἀπὸ τῆς λέξεως : ἀνθρώπου—εἰς τὴν λέξιν : γραφίδα

Ἐν σελ. 69, τεμαχίῳ 62—ἀντί : οὐδέν, —διόρθωσον : οὐδέν

Ἐν σελ. 71, τεμαχίῳ 64—ἀντί : 7 12—διόρθωσον : 7—12

Ἐν σελ. 72—ἀντί : διεσχισμένον,—διόρθωσον : διεσχισμένον

Ἐν σελ. 74, τεμαχίῳ 67—ἀντί : τροφῆς εὐφροσύνης—διόρθωσον : τροφῆς, εὐφροσύνης

Ἐν σελ. 78—ἀντί : ἔθιμον ! — διόρθωσον : ἔθιμον ! »

Ἐν σελ. 80—ἀντί : ὑπουργός—διόρθωσον : Ὑπουργός

Ἐν σελ. 81—ἀντί : Παντοδύναμος—διόρθωσον : παντοδύναμος

Ἐν σελ. 83—ἀντί : θαλάσσης»—διόρθωσον : θαλάσσης».

Ἐν σελ. 84, τεμαχίῳ 72—ἀντί : ἀνήλικα—διόρθωσον : ἀνήλικα

Ἐν σελ. 87—ἀντί : μέγαρα.—διόρθωσον : μέγαρα.

Αὐτόθι—ἀντί : εὐρωσι—διόρθωσον : εὐρωσι.

Ἐν σελ. 94, τεμαχίῳ 79—ἀντί : Αὐτοῦ—διόρθωσον : Αὐτοῦ

Ἐν σελ. 97, τεμαχίῳ 81—ἀντί : Τετέλεισται».—διόρθωσον : Τετέλεισται».

Αὐτόθι—ἀντί : ἔννοεῖτε.—διόρθωσον : ἔννοεῖτε ;

Αὐτόθι—ἀντί : ὁ Ἰησοῦς—διόρθωσον : Ὁ Ἰησοῦς

Ἐν σελ. 100—ἀντί : προμηνύοντος οὐδὲλως—διόρθωσον : προμηνύοντος, οὐδὲλως.

Αὐτόθι—ἀντί : ἄρτου—διόρθωσον : ἄρτον

Ἐν σελ. 103, τεμαχίῳ 86—ἀντί : ἐπιμαίνας—διόρθωσον : ἐπιμαίνας

Ἐν σελ. 106 —ἀντί : πραγ-μάτων,—διόρθωσον : πραγμάτων,

Ἐν σελ. 109—ἀντί : ἐναυσίων—διόρθωσον : ἐναυσίων

Ἐν σελ. 112—ἀντί: Ὁ νοῦς μου—διόρθωσον: ὁ νοῦς μου

Αὐτόθι—ἀντί: Ἄν ἔκφρασις—διόρθωσον: ἄν ἔκφρασις

Ἐν σελ. 114, τεμαχίῳ 91—ἀντί: κλίνοντος—διόρθωσον: κλίναντος

Αὐτόθι, τεμαχίῳ 92—ἀντί: προσῆλθεν αὐτῷ—διόρθωσον: προσῆλθεν αὐτῷ

Ἐν σελ. 115—ἀντί: εἶδα, —διόρθωσον: οἶδα,

Αὐτόθι—ἀντί: περικλειόμενοι, διαφθαρώσι—διόρθωσον: περικλειόμενοι διαφθαρώσι,

Ἐν σελ. 117—ἀντί: οἶκῳ αὐτοῦ—διόρθωσον: οἶκῳ αὐτοῦ

Ἐν σελ. 119—ἀντί: καρδιῶν βάρυαλγεις.—διόρθωσον: καρδιῶν, βάρυαλγεις.

Ἐν σελ. 120—ἀντί: πέριξ—διόρθωσον: περίξ,

Αὐτόθι—ἀντί: εὐθυνότως, —διόρθωσον: εὐθυτόνως.

Αὐτόθι—ἀντί: τοὺς πάγους, —διόρθωσον: τοῦ πάγου,

Αὐτόθι—ἀντί: ἱρασμίας —διόρθωσον: ἱρασμίας

Ἐν σελ. 121, τεμαχίῳ 96—ἀντί: Ὡ σὺ, πεύκη, —διόρθωσον: Ὡς σὺ, πεύκη,

Ἐν σελ. 123—ἀντί: πυκνόφυλλοι αὐτῶν—διόρθωσον: πυκνόφυλλοι αὐτῶν

Ἐν σελ. 124, τεμαχίῳ 96—ἀντί: διαρπάζουσι, χάριν —διόρθωσον: διαρπάζουσι χάριν

Αὐτόθι—ἀντί: ἄσμα —διόρθωσον: ἄσμα

Αὐτόθι—τεμαχίῳ 97—ἀντί: Ἐτεοκλῆς—διόρθωσον: Ἐτεοκλῆς

Ἐν σελ. 126—ἀντί: θέσιν μεταβάλλοντες, ἔχουσι —διόρθωσον: θέσιν μεταβάλλοντες ἔχουσι

Ἐν σελ. 129—ἀντί: συστολὴν μεγάλην, —διόρθωσον: συστολὴν μεγάλην

Ἐν σελ. 130—ἀντί: Γουῦάνη, —διόρθωσον: Γουάνη,

Ἐν σελ. 131—ἀντί: Δύο δὲ εἶναι τὰ προϊόντα—διόρθωσον: Τρία δὲ

Ἐν σελ. 132—ἀντί: φλοιός—διόρθωσον: φλοιός

Αὐτόθι—ἀντί: διαφέρουσι, ἐνεκὰ τοῦ κλίματος—διόρθωσον: διαφέρουσιν ἐνεκὰ τοῦ κλίματος

Αὐτόθι—ἀντί: εἰς τρία εἶδη Τὸ ἐκ τῶν Ἰνδιῶν—διόρθωσον: εἰς τρία εἶδη. Τὸ

Αὐτόθι—ἀντί: τιμᾶται, κατὰ τὴν ποιότητα, —διόρθωσον: τιμᾶται κατὰ τὴν ποιότητα

Ἐν σελ. 133—ἀντί: χωριζομένων, κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν—διόρθωσον: χωριζομένων κατὰ τὴν ἐπιθεώρησιν

Ἐν σελ. 138—ἀντί: συρτῶν—διόρθωσον: σύρτειων

Αὐτόθι—ἀντί: ὕδ᾽ ἄτων ὡς ὅστᾳ—διόρθωσον: ὕδ᾽ ἄτων, ὡς ὅστᾳ

Αὐτόθι—ἀντί: ἄνθρωπος ὁ τὸ πῦρ—διόρθωσον: ἄνθρωπος, ὁ τὸ πῦρ

Ἐν σελ. 139—ἀντί: ὁδηγεῖ ὁ φάρος τὸ πλοῖον—διόρθωσον: ὁδηγεῖ ὁ φάρος τὸ πλοῖον

Ἐν σελ. 143—γράφει: Μηδὲ ταύτην μου τὴν διαμαρτυρίαν

Ἐν σελ. 146—ἀντί: ὁ ἔμπειρος—διόρθωσον: ὁ ἔμπειρος

Ἐν σελ. 147—γράφει: τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

Ἐν σελ. 148—ἀντί: ἐδάκρυεν, —διόρθωσον: ἐδάκρυε,

Ἐν σελ. 155—ἀντί: οὐχί—διόρθωσον: οὐχί.

Αὐτόθι—ἀντί : βαρυθυμία εἰσδύει—διόρθωσον : βαρυ-
θυμία· εἰσδύει

Ἐν σελ. 158—ἀντί : ἄγρυπνος ἀστήρ—διόρθωσον :
ἄγρυπνος, ἀστήρ

Αὐτόθι—ἀντί : τοὺς λάρνακας—διόρθωσον : τὰς λάρ-
νακας

Αὐτόθι—ἀντί : ὁ πόθος καὶ οἱ ἐν νυξί—διόρθωσον : ὁ
πόθος καὶ ἡ ἐν νυξί.

Ἐν σελ. 170—ἀντί : κρηπίδος—διόρθωσον : κρηπίδος

Ἐν σελ. 173—ἀντί : ἐθεωρήθη—διόρθωσον : ἐνομίσθη

Ἐν σελ. 183—ἀντί : γινώσκουσι—διόρθωσον : δύ-
νανται

Αὐτόθι—ἀντί : να—διόρθωσον : νᾶ

Αὐτόθι—γράφει : τὸν καθολικὸν θρόνον τῆς ζωῆς.

Ἐν σελ. 187 τεμᾶχιω 126—ἀντί : συστήματος. Ὅτι
—διόρθωσον : συστήματος, ὅτι

Ἐν σελ. 209—ἀντί : ἤρτηντο—διόρθωσον : ἤρτητο

ΥΣΤΑΤΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ.

Γνωστοῦ ὅτιος πόσον ἰσχυραὶ εἰσιν αἱ πρῶται ἐν-
τυπώσεις καὶ πόσον ὀλέθρια τ' ἀποτελέσματα τῶν
ἐσφαλμένων πρώτων ἐντυπώσεων, παρακαλεῖται πᾶς
διδάσκαλος, ἀφ' οὗ πρῶτον αὐτὸς διορθώσῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ
βιβλίᾳ τὰ ἀνωτέρω παροράματα, καὶ ἀπαιτήσῃ τὰ
διορθώσασιν καὶ οἱ μαθηταὶ ταῦτα ἐνώπιον αὐτοῦ, πρὶν
καὶ ἀναγνώσῃ τὸ ὠρισμένον τεμᾶχιον.

SIEMENS & CO. LTD.

20/11/20

